

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ
PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ
VZDĚLÁVÁNÍ**

**ZŠ SVĚTICE,
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE**

**Základní škola
Světice**

1 OBSAH

1 OBSAH.....	2
2 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	5
3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
3.1 Úplnost a velikost školy	6
3.2 Vybavení školy.....	6
3.3 Součásti školy.....	8
3.3.1 Školní družina	8
3.3.2 Výdejna jídel	8
3.4 Charakteristika pedagogického sboru.....	8
3.5 Charakteristika žáků	8
3.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce.....	8
3.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	9
4 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	10
4.1. Seznam zkratk	10
4.2. Zaměření školy.....	10
4.3. Výchovné a vzdělávací strategie	11
4.4 Začlenění průřezových témat	16
4.5 Projekty.....	21
4.6 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	23
4.7 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	24
5 UČEBNÍ PLÁN I. STUPNĚ.....	25
5.1 Tabulace učebního plánu	25
5.2 Poznámky k učebnímu plánu.....	25
5.3 Učební osnovy	27
5.3.1 Jazyk a jazyková komunikace	27
5.3.2 Matematika a její aplikace.....	53
5.3.3 Informatika	69
5.3.4 Člověk a jeho svět	78
5.3.5 Umění a kultura.....	101
5.3.6 Člověk a zdraví	122

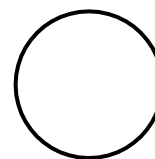
5.3.7 Člověk a svět práce	135
6 UČEBNÍ PLÁN II. STUPNĚ	145
6.1 Tabulace učebního plánu	145
6.2 Poznámky k učebnímu plánu.....	145
Učební osnovy	148
6.3.1 Jazyk a jazyková komunikace	148
6.3.2 Matematika a její aplikace	191
6.3.3 Informatika.....	209
6.3.4 Člověk a společnost.....	219
6.3.5 Člověk a příroda.....	239
6.3.6 Umění a kultura.....	276
6.3.7 Člověk a zdraví	289
6.3.8 Člověk a svět práce	301
6.3.9 Můj projekt.....	306
7 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	309
7.1 Charakteristika hodnocení	309
7.1.1 Učitel může získávat podklady pro hodnocení žáka zejména:.....	309
7.1.2 Nastavení kritérií hodnocení	309
7.1.3 Učitel oznamuje žákovi výsledek klasifikace	309
7.1.4 Písemné práce.....	310
7.1.5 Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu:	310
7.1.6 Vyučující hodnotí s ohledem na závěry pedagogicko-psychologických vyšetření	310
7.1.7 Hodnocení v případě dlouhodobé absence.....	310
7.1.8 Kritéria hodnocení.....	311
7.2 Formy hodnocení žáka	311
7.3 Charakteristika klasifikačních stupňů.....	311
7.3.1 Charakteristika klasifikačních stupňů slovního hodnocení pro 1. – 3. ročník	312
7.3.2 Charakteristika jednotlivých klasifikačních stupňů pro 4. – 9. ročník.....	312
7.4 Hodnocení žáků s podpůrnými opatřeními.....	313
7.5 Hodnocení nadaných žáků.....	314
7.6 Individuální vzdělávání	314
7.7 Vzdělávání cizinců	314
7.8 Hodnocení chování.....	314
7.8.1 Opatření k posílení kázně.....	315
7.8.2 Pochvaly.....	316
7.9 Celkové hodnocení	316

7.8.3 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků.....	317
7.10 Opakování ročníku	317
7.11 Komisionální a opravná zkouška.....	317

2 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu:	ZŠ Světica „Učíme se společně“
Název školy:	Základní škola Světica, příspěvková organizace IČO: 71295151
Adresa školy:	U Hřiště 151, 251 01 Světica – budova 1. stupně U Zvoničky 179, 251 01 Světica – budova 2. stupně U Hřiště 419, 251 01 Světica – budova 1. a 2. stupně
Ředitelka:	Mgr. Bc. Pavla Žižková, DiS.
Zástupce ředitelky:	Mgr. Olga Kozačová; Mgr. Monika Cibulková
Koordinátor ŠVP:	Mgr. Antónia Sochovičová, PhD.
Kontakty:	+420 317 704 957 skolasvetice@skolasvetice.cz
Webové stránky:	www.skolasvetice.cz
Údaje o zřizovateli:	Obec Světica, okres Praha – východ se sídlem U Hřiště 151, Světica, 251 01 IČO: 00240826
Platnost dokumentu:	od 1. 9. 2023
Číslo jednací:	ZŠ 364/2023

Podpis statutárního zástupce ředitele: .....

Razítko školy

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

3.1 Úplnost a velikost školy

Škola se nachází v malé obci Světic, okres Praha – východ, Říčansko.

Základní škola Světic byla založena v roce 2013. První 3 učebny vznikly postupnou rekonstrukcí místností v Kulturním domě ve Světicích. V roce 2013 tak vznikla v obci Světic historicky první státní základní škola spádová s 1. stupněm pro děti ze Světic, a po dohodě s obcí Klokočná, také pro děti z Klokočné.

V roce 2015 byla dokončena dřevostavba se 4 novými učebnami, která je s Kulturním domem propojena krčkem. Vznikl tak komplex 1. stupně ZŠ Světic o 6 kmenových třídách.

Ve školním roce 2016/2017 byla nově zahájena výuka i pro žáky 2. stupně.

Ve školním roce 2017/2018 se škola rozšířila o novou budovu 2. stupně (U Zvoničky 179, 251 01 Světic). Na výstavbě nové budovy 2. stupně se podílely obce Světic a Tehov, proto byla obcí Světic vydána vyhláška o spádovosti tehovských žáků do světické školy. Od roku 2018 mají tedy tehovští žáci přednostní právo o přijetí do 6. ročníku ZŠ Světic a dokončit tak povinnou školní docházku ve světické škole.

Ve školní roce 2021/22 se škola opět rozšířila o další školní budovu (U Hřiště 419, 251 01 Světic), kde jsou umístěné 3 kmenové učebny pro 1. nebo 2. stupeň, odborná učebna pro pracovní činnosti a učebna pro volnočasové aktivity školní družiny.

Celková kapacita školy je od školního roku 2021/2022 schválená na 364 žáků. Budova 1. stupně U Hřiště 151 má kapacitu 144 žáků, budova 2. stupně U Zvoničky 179 má kapacitu 160 žáků a nová budova U Hřiště 419 má kapacitu 60 žáků.

Na prvním stupni má většina ročníků po jedné třídě, na druhém stupni jsou to většinou dvě paralelní třídy v ročníku.

Poloha školy v klidné části obce napomáhá naplňovat její koncepci, která je zaměřena na harmonický rozvoj osobnosti každého žáka. Snadná dostupnost obecní louky, hřiště a lesa nabízí možnost výuky venku i didaktické herní prvky se zaměřením na ekologickou a environmentální výchovu. Dopravní spojení do obce je autobusové, vlakové a automobilové.

3.2 Vybavení školy

Základní škola má od školního roku 2021/22 k dispozici tři školní budovy:

- Budova 1. stupně U Hřiště 151, 251 01 Světic (6 kmenových učeben, tělocvična, spolkový sál, sborovna, ředitelna, 2 kanceláře, šatna s šatními boxy). U budovy se nachází prostor, kde je plánována školní zahrada.
- Budova 2. stupně U Zvoničky 179, 251 01 Světic (7 kmenových učeben, 3 speciální učebny – kuchyňka, učebna informatiky a přírodovědná učebna, kancelář a menší sborovny, šatna s uzamykatelnými šatními skřínkami a uzamykatelnými šatními boxy na pomůcky žáků). U budovy se nachází venkovní atrium.
- Budova 1. a 2. stupně U Hřiště 419, 251 01 Světic (3 kmenové učebny, 1 speciální učebna – dílny, sborovna, učebna pro oddělení školní družiny). Budova je propojena krčkem s budovou výdejny jídel, kde se všichni žáci školy stravují.

Škola je vybavena učebními pomůckami a učebnicemi, které jsou postupně doplňovány a obnovovány. Všechny učebny jsou vybaveny zobrazovací výpočetní technikou (dataproyektory, plátna, počítače). Výuka Informatiky probíhá za využití notebooků, chromebooků a tabletů. Od roku

2021 škola disponuje nově vybavenou PC učebnou (20 zařízení s tzv. zero client PC). K výuce Pracovních činností se využívá kuchyňka, od začátku školního roku 2021/2022 nová učebna pro výuku dílen, pro pěstitelství pak školní zahrada a okolí školy. Při výuce Pracovních činností škola také spolupracuje s Říčanským muzeem a hájovnou.

Hodiny Tělesné výchovy probíhají v tělocvičně (budova 1. stupně), od školního roku 2021/2022 nově ve velké sportovní hale v blízkosti školy U Hřiště 151. Škola má možnost volně využívat též blízké fotbalové a dětské hřiště. Výuka plavání probíhá v akreditovaných zařízeních MŠMT nebo externě mimo školu po dobu 1 týdne, jako školní výjezd. Také spolupracujeme s Merkur Ice Arenou v Říčanech, kde se žáci školy mohou věnovat výcviku bruslení na ledě, některé třídy pořádají pětidenní ozdravné pobyty na horách.

Součástí školy je i školní družina. Výchovná činnost probíhá, dle plánu aktivit a počasí, v kmenových učebnách, družinové třídě, tělocvičně, na hřišti a v okolí školy. Družina je vybavena deskovými a společenskými hrami, výtvarnými potřebami, didaktickými pomůckami, dětskou a odbornou literaturou.

Součástí školy je i výdejna jídel. Od září 2019 většina žáků a zaměstnanců školy využívají novou externí výdejnu, U Hřiště 419. Výdejna je vybavena vhodným nábytkem a nádobím, plně odpovídá hygienickým požadavkům. Školní stravování je smluvně zajištěno právní osobou Základní škola s rozšířenou výukou jazyků Magic Hill s.r.o. se sídlem Mánesova 2630/3b, 25101 Říčany u Prahy.

3.3 Součásti školy

3.3.1 Školní družina

Kapacita školní družiny je 126 žáků. Činnost školní družiny je řízena vlastním vzdělávacím programem viz ŠVP ŠD.

3.3.2 Výdejna jídel

Kapacita školní jídelny je od školního roku 2021/2022 360 žáků. Výdejna jídel splňuje veškeré hygienické požadavky a její chod je řízen Řádem školní jídelny.

3.4 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen 28 pedagogy a 11 asistentkami pedagogů. Většina pedagogických pracovníků splňuje anebo si doplňuje odbornou kvalifikaci. Většina pedagogů na 1. stupni prošla kurzy matematiky prof. Hejného a někteří pedagogové si doplňuje průběžně vzdělání kurzy kritického myšlení, projektového vyučování aj. Všichni pedagogičtí zaměstnanci jsou proškoleni v problematice ochrany zdraví při mimořádných událostech. Ve škole pracují 2 výchovné poradkyně, 2 metodici prevence pro 1. a 2. stupeň. Dále je zde zaměstnán speciální pedagog a školní psycholog, kteří pomáhají dětem a rodičům s řešením vzdělávacích či osobních problémů žáků. Škola má družinu s pěti vychovatelkami, které jsou proškoleny základním kurzem první pomoci a splňují kvalifikaci pro práci vychovatelky ŠD. Jednotliví pedagogičtí pracovníci jsou případně pověřováni různými funkcemi: koordinátor environmentální výchovy, zdravotník, koordinátor ICT výuky, předseda předmětové komise, předseda metodického sdružení atd.

Pedagogický pracovník ZŠ Světica:

- je ztotožněn se ŠVP, řídí v souladu s ním veškerou výchovně-vzdělávací činnost;
- má vysoce kladný vztah k pedagogické práci;
- vede otevřenou komunikaci s rodiči žáků;
- je týmovým hráčem – spolupracuje s ostatními členy pedagogického sboru, s širokou pedagogickou i nepedagogickou veřejností;
- neustále se sebevzdělává v souladu s osobními potřebami a potřebami školy; klíčovým rozvojem je rozvoj schopností předávat žákům znalosti a zkušenosti a vyučovat je dovednostem.

3.5 Charakteristika žáků

Převážná většina žáků jsou děti z obcí Světica a Tehov, případně z okolních vesnic a měst. Škola má dobré zkušenosti s integrací žáků se SVP, ale i dětí s jiným zdravotním postižením.

3.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Škola zatím není zapojena do žádného mezinárodního dlouhodobého projektu, od roku 2021 škola usiluje o zapojení do programu Erasmus +.

Od roku 2017 škola hostuje vždy jeden týden v roce zahraniční studenty v rámci projektu Edison. Pedagogové vzájemně spolupracují na školních projektech. Jednotlivé třídy pořádají jednorázové kulturně-vzdělávací pobyty v zahraničí, lyžařské kurzy (zimní ozdravné pobyty), cyklokurzy aj. Třídní kolektivy vyjíždějí na řadu exkurzí, osobnostní kurzy, školy v přírodě,

pracují na projektech zaměřených na tvorbu kolektivu, týmu a respektování druhých.

Od školního roku 2017/18 je škola zapojena např. v projektech:

- s Muzeem Říčany – účast na projektech;
- Cesta Integrace,
- lesní školka Pramínek;
- šablony I, II, III,
- program 2017 – primární prevence;
- bezpečné klima na školách (supervize);
- PPUČ (Projekt podpora práce učitelů).

3.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Základní škola Světice naplňuje principy fungování komunitní školy. Při výchově a vzdělávání žáků úzce spolupracujeme s rodinami.

Během školního roku mají rodiče možnost zúčastnit se společných akcí ve škole, potkat se s pedagogy, dětmi a ostatními rodiči.

Na začátku školního roku se konají společné třídní schůzky. V prvním a třetím čtvrtletí se konají konzultace o prospěchu a chování jednotlivých žáků, které probíhají ve složení žák – rodiče – učitel. Rodiče mají právo po dohodě s vyučujícím navštívit vyučování.

Vedení školy úzce spolupracuje se Školskou radou.

ZŠ Světice spolupracuje s ostatními základními školami v okolí. Využívá také vzdělávací programy Muzea Říčany a říčanské Hájovery, která se nachází v blízkosti školy. Škola také spolupracuje s MŠ Světice a lesní školkou Pramínek. Připravuje společná setkávání a vzdělávací programy pro žáky s organizacemi či jednotlivci, kteří se zabývají rozmanitou zájmovou činností (např. sdružení včelařů, ornitologů, rybářů, myslivců apod.)

ZŠ Světice spolupracuje s obcí Světice, PPP Říčany a s ostatními PPP v okolí školy.

V rámci dalšího vzdělávání se pedagogičtí pracovníci školy opakovaně účastní vzdělávacích akcí, které pořádá např. NIDV, Kritické myšlení, z.s., sdružení Aisis, z.ú., a dále dle potřeby školy.

4 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

4.1. Seznam zkratk

ŠVP	Školní vzdělávací program	DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
ŠD	Školní družina	P	Projekty
ŠJ	Školní jídelna	OSV	Osobnostní a sociální výchova
RVP ZV	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání	VDO	Výchova demokratického občana
PPP SPC	Pedagogicko-psychologická poradna Speciální pedagogické centrum	EGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
SVP	Speciální vzdělávací potřeby	MKV	Multikulturní výchova
Čj	Český jazyk a literatura	EVV	Environmentální výchova
Aj	Anglický jazyk	MV	Mediální výchova
Ma	Matematika	DV	Dramatická výchova
Inf	Informatika	Pří	Přírodověda
Prv	Prvouka	Vla	Vlastivěda
Tv	Tělesná výchova	Hv	Hudební výchova
Pč	Pracovní činnosti	Vv	Výtvarná výchova
Ze	Zeměpis	Fy	Fyzika
Ch	Chemie	Rj	Ruský jazyk
Nj	Německý jazyk	Šj	Španělský jazyk
VkO	Výchova k občanství	VkZ	Výchova ke zdraví
Př	Přírodopis	Dě	Dějepis
MP	Můj projekt		

4.2. Zaměření školy

Hlavním posláním naší školy je vytvořit přirozené, příjemné a inspirativní prostředí, ve kterém se žáci budou cítit bezpečně a dobře, kde budou žáci motivováni k sebevzdělávání, kde budou uznávány jejich individuální potřeby. Naše škola podporuje růst potenciálu každého žáka a jeho pozitivní vztah k přírodě a místu svého bydliště.

Škola žákům pomáhá získávat znalosti o světě a přírodě, která je obklopuje, o společnosti, ve které žijí, a také je vede k poznávání sama sebe. Dále vychází z předpokladu, že vzdělávání je soustavná a cílená činnost pedagogů, kteří sdílí zájem o učení a mají zájem na tom, aby se žáci rozvíjeli v procesu učení a myšlení. Na základě tohoto přístupu žáci chápou, že vzdělávání a učení je celoživotní přirozený a jedinečný proces, díky kterému mohou ve svém životě dosáhnout svých cílů a přání.

Základní škola Světica poskytuje vzdělání od 1. – 9. ročníku s důrazem na praktické využití získaných vědomostí a dovedností. Žák získá prohloubený a ucelený obraz světa, do kterého vstupuje jako aktivní člen společnosti, který přispívá k jejímu rozvoji a který přijímá zodpovědnost za to, co a jak koná a kým se stává. Cílem výchovně-vzdělávací činnosti a aktivit školy je vychovat zdravě sebevědomého žáka, který:

- je samostatný a ví, kde získávat nové informace, získané poznatky a dovednosti smysluplně používá, orientuje se v nových situacích;

- vede dialog – umí naslouchat a obhajovat své názory argumentací;
- spolupracuje;
- podílí se na rozhodování;
- je schopen sebereflexe, dbát na rozvoj svých zájmů a dovedností;
- pečuje o své psychické, fyzické i emocionální zdraví;
- toleruje odlišnosti, posiluje úctu k lidem odlišných názorů, etnického původu, víry či pohlaví;
- respektuje pravidla soužití, aktivně se podílí na jejich vytváření, přijímá zodpovědnost za sebe, za druhé, za životní prostředí;
- pečuje o životní prostředí a má kladný vztah k přírodě Vzdělávací program školy je založen na důležitých hodnotách:

Tvořivost: škola pomáhá rozvíjet živé, imaginární a kreativní myšlení žáků, kteří jsou aktivními spoluvůrci vyučovacího procesu, a i svět je jim představován jako místo tvořivé seberealizace člověka.

Individuální přístup a akceptování rozdílu: malý kolektiv a vyvážený přístup pedagogů umožňují individuální práci s jednotlivými dětmi, rozvíjení jejich vloh i odstraňování handicapů.

Orientace v životě: učitelé pomáhají dětem porozumět světu, v němž žijí, ve vzájemné závislosti jednotlivců a skupin, vedou děti ke hledání vlastního místa na světě, kde by měly žít podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a být šťastné.

Komunikace: škola je založena na otevřenosti vůči veřejnosti i rodičům. Rodiče jsou ve stálém kontaktu s jednotlivými učiteli, ale mohou se podílet i na programu a chodu školy. Škola spolupracuje též s pedagogicko-psychologickými poradnami a dětskými psychology. Komunikace mezi učiteli a žáky je vedena na podkladě pocitu důvěry a vzájemného respektu. Žáci jsou vedeni k vyjádření vlastního názoru. **Pozitivní vztah k místu svého bydliště:** škola v žácích podporuje zájem o studium přírody v okolí svého bydliště se zaměřením na její ochranu. Žáci se každoročně zúčastní výchovně vzdělávacích aktivit zaměřených na poznávání přírody ve svém okolí, získávají tak vztah k místu svého bydliště.

Multikultura: škola integruje děti z odlišných kulturních prostředí a vychovává tak děti k toleranci, snášenlivosti a porozumění a také pro život v budoucí evropské společnosti, kde se národní svébytnost a respekt ke kulturní a etnické rozdílnosti bude spojovat s akceptováním hodnoty společenského základu lidství.

Integrace: díky individuálnímu přístupu a respektování rozdílů je možná i integrace dětí zdravotně znevýhodněných či dětí se specifickými vzdělávacími potřebami.

4.3. Výchovné a vzdělávací strategie

KOMPETENCE K UČENÍ	
STRATEGIE	AKTIVITY
Pracujeme s mnoha zdroji informací.	žakovská portfolia, tradiční akce školy, přístup k tištěným a elektronickým zdrojům informací (PC, knihy, časopisy), mimoškolní aktivity jako výlety a exkurze
	využití ICT ve třídách, přístup do knihovny
Žáky vedeme k sebehodnocení.	pravidelné sebehodnocení v deníčcích žáků, čtvrtletní sebehodnocení úrovně klíčových kompetencí ve většině tříd, konzultace učitel-rodíč-žák

Používáme moderní vyučovací strategie.	např. uplatňování principů kritického myšlení, projektové metody, tematické učení, kooperativní formy vyučování, žákovská portfolia, slovní hodnocení
Školní práce zadáváme s možností samostatného žákova plánování.	týdenní přehled domácích příprav, možnost domluvy termínu uskutečnění nebo dokončení prací, tradiční akce školy
Seznamujeme žáky s různými strategiemi učení.	tradiční akce školy, projektové a tematické učení, myšlenkové mapy, prezentace prací žáků
Žáci prezentují výsledky své práce.	tradiční akce školy, projekty, vánoční a velikonoční dílny, žákovská portfolia, referáty, čtenářské deníky ve většině tříd
Nabízíme možnost věnovat se tématům nad rámec běžné výuky.	projektové a tematické učení, zájmové kroužky, individuální práce se žáky s IVP a práce s nadanými žáky, vánoční a velikonoční dílny, ostatní dílny školy a školní družiny
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	
STRATEGIE	AKTIVITY
Při vyučování využíváme problémové a víceetapové úlohy.	projekty a tematicky zaměřené úlohy, metody kritického myšlení, prezentace žákovských prací
Zadáme práci z různých informačních zdrojů.	přístup k tištěným a elektronickým zdrojům informací (PC, knihy, časopisy)
Žáci mohou prezentovat své názory.	tradiční akce školy, referáty, diskuse v průběhu výuky, schránka důvěry, vytváření třídních pravidel a spoluúčast na vytváření školního parlamentu
Žáci připravují různé akce pro spolužáky či rodiče.	tradiční akce školy, třídní besídky a oslavy, mezitřídní projekty
Při vyučování používáme simulaci životních situací a hraní rolí.	tradiční akce školy, besedy s lidmi se zajímavými zkušenostmi, dramatizace, praktické a manuální činnosti, mimoškolní aktivity – turistika, exkurze, přírodovědné vycházky
Žáci si volí činnosti během vybraných školních akcí a projektů a rozhodují o své účasti na nich.	tradiční akce školy, třídní akce, projekty, vánoční a velikonoční dílny, mimoškolní aktivity exkurze, přírodovědné vycházky, mezitřídní projekty
Žáky vedeme k odpovědnému přijímání přidělené či zvolené role v pracovním týmu.	kooperativní formy vyučování, tradiční akce školy, zejména výjezdní expedice, mezitřídní projekty, skupinové práce
Žáci mají prostor k řešení problému v rámci třídy či se zodpovědnými osobami ve škole.	vytváření třídních pravidel a spoluúčast na vytváření školního řádu, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni, schránka důvěry parlament, třídnické hodiny, třídní kruhy, školní parlament
Žáky vedeme k sebehodnocení.	pravidelné sebehodnocení v deníčcích, čtvrtletní sebehodnocení úrovně klíčových kompetencí ve většině tříd, konzultace učitel-rodič-žák, prezentace prací žáků
Žáci vytvářejí pravidla a dbají na jejich dodržování.	vytváření třídních pravidel a spoluúčast na vytváření školního řádu, kooperativní formy vyučování, diskuse

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
STRATEGIE	AKTIVITY
Vytváříme přátelské vztahy ve třídách i mezi třídami, mezi žáky a pedagogickým sborem a mezi pedagogickým sborem a rodiči.	tradiční akce školy, vánoční a velikonoční dílny, třídní besídky, mezitřídní projekty, vytváření třídních pravidel a spoluúčast na vytváření školního řádu, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni, konzultace učitel-rodič-žák, konzultační hodiny pro rodiče
Učíme žáky argumentovat a vhodnou formou obhajovat vlastní názor a naslouchat druhým.	diskuse v hodinách – diskusní kruhy, referáty, čtenářské deníky ve většině tříd, kooperativní formy vyučování
Dodržujeme pravidla slušného chování.	tvorba a dodržování třídních a školních pravidel
Žáci mají možnost vyjádřit se k situaci ve škole.	schránka důvěry, diskusní kruhy, spoluúčast na vytváření školního řádu, třídních pravidel, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni, konzultace učitel-rodič-žák, třídnické hodiny
Vedeme žáky k využívání moderních komunikačních technologií a prostředků.	přístup k elektronickým zdrojům informací, referáty, komunikace žáků a učitelů prostřednictvím e-mailů
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
STRATEGIE	AKTIVITY
Vedeme žáky k ohleduplnosti a toleranci k druhým a k životnímu prostředí.	tradiční akce školy, mimoškolní aktivity jako výlety a exkurze, projekty zaměřené na ochranu životního prostředí a pomoc druhým, multikulturní dílny, třídění odpadu, přírodovědné vycházky
Podporujeme vzájemnou pomoc a spolupráci žáků.	tradiční akce školy, kooperativní formy vyučování, vytváření třídních pravidel
Učíme žáky pomocí modelových situací a metody hraní rolí přejímat zodpovědnost za své jednání a respektovat druhé.	tradiční akce školy, vánoční a velikonoční dílny, kooperativní formy vyučování, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni
Podporujeme žáky v rozvoji jejich zdravé sebedůvěry.	pravidelné sebehodnocení v deníčcích, čtvrtletní sebehodnocení úrovně klíčových kompetencí ve většině tříd, konzultace učitel-rodič-žák, schránka důvěry, vytváření třídních pravidel a spoluúčast na vytváření školního řádu
Soustředíme se na prevenci sociálně patologických jevů.	projekty, tradiční akce školy, vytváření třídních pravidel a spoluúčast na vytváření školního řádu, schránka důvěry, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni, konzultace učitel-rodič-žák, konzultační hodiny pro rodiče, prevence
KOMPETENCE OBČANSKÉ	
STRATEGIE	AKTIVITY
Respektujeme individuální rozdíly, kulturní, národnostní, sociální a zdravotní.	projekty zaměřené na pomoc druhým, tradiční akce školy, schránka důvěry, vytváření třídních pravidel a spoluúčast na vytváření školního řádu, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni

Žáci se aktivně podílejí na životě ve škole.	tradiční akce školy, vytváření třídních pravidel a spoluúčast na vytváření školního řádu, schránka důvěry, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni, školní parlament
Učíme žáky prezentovat své názory a vlastní práci, také s využitím různých technických a sdělovacích prostředků.	tradiční akce školy, prezentace žákovských výtvorů, třídní besídky, školní workshopy, přístup k elektronickým zdrojům informací, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni
Vedeme žáky k uvědomění si svých práv a povinností.	vytváření třídních pravidel a spoluúčast na vytváření školního řádu, kooperativní a skupinové práce žáků, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni, schránka důvěry, lidská práva, prevence
Vedeme žáky k zodpovědnosti za ochranu kulturního dědictví.	tradiční akce školy, mimoškolní aktivity jako výlety a exkurze, projekty, návštěva kulturních akcí v obci, kde škola sídlí
KOMPETENCE PRACOVNÍ	
STRATEGIE	AKTIVITY
Rozvíjíme zájmy žáků.	zájmové kroužky, referáty, prezentace žákovských prací, pořádání sportovních a kulturních akcí, třídní besídky, vánoční a velikonoční dílny, referáty, přírodovědné vycházky
Žáci si mohou vyzkoušet různé manuální činnosti.	vánoční, velikonoční a ostatní dílny pořádané Muzeem Říčany, projekty, zájmové kroužky, mimoškolní aktivity jako výlety, úprava prostor školy a školní zahrady
Vedeme žáky k sebepoznávání a reálnému posuzování vlastních možností a schopností.	žakovská portfolia, tradiční akce školy, pravidelná prezentace žákovských prací, možnost diskuse v průběhu výuky i mimo ni, pravidelné sebehodnocení v deníčcích a pracovních sešitech, čtvrtletní sebehodnocení úrovně klíčových kompetencí ve většině tříd, konzultace učitel-rodíč-žák
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	
STRATEGIE	AKTIVITY
Vytváříme prostředí, které umožňuje žákům vyhledávat, hodnotit a spravovat data, informace a obsah v digitálním prostředí.	možnost identifikovat a řešit problémy v průběhu výuky prostřednictvím přenosných notebooků, vlastních mobilních zařízení; prezentace žákovských prací, referáty,
Rozvíjíme komunikaci a spolupráci prostřednictvím digitálních technologií.	interakce a sdílení prostřednictvím digitálních technologií; rozvoj participativního občanství a spolupráce; využívání digitální technologie v souladu s dodržováním digitální etikety; vytvoření a spravování vlastní digitální identity (účty na sociálních sítích, mailová adresa apod.)
Vedeme žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu; ke zlepšování předchozí informace a obsahu; ke generování nových poznatků; k úctě k autorskému právu a licenci.	skupinová práce, prezentace žákovských prací, referáty,
Rozvíjíme u žáků smysl pro bezpečnost v digitálním světě.	ochrana vlastního zařízení a digitálního obsahu; ochrana osobních údajů a soukromí; ochrana zdraví a pohody; ochrana životního prostředí

Učíme žáky identifikovat problémy, vyhodnotit potřebu jejich řešení a orientovat se v technologických možnostech jejich řešení.	řešení technických problémů; kreativní a inovativní využití digitální technologie; rozvoj vlastní digitální kompetence
Rozvíjíme technologické kompetence.	práce s hardwarem, softwarem a se systémy potřebnými k vytváření, zpřístupňování a sdílení digitálních informací; ovládání příslušné digitální technologie, její rozvíjení a starostlivost o ně

4.4 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou realizována v rámci jednotlivých předmětů v souladu s RVP ZV a také formou projektů, které vychází z tradičních akcí školy. Projekty jsou rozděleny z hlediska své časové náročnosti na jednodenní, celotýdenní a celoroční.

I. stupeň						
Průřezové téma	Podtéma	Ročník				
		1.	2.	3.	4.	5.
Osobnostní a sociální výchova	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání	Prv, Čj, M, Tv, AJ, Hv, Vv,	Prv, Čj, M, Aj, Vv, Tv, Hv	Prv, Hv, M, Vv, Aj	Pří, Čj, M, Vla, Inf	Pří, Vla, Čj, M, Inf
	OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí	Čj, Tv	Čj,	Prv, Tv	Tv, Čj	
	OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace	Tv	Tv	Tv		Inf
	OSV 4 Psychohygienu		Prv	Prv	Inf	Tv, Inf
	OSV 5 Kreativita	Vv, Pč, Hv	Vv, Pč, Hv	Vv, Pč, Hv	Vv, Pč, Hv, Čj	Vv, Pč, Hv
	OSV 6 Poznávání lidí	Čj, Prv	Čj, Prv	Prv	Vla	Vla
	OSV 7 Mezilidské vztahy	Prv, PČ	Prv, PČ, ČJ	Prv, PČ, Tv	Pří, Inf, Tv	Inf
	OSV 8 Komunikace	Prv, Čj, Aj	Prv, Čj,	Prv, Čj,	Čj, Inf	Čj, Inf
	OSV 9 Kooperace a kompetice	M, Pč, Hv	M, Pč, Prv, Hv	M, Pč, Tv, Hv	M, Tv, Hv, Inf	M, Hv, Tv
	OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M	M, Tv	M, Prv	M, Čj, Inf	M, Inf
	OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika	Prv, Čj	Prv	Prv		
Výchova demokratického občana	VDO 1 Občanská společnost a škola			Prv	Vla, Inf	Inf
	VDO 2 Občan, občanská společnost a stát			Prv	Vla	
	VDO 3 Formy participace občanů v politickém životě				Vla	
	VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				Vla	

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	EGS 1 Evropa a svět nás zajímá			Aj	Aj, Čj	Vla, Čj, Aj
	EGS 2 Objevujeme Evropu a svět				Aj	Vla, Aj
	EGS 3 Jsme Evropané				Vla	Vla
Multikulturní výchova	MKV 1 Kulturní diference	Hv, Aj	Hv, Aj	Hv, Prv, Aj	Aj, Hv,	Vla, Hv, Aj
	MKV 2 Lidské vztahy		Čj	Čj	Vla, Čj, Při	Aj, Př
	MKV 3 Etnický původ				Př	Vla
	MKV 4 Multikulturalita				Aj	Aj, Vla,
	MKV 5 Princip sociálního smíru a solidarity				Vla	
Environmentální výchova	EVV 1 Ekosystémy		Prv		Př	
	EVV 2 Základní podmínky života	Prv		Prv	Př, Vla	Př
	EVV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí				Vla, Vv	Vv, Tv, Př
	EVV 4 Vztah člověka k prostředí	Prv, M, Vv	Prv, Vv, M	Prv, VV	Př, Vla, Vv, Pč	Vv, Tv, Vla, Pč
Mediální výchova	MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			Čj, Prv	Vla, Čj, Inf	Inf, Čj, Aj
	MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			Čj	Čj, Př	Čj,
	MV 3 Stavba mediálních sdělení					Čj
	MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení				Hv, Vv, Čj	Hv, Vv
	MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti				Čj	
	MV 6 Tvorba mediálního sdělení				Čj, Inf	Čj, Vla
	MV 7 Práce v realizačním týmu					Čj

II. stupeň					
Průřezové téma	Podtéma	Ročník			
		6.	7.	8.	9.
Osobnostní a sociální výchova	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání	Čj, Ma, Vko, VkZ, Aj	Čj, Vko, Aj, Rj	Vko, VkZ, Ch	Vko, Rj, Ch,
	OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí	Čj, Vko, Vv, VkZ, Tv, Aj	Čj, Vko, Aj, Tv, Vv	Vko, VkZ, Tv, VV, Aj	Aj, Vko, Tv, Vv
	OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace	Vko, VkZ, Tv, Pč, Vv	Rj, Vv, Vko, Tv, Pč	Vko, VkZ, Aj, Rj, Tv, Inf, Pč, Vv	Vv, Pč, Vko, Rj, Tv, Inf
	OSV 4 Psychohygienu	Inf, Vko, VkZ, Tv	Vko, Tv	Vko, VkZ, Tv	Hv, Tv, Inf, Vko
	OSV 5 Kreativita	Čj, Vko, Hv, Ze, Vv, VkZ, Aj, Pč	Čj, Ma, Vko, Hv, Ze, Vv, Pč	Vko, Hv, Inf, VkZ, Ze, Vv, Pč, Aj	Vko, Hv, Ze, Vv, Inf, MP, Pč
	OSV 6 Poznávání lidí	Vko, VkZ	Vko	Aj, Vko, VkZ	Vko
	OSV 7 Mezilidské vztahy	Dě, Vko, VkZ, Aj	Dě, Vko, Aj	Dě, Vko, VkZ, Aj	Dě, Vko
	OSV 8 Komunikace	Inf, Vko, Čj, VkZ, Vv, Nj	Čj, Aj, Nj, Rj, Inf, Vko, Hv, Vv, Šj	Aj, Nj, Čj, VkZ, Vko, Hv, Vv, Šj, Inf	Šj, Aj, Nj, Rj, Vko, Hv, Vv, Inf
	OSV 9 Kooperace a kompetice	Aj, Ma, Inf, Vko, Nj, Vv, VkZ, Tv, Pč	Šj, Aj, Nj, Rj, Inf, Vko, Hv, Tv, Pč, Vv	Aj, Nj, Šj, Rj, Vv, Hv, Vko, VkZ, Tv, Pč, Inf	Aj, Nj, Rj, Inf, Hv, Tv, Pč, Šj, Vv, Vko
	OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Inf, Vko, VkZ, Aj, Fy, Pč	Fy, Vko, Aj, Rj, Pč	Aj, Vko, VkZ, Vv, Fy, Ch, Pč	Aj, Vv, Vko, Fy, Inf, Ch, Pč, Rj
	OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika	Dě, Vko, VkZ, Tv	Dě, Vko, Ze, Tv	Dě, Vko, Ze, Ch, VkZ, Tv	Dě, Vko, Ze, Ch, Tv
Výchova demokratického občana	VDO 1 Občanská společnost a škola	Vko, Aj	Vko	Dě, Vko, Pč	Dě, Vko, Pč
	VDO 2 Občan, občanská společnost a stát	Vko	Vko, Ze	Dě, Vko, Ze	Dě, Vko, Ze
	VDO 3 Formy participace občanů v politickém životě	Dě, Vko	Dě, Vko	Dě, Vko	Dě, Vko

	VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Dě	Dě	Dě	Dě
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	EGS 1 Evropa a svět nás zajímá	Aj, Dě, Vko, Nj, Vv, Hv	Čj, Nj, Rj, Aj, Dě, Vko, Ze, Šj, Vv	Čj, Aj, Nj, Rj, Dě, Vko, Ch, Ze, Vv, Šj	Nj, Rj, Dě, Šj Vko, Ch, Vv Ze, Aj
	EGS 2 Objevujeme Evropu a svět	Aj, Vko	Rj, Vko, Ze, Čj, Šj, Aj	Čj, Aj, Rj, Vko, Ze, Šj	Čj, Rj, Vko, Aj, Šj
	EGS 3 Jsme Evropané	Vko	Rj, Vko	Rj, Vko	Rj, Vko
Multikulturní výchova	MKV 1 Kulturní diference	Aj, Dě, Vko, Př, Ze, Vko, Nj, Vv	Čj, Aj, Nj, Rj, Dě, Vko, Ze, Vv, Šj	Aj, Nj, Dě, Šj, Vko, Ze, Vv, Vko, Ze, Vv, Šj	Aj, Nj, Dě, Vko, Ze, Hv, Vv, Šj
	MKV 2 Lidské vztahy	Čj, Inf, Vko, Vko, Nj	Aj, Nj, Šj, Rj, Vko	Nj, Vko, Vko, Šj	Aj, Nj, Vko, Šj
	MKV 3 Etnický původ	Dě, Př, Vko	Dě	Dě, Vko	Dě
	MKV 4 Multikulturalita	Vko, Ze, Vko, Aj	Vko, Aj, Ze,	Aj, Vko, Vko, Ze, Rj	Vko, Hv, Ze, Rj
	MKV 5 Princip sociálního smíru a solidarity	Vko, Vko	Vko	Vko, Vko	Vko
Environmentální výchova	EVV 1 Ekosystémy	Ze	Aj, Př,	Př	Př
	EVV 2 Základní podmínky života	Př, Fy	Př	Př	Př
	EVV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Vko, Fy, Př, Ze, Tv	Aj, Vko, Př, Fy, Ze, Tv	Vko, Ch, Př, Fy, Ze, Tv	Aj, Inf, Vko, Ch, Fy, Př, Ze, Tv
	EVV 4 Vztah člověka k prostředí	Pč, Vv, Dě, Vko, Př	Dě, Vko, Př, Pč, Vv	Aj, Dě, Vko, Př, Vv, Pč	Dě, Vko, Př, Pč, Aj, Vv
Mediální výchova	MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj, Aj, Inf, Vko	Aj, Inf, Čj, Vko, Př	Čj, Aj, Vko, Př, Vko, Inf	Čj, Aj, Vko, Ch, Př
	MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		Vko	Vko	Vko
	MV 3 Stavba mediálních sdělení			Čj, Aj	Aj, MP
	MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení	Vko	Vko	Vko, Vko	Čj, Vko

MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti	VkZ, Rj	VkO	VkO, Rj, VkZ	Čj, VkO, Rj
MV 6 Tvorba mediálního sdělení	Čj, Aj	Aj	Čj, Vv	Vv, MP
MV 7 Práce v realizačním týmu	Čj		Čj	Čj, Inf

4.5 Projekty

Název projektu	Výstupy žáka ZŠ Světica	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata	Poznámka
SPOLEČNÉ LADĚNÍ	<ul style="list-style-type: none"> -spoluvytváří pozitivní atmosféru třídy -spolupracuje a poskytuje pomoc spolužákům -aktivně se podílí na životě ve škole -pomocí modelových situací a metody hraní rolí přejímá zodpovědnost za své jednání a respektuje druhé 	<p>Čj, M, Prv, Vv, Pč, Tv, Hv</p> <p>VDO OSV</p>	<ul style="list-style-type: none"> -přivítání prvňáčků -společné hry a aktivity vedoucí ke stmelení kolektivu -seznámení se s aktuálním školním řádem, poučení žáků o bezpečnosti a stanovování společných pravidel třídy, společné činnosti
SPORTOVNÍ DEN	<ul style="list-style-type: none"> -zná základní pravidla individuálních a kolektivních sportů -umí se zapojit do kolektivních her -využívá své pohybové dovednosti 	<p>Tv, Čj</p> <p>OSV VDO</p>	<ul style="list-style-type: none"> -atletika -turnaje v míčových sportech -netradiční disciplíny -využití tělocvičny a hřiště
DEN STROMŮ	<ul style="list-style-type: none"> -vysvětlí význam stromů pro člověka a ostatní živočichy -trídí stromy podle různých kritérií -rozpozná a pojmenuje strom podle jejich listů, plodů či kůry -zná památné stromy ve svém okolí 	<p>Čj, Vv, Prv, Pří, Vla</p> <p>OSV VDO EVV</p>	<ul style="list-style-type: none"> -spolupráce s Muzeem Říčany -výstava, pracovní listy, hry -přírodovědné procházky -sázení stromků -podzimní úklid lesa a okolí
DEN ZEMĚ	<ul style="list-style-type: none"> -orientuje se v problematice ekologie -zná základní pravidla související s ochranou přírody -zapojuje se do ochrany přírody 	<p>Prv, Pří, Vla</p> <p>OSV EVV</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Den Země -divadlo -hry -jarní úklid lesa a okolí
PASOVÁNÍ NA ČTENÁŘE	<ul style="list-style-type: none"> -zvládne veřejné vystoupení, zazpívá nebo zarecituje připravenou píseň, přečte připravený text -zapamatuje si scénář -připraví si svou vlastní knihu -spolupracuje 	<p>ČJ, Vv, Tv, Pč, Hv</p> <p>OSV, VDO MKV, EVV, MV</p>	<ul style="list-style-type: none"> -závěrečné představení pro rodiče, děti, přátele školy – uspořádané na konec školního roku.

<p>STRAŠIDELNÉ DUŠIČKY</p> <p>TĚŠÍME SE NA VÁNOCE</p> <p>VELIKONOČNÍ POMLÁZKA</p> <p>FILIPOJAKUB- SKÁ NOC</p>	<p>-zná lidové zvyky spojené s jednotlivými svátky</p> <p>-zná historii a tradice našeho národa</p> <p>-dokáže vyrobit různé předměty typické pro jednotlivé tradice</p>	<p>Vv, Pč, Čj, Hv, M</p> <p>OSV VDO MKV EVV</p>	<p>-žáci vytvářejí různé tradiční výrobky</p> <p>-uspořádají pro rodiče jarmark</p> <p>-žáci jsou oblečeni do typického oblečení vztahující se k dané tradici</p>
<p>MEZINÁRODNÍ DEN DĚTÍ</p>	<p>-seznamuje se s úmluvou o právech dítěte</p> <p>-ví, že je součástí kolektivu</p> <p>-seznamuje s kulturními odlišnostmi dětí na celém světě</p>	<p>Prv, Čj, Vv, Pč, Hv</p> <p>OSV VDO MV MKV</p>	<p>-třídní a školní výtvarné a sportovní soutěž, hry</p> <p>-účast na oslavě MDD ve spolupráci s obcí Světica</p>

4.6 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Žáci nadaní a mimořádně nadaní jsou vyučovány v běžných třídách. Základní speciální pedagogická péče je poskytována žákům v hodinách, kdy učitel pracuje s jednotlivci nebo s malou skupinkou. Pravidelné konzultace s učiteli a rodiči žáků napomáhají nalézt nejvhodnější postupy práce tak, aby odpovídaly potřebám jednotlivce. Učitelé pravidelně konzultují výchovné a vzdělávací postupy s vedením školy a rodiči žáka. Doporučení ze školských poradenských zařízení plně respektují. Dle potřeby se dále vzdělávají v problematice práce s nadanými a mimořádně nadanými žáky.

V případě potřeby sestavuje třídní učitel společně s výchovným poradcem Plán pedagogické podpory (PLPP). PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

V případě doporučení školského poradenského pracoviště vypracuje třídní učitel nadaného či mimořádně nadaného žáka společně s výchovným poradcem Individuální vzdělávací plán (IVP). IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

Základní podstatou obohacení práce pro nadané děti je změna obsahu i procesu učení. Hlavním těžištěm práce s nadaným žákem je zadávání úkolů, jejichž řešení vyžaduje vyšší úroveň myšlení a podporuje představivost a generalizaci. K obohacení učiva dochází:

- rozšířením učiva, volbou vhodné vzdělávací strategie;
- používáním kritického, kreativního a produktivního myšlení;
- všestranným rozvojem osobnosti dítěte;
- volbou učiva tak, aby nabyté dovednosti a zkušenosti mohly být uplatněny v praxi.

Několikrát do roka organizujeme dny a týdny, ve kterých jsou realizovány kooperativní formy vyučování a projektové metody. Zde dochází k vytváření věkově smíšených skupin, žáci se mohou samostatně rozhodnout, na kterém tématu a s kým chtějí pracovat.

V odpoledních hodinách nabízíme žákům mnoho zájmových kroužků, do kterých se mohou přihlásit dle svých zájmů a potřeb. Od nadaných žáků se očekává spolupráce při aktivitách školy, jako je pořádání veřejných akcí pro žáky i širokou veřejnost, organizace a účast mezitřídních projektů, soutěží apod. Úspěšným žákům je vštěpována zodpovědnost za slabší spolužáky a jsou vedeni k tomu, aby jim pomáhali.

4.7 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou integrováni do běžných tříd. V případě potřeby je v jednotlivých třídách i asistent pedagoga.

Základní speciální pedagogická péče je poskytována žákům v hodinách, kdy pracuje s jednotlivci nebo s malou skupinkou. Pravidelné konzultace s učiteli a rodiči žáků napomáhají nalézt nejvhodnější postupy práce tak, aby odpovídaly potřebám jednotlivce. Učitelé pravidelně konzultují výchovné a vzdělávací postupy s vedením školy a rodiči žáka. Doporučení ze školských poradenských zařízení plně respektují. Dle potřeby se dále vzdělávají v problematice práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

V případě potřeby sestavuje třídní učitel společně s výchovným poradcem Plán pedagogické podpory (PLPP). PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

V případě potřeby tvorby Individuálního vzdělávacího plánu (IVP) na základě doporučení školského poradenského pracoviště je postup obdobný jako v případě PLPP. IVP je sestaveno výchovným poradcem a potvrzeno ředitelem školy. Toto IVP je projednáno s rodiči žáka a žákem samotným. S IVP jsou seznámeni všichni vyučující daného žáka.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště.

5 UČEBNÍ PLÁN I. STUPNĚ

5.1 Tabulace učebního plánu

Předměty	Ročník						I. stupeň celkem	Disp. č. dotace *
	1.	2.	3.	4.	5.			
Český jazyk	7+2	7 +1	7 +1	6+1	6+1	39	6	
Anglický jazyk	0 + 2	0 + 2	3	3	3 + 1	14	5	
Matematika	4	4	4	4 + 1	4 + 1	22	2	
Informatika				1	1	2		
Prvouka	2	1 + 1	2			6	1	
Přírodověda				1 + 1	2	4	1	
Vlastivěda				2	1 + 1	4	1	
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5		
Výtvarná výchova	1	1	2	2	1	7		
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5		
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10		
Týdenní dotace povinných předmětů	22	21	23	26	26	118		
Z toho disp. č. dotace	4	4	1	3	4		16	

5.2 Poznámky k učebnímu plánu

Na I. stupni jsme posílili hodinové dotace vyučovacích předmětů: Český jazyk a literatura o 6 disponibilních hodin, Anglický jazyk o 5 disponibilních hodin, Matematiku o 2 disponibilní hodiny, vzdělávací oblast Člověk a jeho svět o 3 disponibilní hodiny.

Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět je zařazen povinně do všech ročníků a je na I. stupni posílen o 6 disponibilních hodin, a to o dvě vyučovací hodiny v 1. ročníku, o jednu hodinu ve 2. – 5. ročníku.

Anglický jazyk

Předmět s časovou dotací 2 hodiny týdně je zařazen již od 1. třídy. Předmět je posílen o 2 disponibilní hodiny v 1. a 2. ročníku, v 5. ročníku je posílen o 1 disponibilní hodinu.

Matematika

Předmět je povinně zařazen do všech ročníků a na I. stupni je posílen o 1 disponibilní hodinu ve 4. a 5. ročníku.

Informatika

Učivo v 1. – 3. ročníku je realizováno jako součást jiných vyučovacích předmětů. Ve 4. a 5. ročníku je zařazen jako samostatný vyučovací předmět s časovou dotací 1 hodina týdně, je též spojován s obsahem jiných vyučovacích předmětů.

Člověk a jeho svět

Realizuje se v 1. – 3. ročníku ve vyučovacím předmětu Prvouka a ve 4. – 5. ročníku v předmětech Přírodověda a Vlastivěda, tedy ve všech ročnících I. stupně základního vzdělávání. Na posílení této vzdělávací oblasti byla použita 1 hodina ve 2. ročníku (Prvouka), 1 hodina ve 4. ročníku (Přírodověda) a 1 hodina v 5. ročníku (Vlastivěda). V této vzdělávací oblasti se systematicky prolínají výstupy sexuální, etické výchovy a environmentální výchovy. Důraz je kladen na rozvíjení pozitivního vztahu k místu bydliště.

Umění a kultura

Realizuje se v samostatných vyučovacích předmětech Hudební výchova a Výtvarná výchova, které jsou zařazeny ve všech ročnících. Hudební výchova má časovou dotaci 1 hodina týdně ve všech ročnících. Výtvarná výchova má v 1., 2. a 5. ročníku časovou dotaci 1 hodina týdně, ve 3. a 4. ročníku má 2 hodiny týdně.

Člověk a zdraví

Tělesná výchova je zařazena do všech ročníků vždy 2 vyučovací hodiny týdně. Výchova ke zdraví je realizována zejména v Tělesné výchově, Prvouce a Přírodovědě. V této vzdělávací oblasti se systematicky prolínají výstupy sexuální a etické výchovy.

Člověk a svět práce

Učivo vzdělávací oblasti se realizuje ve všech ročnících jako samostatný předmět Pracovní činnosti s časovou dotací 1 hodina týdně.

Zajištění vzdělávání žáků se Speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Předmět speciální pedagogické péče pro žáky se SVP je výhradně realizován v rámci disponibilních hodin (viz tabulka učebního plánu).

5.3 Učební osnovy

Vzdělávací období

Základní vzdělávání žáků ZŠ Světlice se realizuje na I. stupni v pěti postupných ročnících.

Vzdělávací a výchovný proces je rozdělen na období:

1. období: 1. – 3. ročník
2. období: 4. – 5. ročník

Každé vzdělávací období má své specifické cíle a stanovené očekávané výstupy, které jsou na konci 5. ročníku závazné. Na konci 3. ročníku je očekávaný výstup pouze orientační.

Učivo je v pojetí ŠVP ZŠ Světlice chápáno jako prostředek k dosažení očekávaných výstupů a představuje závazný výčet témat, námětů a činností, které škola nabídne všem žákům k osvojování. Obsah učiva Školního vzdělávacího programu je rozpracovaný do vzdělávacího období 1. – 3. ročník a 4. – 5. ročník.

Hlavní cíle 1. období

Cílem prvního období základního vzdělávání je naučit žáky: základům čtení, psaní, počítání a prvního cizího jazyku. Vyučování má ve všech předmětech činnostní charakter.

Při vytváření dovedností a návyků v 1. – 3. ročníku se požaduje, aby žáci chápali účel a smysl každé své činnosti, aby o činnostech hovořili a měli pro ně dostatečný časový prostor. V souladu s charakterem myšlení žáků je těžiště vyučování v přímém poznávání skutečností kolem nás.

K výuce v tomto období patří i vyučovací předměty s výchovným zaměřením, tj. hudební, výtvarná, tělesná výchova a pracovní činnosti. Charakteristické pro toto období je prolínání učiva mezi všemi vyučovacími předměty.

Hlavní cíle 2. období

Ve 2. období uplatňujeme ve větší míře aktivní zapojování žáků do výuky, sebekontrolu a sebehodnocení žáků. Žáky vedeme k objevování souvislostí mezi látkou naučenou a látkou aktuálně probíranou. Důraz klademe na propojování učební látky jednotlivých vyučovacích předmětů mezi sebou a na zautomatizování základních vědomostí, a to zejména v matematice a českém jazyce. Žáky učíme nedostatky nejen odhalovat, ale ukazujeme jim, jak lze zjištěné nedostatky postupně odstraňovat. Žákům dáváme prostor k samostatným úvahám a dodáváme důvěru k dosažení dobrých výsledků.

Cílem tohoto období základního vzdělávání je připravit žáky k snadnému přechodu na 2. stupeň.

5.3.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.3.1.1 Český jazyk a literatura

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 1. – 3. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících I. stupně. Časová dotace v učebním plánu je týdně 9 vyučujících hodin v 1. ročníku, 8 vyučujících hodin v 2. a 3. ročníku.

Výchovně vzdělávací cíle:

- rozumět spisovné řeči mluvené, čtené i psané;
- vyjadřovat srozumitelně, zejména mluvenou řečí, myšlenky, psanou formou se vyjadřovat jen v jednoduchých větách;
- číst správně a s porozuměním texty přiměřené délkou i obsahem;
- znát příklady literárních děl vhodných pro daný věk včetně ilustrací;
- číst s porozuměním jednoduché naučné texty, pokusit se vyjádřit jejich myšlenky;
- vnímat krásu a bohatost mateřského jazyka;
- při výuce českému jazyku je třeba stále pamatovat na to, že se v tomto období vytváří vztah žáků k literatuře a jejich zájem o četbu, tedy že začíná výchova budoucích čtenářů;
- svou schopnost vyjadřovat se umět uplatnit i v prvouce, matematice i dalších vyučovacích předmětech.

Charakteristika výuky:

Cíle výuky českého jazyka jsou naplňovány:

- komunikační a slohovou výchovou;
- čtením a literární výchovou;
- psaním;
- jazykovou výchovou.

Komunikace v českém jazyce se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím dramatické výchovy.

V *komunikační výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), mluvit a rozhodovat se na základě vnímaných pokynů a přečteného textu. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, učí se rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole i mimo ni.

Komunikační dovednosti žáků jsou vytvářeny nejen ve všech složkách českého jazyka, ale ve všech vyučovacích předmětech. Jednotlivé vyučovacím předměty musí poskytovat dostatek prostoru k vyjadřování myšlenek a postřehů žáků k tomu, co se učí a co pozorují. Slovní zásoba je rozšiřována zejména využitím učiva prvouky, četby a vlastních zážitků. V tomto období je kladen důraz zejména na ústní vyjadřování žáků. Samostatná písemná forma vyjadřování je uplatňována od 3. ročníku. Při prvním písemném vyjadřování se požaduje používat krátké jednoduché věty o tom, co žáci prožili, nebo co dobře znají.

Pro rozvoj vyjadřovacích schopností v prvním vzdělávacím období využíváme:

- vyprávění (o obrázku, vlastních zážitcích, přečteném textu, podle obrázkové osnovy);
- rozhovory žáků k určitému tématu;
- formulace otázek a odpovědí k danému tématu;
- možnosti svobodného výběru způsobu vyjádření myšlenek (v čítankách 2. a 3. r. jsou připraveny náměty, které žáky vždy zaujmou), využívá se mezipředmětových vztahů;
- jednoduchých popisů z písanek, hlavně z prvoučného učiva, k psaní podobných textů;
- možnost zpracovávat „první knihy“ např.: o květinách, o ptácích aj. V co nejjednodušší podobě, volně doplněné ilustracemi, výstřižky apod., využíváme i dětských knih a encyklopedií.

Komunikační výchova tedy obsahuje činnosti:

- a) receptivní, tj. čtení a naslouchání;
- b) produktivní (tvořivé činnosti), tj. mluvený a písemný projev žáka.

Při *výuce čtení* v tomto období se snažíme naučit všechny žáky, i průměrně nadané, číst přiměřeně náročné, umělecké i naučné texty jasně, zřetelně a s porozuměním. Při čtení textů se obohacuje slovní zásoba žáků a rozvíjí se i jejich ústní vyjadřování. Při práci s texty se spojuje výcvik čtení s rozvojem vyjadřování, se vzděláváním v různých oborech i s výchovou žáků. Čtení se využívá v Prvouce při poznávání přírody i života lidí a světa. Při prožívání literárních ukázek a čtení prvních knížek poznávají žáci život dětí i dospělých, učí se chápat a hodnotit jejich životní příběhy, činy, charaktery a lidské vztahy. Tím rozšiřují svoji životní zkušenost, obohacují svůj citový život.

Žáci se při vyučování čtení učí esteticky prožívat a chápat přiměřené texty, později je výrazně číst, předčítat, přednášet, vyprávět, někdy i ilustrovat, něco podle popisu vyrobit, jindy text dramatizovat. Při čtení, poslechu a recitaci se zjemňuje smyslové vnímání žáků, např. sluch pro zvukovou stránku jazyka, bystří se pozorování, rozvíjí se představivost a fantazie, cvičí se paměť žáků, rozvíjí se pojmové i obrazné myšlení, ústní vyjadřování.

V *literární výchově* seznamujeme žáky s literární tvorbou vhodnou pro mladší školní věk včetně ilustrací.

Při *výuce psaní* v tomto období získají žáci správné psací dovednosti, základy čitelného, přiměřeně hbitého a úhledného rukopisu. Píší slova a texty vhodného a žákům přiměřeného obsahu, který vyjadřuje zkušenosti žáků nebo poznatky získané v jiných vyučovacích předmětech. Písanky připravené pro toto období se zaměřují na psaní s porozuměním.

V *jazykové výchově* v 1. období základního vzdělávání se žáci učí prostě a jasně vyjadřovat spisovným jazykem, s využitím slovní zásoby odpovídající jejich věku a zároveň poznávají elementární základy mluvnické stavby jazyka a osvojují si základní pravopisné jevy. Dbá se na rozvoj jejich slovní zásoby a postupně se vytváří návyky správné spisovné výslovnosti.

Jazykové vyučování má velký význam pro rozvoj myšlení žáků, neboť se při něm učí jazykové a pravopisné jevy pozorovat, srovnávat, třídít i zobecňovat. Nejprve se seznamují s konkrétními jazykovými jevy, pozorují je, hovoří o nich. Tak dochází k mnoha elementárním zobecněním a procvičování poznatých jazykových a pravopisných jevů. Pozornost je věnována výcviku v pravopise lexikálním.

Ústní i písemné vyjadřování se při činnosti výuce rozvíjí, pokud možno v souvislosti s poznáváním skutečností, které děti obklopují. Žáci zpočátku při samostatném vyjadřování reagují na otázky a pokyny učitele, později vytvářejí krátké souvislé projevy na témata blízká jejich zájmům a zkušenostem.

V hodinách českého jazyka tohoto období nejsou ostré hranice mezi učivem mluvnice, slohového výcviku, literární výchovy a psaní. Je potřeba si uvědomovat vzájemnou prostupnost a propojenost těchto složek českého jazyka. Je-li k tomu vhodná příležitost, lze složky českého jazyka zpestřit dramatickou výchovou.

Dramatická výchova rozvíjí tvořivost dětí a přispívá k obohacení jejich slovní zásoby. S její pomocí učíme žáky volně, beze strachu, svými slovy vyjadřovat myšlenky a názory nejen v českém jazyce. Pomocí dramatické výchovy se žáci učí slušnosti, vzájemnému respektování i tvořivému řešení praktických situací. Přitom se učí též cítit s druhými, vzájemně si pomáhat. Uplatňujeme tak snadno ve výuce prvky etické výchovy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- je motivován k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu.

Učitel:

- vede žáky ke stálému zdokonalování čtení;
- vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci;

- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- navrhuje různá řešení problémů, dokončí úkoly a zdůvodňuje své závěry
- se spolužáky si vzájemně radí a pomáhají.

Učitel:

- hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence komunikativní

Žák:

- dokáže prezentovat své myšlenky a názory.

Učitel:

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- respektuje pokyny pedagogů.

Učitel:

- organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů;
- vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu;
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky.

Kompetence občanské

Žák:

- zvládá komunikaci i ve vyhraněných situacích.

Učitel:

- využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí;
- pro žáky s postižením využívá vhodně přizpůsobené pracovní materiály.

Kompetence pracovní

Žák:

- učí se s pomocí učitele plánovat dílčí činnosti a stanovovat čas pro jejich realizaci;
- pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele;
- s pomocí učitele zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci;
- na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet.

Učitel:

- vede žáky k organizování a plánování učení;
- se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky;
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů.

Kompetence digitální

Žák:

- uvádí příklady využívání digitálních technologií v rodině a ve škole; ovládá a využívá určené výukové aplikace při svém učení;
- chová se šetrně ke svěřeným digitálním zařízením, rozpozná vhodné a nevhodné zacházení s nimi;

- při školní práci dodržuje správné držení těla při práci s digitálními zařízeními;
- řeší úkoly a situace i za použití digitálních technologií;
- zpracovuje drobné úkoly spojené se získáváním informací na různá témata a problematiku, o kterou se osobně zajímá.

Učitel:

- seznámí s výukovými aplikacemi; jejich využití v domácím a školním prostředí;
- vede žáky k bezpečnému a šetrnému zacházení s digitálními zařízeními;
- vede ke správnému držení těla při práci s digitálními zařízeními;
- nabízí aktivity, které vyžadují používání digitálních technologií.

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 4. – 5. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Český jazyk a literatura je vyučován jako samostatný předmět. Má časovou dotaci 7 hodiny týdně pro 4. a 5. ročník.

Charakteristika výuky českého jazyka ve 2. období:

Cíle výuky českého jazyka jsou naplňovány:

- komunikační a slohovou výchovou
- jazykovou výchovou
- literární výchovou

Komunikačním a slohovým dovednostem je v tomto vzdělávacím období vyučováno tak, aby byl podporován a podněcován duševní rozvoj žáků a zároveň byla rozvíjena jejich individualita. V předmětu český jazyk se komunikační a slohové dovednosti realizují při čtení, naslouchání, mluveném a písemném projevu žáků.

V 2. období základního vzdělávání je naším úkolem zautomatizovat základní pravopisné jevy určené pro 1. Vzdělávací období, proto zde věnujeme Jazykové výchově značnou pozornost. Chceme-li při výuce českého jazyka dosáhnout dobrých výsledků, je třeba stále dbát o to, aby všichni žáci porozuměli významu slov. K tomu využíváme vjemy sluchové, zrakové i motorické.

Máme-li rozvíjet slovní zásobu žáků, chceme-li je dobře naučit pravopis a ostatní učivo jazykové výchovy, zařazujeme do výuky pravidelná pravopisná a mluvní cvičení. Soustavně prováděné a promyšlené sestavy těchto cvičení vedou k zautomatizování mluvnických a pravopisných jevů. Dbáme na to, aby cvičení měla praktický ráz a žáci byli při cvičeních aktivní. Žákům stále umožňujeme, aby o učivu přemýšleli a předložené jevy používali v řeči i písmu. Při vyučování pravopisu pravopisné jevy vždy odůvodňujeme. Žáky vedeme k praktickému používání mluvnických jevů. Podněcujeme je, aby svá pozorování, zkušenosti a poznatky při výuce sami vyjadřovali a věty s mluvnickými jevy obměňovali. Tato mluvní cvičení zařazujeme do výuky krátce ale často. Při užívání jednotlivých pravopisných a mluvnických jevů ve spojeních si žáci tyto jevy osvojí lépe než z teoretických výkladů a pouček. Gramatika i pravopisná pravidla vyplývají z praktického využití přirozeně a nenásilně a žáci si je osvojují snadněji a trvaleji.

Jazykové dovednosti žáků se ve vyučování českého jazyka realizují v těchto složkách: zvuková stránka jazyka, slovní zásoba a tvoření slov, tvarosloví, skladba a pravopis.

Literární výchově se věnuje pozornost při čtení uměleckých textů, při čtení článků přírodovědného, zeměpisného i dějepisného obsahu, a to jak z čítanek, tak i z jiných učebnic nebo vhodných vybraných knih. Při literární výchově se soustavně rozvíjí ústní a písemné vyjadřování žáků, vytváří se a upevňují návyky žáků vyjadřovat myšlenky logicky, souvisle a mluvnicky správně.

Ve 4. a 5. ročníku se ve výuce ČJ začíná více využívat tichého čtení a žáci jsou vedeni

k samostatné práci s textem. Učitel dbá na to, aby i tiché čtení žáků bylo uvědomělé, a proto při něm dává žákům takové úkoly, které mu umožní zjistit, zda žáci potichu přečtený text pochopili. Text určený k tichému čtení nemá být zpočátku dlouhý. Otázky k obsahu si mohou zadávat sami žáci, může se ptát i učitel. Žáci mohou také vyprávět o tom, co četli, nebo si nakreslit k textu obrázek.

Součástí literární výchovy v tomto období je též pokračování nácviku hlasitého čtení. Žáci se přitom učí správně členit čtené věty nejen podle interpunkce, ale i logickými pauzami a také klást správný větný přízvuk. Práce v hodinách čtení přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků, rozvíjí jejich smyslové vnímání, myšlení, řeč, fantazii a paměť.

Novým úkolem, který literární výchova, společně s naukovými předměty, v tomto období plní, je určení hlavních myšlenek textu, jejich sestavení do krátké osnovy a souvislé vyprávění základního obsahu článku podle této osnovy – žáci se učí učit z učebnic.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- je motivován k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu.

Učitel:

- vede žáky ke stálému zdokonalování čtení;
- vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci;
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- navrhuje různá řešení problémů, dokončí úkoly a zdůvodňuje své závěry
- se spolužáky si vzájemně radí a pomáhají.

Učitel:

- hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence komunikativní

Žák:

- dokáže prezentovat své myšlenky a názory.

Učitel:

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- respektuje pokyny pedagogů.

Učitel:

- organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů;
- vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu;
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky.

Kompetence občanské

Žák:

- zvládá komunikaci i ve vyhraněných situacích.

Učitel:

- využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí;
- pro žáky s postižením využívá vhodně přizpůsobené pracovní materiály.

Kompetence pracovní

Žák:

- učí se s pomocí učitele plánovat dílčí činnosti a stanovovat čas pro jejich realizaci;
- pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele;
- s pomocí učitele zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci;
- na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet.

Učitel:

- vede žáky k organizování a plánování učení;
- se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky;
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů.

Kompetence digitální

Žák:

- při školní práci využívá svěřená zařízení a doporučené digitální technologie; uvede příklady využití digitálních technologií;
- respektuje nastavenou úroveň zabezpečení v používaných zařízeních; rozpozná a nahlásí nevhodný obsah, situace či chování v digitálním prostředí;
- i v digitálním světě dodržuje pravidla slušného chování;
- vytváří jednoduchý digitální obsah (texty, tabulky, obrázky, audio, video);
- komunikuje se svými blízkými a učiteli pomocí doporučených digitálních technologií;
- soubory sdílí se svými blízkými a učiteli pomocí zadané digitální technologie.

Učitel:

- nabízí aktivity, které vyžadují používání digitálních technologií;
- vede žáky k bezpečnému a šetrnému zacházení s digitálními zařízeními;
- vede žáky k bezpečnému pohybu v digitálním světě;
- komunikuje se žáky prostřednictvím digitálních technologií.

ČESKÝ JAZYK

1. ročník

Očekávané výstupy

Učivo

Přesahy a vazby
(průřezová témata,
mezipředmětové
vztahy), poznámky

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

ŽÁK:

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru; pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost; v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

- zrakové, sluchové vnímání mluveného a psaného,
- rozvoj slovní zásoby,
- analýza a syntéza slova,
- znalost písmen,
- vytváření smysluplných vět,
- interpunkce,
- tvorba sdělení a vlastní prezentace,
- tvorba otázek a odpovědí,
- tempo, intonace, přízvuk,
- základní pravidla společenského styku,
- sdělení vlastních aktuálních zážitků, vystižení důležitých momentů, vyprávění a popis,
- hygienické návyky při psaní a technika psaní
- umístění diakritických znamének,
- automatizace písmen,
- čtení psacího písma,
- rozdíl mezi psacím a tiskacím písmem,
- tvorba vlastního textu,
- pojem dějová posloupnost

OSV 1, 2, 6, 8, 11

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

ŽÁK:

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky

- analýza a syntéza slova
- znalost písmen a abecedy
- písmeno – hláska
- délka samohlásek

OSV 1, 2, 8, 11

<ul style="list-style-type: none"> • porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná • porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost 	<ul style="list-style-type: none"> • skládání slabik • význam slova • hledání informací v textu 	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<ul style="list-style-type: none"> • poslech literárních textů, • přednes básně, • reprodukce textu, • chápání smyslu vyslechnutého textu, • dramatizace, • poslech s předvídáním, • počátky tvorby osobních záznamů z poslechu a z četby, • příprava čtenářského deníku, • tvorba otázek k textu 	<p>OSV 1, 2, 8, 11</p>

2. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru; pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost; v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 	<ul style="list-style-type: none"> Čtení – praktické čtení (čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu), věcné čtení (čtení pro informaci, vyhledávání odpovědí na otázky: Kdo? Kde? Kdy? Proč? Jak?); Naslouchání – praktické a věcné; Mluvený projev – rozvoj slovní zásoby, správné dýchání, komunikační žánry: např. pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu, mimika, gesta; Písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, aj.), technika psaní (úprava textu, čitelnost, přehlednost aj.), žánry písemného projevu, např. adresa, blahopřání, vzkaz, pozdrav z prázdnin, pozvánka, dopis, popis, vypravování, počátky volného psaní 	<p>OSV 1, 2, 6, 7, 8</p> <p>MKV 2</p>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost rozlišuje slovní druhy v základním tvaru spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě-tě-ně-bě-pě-vě mimo morfologický šev; ú/ů; odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a v typických příkladech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<ul style="list-style-type: none"> znalost písmen a abecedy; zvuková stránka jazyka – analýza a syntéza slova, hlásky, délka samohlásek, tempo, intonace, přízvuk slovní zásoba a tvoření slov - skládání slabik, význam slabik pro dělení slov, slovo, věta, slovosled ve větě, diakritika, význam slov, antonyma, synonyma, slova mnohoznačná × jednoznačná; podstatná jména, slovesa, spojky pravopis: slabikotvorné r a l, druhy vět, párové souhlásky, pravopis i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dy, ty, ny/di, ti, ni, pravopis dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě, ů/ů, rozlišování obecných a vlastních jmen 	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku vyjadřuje své pocity z přečteného textu rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<ul style="list-style-type: none"> poslech literárních textů; zážitkové čtení a naslouchání; tvořivé činnosti s textem – např. domýšlení konce příběhu, čtení s předvídáním, tvorba otázek k textu, vymýšlení literárních postav; základní literární pojmy, např. rozpočítadla, hádanka, říkadlo, báseň, pohádka 	

3. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru; pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost; v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj a třídění slovní zásoby, aktivní naslouchání, praktické čtení – plynulé se správnou technikou, věcné čtení, zvuková stránka jazyka, tvorba sdělení a vlastní prezentace, tvorba otázek a odpovědí, dopis, popis, pozvánka, upevňování čtenářských návyků řešení komunikačních situací, výběr vhodných komunikačních prostředků, rozvoj přednesu a přiměřeně hlasitého projevu, základy dramatizace, pantomima vyprávění a vytvoření krátké osnovy, hygienické návyky při psaní, žánry písemného projevu – např. adresa, blahopřání, vzkaz, omluvenka, práce s ilustrací k textu, ilustrace autorská a vlastní, komiks počátky volného psaní 	<p>OSV 8</p> <p>MKV 2</p> <p>MV 1, 2</p>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná rozlišuje slovní druhy v základním tvaru užívá v mluveném projevu 	<ul style="list-style-type: none"> význam slov pojem – příbuzná slova stavba slova – kořen, část předponová, příponová slovní druhy mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves skladba – stavba věty 	

<p>správné gramatické tvary podstatných jmen, sloves, přídavných jmen</p> <ul style="list-style-type: none"> • spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy • rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky • odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých, měkkých a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě-tě-ně-bě-pě-vě mimo morfologický šev; ú/ů • odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a v typických příkladech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<p>jednoduché a souvětí, vzorec souvětí</p> <ul style="list-style-type: none"> • druhy vět – O-T-R-P-Z • pravopis párových souhlásek • pravopis i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, • výslovnost dy, ty, ny/di, ti, ni • pravopis dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě • pravopis ů/ů • řady vyjmenovaných slov a pravopis i/y po obojetných souhláskách • základní pravidla při psaní velkých písmen 	
<h3>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</h3>		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<ul style="list-style-type: none"> • poslech literárních textů, • zážitkové čtení a naslouchání • tvořivé činnosti s literárním textem, např. volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, domýšlení konce příběhu, čtení s předvídáním • základní literární pojmy, např. rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, spisovatel, básník 	

4. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení. rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji využívá v komunikaci, vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku. píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti 	<ul style="list-style-type: none"> praktické čtení, věcné čtení, věcné naslouchání, reprodukce přečteného textu, vyhledávání informací v textu, procvičování správné techniky mluveného projevu, vyhledávání informací v textu – výpisky, vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry – dialog, telefonický rozhovor, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dopis, popis 	OSV 1, 2, 5, 8, 10 MKV 2, MV 1, 2, 4, 5, 6
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> porovnává významy slov – slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová. rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou píše správně i/y po obojetných souhláskách, v koncovkách podstatných jmen. rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech. užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje. Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou 	<ul style="list-style-type: none"> stavba slova význam slov – synonyma, homonyma, antonyma psaní i/y v koncovkách podstatných jmen, slovní druhy 	OSV 5, 10

v souvěří		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na vlastní téma rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších používá elementární literární pojmy. 	<ul style="list-style-type: none"> zážitkové čtení a naslouchání, vlastní výtvarný i slovní doprovod, reprodukce a volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, literární pojmy – verš, rým, sloka 	OSV 8 EGS 1

5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává posuzuje úplnost či neúplnost sdělení, porovnává významy slov rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě. volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru vede dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku, rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně je užívá podle komunikační situace 	<ul style="list-style-type: none"> Praktické a věcné čtení (čtení s porozuměním: potichu, nahlas, přiměřeně náročné texty), rozhovor na dané téma, vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry (vypravování, popis, dopis, pohádka, pověst, bajka), základní komunikační pravidla, mimojazykové prostředky řeči, uplatnění vlastních prožitků a názorů v textu = tvůrčí psaní 	OSV 1, 8

<ul style="list-style-type: none"> • píše správně komunikační žánry po stránce obsahové i formální • reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení, zapamatuje si z něj podstatná fakta 		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech, porovnává významy slov • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje • vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 	<ul style="list-style-type: none"> • význam slov, tvoření slov, • slova příbuzná, • kořen slova, • tvar slova, • složitější souvětí a jeho stavba, • podmět (podst.jm., zájmeno, nevyjádřený) a přísudek (slovesný, jmenný se sponou), • holý a rozvitý podmět a přísudek, • koncovky podstatných jmen a přídavných jmen měkkých a tvrdých, shoda přísudku s podmětem, • zvuková stránka jazyka 	<p>OSV 1, 8</p>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů, při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární pojmy • vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • tvoří vlastní literární text • volně reprodukuje text 	<ul style="list-style-type: none"> • elementární literární pojmy – např. pohádka, pověst, bajka, verš, rým, přirovnání, spisovatel, básník, režisér, • tvorba osobních záznamů z poslechu a z četby, příprava čtenářského deníku, • tvorba otázek k textu, • poslech s předvídáním, • záznam příběhu a jeho slovní prezentace před spolužáky 	<p>EGS 1 MV 1, 2, 3, 6, 7</p>

5.3.1.2 Anglický jazyk

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 1. – 3. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně pro 1. a 2. ročník a 3 hodiny týdně pro 3. ročník. Výuka anglického jazyka probíhá v kmenové třídě, je založena na modelu britské angličtiny, ale žáci jsou seznamováni také s výrazy americké angličtiny.

Výchovné a vzdělávací cíle

- Motivovat žáky k zájmu o anglický jazyk, učit se vnímat a napodobovat melodii a rytmus anglického jazyka.
- Poznávat a praktická používat základní pravidla výslovnosti.
- Činností formou naučit žáky základní slovní zásobu z jím blízkých oblastí (činnosti s obrázky nebo předměty).
- Činností formou výuky naučit žáky jednoduchá základní pravidla gramatiky a základní zdvořilostní fráze.
- Základní fráze a obraty procvičovat s pomocí CD a manuálních činností zahrnutých v pracovním sešitě.
- S pomocí obrázků nebo předmětů vytvářet a obměňovat první krátké rozhovory.
- Rozumět jednoduchým pokynům v anglickém jazyce a reagovat na ně.
- Vést žáky k získání schopností číst s porozuměním přiměřeně jednoduché texty v anglickém jazyce.
- Získávat první poznatky o zemích, kde se mluví anglicky.
- Postupně začít chápat význam znalosti angličtiny pro život.
- Aktivní účastí žáka na výuce anglického jazyka ho vést ke schopnosti jednoduše komunikovat s využitím prvních poznatých slov a frází.

Charakteristika předmětu

Důraz je kladen na komunikační dovednosti, osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce. Předmět směřuje k tomu, aby žáci získali schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce, porozumět přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí a zároveň na texty a sdělení reagovat. Slovní zásoba reflektuje jednoduché situace i témata.

Výuka umožňuje poznat kultury zemí příslušné jazykové oblasti, pochopit významu znalosti cizích jazyků pro osobní život a formovat vzájemné porozumění mezi zeměmi, respekt a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Ve vyučovací hodině: kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz i na samostatnou práci žáků a práci se slovníkem. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení;
- propojuje získané poznatky do širších celků;

- poznává smysl a cíl učení.

Učitel:

- vede žáky k ověřování výsledků;
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- je schopný pochopit problém;
- umí vyhledat vhodné informace.

Učitel:

- klade vhodné otázky;
- umožňuje volný přístup k informačním zdrojům.

Kompetence komunikativní

Žák:

- komunikuje na odpovídající úrovni;
- umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat.

Učitel:

- vede žáky k výstižnému a souvislému projevu;
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky;
- vede žáky k aktivitám vykonávaným individuálně, ve dvojicích...

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracuje ve skupině;
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu;
- je schopný sebekontroly.

Učitel:

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok;
- vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti;
- podněcuje žáky k argumentaci.

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje názory ostatních;
- se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace.

Učitel:

- vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů;
- vede žáky k diskusi;
- vede žáky ke vzájemnému naslouchání si.

Kompetence pracovní

Žák:

- je schopný efektivně organizovat svou práci.

Učitel:

- napomáhá při cestě ke správnému řešení;
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků.

Kompetence digitální

Žák:

- řeší úkoly a situace i za použití digitálních technologií;
- se chová šetrně ke svěřeným digitálním zařízením; rozpozná vhodné a nevhodné zacházení s nimi.

Učitel:

- vytváří úkoly a situace, které žákům dávají prostor pro využívání digitálních technologií;
- vede žáky k šetrnému zacházení s digitálním zařízením.

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 4. – 5. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět má časovou dotaci 3 hodiny týdně pro 4. ročník a 4 hodiny týdně pro 5. ročník (z toho jedna disponibilní). Výuka anglického jazyka probíhá v kmenové třídě, je založena na modelu britské angličtiny, ale žáci jsou seznamováni také s výrazy americké angličtiny.

Charakteristika předmětu

Důraz je kladen na komunikační dovednosti, osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce. Cílem je upevnit vědomosti získané v 1. – 3. ročníku, což jsou základy anglického jazyka a ty dále rozvinout a využít směrem k porozumění a produkci jednoduchého ústního i písemného sdělení. Rozvoj komunikační kompetence probíhá skrze nácvik porozumění jednoduchým otázkám v anglickém jazyce a reakci na ně. Písemná produkce se rozvíjí směrem k napsání jednoduchého dopisu nebo pozdravu a vyplnění formuláře v angličtině.

Slovní zásoba reflektuje jednoduché a typizované situace i běžná témata. Učitel vede žáka ke schopnosti představit se ústně i písemně v anglickém jazyce a jednoduše vysvětlit kdo je, kde žije, co má rád, v jaké žije rodině.

Výuka umožňuje rozvíjet znalosti ohledně kultury zemí příslušné jazykové oblasti, pochopit význam znalosti cizích jazyků pro osobní život a tím zvyšovat motivaci ve výuce a formovat vzájemné porozumění mezi zeměmi a toleranci k odlišným kulturám.

Ve vyučovací hodině: kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky a nácviku psaní, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz i na samostatnou práci žáků a práci se slovníkem. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC, příběhy určené k dramatizaci a nácviku dialogů v typizovaných situacích a jednoduchá písemná produkce. Ve výuce se uplatňují také projekty, samostatná i skupinová práce a využívání digitálních zařízení.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení;
- propojuje získané poznatky do širších celků;
- poznává smysl a cíl učení.

Učitel:

- vede žáky k ověřování výsledků;
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- je schopný pochopit problém;
- umí vyhledat vhodné informace.

Učitel:

- klade vhodné otázky;
- umožňuje volný přístup k informačním zdrojům.

Kompetence komunikativní

Žák:

- komunikuje na odpovídající úrovni;
- umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat.

Učitel:

- vede žáky k výstižnému a souvislému projevu;
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky;
- vede žáky k aktivitám vykonávaným individuálně, ve dvojicích...

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracuje ve skupině;
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu;
- je schopný sebekontroly.

Učitel:

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok;
- vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti;
- podněcuje žáky k argumentaci.

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje názory ostatních;
- se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace.

Učitel:

- vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů;
- vede žáky k diskusi;
- vede žáky ke vzájemnému naslouchání si.

Kompetence pracovní

Žák:

- je schopný efektivně organizovat svou práci.

Učitel:

- napomáhá při cestě ke správnému řešení;
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáka.

Kompetence digitální

Žák:

- respektuje nastavenou úroveň zabezpečení používaných zařízení; rozpozná a nahlásí nevhodný obsah, situace či chování v digitálním prostředí;
- i v digitálním světě dodržuje pravidla slušného chování;
- vytváří jednoduchý digitální obsah (texty, tabulky, obrázky, audio, video), vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů.

Učitel:

- vytváří úkoly a stanovuje cíle, které žákům dávají prostor pro využívání digitálních technologií;
- vede žáky k šetrnému zacházení s digitálním zařízením;
- usměrňuje jejich práci při využívání digitálních zařízení.

ANGLICKÝ JAZYK

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí základním mluveným pokynům, zdali jsou pronášeny zřetelně a s pečlivou výslovností a pokud je k dispozici vizuální opora opakuje jednotlivá slova a věty, přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení ke správnému obrázku či výrazu 	<p>Classroom English</p> <p>zvuková a grafická podoba jazyka: základní výslovnostní návyky</p> <p>slovní zásoba: pozdravy, barvy, číslovky (1-10), rodina, škola, hračky, oblečení, koupelna, narozeniny, zvířata, oslava, svátky, geometrické tvary</p> <p>mluvnice: základní gramatické struktury a typy vět</p>	<p>OSV 1, 8</p> <p>MKV 1</p> <p>HV, VV, DV, M</p>

2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí obsahu slov, slovních spojení, jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální oporu a jsou-li pronášeny pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal 	<p>Classroom English</p> <p>slovní zásoba: zvířata, škola, barvy, jídlo, obličej, domov, oblečení, hračky, dětské sportovní činnosti, abeceda, čísla</p> <p>zvuková a grafická podoba jazyka: základní výslovnostní návyky</p> <p>mluvnice: základní gramatické struktury a typy vět</p>	<p>OSV 1</p> <p>MKV 1</p> <p>HV, VV, DV, TV</p>

3. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je sdělován pomalu a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy 	<p>Classroom English</p> <p>Slovní zásoba: číslovky 1–20, školní pomůcky, barvy, hračky, ovoce, sportovní potřeby, lidské tělo, nábytek, místnosti v domě, lidé, přídavná jména popisující velikost, rozměr a stáří, oblečení, rodina</p> <p>zvuková a grafická podoba jazyka: základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>mluvnice: sloveso být a mít, přítomný čas prostý – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, vazby: like/dislike, can/cannot</p>	<p>OSV 1</p> <p>EGS 1</p> <p>MKV 1</p>
4. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM, ČTENÍ (RECEPTIVE SKILLS)		

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům, krátkým otázkám, slovům, slovním spojení a textům, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu vyhledá konkrétní informace v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům rozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět u jednoduchých krátkých textů z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu pracuje aktivně se slovníkem 	<p>zvuková a grafická podoba jazyka: fonetická abeceda (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>tematické okruhy: rodina, škola, volný čas, dny v týdnu,</p> <p>slovní zásoba: já, moje rodina a moji kamarádi, číslovky 1-100, volný čas a sport, škola, předměty ve škole, země a národnosti, zvířata, lidské tělo</p> <p>mluvnice: sloveso být a mít, přítomný čas prostý – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky „ano/ne“, otázky s tázacími zájmeny, vazba „there is/ there are“, osobní zájmena, neurčitý člen a/an, množné číslo podstatných jmen, rozkazovací způsob, předložky místa</p>	<p>EGS 1, 2</p> <p>MV 1, 2</p> <p>MKV 1, 4</p> <p>ČJ, M, ČLOVĚK A JEHO SVĚT</p>
<p>MLUVENÍ, PSÁNÍ (PRODUCTIVE SKILL)</p>		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života dělá záznam probírané slovní zásoby 	<p>zvuková a grafická podoba jazyka: fonetická abeceda (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>tematické okruhy: rodina, škola, volný čas, dny v týdnu,</p> <p>slovní zásoba: já, moje rodina a moji kamarádi, číslovky 1-100, volný čas a sport, škola, předměty ve škole, země a národnosti, zvířata, lidské tělo</p> <p>mluvnice: sloveso být a mít, přítomný čas prostý – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, otázky „ano/ne“, otázky s tázacími zájmeny, vazba „there is/ there are“, osobní zájmena, neurčitý člen a/an, množné</p>	<p>ČJ, M, ČLOVĚK A JEHO SVĚT</p>

	číslo podstatných jmen, rozkazovací způsob, předložky místa	
5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM, ČTENÍ (RECEPTIVE SKILLS)		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům, krátkým otázkám, slovům, slovními spojení a textům, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu vyhledá konkrétní informace v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům rozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět u jednoduchých krátkých textů z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu pracuje aktivně se slovníkem 	<p>zvuková a grafická podoba jazyka: fonetická abeceda (pasivně), intonace ve větě, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>tematické okruhy: domov, volný čas, oblékání, čas</p> <p>slovní zásoba: volný čas, zábava, sporty, režim dne, domov, dům, pokoje, město, budovy, obchod, oblečení, vyučující předměty</p> <p>mluvnice: sloveso být a mít, modální slovesa, přítomný čas prostý a přítomný čas průběhový – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, vazba <i>there is/ there are</i>, určitý člen, předložky místa a času, otázky na cenu, přivlastňovací a osobní zájmena</p>	<p>EGS 1, 2</p> <p>MKV 1, 2, 4</p> <p>MV 1</p> <p>ČJ, M, ČLOVĚK A JEHO SVĚT</p>
MLUVENÍ, PSANÍ (PRODUCTIVE SKILLS)		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> se zapojí do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života 	<p>zvuková a grafická podoba jazyka: fonetická abeceda (pasivně), intonace ve větě, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>tematické okruhy: domov, volný čas, oblékání, čas</p> <p>slovní zásoba: volný čas, zábava, sporty, režim dne, domov, dům, pokoje, město, budovy, obchod, oblečení, vyučující předměty</p>	<p>ČJ, M, ČLOVĚK A JEHO SVĚT</p>

<ul style="list-style-type: none"> • dělá záznam probírané slovní zásoby	mluvnice: sloveso být a mít, modální slovesa, přítomný čas prostý a přítomný čas průběhový – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi, vazba <i>there is/ there are</i> , určitý člen, předložky místa a času, otázky na cenu, přivlastňovací a osobní zájmena	
---	---	--

5.3.2 Matematika a její aplikace

5.3.2.1 Matematika

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 1. – 3. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět má časovou dotaci 4 hodiny týdně pro 1. – 3. ročník. Předmět je vyučován především konstruktivní metodou prof. Hejného, ale jsou do něj zapojovány i prvky klasické výuky matematiky.

Výchovně vzdělávací cíle:

- osvojování základních matematických pojmů na základě aktivních činností každého žáka;
- důraz na porozumění základním pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům;
- rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním pomocí činností, kterými se žáci učí poznávat a nalézat situace, které dokážou matematicky popsat;
- využívání zkušeností žáků z domova i ze života kolem nich;
- prostor pro aktivní projev žáka – vymýšlení úloh žáky, využití jejich zájmů, komunikace mezi žáky, efektivní využívání osvojených poznatků;
- grafické projevy žáka – od kresleného obrázkového názoru k náčrtům;
- postupné osvojování prvních matematických pojmů, početních výkonů, postupů, základů jazyka matematiky a způsobů jejich užití.

Charakteristika výuky:

Matematické vzdělávání v tomto období pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, slovně i písemně vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat. Vzdělávací oblast matematika je tvořena **čtyřmi tematickými okruhy**:

a) Číslo a proměnná:

V tomto tematickém okruhu si žáci postupně osvojují aritmetické operace (porovnávání, zaokrouhlování, sčítání, odčítání, násobení, dělení). Přitom se dbá na tři složky:

- dovednost (provádění početních operací);
- algoritmické porozumění (proč je práce prováděna předloženým postupem, důraz na činnostní provedení a pozorování žáků, hovor o pozorovaném);
- významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace – nejlépe za pomoci individuálních činností, matematizace reálných situací).

b) Závislosti a vztahy:

Žáci si v tomto tematickém okruhu na základě pozorování uvědomují změny a závislosti známých jevů. Porovnávají velikosti věcí a čísel. Pomocí svých činností postupně pochopí, že změnou může být zvětšení, zmenšení, růst, pokles.

Rozvoj této oblasti bezprostředně navazuje na očekávané výstupy Informatiky. Žáci se postupně učí sbírat a zaznamenávat data, hodnotit je a vyvozovat závěry. Vytváří se prvotní představy o uspořádání dat do tabulek, které se plně rozvíjí v dalším vzdělávacím období.

c) Geometrie v rovině a v prostoru:

Žáci se v tomto tematickém okruhu učí objevovat, rozlišovat a určovat základní geometrické

rovinné a prostorové útvary. Geometricky modelují reálné situace, hledají geometrické útvary ve svém okolí a pojmenovávají je. Učí se měřit délku, poznávají základní jednotku délky. Učí se základy grafického projevu v geometrii.

d) Slovní úlohy:

Jejich řešení je do určité míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky. Při nich je třeba uplatňovat uvažování žáků, které později přechází v logické myšlení. Učí se řešit jednodušší úlohy z reálného světa, analyzovat reálné situace, pochopit problém, utřídit údaje, pomocí konkrétního názoru situaci modelovat, následně řešit a formulovat odpověď.

Do první třídy přicházejí děti s nestálou a rozptýlenou pozorností, mnozí neumějí naslouchat. Hodiny matematiky dávají prostor k tomu, aby se žáci učili pozorně naslouchat slovům učitele. Pojmy čísel první desítky a početní výkony s nimi prováděné se vyvozují *zásadně pomocí žákovských pomůcek*, a to hlavně konkrétních věcí a dále pomocí zástupného názoru a obrázků. Vždy ve spojení s manipulací každého žáka s uvedenými pomůckami. Tyto činnosti pomáhají lehce podchytit pozornost žáků. To také napomáhá tomu, že lze brzy individuálně pracovat s celým žákovským kolektivem, docílit pozornosti všech žáků. Pomůcky v rukou žáků a činnosti s nimi umožňují učitelům okamžitou zpětnou vazbu a možnost reagovat na úroveň zvládnutí učiva žáky.

Rozvoj pozornosti a sebedůvěry je úzce spjata s rozvojem smyslu pro zodpovědnost, nyní za vlastní práci ve škole a za její výsledky, později pak za práci prováděnou v zaměstnání. Smysl pro zodpovědnost za vlastní práci je úspěšně vytvářen, je-li žák brzy veden k samokontrolě. Tomu je v materiálech připravených pro činnostní výuku věnováno hodně prostoru.

Velký význam v matematice má *aktivita žáků*. K osvojení si nového učiva a ke zkonkrétnění vytvářených pojmů vedeme žáky především prostřednictvím individuálních činností se zvolenými konkrétními pomůckami. Velkou mírou přitom napomáháme rozvoji správného uvažování žáků.

Řešení slovních úloh formou individuálních činností spolu se slovním vyjadřováním úloh a odpovědí žáky, můžeme hodnotit jako *nejmocnější prostředek rozvoje chápavosti dětí*. Při tomto učení dovedeme postupně všechny žáky k tomu, že se dovedou o učeném jevu vyjadřovat v matematice jasně, souvisle a přesvědčivě.

Při řešení slovních úloh je žák jejich tvůrcem, vynálezcem i řešitelem. Úsilí, které při tom žáci vynakládají, působí příznivě na jejich rozumový vývoj. Rozvíjena je přitom i samostatnost žáka a jeho tvořivost.

Podmínky pro dosažení dovedností žáka správně řešit slovní úlohy jsou:

- provádění různých praktických činností, které znázorňují určitou úlohu;
- pokus o samostatné vyhledávání cesty řešení žákem a o vyjádření odpovědi náležející k dané úloze;
- samostatné vymýšlení a formulování úloh podobných úlohám právě řešeným;
- vymýšlení úloh příbuzných (s blízkým praktickým obsahem) žáky a předkládání obdobných úloh k řešení učitelem;
- řešení obtížnějších úloh až po dokonalém zvládnutí úloh jednoduchých.

Při řešení slovních úloh se ukazuje, že někteří žáci teprve po řešení úloh ze života tak, jak ho znají, začínají chápat smysl, cíl a význam řešení slovních úloh.

V prvním období základního vzdělávání necháváme žáky pod vedením učitele matematické poznatky objevovat a formulovat je svými slovy. Učitel pak matematický pojem upřesní a správně ho formuluje. Zdůrazňujeme potřebu *častého zařazování počítání z paměti*, a to po celé první období základního vzdělávání. Při počítání s malými čísly by nemělo být počítání z paměti nahrazováno písemným počítáním.

Po celé první období se v matematice kladou *základy počítání z paměti*. Žáci se učí způsoby pamětného sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru do 100 i do 1000. Řešení slovních úloh

z paměti je třeba vždy spojovat s žakovým vysvětlením, jak k výsledku dospěl. V průběhu 1. – 3. ročníku je třeba, aby každý žák vyřešil mnoho jednoduchých slovních úloh. To není možné realizovat tehdy, pokud bychom měli zároveň vyžadovat klasické zápisy každé úlohy. Při řešení slovních úloh z paměti může žák používat konkrétní názor, nákres, náčrt a jiné svoje zobrazení a z něho formulovat výsledek a vysvětlit, jak k němu dospěl. U celé řady slovních úloh řešených z paměti mohou žáci objevit několik způsobů řešení úlohy. Zájem žáků o počítání z paměti se dobře probouzí vhodnou motivací, spojováním řešení slovních úloh s individuálními činnostmi, častým vymýšlením slovních úloh žáky samotnými, a poznáním, že je v jejich schopnostech úlohy řešit.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním mat. jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev,
- rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci

Učitel:

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků;
- srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit;
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu;
- vede žáky k ověřování výsledků.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrolě, k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti;
- učí se provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků.

Učitel:

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků;
- klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti;
- vede žáky k plánování úkolů a postupů;
- zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci;
- umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou.
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení;
- dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence komunikativní

Žák:

- učí se přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky.

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů;
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- je veden ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci;
- učí se pracovat v týmu.

Učitel:

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch;
- podněcuje žáky k argumentaci;
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence občanská

Žák:

- při zpracovávání informací je veden ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení,
- učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních,
- je veden k ohleduplnosti a taktu,
- učí se vnímat složitosti světa.

Učitel:

- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní

Žák:

- vytváří si zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě;
- učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech;
- má k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály.

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů, a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů;
- vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek;
- vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných.

Kompetence digitální

Žák:

- ovládá a využívá určené výukové aplikace při svém učení;
- chová se šetrně ke svěřeným digitálním zařízením, rozpozná vhodné a nevhodné zacházení s nimi;
- při školní práci dodržuje správné držení těla při práci s digitálními zařízeními;
- řeší úkoly a situace i za použití digitálních technologií.

Učitel:

- seznámí s výukovými aplikacemi; jejich využití v domácím a školním prostředí;
- vede žáky k bezpečnému a šetrnému zacházení s digitálními zařízeními;
- vede ke správnému držení těla při práci s digitálními zařízeními;
- nabízí aktivity, které vyžadují používání digitálních technologií.

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 4. – 5. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět má časovou dotaci 5 hodin týdně pro 4. – 5. ročník. Předmět je vyučován především konstruktivní metodou prof. Hejného, ale jsou do něj zapojovány i prvky klasické výuky matematiky.

Výchovně vzdělávací cíle:

- osvojování nových matematických pojmů na základě aktivních činností každého žáka;
- činnostní rozšíření číselného oboru, utvrzení představy o desítkové soustavě;
- předkládání nových poznatků ve spojení s předcházejícím učivem, uplatnění analogie pro zavedení početních výkonů v rozšířeném číselném oboru žáky;
- využívání schopnosti žáků objevovat za vedení učitele další nové matematické poznatky na základě pozorování a rozlišování, vyslovovat závěry, pokoušet se o zobecňování;
- postupné zdokonalování přesnosti matematického vyjadřování;
- zařazování praktických činností (např.: měření, odhady, porovnávání velikostí a vzdáleností) s cílem získání správných představ a zručnosti;
- spojování nových poznatků v matematice s vědomostmi žáků získanými v běžném životě;
- využívání matematických poznatků a dovedností žáky v praktickém životě;
- používání peněz při činnostním řešení úloh s náměty z obchodování;
- peníze v praktickém životě;
- věnování času nápadům žáků, jejich dotazům, ukázkám různých způsobů řešení úloh;
- vyslovování úsudků k úlohám, vytváření předpokladů pro rozvíjení logického myšlení;
- vytváření obměn slovních úloh a matematických problémů pro různé obory činnosti lidí;
- podporovat schopnost žáků rozumět grafickým schémátům tabulkám i jiným schematickým znázorněním, vytvářet jednoduchá schémata, vést žáky ke grafické gramotnosti;
- praktické osvojování základních poznatků z geometrie.

Charakteristika výuky matematiky v 2. vzdělávacím období:

Při výuce matematiky nelze stanovit přesnou hranici mezi etapou vytváření konkrétních představ a mezi etapou vytváření pojmů. Je to hlavně proto, že přechod k abstrakci trvá téměř u všech žáků dlouho a neprobíhá u všech stejně. Činnostní výuka matematice i v tomto období umožňuje, aby si žáci matematické pojmy osvojovali správně a s co nejmenší námahou. Proces abstrakce usnadňují žákům pomůcky, kterými si znázorňují, stejně jako v minulých letech, nové a dosud neosvojené početní situace. Proces abstrakce urychlují též nákresy, náčrty a geometrická zobrazení, ukazující vztahy mezi údaji v úloze.

Mnoho pojmů se i v tomto období utváří ve vědomí žáků postupně, na základě soustavně prováděných činností, neustálým obohacováním dosavadních představ. Ve vzájemné souvislosti se přitom rozvíjí celá řada pojmů současně: pojem čísla, pojem desítkové soustavy, pojem početních výkonů. Přitom se více dbá na praktické použití pojmů než na vyslovování definic. Jde hlavně o to, aby se představy žáků o číslech obohacovaly, aby chápali význam desítkové soustavy, aby dovednost početních výkonů s přirozenými čísly využívali při řešení slovních úloh a početních situací z běžného života a dovedli dobře úsudkově rozlišovat, kdy který početní výkon použít. Tyto dovednosti pak můžeme rozvíjet předkládáním různých výhod v počtech a zjednodušováním výpočtů.

V celém 2. období jsou žáci ve výuce matematiky podněcováni k sebedůvěře, učí se různými způsoby kontrolovat výpočty, uvažovat o možnostech výsledků, odhadovat. Jsou tak soustavně vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení, a to jak v aritmetice, tak v geometrii.

Vzdělávací oblast matematika a její aplikace je tvořena čtyřmi tematickými okruhy:

a) Číslo a početní operace:

V tomto tematickém okruhu si žáci 4. a 5. ročníku prohlubují dovednosti základních početních operací s přirozenými čísly. Na základě činností zvládli žáci v 1. období dobře numeraci do sta i do tisíce, mají správně vytvořený základ k chápání desítkové soustavy. Z paměti sčítají a odčítají do sta a na základě analogie v první stovce počítají i jednoduché příklady v oboru do tisíce. Mají činnostně vytvořené konkrétní představy o násobení a dělení. Zvládli všechny spoje malé násobilky a dělení beze zbytku v oboru násobílek. Malá násobilka i dělení beze zbytku jsou procvičeny, ale jejich zautomatizování je třeba se nadále věnovat. Žáci se dále seznámili s tím, jak z paměti násobit dvojciferné číslo jednociferným, poznali i dělení v oboru násobílek se zbytkem. Z písemných algoritmů se setkali s písemným sčítáním a odčítáním a násobením čísla jednociferným činitelem. Tuto dovednost je třeba přenést do rozšířeného číselného oboru přes tisíc. Při písemném počítání se opíráme o znalosti písemných algoritmů oboru do tisíce a znalost desítkové soustavy. K tomuto učivu nepřistupujeme jako k nové látce, ale necháme žáky do písemných algoritmů: sčítání, odčítání a násobení jednociferným činitelem vstupovat samostatně a individuálně (žáci se tak učí jeden od druhého pod dohledem učitele). Z paměti se v oboru přes tisíc počítá jen výjimečně, a to jen s takovými čísly, která obsahují jen jednu nebo nejvýše dvě číslice různé od nuly.

Novou látkou, kterou mají žáci v tomto období v okruhu početních operací dobře zvládnout, je písemné násobení dvojciferným činitelem, dělení se zbytkem z paměti a písemné dělení jednociferným dělitelem. Žáky je třeba seznámit i s písemným násobením trojiciferným činitelem a písemným dělením dvojciferným dělitelem.

Do výuky můžeme v tomto tematickém okruhu vhodně zařazovat i kalkulačku. Může sloužit např. ke kontrole výsledků příkladů na písemné algoritmy, k výpočtům úloh z běžného života. Je třeba uvážit i to, že u písemného počítání jde jen o zvládnutí jednoduchých algoritmů, které se dají v hodině procvičit na jednom či dvou příkladech, provázených komentářem žáků. Je mnoho důležitějšího učiva, které je třeba do vyučovacích hodin v tomto období zařazovat. Např.: zaokrouhlování, odhady, rozlišování úsudků, tak, jak je uvedeno v dalších okruzích matematiky tohoto období.

b) Závislosti, vztahy a práce s daty

V této oblasti žáci navazují na 1. období a očekávané výstupy Informatiky. Úkolem stanoveným v tomto okruhu je uvědoměle vyhledávat, sbírat a třídit různé údaje, se kterými se v životě žáci setkávají. Orientovat se v jednoduchých tabulkách, číst z nich údaje, využívat je k porovnávání i výpočtům a naučit se též vyhledané údaje sestavovat do tabulek. Žák dále poznává i různé diagramy, seznamuje se s prvními grafy a učí se v nich orientovat.

Učivo tohoto okruhu nemusí zvládat všichni žáci stejným tempem. Je proto třeba u těchto úloh k žákům přistupovat diferencovaně, nechat je o problematice úloh a závislostech mezi veličinami často hovořit, dát všem čas k pochopení těchto záznamů. Se záznamy údajů vyjádřenými diagramy a grafy se budou žáci v životě velmi často setkávat. Takovým úlohám je třeba ve výuce věnovat pozornost a neopomíjet je. Dají se přitom dobře využít mezipředmětové vztahy, např.: výsledky některých pokusů z přírodovědy, přehledy některých měření z pracovních činností, tabulky sportovních výkonů z tělesné výchovy aj. Tabulkově jsou uspořádány také jízdní řády, v nichž se žáci učí hledat. Mnohé informace v encyklopediích jsou rovněž uspořádány do diagramů a tabulek.

c) Geometrie v rovině a prostoru

Geometrie se ve 4. a 5. ročníku vyučuje již pravidelně, obvykle v samostatné vyučovací hodině,

zařazované do rozvrhu každý týden. Vyžaduje-li to téma učiva, zařazujeme geometrické učivo do části hodiny aritmetiky. Některé partie učiva spolu velmi úzce souvisí.

Základní útvary v rovině a prostoru, které má žák v 2. vzdělávacím období zvládnout a rozlišovat, jsou určeny v očekávaných výstupech RVP ZV. Činností učení geometrie vytváří jasné představy žáků o útvarech v rovině a jejich vzájemné poloze, podporuje rovněž rozvoj správné prostorové představivosti žáků. Od žáků v tomto období nežádáme, aby se učili definice nebo aby vlastnosti útvarů odříkávali z paměti. Vedeme je k tomu, aby obrázek nebo model dovedli popsat svými slovy. Také rýsování základních útvarů v rovině spojujeme vždy s hovorem žáků o narýsovaném, k tomu přidáváme i rýsování poznaných útvarů podle jednoduchého popisu.

Základní představy o geometrických obrazcích a tělesech získává žák bezprostředně názorem, nelze předpokládat, že by si je mohl představit z definic. Základní jednotku délky 1 m je potřeba mít ve třídě vyznačenou na určitém místě (vodorovně i svisle), žáci potřebují získat dobrou představu metru k odhadům délek i k základním převodům jednotek délky.

Při výuce obvodu a obsahu obrazců vycházíme z konkrétních situací kolem nás. Žáci snadno pochopí, že obvod obrazců se určuje jako součet délek jeho stran (součet úseček). Vytvoření jasné představy obsahu obdélníka jako počtu shodných jednotkových čtverců, kterými se dá daný obdélník pokrýt, se dá provést jen činností samotných žáků a hovorem o této činnosti. Na toto učivo stejným způsobem navazuje výuka geometrie i fyziky v 6. ročníku. Teprve když žák získá konkrétní představu o obsahu obdélníka, dokáže s porozuměním řešit i slovní úlohy z praktického života. Provádí-li žáci samostatně činnosti patřící k tomuto učivu, vytvoří si jasné konkrétní představy a rozlišování obvodu a obsahu obdélníka nebo čtverce jim pak nečiní žádné problémy.

Cílem výuky geometrii v tomto období je tedy:

- rozeznávat navzájem základní geometrické obrazce a rozpoznávat je na předmětech;
- správně načrtnout, vystříhnout i narýsovat čtverec, obdélník a libovolný trojúhelník;
- stanovit velikost obvodu čtverce, obdélníka a jiných čtyřúhelníků a narýsovaných trojúhelníků měřením a výpočtem, uvědomovat si, že obrazce zaujímají určitou plochu, kterou lze srovnávat se zvolenou jednotkou obsahu.

Geometrie je v učebních osnovách obou ročníků spojena s výukou výtvarné výchovy, kde žáci také zobrazují rovinné útvary. Poznávání geometrických útvarů tedy prolíná oběma předměty. Výpočty obvodů jsou také často zařazeny ve slovních úlohách v aritmetických pracovních sešitech. Žák poznává, že osvojené znalosti z matematiky potřebuje v různých vyučovacích předmětech i při řešení mnoha úloh z praktického života.

a) Slovní úlohy

Jedním z nejdůležitějších úkolů při výuce matematiky v 2. vzdělávacím období je podpořit a rozvíjet schopnost žáků uvažovat a samostatně řešit jednoduché slovní úlohy z paměti. Žáky je třeba postupně dovést i k samostatnému řešení zapsaných slovních úloh s jedním nebo dvěma početními výkony. Abychom tohoto cíle dosáhli, máme pro všechny žáky k dispozici soubory úloh s tematikou z různých oborů lidské činnosti, které jsou žákům blízké.

Protože soustavné řešení slovních úloh výrazně přispívá k rozvoji myšlení žáků, je třeba slovními úlohami ve 4. a 5. ročníku věnovat nejméně polovinu času určeného k výuce matematiky v tomto vzdělávacím období. Slovní úlohy zařazujeme souběžně s numerickým počítáním.

V tomto období vedeme žáky k samostatnému úsudku při řešení slovních úloh a dbáme přitom na zapojení všech žáků do výuky. Je třeba cvičit smysly žáků, předkládat jim nadále nové typy úloh pomocí konkrétního názoru, zadávat jim k pozorování různá schémata, grafy a tabulky. Žáky nechat objevovat vše, na co mohou přijít sami, dbát na jejich samostatnost při činnostech, přizpůsobovat vyučovací postup jejich chápání, vzbuzovat zájem žáků zajímavými úlohami i jinými motivacemi.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním mat. Jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev;
- rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci.

Učitel:

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků;
- srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit;
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu;
- vede žáky k ověřování výsledků.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrolě, k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti;
- učí se provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků.

Učitel:

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků;
- klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti;
- vede žáky k plánování úkolů a postupů;
- zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci;
- umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou;
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení;
- dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence komunikativní

Žák:

- učí se přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky.

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů;
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- je veden ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci;
- učí se pracovat v týmu.

Učitel:

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch;
- podněcuje žáky k argumentaci;
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence občanská

Žák:

- při zpracovávání informací je veden ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení;
- učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních;
- jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu;
- učí se vnímat složitosti světa.

Učitel:

- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní

Žák:

- vytváří si zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě;
- učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech;
- má k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály.

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů, a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů;
- vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek;
- vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů.

Kompetence digitální

Žák:

- při školní práci využívá svěřená zařízení a doporučené digitální technologie;
- respektuje nastavenou úroveň zabezpečení v používaných zařízeních; rozpozná a nahlásí nevhodný obsah, situace či chování v digitálním prostředí;
- i v digitálním světě dodržuje pravidla slušného chování;
- vytváří jednoduchý digitální obsah (texty, tabulky, obrázky, audio, video);
- komunikuje se svými blízkými a učiteli pomocí doporučených digitálních technologií;
- soubory sdílí se svými blízkými a učiteli pomocí zadané digitální technologie.

Učitel:

- nabízí aktivity, které vyžadují používání digitálních technologií;
- vede žáky k bezpečnému a šetrnému zacházení s digitálními zařízeními;
- vede žáky k bezpečnému pohybu v digitálním světě;
- komunikuje se žáky prostřednictvím digitálních technologií.

MATEMATIKA

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytvoří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose provádí z paměti jednoduché sčítání a odčítání s přirozenými čísly v oboru do 20 bez přechodu přes desítku řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> přirozená čísla v oboru od 1 do 20 celá čísla v oboru od 0 do 20 zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, model), vlastnosti početních operací s čísly písemné algoritmy početních operací 	OSV 1, 9, 10 EVV 4 Čj – Psaní číslic a znaků, čtení slovní úlohy s porozuměním Hv – Rytmus, říkadla, písničky
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v čase popisuje jednoduché závislosti z praktického života doplňuje tabulky, orientuje se ve schématech 	<ul style="list-style-type: none"> hodiny den a měsíc závislosti a jejich vlastnosti tabulky 	Prv – Lidé a čas Inf – Data, informace a modelování
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> rozezná, pojmenuje, vymodeluje základní rovinné útvary a nachází v realitě jejich reprezentaci porovnává velikost útvarů rozezná jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> základní útvary v rovině – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, délka úsečky osová souměrnost 	

2. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytvoří soubory s daným počtem prvků • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti v různých sémantických kontextech • užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose • provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly s přechodem přes desítku • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> • přirozená čísla v oboru od 1 do 100, • celá čísla v oboru od 0 do 100 • zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, model), • malá násobilka – násobilkové řady • sčítání a odčítání s přechodem přes 10 • písemné algoritmy početních operací • vlastnosti početních operací s čísly 	OSV 1, 9, 10 EVV 4 ČJ – Psaní číslic a znaků, čtení slovní úlohy s porozuměním HV – Rytmus, opakování
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v čase • popisuje jednoduché závislosti z praktického života • doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> • hodiny – čtvrt, půl, třičtvrtě, celá • den, měsíc, rok • závislosti a jejich vlastnosti • tabulky 	Prv – Lidé a čas Inf – Data, informace a modelování
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary; nachází v realitě jejich reprezentaci • porovnává velikost útvarů, • rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> • základní útvary v rovině – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh • základní útvary v prostoru – krychle • délka úsečky; jednotky délky cm, • osově souměrné útvary 	

3. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000 užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti v různých sémantických kontextech užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> přirozená a celá čísla v oboru od 0 do 1000; zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model); porovnávání trojčiferných čísel zlomky písemné algoritmy početních operací (sčítání, odčítání, násobení a dělení) malá násobilka – násobilkové spoje početní operace i se závorkami vlastnosti početních operací s čísly 	OSV 1, 9, 10
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času popisuje závislosti z praktického života doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> hodiny a minuty závislosti a jejich vlastnosti diagramy, tabulky 	Inf – Data, informace a modelování
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci; porovnává velikost útvarů a odhaduje délky úseček; rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> základní rovinné útvary – přímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník; základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec; délka úsečky; jednotky délky a jejich převody; obvod a obsah obrazce ve čtvercové síti 	

4. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> sčítá a násobí v číselném oboru do 1 000 000 (komutativnost, asociativnost) provádí písemné početní operace v oboru do 1 000 000 dělí jednomístným číslem (se zbytkem) umí účelně propojovat písemné i pamětné počítání zaokrouhluje přirozená čísla provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel řeší i tvoří slovní i numerické úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace poznává geometricky vyjádřené zlomky a umí je zapsat a porovnat v oboru kladných čísel rozdělí geometrický útvar na určené části má vytvořenou představu záporného čísla jako adresy 	<ul style="list-style-type: none"> sčítání a násobení v oboru do 1 000 000 pořadí početních operací pamětné i písemné sčítání, odčítání, násobení písemné dělení jednomístným číslem (se zbytkem) početní operace se závorkami zaokrouhlování odhady slovní a numerické úlohy zlomky – určení a modelování; zápis zlomku; porovnávání pohyb po číselné ose – propedeutika záporných čísel 	OSV 1, 9, 10 <ul style="list-style-type: none"> aplikace řešitelských strategií (pokus-omyl, řetězení, od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy) analýza slovního popisu situace nebo procesu prostřednictvím manipulace, obrázku, grafu, tabulky nebo souboru číselných vztahů
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> používá tabulky a grafy k modelování a řešení různých situací pracuje s daty: umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor, eviduje soubor dat a organizuje je tabulkou i grafem 	<ul style="list-style-type: none"> tabulky, grafy, diagramy závislosti a jejich vztahy 	Inf – Data, informace a modelování <ul style="list-style-type: none"> aplikace řešitelských strategií (pokus-omyl, řetězení, od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy) analýza slovního popisu situace nebo

		<p>procesu prostřednictvím manipulace, obrázku, grafu, tabulky nebo souboru číselných vztahů</p>
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • narýsuje základní rovinné útvary ve čtvercové síti i bez ní; užívá jednoduché konstrukce • sestrojí kolmice, rovnoběžky, různoběžky • využívá grafického součtu a rozdílu úseček při řešení úloh • rozvíjí představu o obvodu a obsahu prostřednictvím čtvercové sítě • pozná různé jednoduché mnohoúhelníky, změří jeho obvod • rozvíjí představy o osově souměrnosti • určí os souměrnosti modelováním • dokreslí útvar souměrného podle osy • modeluje a popisuje základné vlastností 2D a 3D útvarů • uvědoměle pracuje s jednotkami 	<ul style="list-style-type: none"> • rovinné útvary: lomená čára, přímká, polopřímka, úsečka, čtverec, obdélník, čtyřúhelník, kruh, kružnice, trojúhelník (rovnoramenný, rovnostranný, pravoúhlý) • kolmice, rovnoběžky, různoběžky, nejdříve ve čtvercové síti • měření: obvod, obsah ve čtvercové síti • koule, kužel, válec, kvádr, jehlan, krychle • jednotky délky a jejich převody • osová souměrnost 	<p>Pří –základní fyzikální jednotky (měření hmotnosti, objemu, času a délky)</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikace řešitelských strategií (pokus-omyl, řetězení, od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy) • analýza slovního popisu situace nebo procesu prostřednictvím manipulace, obrázku, grafu, tabulky nebo souboru číselných vztahů
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní a numerické úlohy • číselné a obrázkové řady • prostorová představivost 	<ul style="list-style-type: none"> • aplikace řešitelských strategií (pokus-omyl, řetězení, od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy) • analýza slovního popisu situace nebo procesu prostřednictvím manipulace, obrázku, grafu, tabulky nebo souboru číselných

		vztahů
5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> sčítá a násobí v číselném oboru přes milion (komutativnost, asociativnost) umí účelně propojovat písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulačky) řeší úlohy se závorkami v oboru celých čísel dělí dvoumístným číslem (se zbytkem) zaokrouhluje čísla a údaje řeší a tvoří slovní i numerické úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace řeší jednoduché rovnice s jednou neznámou sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel přečte zápis desetinného čísla uspořádá zlomky a desetinná čísla, znázorní je na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> sčítání a násobení v oboru přes 1 000 000 pamětné i písemné sčítání, odčítání, násobení písemné dělení dvoumístným číslem (se zbytkem) pořadí početních operací početní operace se závorkami zaokrouhlování – celých čísel slovní a numerické úlohy rovnice s jednou neznámou zlomky – sčítání a odčítání se stejným jmenovatelem zlomky a desetinná čísla zlomky a desetinná čísla na číselné ose 	OSV 1, 9, 10 <ul style="list-style-type: none"> aplikace řešitelských strategií (pokus-omyl, řetězení, od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy) analýza slovního popisu situace nebo procesu prostřednictvím manipulace, obrázku, grafu, tabulky nebo souboru číselných vztahů
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> používá tabulky a grafy k modelování a řešení různých situací pracuje s daty: umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor, eviduje soubor dat a organizuje je tabulkou i grafem určí aritmetický průměr 	<ul style="list-style-type: none"> evidence souboru dat tabulkou grafy – sloupcový, výsečový, spojnicový diagramy průměr závislosti a jejich vlastnosti 	Inf – Data, informace a modelování Čj, Pří, Vla <ul style="list-style-type: none"> aplikace řešitelských strategií (pokus-omyl, řetězení, od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy) analýza slovního popisu situace nebo procesu

		prostřednictvím manipulace, obrázku, grafu, tabulky nebo souboru číselných vztahů
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá jednoduché konstrukce v rovině • rozšiřuje zkušenosti s dalšími rovinnými útvary – mnohoúhelník, úhel • poznává pravidelné mnohoúhelníky, určuje jejich obvod sečtením délky jeho stran • upevňuje představy o kolmosti, rovnoběžnosti, různoběžnosti • upevňuje představy o obvodu a obsahu ve čtvercové síti • rozpozná symetrické útvary • určí osy souměrnosti útvaru a dorýsuje útvar souměrný podle osy • aplikuje jednoduché výpočtové i konstrukční postupy ve slovních úlohách • měří délku v daných jednotkách; s danou přesností 	<ul style="list-style-type: none"> • rovinné útvary: čtverec, obdélník, čtyřúhelník, trojúhelník (rovnoramenný, rovnostranný, pravoúhlý), kruh a kružnice • pravidelné – nepravidelné mnohoúhelníky • úhly – pravý, přímý, plný • koule, kužel, válec, kvádr, jehlan, krychle • kolmice a rovnoběžky • osová souměrnost • jednotky délky a obsahu • obvod a obsah rovinných útvarů ve čtvercové síti • konstrukce čtverce pomocí jejich úhlopříček 	<ul style="list-style-type: none"> • aplikace řešitelských strategií (pokus-omyl, řetězení, od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy) • analýza slovního popisu situace nebo procesu prostřednictvím manipulace, obrázku, grafu, tabulky nebo souboru číselných vztahů
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní a numerické úlohy • číselné a obrázkové řady • prostorová představivost 	<ul style="list-style-type: none"> • aplikace řešitelských strategií (pokus-omyl, řetězení, od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy) • analýza slovního popisu situace nebo procesu prostřednictvím manipulace, obrázku, grafu, tabulky nebo souboru číselných vztahů

5.3.3 Informatika

5.3.3.1 Informatika

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ: 4. A 5. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět je zařazen jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku a jeho časová dotace je 1 hodina týdně. Pokud je to možné, vyučování probíhá jako dvojhodinovka jednou za dva týdny.

Výuka probíhá na počítačích či notebookech s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

K realizaci výuky není třeba žádných nákupů pomůcek kromě běžných počítačů.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- Data, informace a modelování
- Algoritmizace a programování
- Informační systémy
- Digitální technologie

Výchovně vzdělávací cíle:

- vytvářet první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit;
- rozvíjet u žáků schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení;
- umožnit žákům ověřovat algoritmické postupy ve vhodném programovacím prostředí;
- pokládat základy uživatelských dovedností napříč všemi vzdělávacími obory;
- vést žáky k bezpečnému zacházení s technologiemi a k osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Charakteristika výuky Informatiky v 2. vzdělávacím období:

Žáci si prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují inforatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení inforatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova inforatického myšlení s jeho složkami abstrakce,

algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady;
- přizpůsobí se různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.);
- vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě;
- vyhledává podporu, radu a pomoc, v případě, že ji potřebuje;
- vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů.

Učitel:

- vytváří bezpečné prostředí, ve kterém má žák prostor pro komunikaci;
- využívá různé formy výukových aktivit;
- zadává jednoduché úkoly, které vedou žáka k využívání informačních zdrojů.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- sám nebo ve spolupráci s učitelem žák problém pojmenuje;
- určí, koho a čeho se problém týká;
- odhadne, co problém způsobuje;
- při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat;
- posoudí, zda může jednoduchý problém vyřešit s tím, co ví;
- navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít;
- vybírá vhodnější řešení z navržených možností a obhájí je;
- samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému;
- rozpozná a uvědomí si s menší pomocí spolužáka nebo učitele chybu v řešení a opraví ji;
- posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl;
- změní své závěry na základě nových informací;
- vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady.

Učitel:

- vybírá problémy k řešení, které vychází ze zkušeností a prostředí žáků;
- poskytuje pomoc a radu při řešení problémů;
- předkládá žákům různé možnosti řešení problémů.

Kompetence komunikativní

Žák:

- v textu, promluvě či jiném záznamu najde ty myšlenky, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne;
- používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli;

- pro jednotlivce i pro celou třídu srozumitelně vysloví svou myšlenku, shrne nejdůležitější informace, které se dočetl nebo které vybral z ústního projevu druhého, a stručně a srozumitelně je sdělí ostatním;
- vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval;
- když s druhým nesouhlasí, řekne mu to tak, aby ho neurazil, zformuluje, proč nesouhlasí;
- přihlásí se o slovo, řídí se pravidly diskuse, která si se skupinou dohodl.

Učitel:

- ověřuje, zdali žáci rozumí významům různých termínů, nevyžaduje přesnou definici;
- klade důraz na dodržování pravidel vzájemné komunikace.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku;
- neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu;
- vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby;
- pokud jedná impulsivně a nezvládne své jednání, omluví se za to, že nezvládl své emoce.

Učitel:

- je svou osobou příkladem pro adekvátní kritiku – přijímání i dávání, zvládání emocí, pomoc druhým.

Kompetence občanské

Žák:

- vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se;
- chová se tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí;
- pomáhá spolužákům, i když nejsou kamarádi.

Učitel:

- vytváří pomáhající a respektující se prostředí.

Kompetence pracovní

Žák:

- naplňuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci;
- reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil;
- pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele.

Učitel:

- vede žáky k efektivní práci s časem;
- vytváří prostor pro zhodnocení práce žáky.

Kompetence digitální

Žák:

- zapojuje se do života školy také prostřednictvím digitálních technologií; uvede příklady, jak mohou digitální technologie pomáhat;
- při školní práci využívá svěřená zařízení a doporučené digitální technologie; uvede příklady využití digitálních technologií;
- respektuje nastavenou úroveň zabezpečení v používaných zařízeních; rozpozná a nahlásí nevhodný obsah, situace či chování v digitálním prostředí;

- respektuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při práci s digitálními technologiemi;
- odlišuje vlastní a cizí digitální obsah; používá-li cizí digitální obsah, uvede zdroj;
- i v digitálním světě dodržuje pravidla slušného chování;
- rozezná provozní stav počítače a podle toho postupuje, v případě nesnázi si vyžádá pomoc;
- ukládá informace tak, aby je znovu našel a mohl použít;
- soubory sdílí se svými blízkými a učiteli pomocí zadané digitální technologie.

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému zacházení s digitální technologií;
- vede žáky k dodržování pravidel při práci s digitálním obsahem a v digitálním prostředí.

INFORMATIKA

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
-------------------	-------	---

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

ÚVOD DO KÓDOVÁNÍ A ŠIFROVÁNÍ DAT A INFORMACÍ

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> sdělí informaci obrázkem předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček 	<ul style="list-style-type: none"> piktogramy, emodži kód přenos na dálku, šifra pixel, rastr, rozlišení tvary, skládání obrazce 	<p>Mat – Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>MV 1 – identifikování základních orientačních prvků v textu</p> <p>OSV 7 – respektování, podpora, pomoc</p> <p>VDO 1 – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole</p>
---	---	---

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

OVLÁDÁNÍ DIGITÁLNÍHO ZAŘÍZENÍ

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží edituje digitální text, vytvoří obrázek přehraje zvuk či video uloží svoji práci do souboru, otevře soubor používá krok zpět, zoom řeší úkol použitím schránky 	<ul style="list-style-type: none"> digitální zařízení zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace ovládání myši kreslení čar, vybarvování používání ovladačů ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) kreslení bitmapových obrázků 	<p>OSV 1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; rozvoj schopnosti řešit problémy</p> <p>OSV 4 - rozvoj schopnosti dobře organizovat svůj čas;</p>
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením 	<ul style="list-style-type: none"> psaní slov na klávesnici editace textu ukládání práce do souboru otevírání souborů přehrávání zvuku 	<p>hledání pomoci při potížích</p> <p>OSV 7 – respektování, podpora, pomoc</p> <p>OSV 8 – otevřená a pozitivní komunikace; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání</p>
<p>PRÁCE VE SDÍLENÉM PROSTŘEDÍ</p>		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého 	<ul style="list-style-type: none"> využití digitálních technologií v různých oborech ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele práce se soubory propojení technologií, internet sdílení dat, cloud technické problémy a přístupy k jejich řešení 	<p>OSV 7 – respektování, podpora, pomoc</p> <p>OSV 8 – otevřená a pozitivní komunikace; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání</p> <p>OSV 9 – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</p> <p>OSV 10 – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci</p> <p>VDO 1 – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole</p> <p>MV 6 – uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu vhodných sdělení</p>

5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		
ÚVOD DO MODELOVÁNÍ POMOCÍ GRAFŮ A SCHÉMAT		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy 	<ul style="list-style-type: none"> • graf, hledání cesty • schémata, obrázkové modely • model 	<p>Mat – Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>OSV 10 – zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci</p> <p>MV 1 – identifikování základních orientačních prvků v textu</p>
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – PŘÍKAZY, OPAKUJÍCÍ SE VZORY		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládnutí postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • vytvoří a použije nový blok • upraví program pro obdobný problém 	<ul style="list-style-type: none"> • příkazy a jejich spojování opakování příkazů • pohyb a razítkování • ke stejnému cíli vedou různé algoritmy • vlastní bloky a jejich vytváření • kombinace procedur 	<p>OSV 7 – respektování, podpora, pomoc</p> <p>OSV 10 – zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci</p>
ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – VLASTNÍ BLOKY, NÁHODA		

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj • vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů 	<ul style="list-style-type: none"> • kreslení čar • pevný počet opakování • ladění, hledání chyb • vlastní bloky a jejich vytváření • změna vlastností postavy pomocí příkazu • náhodné hodnoty • čtení programů • programovací projekt 	<p>OSV 1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; rozvoj schopnosti řešit problémy</p> <p>OSV 3 – rozvoj sebekontroly, sebeovládání; organizace vlastního času, plánování učení</p> <p>OSV 7 – respektování, podpora, pomoc</p> <p>OSV 8 – otevřená a pozitivní komunikace; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání</p>
<p>ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – POSTAVY A UDÁLOSTI</p>		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav • v programu najde a opraví chyby • používá události ke spuštění činnosti postav • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • upraví program pro obdobný problém • ovládá více postav pomocí zpráv 	<ul style="list-style-type: none"> • ovládání pohybu postav • násobné postavy a souběžné reakce • modifikace programu • animace střídáním obrázků • spuštění pomocí událostí • vysílání zpráv mezi postavami • čtení programů • programovací projekt 	<p>OSV 3 – rozvoj sebekontroly, sebeovládání; organizace vlastního času, plánování učení</p> <p>OSV 7 – respektování, podpora, pomoc</p> <p>OSV 8 – otevřená a pozitivní komunikace; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání</p>
<p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY</p>		
<p>ÚVOD DO PRÁCE S DATY</p>		

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • doplní posloupnost prvků • umístí data správně do tabulky • doplní prvky v tabulce • v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný 	<ul style="list-style-type: none"> • data, druhy dat • doplňování tabulky a datových řad • kritéria kontroly dat • řazení dat v tabulce • vizualizace dat v grafu 	<p>MV 1 – identifikování základních orientačních prvků v textu OSV 1 – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; rozvoj schopnosti řešit problémy OSV 8 – otevřená a pozitivní komunikace; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání VDO 1 – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole</p>
<h3>ÚVOD DO INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ</h3>		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • určí, jak spolu prvky souvisí 	<ul style="list-style-type: none"> • systém, struktura, prvky, vztahy 	<p>OSV 4 – rozvoj schopnosti dobře organizovat svůj čas; hledání pomoci při potížích OSV 7 – respektování, podpora, pomoc</p>

5.3.4 Člověk a jeho svět

5.3.4.1 Prvouka

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 1. – 3. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně pro 1. a 3. ročník. V 2. ročníku časová dotace 1 hodina je posílená o 1 disponibilní hodinu.

Výchovně vzdělávací cíle:

- učit žáky pozorovat přírodní jevy a orientovat se v prostoru a čase;
- na základě činností a pozorování vytvářet nové představy o jednoduchých, chápání žáků dostupných, ale podstatných věcech a jevech, které je obklopují doma, ve škole, v obci;
- vést žáky k tomu, aby předměty a jevy pojmenovávali a vyjadřovali o nich své myšlenky, soudy, názory;
- učit žáky, aby na základě svých vlastních zkušeností docházeli k jednoduchým pojmům a objevování souvislostí;
- vytvářet u žáků pozitivní vztah k rodině, spolužákům, škole, domovu i k přírodě a rozvíjet pozitivní vlastnosti žáků;
- dát žákům základní poučení o lidském těle a ochraně zdraví;
- naučit žáky cílevědomému osvojování základních hygienických návyků a návyků kulturních.

Charakteristika výuky:

Cíle jsou naplňovány prostřednictvím využívání vlastních zkušeností žáků. Učitel řídí vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování. Žáci mohou různé věci a jevy pozorovat např. při řízených činnostech, na vycházkách, při pokusech, při zacházení s různými nástroji a předměty. Činnostní vyučování prvouce podněcuje aktivitu všech žáků. Průběžně a v souvislosti s různými vyučovacími předměty vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávali různými způsoby, tj. Výtvarně i písemně.

V tomto období využíváme co nejvíce regionálních přírodních i společenských jevů.

Charakteristické pro výuku prvouky v 1. období základního vzdělávání je její prolínání s učivem ostatních předmětů. Právě toto prolínání témat dává možnost vytváření mnoha malých projektů, které výuku obohatí a učivo spojí se životem kolem dětí. Výuku prvouky vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky, exkurze atp.

V prvouce se věnujeme:

- poznávání věcí – jejich vlastností a zařazujeme je do přírodního a společenského dění;
- výchově smyslového vnímání a způsobům pozorování určitých předmětů a jevů;
- základům jazykového vyjadřování – využíváme českého jazyka;
- procvičování pozornosti, paměti, představivosti, obrazotvornosti...
- ochraně přírody, kulturních památek a výsledků lidské práce;
- technické výchově (spojení s výtvarnou výchovou a praktickými činnostmi);
- pohybové výchově (ve spojení s tělesnou výchovou a hudební výchovou);
- zdravotní výchově a znalosti lidského těla, režimu dne;
- mravní výchově (vytváření správných návyků a vztahů k lidem).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- objevuje a poznává vše, co ho zajímá a v čem by mohl uspět;
- poznává podstatu zdraví i příčin nemocí;
- upevňuje si preventivního chování;
- orientuje se ve světě informací – časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací.

Učitel:

- pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií;
- motivuje žáky pro celoživotní učení.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- upevňuje účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých;
- poznává a ovlivňuje svou jedinečnost.

Učitel:

- pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům;
- učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.;
- využívá různých informačních zdrojů.

Kompetence komunikativní

Žák:

- rozšiřuje si slovní zásobu v osvojovaných tématech;
- je veden k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci;
- pojmenovává pozorované skutečnosti a zachycuje je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech;
- přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí.

Učitel:

- podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci;
- vede žáky ke vzájemnému si naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, ke vzájemné pomoci.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- pracuje ve skupině;
- efektivně spolupracuje na řešení problémů;
- učí se respektovat názory druhých;
- přispívá k diskusi.

Učitel:

- učí věcně argumentovat;
- vede děti k oceňování svých názorů a přínosů.

Kompetence občanské

Žák:

- vyslechne názor druhých, neposmívá se;
- při posuzování jevů, procesů, událostí a problémů se snaží na ně dívat z více pohledů;
- nevyjadřuje se pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jeho příslušnicích;
- s pomocí dospělého se snaží formulovat pravidla soužití; pravidla respektuje a dodržuje;
- přijímá důsledky vyplývající z nedodržování pravidel;
- respektuje základní jednoduchá pravidla trvale udržitelného života;
- zná telefonní čísla pro přivolání pomoci.

Učitel:

- utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům;
- motivuje žáky ke hledání možností aktivního uplatnění ochrany přírody;
- vede žáky k respektování pravidel.

Kompetence pracovní

Žák:

- je veden k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti;
- poznává různé obory lidského konání; vysvětlí, v čem spočívá jejich význam.

Učitel:

- učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení;
- zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje.

Kompetence digitální

Žák:

- uvádí příklady využívání digitálních technologií v rodině a ve škole; ovládá a využívá určené výukové aplikace při svém učení;
- chová se šetrně ke svěřeným digitálním zařízením, rozpozná vhodné a nevhodné zacházení s nimi;
- při školní práci dodržuje správné držení těla při práci s digitálními zařízeními;
- řeší úkoly a situace i za použití digitálních technologií;
- zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy i za pomoci digitálních technologií;
- zpracuje drobné úkoly spojené se získáváním informací na různá témata a problematiku, o kterou se osobně zajímá.

Učitel:

- seznámí s výukovými aplikacemi; jejich využití v domácím a školním prostředí;
- vede žáky k bezpečnému a šetrnému zacházení s digitálními zařízeními;
- vede ke správnému držení těla při práci s digitálními zařízeními;
- nabízí aktivity, které vyžadují používání digitálních technologií.

PRVOUKA

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí svého bydliště a školy 	<ul style="list-style-type: none"> Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola – prostředí školy, orientace v budově školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace 	OSV 1, 6
LIDÉ KOLEM NÁS		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka rozlišuje blízké příbuzenské vztahy a role rodinných příslušníků projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům 	<ul style="list-style-type: none"> Rodina – postavení jedince v rodině, rodinné prostředí, role členů rodiny, mezilidské vztahy, Pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům 	OSV 7
LIDÉ A ČAS		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v čase, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti uplatňuje elementární poznatky o sobě a rodině a činnostech člověka 	<ul style="list-style-type: none"> Kalendář, kalendářní a školní rok, roční období, denní režim, Pojmy minulost, přítomnost, budoucnost, Časová jednotka – rok, měsíc, týden, den, hodina 	

ROZMANITOST PŘÍRODY		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozoruje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě 	<ul style="list-style-type: none"> • Domácí zvířata a jejich mláďata, znaky života, životní potřeby a projevy, péče o ně, • Ochrana rostlin a živočichů • Změny v přírodě, počasí 	<p>EVV 2, 4</p>
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodržuje zásady bezpečného chování • uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných a krizových událostech • využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; 	<ul style="list-style-type: none"> • Péče o zdraví • Lidské tělo – stavba těla a jeho části • Bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, situace hromadného ohrožení • Osobní bezpečí – krizové situace • Přivolání pomoci v případě ohrožení 	<p>OSV 7, 8, 11,</p>

2. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v místě svého bydliště a školy, rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) 	<ul style="list-style-type: none"> Činnosti ve škole, okolí školy Orientace v místě bydliště Riziková místa a situace Působení lidí na krajinu a životní prostředí Ochrana životního prostředí 	OSV 1, 6, 7, 8, 9
LIDÉ KOLEM NÁS		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje blízké příbuzenské vztahy a role rodinných příslušníků projevuje toleranci k odlišnostem jiných lidí odvodí potřebu a význam různých povolání a pracovních činností 	<ul style="list-style-type: none"> Příbuzenské a mezigenerační vztahy, život rodiny, zaměstnání Komunikace, lidská setkání, solidarita, tolerance Zvládání vlastní emocionality Práva a povinnosti člověka, 	
LIDÉ A ČAS		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> využívá časové údaje při řešení různých situací v každodenním životě rozlišuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, 	<ul style="list-style-type: none"> Určování času – minulost, přítomnost, budoucnost Průběh lidského života Režim dne, roční období 	
ROZMANITOST PŘÍRODY		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě 	<ul style="list-style-type: none"> Význam rostlinstva Rostliny a živočichové v jednotlivých ročních obdobích Význam rostlin a živočichů v přírodě a pro člověka Rozmanitost podmínek života na Zemi 	EVV 1

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

ŽÁK:

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

- Stavba lidského těla, základní funkce a projevy, člověk a jeho smysly
- Osobní hygiena, prevence nemocí a úrazy
- Zdravý životní styl, správná výživa
- Bezpečné chování v různých prostředích
- Přivolání pomoci v situaci osobního nebo cizího ohrožení,
- Základní pravidla silničního provozu – chodec, dopravní značky,
- Předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích
- Situace hromadného ohrožení
- Šikana, týrání, brutální násilí v médiích

OSV 4, 11

EVV 4

3. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR 	<ul style="list-style-type: none"> Orientace v plánu Části obce, poloha v krajině, význačné budovy ve městě, dopravní síť Minulost a současnost obce Světové strany a jejich určování v přírodě Vliv krajiny na životy lidí Domov, krajina, cizina, národ, státní symboly 	EVV 4 VDO 1, 2
LIDÉ KOLEM NÁS		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům 	<ul style="list-style-type: none"> Příbuzenské a mezigenerační vztahy život a funkce rodiny Komunikace, lidská setkání, mezilidské vztahy, principy demokracie Vlastnosti lidí, základní lidská práva, etické zásady 	MKV 1 OSV 1, 6, 7, 8, 11
LIDÉ A ČAS		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu uplatňuje poznatky o společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost 	<ul style="list-style-type: none"> Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, předměty denní potřeby, průběh lidského života Regionální památky – stavební a písemné, významní rodáci, péče o historické památky Pověsti, lidové zvyky, tradice, kronika obce – města 	MKV 1 Čj

ROZMANITOST PŘÍRODY		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché pokusy skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů • rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě 	<ul style="list-style-type: none"> • Třídění látek, změny látek a jejich skupenství, vlastnosti, • Porovnávání látek, praktické užívání základních fyzikálních jednotek pro měření (např. hmotnosti, tepla, objemu) • Voda a vzduch – oběh vody v přírodě, význam pro život • Hospodářsky významné horniny a nerosty • Půda, les, louka, zahrada, pole, rybník • Znaky života, životní potřeby a projevy, průběh života • Stavba těla rostlin a živočichů – základní části u vybraných druhů • Vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva • Praktické činnosti v terénu krajiny – vycházky, exkurze, pěstování rostlin ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, • Třídění odpadu 	<p>EVV 2, 4</p>
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle • uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných a krizových událostech • ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví, dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba lidského těla, funkce některých orgánů • Člověk a jeho smysly • Změny lidského života, vývoj jedince • Osobní a intimní, hygiena dívek a chlapců • Zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem, drogami a jinými škodlivými látkami • Časté a dlouhé sezení u počítače, hrací automaty, odmítání návykových látek • Základní pravidla silničního provozu – chodec • Osobní bezpečí, šikana, týrání, brutální násilí 	<p>OSV 2, 4, 7, 8, 10</p> <p>VDO 2</p>

<p>zdraví své a zdraví jiných</p> <ul style="list-style-type: none"> • odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	<ul style="list-style-type: none"> • Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku • Bezpečné užívání internetu	MV 1 Inf – Digitální technologie
---	--	-------------------------------------

5.3.4.2 Přírodověda

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 4. - 5. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět je vyučován jako samostatný předmět a má časovou dotaci ve 4. ročníku jedna vyučovací hodina a jedna disponibilní hodina, v 5. ročníku 2 hodiny týdně.

Výchovně vzdělávací cíle:

- poznávat přírodní zákonitosti při aktivních a tvůrčích činnostech, jednak samostatně, jednak při práci ve skupinách;
- získávat jasné a konkrétní představy o přírodních živých i neživých a přírodních jevech na základě pozorování, je to dobrý předpoklad pro vytváření přesných pojmů;
- konkrétní představy o přírodních a přírodních jevech doplňovat nejen četbou textů naučných, ale i uměleckých;
- učit žáky zjišťovat základní vlastnosti zkoumaných přírodnin, nacházet souvislosti mezi jevy a ději v přírodě;
- nechat žáky provádět pokusy, čímž jim umožníme poznat a pochopit přírodní děje, které nelze snadno pozorovat v přírodních podmínkách;
- na vycházkách zaměřovat pozornost žáků na sledování určitých jevů;
- zaznamenávat výsledky pozorování a pokusů, diskutovat o nich se spolužáky, vyvozovat závěry a za učitelova vedení je upřesňovat, popřípadě zobecňovat;
- uvědomovat si sebe jako člověka – živou bytost, která má své fyziologické a biologické funkce a potřeby; poznávat, co je pro člověka užitečné, a naopak škodlivé z hlediska hygieny, výživy aj.;
- žákům předávat základní poučení o bezpečném chování v různých životních situacích i při mimořádných událostech, které ohrožují nejen zdraví jednotlivců, ale i celých skupin obyvatel;
- vést žáky k tomu, aby si na základě svých zkušeností a sledování konkrétních situací postupně uvědomovali odpovědnost každého (i nedospělého) člověka za své zdraví a bezpečnost;
- upozorňovat žáky na situace, při kterých by nevhodným chováním mohli ohrozit zdraví spolužáků nebo zavinit úraz jiných lidí;
- postupně si osvojovat a upevňovat zásady slušného chování mezi lidmi, učit se vzájemné toleranci, snášenlivosti a úctě k lidem, se kterými se setkávají;
- sledovat střídání ročních období, vést si záznamy ze svých pozorování, umět pozorované změny v přírodě zdůvodnit;
- dovést žáky k uvědomění, že Země je jednou z planet, oběžnic Slunce, které jsou součástí vesmíru.

Charakteristika výuky

Výuka Přírodovědy ve 2. vzdělávacím období navazuje na učivo Prvouky, v mnohém ho prohlubuje a rozšiřuje. Žáci mají možnost v přírodovědném vyučování využívat vědomosti z Prvouky i své zkušenosti z vlastních pozorování přírody. Tím, že žákům umožníme, aby své vlastní zkušenosti a poznatky spojovali s novým učivem, snadno dosahujeme toho, že se učí se zájmem a mají dobré znalosti z Přírodovědy.

Při činnostech se žáci učí spolupracovat, organizovat práci ve skupině i přijímat individuální odpovědnost za splnění určitého úkolu.

Při přírodovědném vyučování se ve velké míře uplatňují mezipředmětové vztahy s výukou

českého jazyka, matematiky, informatiky, výtvarné i hudební výchovy, praktických činností.

Při poznávání přírody a jejich zákonitostí dochází žáci k poznání, že Země a život na ní tvoří celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje v rovnováze. Je třeba, aby si žáci uvědomili, že tuto rovnováhu může člověk svou činností snadno narušit, ale obvykle jen velmi obtížně obnovit. Učí se využívat svých poznatků, hodnotit svá pozorování a záznamy, hledat možnosti, jak i oni mohou přispět ke zlepšení životního prostředí a k ochraně přírody.

Provádění žákovských pokusů z Přírodovědy a příprava pomůcek na tyto pokusy se uskutečňuje ve 4. ročníku a hlavně v 5. ročníku ve spojení s praktickými činnostmi. Týká se to zvláště kapitol Člověk a příroda, Člověk a lidské výtvoř. Tím se výuka stává smysluplnou, pro žáky zajímavou a blízkou životní realitě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- získává informace o přírodě;
- učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování.

Učitel

- umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie, odbornou literaturu a digitální technologie.

Kompetence k řešení problémů

Žák

- učí se řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích;
- učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů.

Učitel

- zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami.

Kompetence komunikativní

Žák

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvořech;
- žáci vyjadřují své myšlenky, poznatky a dojmy, reagují na myšlenky, názory a podněty jiných.

Učitel

- vede žáky k používání správné terminologie.

Kompetence sociální a personální

Žák

- pracuje ve skupině;
- spolupracuje s druhými při řešení daného úkolu;
- respektuje názory a zkušenosti druhých.

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně;
- zajímá se o náměty, názory a zkušenosti žáků.

Kompetence občanské

Žák

- učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých;
- učí se poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi.

Učitel

- buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě;
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování;
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence pracovní

Žák

- utváří si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti;
- dodržuje vymezená pravidla.

Učitel

- umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat;
- vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky;
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti.

Kompetence digitální

Žák:

- při školní práci využívá svěřená zařízení a doporučené digitální technologie; uvede příklady využití digitálních technologií;
- respektuje nastavenou úroveň zabezpečení v používaných zařízeních; rozpozná a nahlásí nevhodný obsah, situace či chování v digitálním prostředí;
- odlišuje vlastní a cizí digitální obsah; používá-li cizí digitální obsah, uvede zdroj;
- vytváří jednoduchý digitální obsah (texty, tabulky, obrázky, audio, video);
- identifikuje problémy, řeší je i prostřednictvím digitálních technologií.

Učitel:

- nabízí aktivity, které vyžadují používání digitálních technologií;
- vede žáky k bezpečnému a šetrnému zacházení s digitálními zařízeními;
- vede žáky k bezpečnému pohybu v digitálním světě;
- seznamuje žáky se základy právních norem ohledně autorských práv.

PŘÍRODOVĚDA

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává látky, jejich změny a skupenství, měří veličiny a užívá základní jednotky • založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup a vysvětlí jeho výsledky • objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách • porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu klíče a atlasy • rozlišuje aktivity, které mohou prostředí a zdraví člověka podporovat nebo poškozovat 	<ul style="list-style-type: none"> • látky a jejich vlastnosti – třídění, změny látek, jejich vlastnosti, porovnávání látek, měření veličin, praktické využití základních jednotek • voda a vzduch – výskyt, vlastnosti, oběh vody v přírodě, proudění vzduchu, složení vzduchu • vesmír a Země – sluneční soustava, otáčení země • rostliny a houby – znaky a průběh života, stavba těla nejznámějších druhů, rozdíly mezi dřevinami, bylinami a houbami, jedovaté houby, rostliny kulturní na plané, rostliny chráněné, plevely • živočichové – znaky a průběh života, stavba těla nejznámějších druhů, rozdíly mezi obratlovci a bezobratlými, domácí zvířata, potravní řetězec, význam pro člověka, chov zvířat v zajetí • ohleduplné chování k přírodě, ochrana, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy 	<p>OSV 1, 7</p> <p>EVV 1, 2, 4</p> <p>MKV 3</p>
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci a vyvodí odpovídající 	<ul style="list-style-type: none"> • péče o zdraví, zdravá výživa – režim dne, pitný a pohybový režim, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, skladba stravy, pitný režim 	<p>MKV 2,</p> <p>MV 2</p>

závěry pro své chování jako chodec a cyklista

- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, které nelze tolerovat a která porušují základní lidská práva

- návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače
- ohrožení a osobní bezpečí – riziková prostředí, první pomoc při drobných poranění, silniční provoz, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích, krizové situace a různé formy násilí

5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období • zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy • na základě pozorování porovnává základní projevy života u konkrétních organismů, prakticky je třídí do známých skupin • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě, které mohou člověka podporovat nebo poškozovat 	<ul style="list-style-type: none"> • nerosty, horniny a půda – zvětrávání, vznik půdy, význam • vesmír a Země – sluneční soustava, střídání dne a noci, ročních období, dobývání vesmíru • rostliny a houby, živočichové – třídění, průběh a způsob života, stavba těla, životní potřeby • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody 	<p>OSV 1</p> <p>EVV 2, 3</p>
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození • plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek s ohledem na oprávněné nároky jiných osob. • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích 	<ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo – stavba, funkce orgánů a orgánových soustav, základy lidské reprodukce, vývoj jedince, seberegulace, osobní, intimní a duševní hygiena • práva a jejich ochrana, právo říct „NE“ (<i>prevence pohlavního zneužívání..., bezpečné prostředí</i>), • konflikty v mezilidských vztazích (<i>bezpečné chování v sociálním kontaktu</i>), 	<p>MKV 2</p>

ohrožujících zdraví a
v modelových situacích
simulujících mimořádné
události

- předvede jednoduché způsoby odmítání návykových látek.
- rozpozná život ohrožující zranění, zajistí lékařskou pomoc, ošetří drobná poranění

- asertivní chování při ochraně sebe sama, komunikace řešení problémů, (*pocity, představy, touhy, láska a její projevy...*) *bezpečné sexuální chování,*
- člověka, stres a jeho rizika, reklamní vlivy, situace hromadného ohrožení, postup v případě ohrožení – varovný signál
- evakuace, zkouška sirén; požáry – příčiny a prevence vzniku, IZS
- návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií,
- první pomoc, praktické ošetření, přivolání lékařské pomoci, úrazová zábrana, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku

5.3.4.3 Vlastivěda

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 4. - 5. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět je vyučován jako samostatný předmět a má časovou dotaci 2 hodiny týdně pro 4. V 5. ročník je to jedna vyučovací hodina posílená o jednu disponibilní hodinu.

Výchovně vzdělávací cíle:

- dát žákům přehled o jejich regionu, kraji;
- získávat postupně základní zeměpisný přehled o České republice a Evropě;
- učit žáky číst a vyhledávat základní údaje v mapě České republiky a Evropy;
- osvojovat si nové pojmy v souvislosti s orientací na mapě;
- seznamovat žáky s významnými etapami našich národních dějin;
- vyvolat u žáků zájem o minulost a o kulturní bohatství regionu i celé země;
- učit žáky zařazovat hlavní události časově do staletí;
- poznávat, jak se život lidí vyvíjí a mění, jakým změnám podléhají věci kolem nás;
- sledovat změnu staveb a způsobu života v průběhu staletí;
- osvojovat si základní dějepisné pojmy související s uspořádáním společnosti;
- probouzet u žáků pěkný vztah k místu bydliště;
- postupně rozvíjet vědomí sounáležitostí se svou zemí, světadílem;
- upevňovat základy správného chování mezi lidmi bez ohledu na barvu pleti;
- učit žáky vzájemně uctě, pomoci a snášenlivosti mezi sebou;
- vést žáky k propojování místních historických, zeměpisných a kulturních informací;
- poznávat historii místa a kraje z dostupných zdrojů (členové rodiny, muzea, památky, knihovny, digitální technologie).

Charakteristika výuky:

Vyučovací předmět vlastivěda zahrnuje ve 4. a 5. ročníku učivo zeměpisné a historické.

Žáci v tomto věku se dívají na dějiny očima současnosti. Je třeba proto stále dbát na rozvíjení jejich jasných představ o minulosti. Aby počáteční dějepisné vyučování tento základní úkol plnilo a minulost se zobrazovala v myslích žáků živě, je vhodné historická schémata a popisované děje provázet různým znázorněním minulosti. K tomu velmi pomohou další mezipředmětové vazby spojené s vlastivědnou výukou. Jsou to např. vazby se čtením, výtvarnou výchovou, matematikou, praktickými činnostmi i hudební výchovou. Dějinné události se žákům velmi dobře přiblíží a stanou se pro ně zajímavějšími, pokud mají příležitost své představy individuálně výtvarně i literárně ztvárňovat.

Výuku vlastivědy výborně doplňuje čtení z historických čítanek. K přiblížení učiva pomáhají jejich ilustrace, plánky, časové osy, stručné vyprávění určitých důležitých událostí z historie našeho národa. K pochopení časových souvislostí napomohou časové přímky rozdělené na stoleté úseky. Délku století je třeba dětem objasnit např. pomocí věku rodičů a prarodičů.

Zeměpisné učivo navazuje na poznatky z prvouky. Od pozorování nejbližšího okolí bydliště a školy žáci přecházejí k zeměpisnému pozorování svého kraje a republiky až po její začlenění do Evropy. Přímé a názorné vyučování se doplňuje čtením zeměpisných článků, žáci se učí pozorovat a číst z plánů a map.

Výuku vlastivědy vhodně doplňují návštěvy muzeí, výstav, významných historických míst a památek. Také vhodné zeměpisné nebo historické filmy a videoukázky výuku vlastivědy doplní a zpestří. Podle místních podmínek je dobře využívat vztahu významných historických událostí

k místu, kde žáci žijí. Představu života v minulosti žákům velmi dobře přibližují místní vlastivědná muzea.

Rodné město a rodný kraj jsou součástí vlasti. Jejich dějiny tvoří součást dějin celé země. Události, které jsou zachyceny v dějinách místa, kde žáci žijí, jsou jim blízké a srozumitelné. Proto k hlubšímu rozvíjení jasných představ o minulosti využíváme i všech místních historických archeologických památek jako jsou např.: nálezy nádob, nástrojů, mohyly, hradiště aj. a také památek stavitelských jako např.: hrady, zámky, kostely, radnice, morové sloupy, sochy aj.

Nezapomínáme ani na využívání zkušeností žáků z výletů po vlasti, žákům dáváme prostor, aby mohli o svých zážitcích vyprávět a svá vyprávění doplnit fotografiemi, videonahrávkami, ukázkami pohlednic a suvenýrů.

K vlastivědnému učivu patří vycházky. Při nich snadno objasňujeme různé nové zeměpisné pojmy např.: hory se vypínají, kopce se svažují do údolí, pohoří se táhne, přechází do nížiny, nížina se rozkládá, potoky se stékají, řeka se vlévá, řeka protéká, náhon se odděluje od řeky aj.

Hlavní pomůckou při vyučování zeměpisného učiva však zůstává mapa. Využíváme každé příležitosti k tomu, abychom žáky postupně učili s mapou pracovat a orientovat se v ní. Žáci se učí rozlišovat na mapě nížiny, vysočiny, pohoří, vodstvo. Určují světové strany, vyhledávají řeky, města, určují vzájemnou polohu měst i jejich velikost, nadmořskou výšku hor. Popisují, kudy určitá řeka protéká, která města na řece leží, kam se řeka vlévá apod.

Učivo týkající se podnebí propojujeme s výukou přírodovědy. Je přitom třeba provádět měření teploty a zapisovat výsledky. Žáci zapisují rovněž dobu slunečního svitu, druh vodních srážek, sílu větru (vánek, vítr, vichřice), charakter počasí (polojasno, jasno, oblačno, zataženo). Tím se pro ně stane učivo jasným a srozumitelným. Také další vlastivědná témata, např.: Půda a zemědělství, Nerostné bohatství, Ochrana přírody, je nutné stále propojovat s učivem přírodovědy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák:

- učí se vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo;
- učí se začlenit obec (město) do příslušného kraje.

Učitel:

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- učí se rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině.

Učitel:

- umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi, digitálními technologiemi;
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence komunikativní

Žák:

- učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny;
- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.

Učitel:

- vede žáky k ověřování výsledků;
- podněcuje žáky k argumentaci.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy;
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.

Učitel:

- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů;
- vytváří heterogenní pracovní skupiny.

Kompetence občanská

Žák:

- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy);
- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti.

Učitel:

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků;
- vede žáky k hodnocení vlastních výsledků.

Kompetence pracovní

Žák:

- uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí;
- na příkladech porovnává minulost a současnost.

Učitel:

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků;
- vede žáky k plánování úkolů a postupů;
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat.

Kompetence digitální

Žák:

- při školní práci využívá svěřená zařízení a doporučené digitální technologie; uvede příklady využití digitálních technologií;
- respektuje nastavenou úroveň zabezpečení v používaných zařízeních; rozpozná a nahlásí nevhodný obsah, situace či chování v digitálním prostředí;
- odlišuje vlastní a cizí digitální obsah; používá-li cizí digitální obsah, uvede zdroj;
- vytváří jednoduchý digitální obsah (texty, tabulky, obrázky, audio, video);
- identifikuje problémy, řeší je i prostřednictvím digitálních technologií.

Učitel:

- nabízí aktivity, které vyžadují používání digitálních technologií;
- vede žáky k bezpečnému a šetrnému zacházení s digitálními zařízeními;
- vede žáky k bezpečnému pohybu v digitálním světě;
- seznamuje žáky se základy právních norem ohledně autorských práv.

VLASTIVĚDA

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> orientace v místě bydliště, poloha místa v krajině okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, světové strany, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie regiony ČR, naše vlast – domov, krajina, národ, státní zřízení, státní symboly aj. mapy – obsah, grafika, vysvětlivky 	OSV 1, 6 EGS 3 EVV 2, 3, 4 MV 1
LIDÉ KOLEM NÁS		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> vyjádří na základě vlastní zkušenosti základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině a mezi ostatními lidmi. rozpozná ve svém okolí jednání a chování, které nelze tolerovat používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze 	<ul style="list-style-type: none"> chování a soužití lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie, mezilidské vztahy, komunikace základní lidská práva, práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, soukromé, veřejné, osobní a společné vlastnictví, peníze, rozpočet, způsoby placení, úspory, půjčky 	MKV 2, 5 VDO 1,2,3,4
LIDÉ A ČAS		

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> pracuje s časovými údaji a využívá zjištěné údaje k pochopení vztahu mezi ději a mezi jevy srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území. 	<ul style="list-style-type: none"> určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, proměny způsobu života, státní svátky a významné dny regionální památky, báje, mýty, pověsti 	
5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách ČR, Evropy vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam porovná způsob života a přírodu s jinými zeměmi. rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly státu a jejich význam. 	<ul style="list-style-type: none"> regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování základy státního zřízení a politického systému ČR 	<p>EVV 4</p> <p>EGS 1, 2, 3</p>
LIDÉ KOLEM NÁS		

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná ve svém okolí jednání a chování, které nelze tolerovat orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy. 	<ul style="list-style-type: none"> komunikace, mezilidské vztahy, principy demokracie, ohleduplnost, etické zásady, zvládnání vlastní emocionality, rizikové situace, chování, předcházení konfliktům rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky 	<p>OSV 1, 6</p> <p>MKV 1, 3, 4</p> <p>EVV 4</p>
<p>LIDÉ A ČAS</p>		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> pracuje s časovými údaji a využívá údaje k pochopení vztahů mezi ději a jevy. rozezná současné a minulé orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti srovnává a hodnotí způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti. využívá různých informačních zdrojů pro pochopení minulosti 	<ul style="list-style-type: none"> orientace na časové přímce, proměny způsobu života v dějinách, základní souvislosti z dějin naší vlasti, památky, péče o ně, lidé a obory zkoumající minulost 	<p>MKV 4</p> <p>MV 6</p>

5.3.5 Umění a kultura

5.3.5.1 Hudební výchova

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 1. – 3. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný předmět a má časovou dotaci 1 hodinu týdně pro 1. – 3. ročník.

Výchovně vzdělávací cíle:

- naučit žáky čistě a výrazně zpívat lidové i umělé dětské písně v hlasovém rozsahu přiměřeném žákům mladšího školního věku;
- nacvičit správné dýchání a tvoření tónů;
- rozvíjet hudební sluch a paměť na melodii i slova;
- učit rozlišovat a udržovat určitý rytmus;
- rozvíjet hudebnost zařazováním poslechu lidových písní i poslechu hodnotné vážné hudby vhodné pro tento věk a vést žáky k zájmu o hudbu;
- poznat a dbát o rozvoj talentovaných žáků;
- probouzet u žáků zájem o vlastní pěvecké a hudební aktivity.

Charakteristika výuky:

Hlavními složkami hudební výchovy jsou zpěv a poslech hudby. Těžištěm hudebně-výchovné práce je zpěv. Láska k hudbě se nejnázne probouzí zpěvem, neboť při něm je žák aktivní a tvořivý. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou tohoto období je zpěv jednohlasný. Učitel dbá individuálních zvláštností dětského hlasu, vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku. Dále je třeba pamatovat na to, aby rozsah a poloha písní odpovídaly rozsahu a poloze dětského hlasu. V hudební výchově je třeba střídát činnosti tak, aby děti nezpívaly po celou vyučovací hodinu.

Výběr písní má být rozmanitý, má napomáhat hlasovému výcviku. V tomto období jsou pro zpěv nejvhodnější lidové písně, dětmi oblíbené písně umělé, vhodné je využívat i písní místních nebo krajevých. Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus. Smysl pro rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů (dřívka, bubínek, tamburína, činely apod.) ke zpěvu žáků. Vnímání hudby se rozvíjí v celé hudebně-výchovné práci, nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se. Přitom jsou žáci vedeni k tomu, aby vyjadřovali a srovnávali své dojmy z poslechu hudebních skladeb.

Zpěv by se měl stát pro děti přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných předmětech než HV. Proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou. K dobrému rozvíjení pěveckých dovedností žáků v tomto období velmi dobře napomáhá každodenní zpěv zařazovaný v průběhu vyučování jako doplněk učiva nebo jako příjemná relaxační chvíle.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písním a skladbám. Jen tak žák může dobře zvládnout melodii a slova písně, zapamatovat si hudební skladbu. Stále zdokonalovanou reprodukcí písní a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům i intenzita jejich estetického prožitku. Při výuce hudební výchovy je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj, doporučovat zájmovou činnost. Zpěvem, poslechem,

jednoduchým doprovodem písní na dětské hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají děti aktivními provozovateli hudby.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.

Učitel:

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby;
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.

Učitel:

- sleduje při hodině pokrok všech žáků;
- vede žáky k vzájemnému naslouchání.

Kompetence komunikativní

Žák:

- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem;
- reaguje pohybem na znějící hudbu;
- pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.

Učitel:

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků;
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby.

Učitel:

- vede žáky k vzájemnému naslouchání;
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé.

Kompetence občanská

Žák:

- uvažuje nad obsahy hudebních děl.

Učitel:

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní

Žák:

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře;
- tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu.

Učitel:

- sleduje při hodině pokrok všech žáků;
- vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů;
- vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení.

Kompetence digitální

Žák:

- řeší úkoly a situace i za použití digitálních technologií;
- zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy i za pomoci digitálních technologií.

Učitel:

- nabízí aktivity, které vyžadují používání digitálních technologií;
- vede žáky k tvořivosti ve vyjadřování svých představ v digitálním světě.

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 4. – 5. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný předmět a má časovou dotaci 1 hodinu týdně pro 4. a 5. ročník.

Výchovně vzdělávací cíle:

- zhodnotit dosavadní pěvecké dovednosti žáků (správnost intonace, udržení melodie známých písní, dodržení rytmu, správné dýchání při zpěvu);
- pěstovat dále hudebnost v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, hudební paměť i představivost;
- rozvíjet melodické i harmonické cítění žáků;
- nadále využívat k instrumentálnímu doprovodu zpěvu rytmické i melodické hudební nástroje, tuto činnost umožnit co největšímu počtu žáků ve výuce;
- žáky seznamovat s lidovým dvojhlasem a jednoduché lidové písně zpívat dvojhlasně, využívat možnosti osvojení dvojhlasého zpěvu (např. kánon);
- poznávat základní hudební teorii;
- rozvíjet hudebně pohybové dovednosti žáků (lidové tance, pohybové fantazie);
- do výuky pravidelně zařazovat krátké, žákům blízké a srozumitelné poslechové ukázky skladeb;
- učit se rozpoznávat základní pěvecké hlasy (bas, tenor, alt, soprán);
- rozlišování nejčastěji užívaných hudebních nástrojů podle vzhledu, zvuku i způsobu hry;
- získat první poznatky z české i evropské hudební kultury;
- rozlišovat operu od operety, balet od pantomimy;
- chování na koncertech, v divadle, při vlastním vystoupení.

Charakteristika výuky hudební výchovy

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova se utváří estetické vztahy žáků k hudbě a umění, formují se mezilidské vztahy. Posiluje se aktivita a tvořivost žáků, navozuje se optimistický vztah ke skutečnosti.

Jestliže výuku hudební výchovy v 1. období charakterizujeme jako období hudebních her, tak výuka ve 4. a 5. ročníku je obdobím manipulace s hudebním materiálem.

Těžištěm výuky HV i v tomto období je zpěv žáků, zaměřený na lidové písně i známé a oblíbené písně z mediálních prostředků. Celá výuka by měla být vedena v úsměvné atmosféře zbavené stresů. Základním požadavkem při výuce hudební výchovy je hudební doprovod vyučujícího na jakýkoliv hudební nástroj. Tím se pomáhá udržet melodie i rytmus zpívaných písní.

Na rozpoznané individuální nedostatky žáků v intonaci či rytmu nereaguje učitel zdůrazněním těchto nedostatků, ale snaží se dát i těmto žákům prostor ke zpěvu ve skupinách, ke zpěvu s doprovodem. Tím umožní také těmto žákům příjemný prožitek ze zpěvu.

Všechny druhy hudebních činností (zpěv, poslech, instrumentální a pohybové aktivity) se ve výuce hudební výchovy navzájem prolínají a posilují ve svých účincích. Nezařazujeme je proto do hodin postupně, ani se nemusí v každé hodině uplatňovat všechny. Učitel vybírá takové činnosti, které odpovídají povaze hudby, se kterou právě pracují. Do činností ve výuce je třeba zapojovat co nejvíce žáků podle jejich individuálních schopností. Učitel vychází vždy z toho, co již žáci umí, dále rozvíjí jejich hudební dovednosti, podněcuje žáky ke vzájemné spolupráci. Umožňuje, aby se při výuce HV uplatnili v dostatečné míře ti žáci, kteří se individuálně hudebně vzdělávají. Je to přirozený motivační a inspirační prvek, jak pro žáka samotného, tak pro žáky hudebně nadané, kteří

své nadání individuálně nerozvíjejí. Pozitivní je i přímá spolupráce se základní uměleckou školou, kterou žák navštěvuje. Vhodné je zvýrazňovat dovednosti a schopnosti žáků, vést je k sebepoznání a seberealizaci. Každého je třeba podněcovat a vést ho k tomu, aby své nadání a schopnosti v různých oblastech uplatňoval.

Vztah žáků k hudbě je podporován návštěvami koncertů a hudebních divadelních představení. Při všech těchto příležitostech se zdokonalují poslechové dovednosti žáků, učí se kulturnímu chování i vystupování.

Žáci se o hudbě a svých hudebních zážitcích učí hovořit, navzájem se dělí o své pocity a dojmy a porovnávají své prožitky. Vhodnou formou, která rozšiřuje znalosti žáků o hudbě a hudebních nástrojích, jsou obsahem přiměřené výchovné koncerty spojené s besedami o hudbě. Hudební výchova se podílí značnou měrou na celkovém formování žákovy osobnosti.

Hudbu je možno spojovat s poezií, výtvarným dílem nebo vlastním pohybovým projevem žáků i při tělesné výchově. Zpěv může být zařazován do výuky kteréhokoliv předmětu, může výuku motivovat, může ji uvolňovat, zpestřovat, přinášet pocity uspokojení a dobrou náladu, může ale také žáky povzbuzovat, posilovat je ve snaze dosáhnout dobrých výsledků. Hudební výchova se dá dobře propojovat i s výukou vlastivědy (poznávání lidových písní z určité oblasti, poslechy ukázek hudby, které se vztahují k místu narození významného hudebního skladatele, k historickým událostem aj.), můžeme ji propojit i s výukou přírodovědy (je např. mnoho písní o květinách, zvířatech, o vodě, o lese aj.)

Při hodnocení výsledků práce žáků v hudební výchově tohoto období se přihlíží k aktivitě, s jakou se zapojují do různých činností ve výuce, ke snaze žáků spolupracovat s ostatními a nenarušovat práci v HV. Žák je klasifikován za projevené dovednosti a snahu uspět v prováděných hudebních činnostech. Není vhodné klasifikaci v tomto období provádět na základě testů, prověrek z hudební výchovy nebo zkoušení teorie. Tyto způsoby jsou jen doplňkové a orientační, jsou zpětnou vazbou pro učitele, co v těchto oblastech žáci zvládli. Teoretické učivo má při výuce HV v tomto období jen podpůrný charakter.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.

Učitel:

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby;
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.

Učitel:

- sleduje při hodině pokrok všech žáků;
- vede žáky k vzájemnému naslouchání.

Kompetence komunikativní

Žák:

- rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem;

- reaguje pohybem na znějící hudbu;
- pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.

Učitel:

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků;
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby.

Učitel:

- vede žáky k vzájemnému naslouchání;
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé.

Kompetence občanská

Žák:

- zamýšlí se nad obsahem hudebních děl.

Učitel:

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní

Žák:

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře;
- tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu.

Učitel:

- sleduje při hodině pokrok všech žáků;
- vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů;
- vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení.

Kompetence digitální

Žák:

- rozpozná a nahlásí nevhodný obsah, situace či chování v digitálním prostředí;
- vytváří jednoduchý digitální obsah (texty, obrázky, audio, video).

Učitel:

- nabízí aktivity, které vyžadují používání digitálních technologií;
- vede žáky k bezpečnému pohybu v digitálním světě;
- seznamuje žáky se základy právních norem ohledně autorských práv.

HUDEBNÍ VÝCHOVA

1. – 3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> zpívá v jednohlase rytmizuje a melodizuje jednoduché texty využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednoduchá písňová forma (a–b) <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> taktování, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> kvality tónů – délka, síla, barva, výška hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. 	<p>OSV 1, 5, 9</p> <p>MKV 1</p> <p>Čj Literatura, poezie – písňové texty</p> <p>Ma Rytmus, opakování, pravidelnost, zlomky...</p> <p>Vv Výtvarné vyjádření hudebního zážitku (a naopak)</p> <p>Pč Výroba jednoduchého hudebního nástroje</p>

4. – 5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď apod.) záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> rytmizace, melodizace, hudební improvizace – tvorba přede her, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a–b) záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> kvality tónů – délka, síla, barva, výška vztahy mezi tóny – 	<p>OSV 5, 9</p> <p>MKV 1</p> <p>MV 4</p> <p>Čj Literatura, poezie – písňové texty</p> <p>Ma Rytmus, opakování, pravidelnost, zlomky...</p> <p>Vv Výtvarné vyjádření hudebního zážitku (a naopak)</p> <p>Pě Výroba jednoduchého hudebního nástroje</p>

	<p>souzvuk, akord</p> <ul style="list-style-type: none"> • hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj • hudební formy – malá písňová forma, rondo, variace • interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)	
--	--	--

5.3.5.2 Výtvarná výchova

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 1. – 3. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný předmět a má časovou dotaci 1 hodinu týdně pro 1. a 2. ročník. V 3. ročníku je časová dotace zvýšena na 2 vyučující hodiny týdně.

Někdy je v některých ročnících předmět vyučován ve dvouhodinových blocích v každém druhém týdnu.

Výchovně vzdělávací cíle:

- probouzet a rozvíjet schopnosti výtvarného vyjadřování žáků;
- rozvíjet tvořivé schopnosti žáků, pěstovat jejich estetické cítění a vkus;
- vytvářet základní pracovní návyky pro výtvarnou činnost žáků;
- vytvářet kladný citový vztah k výtvarnému umění
- seznamovat žáky s výtvarnými nástroji, materiály a technikami;
- učit žáky pozorovat a vnímat krásu přírody, hovořit o svých pocitech a dojmech, pokusit se je výtvarně vyjadřovat;
- dát dítěti možnost osobitého výtvarného vyjádření určitého prožitku nebo představy neovlivněného vnuceným výtvarným vzorem;
- četbou, vyprávěním příběhem, hudbou, dramatickým dílem podněcovat a rozvíjet výtvarné představy žáků, dát možnost výtvarným projevům v různých technikách;
- výtvarně experimentovat, objevovat tvary věcí kolem nás, hra s linií s využitím různých plastických materiálů;
- výtvarně zobrazovat tvary předmětů na základě her s nimi;
- kreslením, malováním a modelováním rozvíjet tvarovou, barevnou i prostorovou představivost a jemnou motoriku;
- pozorovat a porovnávat jednoduché předměty, hledat jejich jednotlivé kvality – barevnost, pojmenovávat vlastnosti, tvary, hledat a odlišovat struktury;
- dbát na rovnoměrnost a vyváženost smyslových, citových a rozumových přístupů a jejich propojování s důrazem na rozvoj fantazie a svobodného subjektivního vyjadřování;
- učit se prezentovat svůj výtvarný projev a naslouchat sdělení druhých;
- využívat zkušeností žáků, učit je respektovat vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování;
- dovedností získaných při výtvarných činnostech využívat při výuce prvouky, matematiky, českého jazyka i psaní a naopak;
- seznamovat žáky s ilustracemi v dětských knihách, poznávat nejznámější malíře – ilustrátory, mezipředmětové vztahy se čtením a literární výchovou;
- podílet se na výzdobě třídy, školy; učit se prezentovat své práce;
- příležitostně navštěvovat výstavy dětských výtvarných prací a výstavy výtvarných umělců v regionu.

Charakteristika výuky:

Výtvarná výchova jako předmět je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti a k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti.

Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. Pro výtvarnou činnost v tomto období je

nepostradatelné příznivé a klidné prostředí zbavené strachu ze známky nebo výsměchu druhých.

V 1. – 3. ročníku převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu dítěte. Dítě kreslí rádo z paměti, předloham se vyhýbá. Jeho představy ho těší a snaží se je ztvárnit. Vhodná motivace, která předchází výtvarné tvorbě, podněcuje uvolnění dětské fantazie. Děti potom často tvoří s velkým zaujetím a prožívají velkou radost z toho, co vytvořily.

Úlohou učitele je posilovat sebevědomí žáků, využívat jejich fantazii, rozvíjet ji, podporovat jejich vlastní výtvarné vyjadřování, podněcovat zájem o výtvarnou práci vhodnou motivací. V tomto období je vhodné, když mezi metody a formy práce zařazuje učitel co nejvíce různé hravé činnosti a experimentování. Výtvarná výchova dává žákům možnost se individuálně svou výtvarnou činností projevit, sami mohou různými výtvarnými prostředky ztvárnit své vidění světa. Je dobře, když svůj výtvarný projev mají žáci možnost obhájit, vysvětlit spolužákům a vyslechnout jejich názory. Často právě vzájemné hovory žáků o svých výtvorech mohou měnit jejich pohled na svět nebo určitou věc. Zde má učitel příležitost jemně usměrňovat a postupně působit na vytváření výtvarného vkusu žáků.

Tato výchova se prolíná celým obdobím. Jeví se jako vedení žáka:

- k svobodnému výtvarnému vyjádření;
- k uvědomování si krásy tvarů, barev a barevných kombinací, struktur;
- k postupné schopnosti samostatné volby výtvarné techniky (technologie), ke správnému zacházení s výtvarnými nástroji, barvami apod.;
- k účasti na utváření prostředí, ve kterém žijeme, učíme se.

Ve všech formách výtvarného projevu (v kresbě, malbě, grafice, modelování, prostorovém vytváření, v kombinovaných technikách...) se projevuje dětská osobnost dítěte, jeho citění a chápání světa kolem sebe. Téměř všechny námětové okruhy výtvarné výchovy obsahují základní vztahy k životu, prostředí a lidem, a proto souvisí blízce s výukou prvouky a vztahem žáků k životnímu prostředí. Učitelům se přímo nabízí možnost k mezipředmětovým vztahům a využití výtvarných činností žáků v různých malých projektech. Velmi vhodné je uplatňovat ve výuce náměty z žákova okolí, z dětského života z prostředí obce i školy.

Při výtvarné tvorbě plné her, fantazie, spontánnosti, experimentů s technikami i materiály by nemělo v tomto období chybět ani výtvarné zpracování určitého konkrétního tématu (kresbou, malbou), které některých pojetích pohledu na výtvarnou výchovu v tomto školním věku bývá poněkud zatlačováno do pozadí pro svou údajnou nevhodnost, obtížnost či přílišnou konkrétnost. Ale i tato oblast má v tomto období své místo a opodstatnění.

Takové výtvarné práce mohou být dvojího druhu:

- na základě vlastní představy dítěte;
- podle skutečnosti.

Kresba z představy má zpočátku ilustrativní charakter, vypráví o bezprostředních zážitcích a zkušenostech žáků a o jeho citovém životě. Motivací k těmto kresbám může být prožitek z her, ze čteného textu, z osobního prožitku, z vycházky apod.

Kresba podle skutečnosti vyjadřuje obvykle první dojem žáka z pozorování. Každý sleduje zpočátku něco jiného, někoho zaujme barva, jiného zaujmou detaily, někdo dovede zachytit linie pozorovaných věcí, někdo zase zachytí jejich funkci. Žák se postupně učí výtvarně uvažovat, pozorně vnímat skutečnost a výtvarně vystihnout její podobu. Proto již v tomto období můžeme začít i s kreslením věcí podle skutečnosti. Žáci samozřejmě nedokážou hned dokonale zachytit pozorovanou skutečnost. Spokojujeme se proto zejména s vystižením toho charakteru předmětu, který pozorujeme. Tyto kresby velmi vhodně využíváme nejen při výuce prvouky, ale i v hodinách

matematiky, čtení a psaní. Mnohý žák se v mladším školním věku snáze vyjadřuje kresbou než slovy. Kresbou může např. snadno vyjadřovat porozumění čtené větě nebo čtenému příběhu, porozumění funkci pozorované věci (např. mlýnek, struhadlo). Tím výtvarná výchova přesahuje rámec předmětu jako takového.

Na vytváření žákovského výtvarného vkusu a jeho vztahu k výtvarnému umění a výtvarným hodnotám má také vliv prostředí (rodina, škola, obec, její okolí), kde děti žijí. Nemalý vliv má i rozvoj techniky – fotografie, televize, video, počítače, které zprostředkovávají dětem spoustu podnětů, zážitků (pozitivních, ale v mnoha případech i negativních).

Pak je třeba také taková témata do hodin výtvarné výchovy zařazovat a pomoci tak dětem přemýšlet nad podněty zpracovávat, uvědomovat si jejich hodnotu, zaujímat k nim nějaké postoje, vnímat pozitivní i negativní.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- je vedený k samostatnému pozorování a vnímání reality s řešením výtvarných problémů;
- využívá poznatky v dalších výtvarných činnostech;
- zaujímá a vyjadřuje svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření.

Učitel:

- vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- samostatně kombinuje vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření;
- přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímá k nim svůj postoj;
- využívá získaná poznání.

Učitel:

- Vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů při vlastní tvorbě.

Kompetence komunikativní

Žák:

- zapojuje se do diskuse;
- respektuje názory jiných;
- pojmenovává vizuálně obrazné elementy, porovnává je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření.

Učitel:

- vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- umí tvořivě pracovat ve skupině;
- respektuje různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu.

Učitel:

- vede žáky ke kolegiální pomoci.

Kompetence pracovní

Žák:

- užívá samostatně vizuálně obrazné techniky;
- dodržuje hygienická a bezpečnostní pravidla.

Učitel:

- vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi.

Kompetence občanské

Žák:

- chápe a respektuje estetické požadavky na životní prostředí.

Učitel:

- pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům.

Kompetence digitální

Žák:

- řeší úkoly a situace i za použití digitálních technologií;
- zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy i za pomoci digitálních technologií.

Učitel:

- nabízí aktivity, které vyžadují používání digitálních technologií;
- vede žáky k tvořivosti ve vyjadřování svých představ v digitálním světě.

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 4. – 5. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný předmět a má časovou dotaci 2 hodin týdně pro 4. ročník a 1 hodinu týdně pro 5. ročník.

Výchovně vzdělávací cíle:

- rozvíjet schopnosti výtvarného vyjadřování žáků, učit je vyjadřovat myšlenky;
- představy a pocity výtvarnými prostředky;
- umožnit žákům vnímat krásu okolního světa jako součást každodenního života;
- rozšiřovat soubor užívaných technik a seznamovat žáky s dalšími výtvarnými nástroji a různými materiály;
- rozšiřovat soubor užívaných technik;
- rozvíjet schopnost vnímat krásu přírody, vyjadřovat své pocity a dojmy a výtvarně je zpracovávat;
- rozvíjet přirozenou potřebu žáků vlastního výtvarného vyjádření;
- rozvíjet individuálně tvořivé schopnosti žáků;
- pěstovat estetické cítění a vkus žáků, sebepoznání, sebeuvědomění;
- vést žáky ke schopnosti vnímat krásu lidového umění a dostupných uměleckých děl;
- vážit si kulturních hodnot a dovedností lidí;
- rozvíjet schopnost žáků esteticky ovlivňovat své prostředí;
- umožňovat konfrontaci osobních postojů s postoji jiných;
- rozvoj tolerance k lidem a duchovním hodnotám.

Charakteristika výuky předmětu výtvarná výchova ve 2. období základního vzdělávání:

Výtvarná výchova je podstatnou částí základního vzdělávání žáků. Jejím cílem je rozvíjet vkus žáků, jejich cit pro umění, jejich dovednost výtvarně se vyjadřovat, cíl je zaměřen i na objevování talentovaných žáků. Nezaměňujeme ji se speciálním uměleckým vzděláním.

V tomto období se zaměřuje na:

1. vycvičení oka a žakovy ruky;
2. rozvíjení schopnosti čistého a jistého zobrazování;
3. pěstování správného vnímání krásy formy, linie, barvy i symetrie.

Výuka výtvarné výchovy je postavena na tvůrčích činnostech, které umožňují rozvíjet žakovo vnímání, výtvarné cítění, představivost, fantazii, myšlení, prožitky. Využívá k tomu nejen výtvarné prostředky tradiční a ověřené, ale i nově vznikající.

Ve 2. vzdělávacím období je výuka výtvarné výchovy spojována často i s výukou jiných předmětů. Výtvarně lze vyjadřovat zvolený jednoduchý rytmus melodie. Při kresbě přírodnin je vhodné využít znalostí z přírodovědy, při kresbě náradí je třeba znát, jak a k čemu se určité náradí používá, zde tedy vytváříme mezipředmětovou vazbu s praktickými činnostmi, při tematickém kreslení se dá vhodně využít některé četby z čítanky. Kresby se posuzují podle toho, kolik originálního pozorování a myšlenek v nich žák projevil, jak využil plochu výkresu, jak pracoval s barvou.

V předcházejícím vzdělávacím období i v období předškolním byla výtvarná výchova dítěti především prostředkem k vyjadřování myšlenek. Ve 2. období se postupně tříbí smyslová vnímavost, uvědomělé pozorování a výtvarné vidění.

Žáci se naučí citlivěji vnímat tvary, barvy, struktury, vzájemné vztahy částí a celku, a tak se zabezpečuje nenásilný přechod od prvotních grafických forem k formám členitějším. Žáky je třeba

postupně vést k větší samostatnosti při rozmístění kresby se zřetelem na námět, velikost a tvar plochy, pěstovat u nich smysl pro prostorovou dispozici.

Žáci zobrazují předměty tak, jak se jeví jejich oku. Pravidla perspektivy žáci vyvozují z pozorování, pod vedením učitele. Primární výuku pravidel perspektivy považujeme spíše za překážku.

Geometrických modelů se užívá jen k objasnění konstrukce skutečných předmětů. Při kreslení listů, ovoce a jiných předmětů žáky upozorňujeme na osovou souměrnost některých přírodnin. K dosažení dovednosti vyjádřit symetrii mohou přispět kresby předmětů prováděné např. pastelkami nebo vodovými barvami bez předběžných obrysů.

Barvu spojujeme s tvarem. Je dobře, aby si v 1. období žáci dostatečně pohráli s barvami a přirozenou cestou se seznámili se změnami, způsobenými jejich kombinacemi. Znovu žákům ukazujeme, od začátku do konce, techniku pokládání barev. Při vystihování určitého tónu např. u zelené barvy necháme žáky určitou dobu objevovat rozmanité zelené tóny vznikající mícháním žluté, modré a zelené barvy z palety, následovat musí hovor o tom, co objevili, co se komu podařilo. Předcházíme tak potížím vznikajícím při současném pozorování tvaru předmětu a jeho barvy. Žáci později snadno kombinují barvy a jejich mícháním tvoří složitější barevné tóny.

Při kreslení nástrojů vycházíme ze způsobu jejich užívání. To má nejen význam praktický (poznání funkce nástroje), ale i přímý a kladný vliv na výsledek kresby. Znají-li žáci funkci celého nástroje i jeho částí, snáze a přesněji porovnávají jejich velikost, tvar i poměrnost.

Pro vytváření vzorů je prospěšná mezipředmětová vazba s geometrií, využíváme dovednosti provádět náčrty základních geometrických obrazců. Geometrické obrazce mohou být základem mnoha opakujících se vzorků. Geometrické tvary jsou pro děti přístupné a snadno proveditelné. Později může následovat též stylizace a kombinace jednoduchých přírodních tvarů. Kombinací zvolených prvků se vyplňuje určitá plocha nebo se jich používá k dekoraci některého předmětu. Takové kreslení využívá mezipředmětových vztahů s hudební výchovou (rytmy, kontrasty, opakování, střídání).

Předkládání stylizovaných forem, kterých s úspěchem použili různí návrháři, vede žáky k tomu, že začnou stylizovat prvky přírodní. Při pozměňování toho, co poznali, mají dost možností, aby mohli uplatnit svou vynalézavost a fantazii.

Kreslení z paměti je cenné jak pro děti nejmladší, tak i pro starší žáky. Je dobře, když žáci 4. a 5. r. nejprve předložený předmět prostudují a nakreslí a potom jej zkusí nakreslit z paměti. Pokud žák ví, že bude kreslit z paměti, snaží se, aby si zapamatoval podobu předmětů. Zvyká si předměty pozorně pozorovat, a tak si postupně vytváří vnitřní zásobu obrazů, které mu poslouží jako předlohy ke kreslení. Žák se tak rovněž učí soustředit svoji pozornost.

Modelování je velmi vhodné pro mladší žáky, ale dobře ho v kombinaci s různými materiály příležitostně využíváme i v tomto vzdělávacím období.

Žáci jsou v rámci výtvarné výchovy také seznamováni s díly předních domácích i evropských umělců. Vhodné jsou návštěvy výstav takových děl, která jsou žáci schopni pochopit, a která je mohou mravně a citově obohatit. Žáky seznamujeme s díly různých oborů umění. Žáci se je učí chápat a rozumět jim.

Ve výtvarné výchově v tomto období často využíváme mezipředmětové vztahy ve spojení s literární výchovou, s výukou geometrie, s přírodovědou, vlastivědou i s přípravou některých žákovských pomůcek. Jedním z úkolů výtvarné výchovy je připravovat žáka na praktický život, ve kterém budou v mnoha oborech potřebovat něco skutečného zakreslit nebo načrtnout. K tomu ho vedou reálné kresby.

V tomto období využíváme každé vhodné příležitosti k zušlechťování citů žáků, pěstujeme jejich smysl pro přírodní krásy, a to jak ve výtvarné výchově, tak i v ostatních předmětech. Žáci jsou seznamováni s vhodnými díly různých oborů umění prostřednictvím obrazů a ilustrací, učí se je chápat a rozumět jim.

Žák bude po ukončení 1. stupně schopen výtvarného vyjádření takovým způsobem, který ho uspokojí. Dokáže při práci uplatňovat představivost i fantazii. Při kresbě bude chápat vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů, bude postupovat od celku k detailům. Dokáže se orientovat v malířských a kreslířských potřebách a bude je umět udržovat v pořádku. Po ukončení práce si dokáže uvést své pracovní místo do původního stavu. Výtvarná výchova na 1. stupni je základem k dalšímu rozvíjení estetického citění žáků na 2. stupni.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- je vedený k samostatnému pozorování a vnímání reality při řešení výtvarných problémů;
- využívá poznatky v dalších výtvarných činnostech;
- zaujímá a vyjadřuje svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření.

Učitel:

- vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- samostatně kombinuje vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření;
- přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímá k nim svůj postoj
- využívá získaná poznání.

Učitel:

- vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů při vlastní tvorbě.

Kompetence komunikativní

Žák:

- zapojuje se do diskuse;
- respektuje názory jiných;
- pojmenovává vizuálně obrazné elementy, porovnává je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření.

Učitel:

- vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- umí tvořivě pracovat ve skupině;
- respektuje různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu.

Učitel:

- vede žáky ke kolegiální pomoci.

Kompetence pracovní

Žák:

- užívá samostatně vizuálně obrazné techniky;
- dodržuje hygienická a bezpečnostní pravidla.

Učitel:

- vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi.

Kompetence občanské

Žák:

- chápe a respektuje estetické požadavky na životní prostředí.

Učitel:

- pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům.

Kompetence digitální

Žák:

- rozpozná a nahlásí nevhodný obsah, situace či chování v digitálním prostředí;
- vytváří jednoduchý digitální obsah (texty, obrázky, video).

Učitel:

- nabízí aktivity, které vyžadují používání digitálních technologií;
- vede žáky k bezpečnému pohybu v digitálním světě;
- seznamuje žáky se základy právních norem ohledně autorských práv.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

1. – 3. ročník

<i>Očekávané výstupy</i>	<i>Učivo</i>	<i>Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky</i>
	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI	
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznává linie, tvary, barvy a další prvky vizuálně obrazného vyjádření porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<ul style="list-style-type: none"> prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly 	<ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, rozvoj schopností poznávání (Prv) kreativita, pružnost nápadů, originalita, schopnost vidět věci jinak (Prv) komunikace, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem (Prv) <p>OSV 1, 5</p> <p>EVV 4</p>
	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY	
	<ul style="list-style-type: none"> prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr 	

	<p>a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura</p> <ul style="list-style-type: none"> ● manipulace s předměty, pohyb těla v prostoru, užití fantazie, vnímání předmětů z běžného života, výtvarný doprovod textů a ilustrace 	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
	<ul style="list-style-type: none"> ● osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací ● komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); 	

4. – 5. ročník			
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky	
	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<ul style="list-style-type: none"> prvky vizuálně obrazného vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama 	<ul style="list-style-type: none"> cvičení smyslového vnímání, pozornost a soustředění, rozvoj schopností poznávání, komunikace, řeč těla (Př) komunikace, řeč předmětů a prostředí utvářeného člověkem (Vla, Čj). 	
	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
		<ul style="list-style-type: none"> typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) 	OSV 5 EVV 3,4 MV 4
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ			

	<ul style="list-style-type: none"> • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); • proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	
--	--	--

5.3.6 Člověk a zdraví

5.3.6.1 Tělesná výchova

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 1. – 3. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný předmět a má časovou dotaci 2 hodin týdně pro 1. – 3. ročník.

Součástí Tělesné výchovy je při dostatečném zájmu žáků zimní ozdravný pobyt na horách (lyže) a letní ozdravný pobyt na horách (turistika, kola). Tyto pobyty jsou pro žáky dobrovolné.

Výchovně vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových schopností a dovedností žáků;
- rozvoj smyslu pro účelný a krásný pohyb;
- získat návyky správného držení těla, nacvičovat základní cviky k získání těchto návyků;
- vést žáky k vědomému zvládnutí pohybu, zařazovat cviky na koordinaci pohybů;
- zvyšovat pohybový rozsah a obratnost žáků;
- upevňovat charakterové vlastnosti žáků, rozvíjet sociální vztahy;
- získávat pocit nutnosti pravidelného cvičení jako součásti správného životního stylu;
- vštípit dětem radostný pocit z pohybu;
- pochopit důležitost organizace a spolupráce hlavně formou her (dodržování pravidel, umět se podřídit kolektivu, spolupracovat...);
- neustále seznamovat žáky s důležitostí dodržování bezpečnostních zásad (při hrách v tělocvičně, na hřišti, při cvičeních s náčiním nebo na nářadí...);
- umět slyšet, vnímat a reagovat na povely učitele (nejen na píšťalku, ale i na jiné podněty – slovní, gestikulační...);
- naučit žáky připravit na sportovní výkony – zvolit vhodnou obuv, vhodné oblečení (sepnout vlasy, odložit hodinky a jiné cennosti...);
- posilovat tělesnou kondici a duševní pohodu dětí správně zvolenými aktivitami, vhodnými a přiměřenými tomuto věku;
- z hlediska správné organizace a bezpečnosti je vhodné zvládnout s dětmi základy pořadových cvičení (nástupy, povely pozor, pohov...);
- využívat různá kondiční cvičení k rozvoji a zvýšení pohybových schopností žáků – to je zvyšovat obratnost, vytrvalost, rychlost, pohyblivost (za pomoci různého náčiní, využití různých druhů nářadí, přeskoky, odrazy, překonávání překážek, různé druhy běhů...);
- vnímat důležitost průpravných cvičení (rozcviček), jako prostředku pro zlepšení a odstranění nedostatků, které vznikají z jednostranného zatížení páteře či ze špatného způsobu života, nedostatku sportovních aktivit;
- seznamovat žáky s důležitostí správného rozcvičení, využívat veškeré kompenzační prostředky (protahovací, uvolňovací cvičení, strečink...);
- učit žáky cítit, vnímat hudbu a umět ji vyjadřovat pohybem, snažit se rozvíjet rytmické cítění, začleňovat taneční prvky (lidové písničky);
- rozvíjet dovednosti žáka zvládnutím základů atletické abecedy (běhy, skoky, hody...);
- zvládat průpravná cvičení pro míčové hry, správně zvládat techniky házení, chytání, přihrávání;
- seznamovat žáky s nácvikem jednoduchých základů miniher;

- vkládat dle možností cvičení v různém prostředí, seznamovat žáky s pohybem na hřišti, ve volné přírodě, v lese;
- dle možnosti zařadit zimní sportování (bobování, sáňkování, lyžování, bruslení);
- vštípit základy plaveckých dovedností;
- nesoustředit se jen na hodiny TV, ale začleňovat do vyučování další pohybové aktivity – vycházky, pohybové chvílky, cviky ve třídě na správné držení těla).

Charakteristika výuky:

Veškeré tělesné pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáka, nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností (zodpovědnost, spolupráce, vytrvalost, odvaha, schopnost respektovat pokyny, umět se podřídit kolektivu...).

Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí jejich zdravého životního stylu. Systémem jednoduchých pohybových a sportovních aktivit vede ke zvyšování tělesné zdatnosti a k správnému držení těla žáků.

Vštěpováním pohybových návyků a vyvoláním radostného pocitu z pohybu u dětí se podílíme na zvyšování jejich psychické odolnosti vůči negativním vlivům svého okolí a na posilování jejich charakterových vlastností. Základní a důležitou metodou, která slouží ke splnění všech těchto cílů a úkolů je HRA a dodržování herních pravidel.

Osvojením základů herních technik a taktických postupů, zvyšujeme u žáků nejen pohybové schopnosti, ale také podporujeme jejich prostorovou orientaci, schopnost správného a rychlého rozhodování i schopnost pohotově reagovat.

Neustále věnujeme patřičnou pozornost bezpečnosti při výuce TV, průběžně opakujeme bezpečnostní pravidla, upozorňujeme na možnosti úrazů, snažíme se vštípit pocit zodpovědnosti za své chování a svoji bezpečnost, pocit sounáležitosti a ohleduplnosti ke svým spolužákům.

Tělesná výchova je předmět, kde je nutný diferencovaný přístup k žákům podle jejich momentální tělesné zdatnosti. Zde musíme citlivě hodnotit každého žáka, vzhledem k jeho individuálním možnostem a předpokladům pro zvládnutí různých pohybových aktivit.

V hodinách TV se nezaměříme jen na rozvoj a zdokonalování pohybových schopností, ale také vštěpujeme důležité hygienické zásady s tím spojené.

Kurz plavání

Kurz plavání je zařazen do učebního plánu 2. až 5. ročníku. Je realizován buď formou prezenční docházky do plaveckého bazénu, nebo pětidenním zdravotním pobytem.

Tělovýchovné chvílky

Do vyučovacích hodin ostatních předmětů je vhodné vkládat tělovýchovné chvílky. Zařazují se, když se u žáků začne projevovat únava. Jejich programem jsou koordinační, vyrovnávací i kondiční cviky, které žák zná z výuky TV v daném ročníku.

Hygienické požadavky pro výuku TV

Na vyučovací hodiny TV se žáci převlékají do cvičebních úborů. Z pedagogických důvodů používá cvičební úbor i učitel. Pro zvýšení odolnosti organismu se doporučuje, aby výuka TV probíhala často na hřišti nebo v terénu.

Charakteristika některých cvičení zařazovaných pravidelně do hodin TV

Vyrovnávací cviky

Jsou to průpravná gymnastická cvičení, která jsou zaměřena na uvolnění a protažení jednotlivých svalových skupin. V tomto období posilovací cviky zařazujeme jen jednoduché a krátce. Pozornost věnujeme cvičením koordinačním, cvičení na zvětšování pohybového rozsahu kloubů, také na podporu návyku správného držení těla.

Cvičení mohou být prováděna v rytmických obměnách s možností hudebního doprovodu. Patří sem cvičení prostná, s náčiním i na náradí, na místě i za pohybu. Dbáme při tom na přiměřený čas pro zařazování těchto cvičení do vyučovacích hodin.

Kondiční cvičení

Cvičení se zaměřením na rychlost, pohyblivost, obratnost, vytrvalost, to jsou: běh, skoky, házení, cvičení rovnováhy, lezení, šplhání, překonávání překážek, gymnastická cvičení s náčiním i bez náčiní (např. s míči, se švihadly, na lavičkách, žebřinách apod.).

Rytmická cvičení a tanec

Rytmická cvičení jsou velmi vhodnou součástí vyučování v 1. – 3. r., zařazujeme je nejen do vyučovacích hodin TV, ale též do hodin hudební výchovy i českého a anglického jazyka. Podporují značnou měrou dobrý psychický vývoj žáků. Cvičení zařazujeme jako rytmizaci jednoduchých a dětem známých pohybů podle hudebního doprovodu, v 1. a 2. ročníku cvičíme i podle říkanek a písní.

Tanec pomáhá zvládnout základní pohyby paží, nohou a trupu. Učíme žáky základní taneční kroky. Zaměřujeme se na estetický pohybový projev v přiměřeném tempu a dětem srozumitelném rytmu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák:

- je veden k osvojení si základního tělocvičného názvosloví;
- učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení;
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími;
- orientuje se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.

Učitel:

- umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- uplatňuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka;
- řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a náradím.

Učitel:

- dodává žákům sebedůvěru;
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence komunikativní

Žák:

- je veden ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích;
- učí se reagovat na základní povely a pokyny a sám je i vydává;
- zorganizuje jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty.

Učitel:

- vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých;
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- je veden k jednání v duchu fair-play – dodržuje pravidla, označí přestupky;
- respektuje opačné pohlaví;
- zvládá pohybové činnosti ve skupině.

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat;
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanská

Žák:

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti;
- spojuje svou pohybovou činnost se zdravím;
- zařazuje si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení;
- je veden ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení;
- učí se být ohleduplní a taktní.

Učitel:

- umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní

Žák:

- je veden učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě;
- učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Učitel:

- vede žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě.

Kompetence digitální

Žák:

- řeší úkoly a situace i za použití digitálních technologií;
- zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy i za pomoci digitálních technologií;
- zpracuje drobné úkoly spojené se získáváním informací na různá témata a problematiku, o kterou se osobně zajímá.

Učitel:

- vybírá aktivity, které umožňují zpracování dat prostřednictvím digitálních technologií;
- umožňuje žákům využívat digitální technologie pro různé situace.

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 4. – 5. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný předmět a má časovou dotaci 2 hodin týdně pro 4. a 5. ročník.

Součástí Tělesné výchovy je při dostatečném zájmu žáků zimní ozdravný pobyt na horách (lyže) a letní ozdravný pobyt na horách (turistika, kola). Tyto pobyty jsou pro žáky dobrovolné.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- a) činnosti ovlivňující zdraví – význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech;
- b) činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností – pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti;
- c) činnosti podporující pohybové učení – komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech.

Formy realizace

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na stadionu, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák:

- je veden k osvojení si základního tělocvičného názvosloví;
- učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení;
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími;
- orientuje se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.

Učitel:

- umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- uplatňuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka;
- řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím.

Učitel:

- dodává žákům sebedůvěru;
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence komunikativní

Žák:

- je veden ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích;
- učí se reagovat na základní povely a pokyny a sám je i vydává;
- zorganizuje jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty.

Učitel:

- vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých;
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- je veden k jednání v duchu fair-play – dodržuje pravidla, označí přestupky;
- respektuje opačné pohlaví;
- zvládá pohybové činnosti ve skupině.

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat;
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanská

Žák:

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti;
- spojuje svou pohybovou činnost se zdravím;
- zařazuje si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení;
- je veden ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení;
- učí se být ohleduplní a taktní.

Učitel:

- umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní

Žák:

- je veden učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě;
- učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Učitel:

- vede žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě.

Kompetence digitální

Žák:

- identifikuje problémy, řeší je i prostřednictvím digitálních technologií;
- vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů.

Učitel:

- vybírá aktivity, které umožňují zpracování dat prostřednictvím digitálních technologií;
- umožňuje žákům využívat digitální technologie pro různé situace.

TĚLESNÁ VÝCHOVA

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech • spojuje si každodenní pravidelnou pohybovou činnost se zdravím 	<ul style="list-style-type: none"> • příprava před pohybovou činností, pohybový režim, • organizace a bezpečnost při pohybových činnostech, hygiena pohybových činností, • hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení obuv, bezpečnost v šatnách, bezpečné ukládání tělocvičného náradí a náčiní 	OSV 1, 3
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • umí využít nabízené příležitosti k pohybu • uvědomuje si význam správného držení těla • spolupracuje při jednoduchých týmových činnostech a soutěžích • hraje organizačně méně náročné hry • manipuluje s jednoduchým cvičebním náradím a náčiním • rozpozná základní atletické disciplíny: hod, běh, skok • zná základní gymnastické prvky 	<ul style="list-style-type: none"> • správné držení těla, • dodržování daných pravidel při týmových činnostech a hrách, • soulad hudby a pohybu, • základy míčových her, přihrávky jednoruč a obouruč, • základy atletiky: hod míčkem, nácvik skoku, • základy gymnastiky: válení sudů, kotoul vpřed, • jednoduchá cvičení na lavičkách, cvičení s lany a se švihadly • lyžařský výcvik 	OSV 1, 2, 3
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • užívá osvojené tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence • reaguje na základní pokyny a povely • respektuje pravidla jednoduchých her 	<ul style="list-style-type: none"> • základní tělocvičné pojmy, signály pro organizaci činností, • pravidla osvojovaných činností a her 	

2. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech • spojuje si každodenní pravidelnou pohybovou činnost se zdravím 	<ul style="list-style-type: none"> • příprava před pohybovou činností, pohybový režim, • organizace a bezpečnosti při pohybových činnostech, • hygiena pohybových činností, • hygiena cvičebního prostředí, • vhodné oblečení obuv, bezpečnost v šatnách, • bezpečné ukládání tělocvičného náradí a náčiní 	OSV 3
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> • má osvojené pohybové dovednosti na úrovni svých pohybových předpokladů • projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti • pěstuje svou samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti • respektuje zdravotní handicap druhých • plave na úrovni dle svého příslušného plaveckého stupně • manipuluje s jednoduchým cvičebním náradím a náčiním • si zdokonalí základní atletické disciplíny: hod, běh, skok • si upevní základní gymnastické prvky 	<ul style="list-style-type: none"> • správné držení těla, • dodržování daných pravidel při týmových činnostech a hrách, • soulad hudby a pohybu, • základy míčových her, přihrávky jednoruč a obouruč, • základy atletiky: hod míčkem, nácvik skoku, • základy gymnastiky: válení sudů, kotoul vpřed, vzad, jednoduchá cvičení na lavičkách, cvičení s lany a se švihadly, • celkový rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti • plavecký výcvik, turistika, lyžařský výcvik 	OSV 3, 10

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> užívá osvojené tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence reaguje na základní pokyny a povely respektuje a zná pravidla jednoduchých her a soutěží 	<ul style="list-style-type: none"> základní tělocvičné pojmy, signály pro organizaci činností, pravidla osvojovaných činností a her, kladný vztah ke sportu, správné zásady, jednání a chování, hraní v duchu fair-play 	OSV 1 Sebepoznání a sebezpečí Seberegulace a sebeorganizace Hodnoty, postoje, praktická etika
--	--	--

3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
-------------------	-------	---

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech spojuje si každodenní pravidelnou pohybovou činnost se zdravím zařazuje do svého pohybového režimu preventivní činnosti pravidelně cvičí 	<ul style="list-style-type: none"> příprava před pohybovou činností, pohybový režim, organizace a bezpečnosti při pohybových činnostech, hygiena pohybových činností, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení obuv, bezpečnost v šatnách, bezpečné ukládání tělocvičného náradí a náčiní, význam pravidelného pohybu pro naše zdraví 	OSV 2, 3
---	---	----------

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> má osvojené pohybové dovednosti na úrovni svých pohybových předpokladů zhodnotí jednoduše kvalitu pohybových činností pěstuje svou samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti respektuje zdravotní handicap druhých manipuluje s jednoduchým cvičebním náradím a náčiním pozná jednotlivé druhy míčů, umí 	<ul style="list-style-type: none"> správné držení těla, dodržování daných pravidel při týmových činnostech a hrách, základy míčových her, přihrávky jednoruč a obouruč, základy atletiky: hod míčkem, nácvik skoku, základy gymnastiky: válení sudů, kotoul vpřed, vzad, jednoduchá cvičení na lavičkách, cvičení s lany a se švihadly, celkový rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti, běh 	
--	---	--

<p>určit jejich uplatnění a umí s nimi manipulovat</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdokonalí si základní atletické disciplíny: hod, běh, skok • si upevní základní gymnastické prvky • umí skloubit hudbu a pohyb 	<p>v terénu, rychlý běh,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dribling, • nácvik přeskoku přes nářadí s použitím odrazového můstku, • cvičení na gymbalonech, cvičení s obručí • plavecký výcvik, turistika, lyžařský výcvik 	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá osvojené tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence • reaguje na základní pokyny a povely • respektuje a zná pravidla jednoduchých her a soutěží • si je vědom porušení pravidel a následků pro sebe a své družstvo 	<ul style="list-style-type: none"> • základní tělocvičné pojmy, signály pro organizaci činností, • pravidla osvojovaných činností a her, • kladný vztah ke sportu, správné zásady, jednání a chování, hraní v duchu fair-play, řešení přestupků proti pravidlům 	OSV 7, 9
4. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech • spojuje si každodenní pravidelnou pohybovou činnost se zdravím • pracuje adekvátně s úspěchem a neúspěchem při pohybových činnostech • zvládá základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění po jejím ukončení • umí adekvátně reagovat na úraz spolužáka 	<ul style="list-style-type: none"> • příprava před pohybovou činností, pohybový režim, • organizace a bezpečnosti při pohybových činnostech, hygiena pohybových činností, • hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení obuv, bezpečnost v šatnách, bezpečné ukládání tělocvičného nářadí a náčiní, • význam pravidelného pohybu pro naše zdraví, • první pomoc v podmínkách TV, • správné zadání zátěže, cviky zdravotní TV, rozvoj koordinace 	OSV 2

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● má osvojené pohybové dovednosti na úrovni svých pohybových předpokladů ● zhodnotí jednoduše kvalitu pohybových činností ● pěstuje svou samostatnost, odvalu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti ● respektuje zdravotní handicap druhých ● manipuluje s jednoduchým cvičebním náradím a náčiním ● plave na úrovni dle svého příslušného plaveckého stupně ● zdokonalí si základní atletické disciplíny: hod, běh, skok ● si upevní základní gymnastické prvky ● zvládne jízdu na kole na dopravním hřišti 	<ul style="list-style-type: none"> ● správné držení těla, ● dodržování daných pravidel při týmových činnostech a hrách, ● soulad hudby a pohybu, ● základy míčových her, přihrávky jednoruč a obouruč, ● základy atletiky: hod míčkem, nácvik skoku, ● základy gymnastiky: válení sudů, kotoul vpřed, kotoul vzad, cvičení s náčiním, jednoduchá cvičení na lavičkách, cvičení s lany a se švihadly, ● celkový rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti, ● běh v terénu, rychlý běh, běh 60 m, běh 300 m, ● dribling, ● nácvik přeskočení přes náradí s použitím odrazového můstku, ● cvičení na gymbalonech, cvičení s obručí, ● pravidla vybíjené, florbal, ● plavecký výcvik, výchova cyklisty – dopravní hřiště ● turistika, lyžařský výcvik 	<p>OSV 9</p>
<h3>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</h3>		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● užívá osvojené tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence ● reaguje na základní pokyny a povely ● respektuje a zná pravidla jednoduchých her a soutěží ● si je vědom porušení pravidel a následků pro sebe a své družstvo 	<ul style="list-style-type: none"> ● základní tělocvičné pojmy, signály pro organizaci činností, ● pravidla osvojovaných činností a her, ● kladný vztah ke sportu, správné zásady, jednání a chování, hraní v duchu fair-play, řešení přestupků proti pravidlům 	<p>OSV 7, 9</p>

5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> ● projevuje v souladu s činností, vlastními předpoklady, úspěchem či neúspěchem přiměřenou radost z pohybových činností ● uplatňuje hlavní zásady pohybové hygieny a správného držení těla ● uplatňuje pravidla bezpečného chování při pohybových činnostech ● zvládá základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění po ukončení činnosti ● adekvátně reaguje při úrazu spolužáka 	<ul style="list-style-type: none"> ● pohybový režim, příprava před pohybovou činností, uklidnění organismu po pohybové činnosti, ● správné držení těla, ● hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, ● organizace a bezpečnost při pohybových činnostech, ● vhodné oblečení a obuv pro pohybové aktivity, bezpečnost v šatnách a při přípravě a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, ● první pomoc v podmínkách TV, ● správné zadání zátěže, ● cviky zdravotní TV, rozvoj koordinace 	<p>OSV 4</p> <p>EVV 3, 4</p>
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • má osvojené pohybové dovednosti na úrovni svých pohybových předpokladů • změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky • projevuje samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti • učí se respektovat zdravotní handicap • účastní se plaveckého výcviku 	<ul style="list-style-type: none"> • základy sportovních her, pohybová tvořivost, • atletika: rychlý běh – 60 m, běh v terénu, vytrvalostní běh – 400 m, štafetový běh, • hod míčkem, skok do dálky, skok z místa, • míčové hry: přihrávky jednoruč a obouruč, driblíng, hra s basketbalovým míčem, • pravidla vybíjené, florbalu, basketbalu, • gymnastika: kotoul vpřed, vzad, jednoduchá cvičení na lavičkách, akrobacie, přeskoky – roznožka, výskok do kleku a dřepu, cvičení se švihadly, rytmické a kondiční formy cvičení, cvičení na nářadí a s náčiním, cvičení s plnými míči, • plavecký výcvik, lyžařský výcvik, turistika • celkový rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti 	<p>OSV 9</p>
<p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p>		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá osvojené tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence, • reaguje na základní pokyny a povely • respektuje a zná pravidla jednoduchých her a soutěží, je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe a družstvo • zorganizuje nenáročnou jednoduchou činnost a soutěž na úrovni třídy 	<ul style="list-style-type: none"> • základní tělocvičné pojmy, signály pro organizaci činnosti, • pravidla osvojovaných pohybových činností a her, • vztah ke sportu – zásady jednání a chování, řešení přestupků proti pravidlům 	

5.3.7 Člověk a svět práce

5.3.7.1 Pracovní činnosti

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 1. – 3. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný předmět a má časovou dotaci 1 hodiny týdně pro 1. – 3. ročník.

Práce s drobným materiálem

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů;
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů;
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce;
- lidové zvyky, tradice a řemesla.

Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční);
- sestavování modelů;
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem.

Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin;
- péče o nenáročné rostliny;
- pěstování rostlin ze semen;
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování.

Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování;
- příprava tabule pro jednoduché stolování.

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Výchovně vzdělávací cíle:

- rozvíjet jemnou motoriku žáků a jejich manuální zručnost;
- vytvářet při praktických činnostech s různými materiály základní pracovní dovednosti a návyky;
- prostřednictvím pracovní praktické činnosti žáků napomáhat rozvoji jejich rozumové činnosti, rozšíření jejich obzoru;
- vést žáky k dovednosti rozlišovat materiály, uvažovat o různých možnostech opracovávání materiálů a všimnout si jejich vlastností;
- umět rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznat k čemu slouží, naučit se s nimi bezpečně zacházet a volit pro určitou pracovní činnost pracovní nástroj podle jeho vhodnosti;
- postupně vytvářet pozitivní vztah žáků k práci;
- prostřednictvím praktické činnosti s různým materiálem a nástroji pomáhat zpřesňovat představy dětí o věcech a jevech okolního světa;
- učit žáky, aby při práci uvažovali, aby věděli, co chtějí dělat a připravili si všechno, co

- budou k práci potřebovat, učit žáky individuálně zodpovídat za kvalitu své práce;
- získávat aktivní vztah k ochraně životního prostředí a utvářet počáteční vědomí o individuálních možnostech každého člověka při řešení ekologických problémů;
- dát prostor žákovským nápadům pro praktické práce a tvůrčí činnosti.

Charakteristika výuky:

Praktické činnosti v 1. období základního vzdělávání jsou vyučovacím předmětem s úzkými vazbami na ostatní předměty. Výuka komplexním způsobem přispívá k rozvoji žáků. Rozvíjí jejich motorické schopnosti, manuální dovednosti a pracovní návyky. Žáci se učí spolupracovat, organizovat svou práci i práci spolužáků, pracovat v týmu. Žák se učí základům technologické kázně, bezpečnosti práce, organizaci práce a prostředí.

Při výuce jsou upřesňovány představy žáků o věcech a jevech, o kterých hovoří při vyučování českému jazyku, matematice a prvouce. Učí se poznatky o nich prakticky využívat. Obohacuje se řeč dětí a začínají se vytvářet základy technického myšlení.

V průběhu praktických činností v 1. – 3. ročníku jsou uváděny jen základní informace o materiálech, pomůckách a nářadí.

Při práci s drobným materiálem učíme žáky stříhat, ohýbat, spojovat, výtvarně ztvárňovat – dávat výrobkům pěkný vzhled. To podporuje dětskou představivost obrazotvornost a vytváří smysl pro estetické cítění.

Při práci s papírem učíme žáky poznávat vlastnosti a druhy papíru, naučíme je správně držet nůžky, stříhat celou délkou ostří nůžek i části ostří. Učíme je poznávat, z čeho nůžky jsou a jaké mají vlastnosti a jak se s nimi bezpečně zachází.

Při modelování žáci poznávají vlastnosti modelovací hmoty, vytvářejí z ní jednoduché předměty, zvířata i postavy, a to většinou podle jejich vlastních představ. Modelování lze vhodně využívat při skupinové práci na určité téma, často ve spojení s ostatními vyučovacími předměty. Žáci se pak musí mezi sebou dohodnout na společném řešení a práci si mezi sebou rozdělit. Uplatňuje se zde spolupráce a komunikace.

Nezanedbatelný je přínos vyučovacím předmětu pro uplatňování výchovy žáků ke zdraví a jejich bezpečnosti. Charakter předmětu umožňuje nenásilné zařazování výchovy k ochraně přírody a vytváření základů pro ekologické cítění žáků.

Při praktických činnostech se žáci učí:

- organizovat své pracovní prostředí a vlastní činnosti – rozdávat, uspořádat své pracovní místo, sbírat, ukládat, udržovat své náčiní i místo v pořádku;
- pracovní kázi – být pozorný a opatrný, vědět co dělat, aby byla určitá pracovní činnost dostatečně bezpečná pro žáka samotného i pro spolužáky, dodržovat též hygienická pravidla, dbát na správné držení těla při činnostech a správné uchopení pracovního náčiní, při jeho správném výběru;
- uvědomovat si význam vlastní činnosti a práce;
- umět o své činnosti povědět druhým.

Dbáme na to, aby byly praktické činnosti spojovány s rozvojem poznání a řeči.

Vyučovacím předmětem praktické činnosti by měl být v průběhu celého 1. vzdělávacího období volně mezipředmětově využíván. Žáci si při něm mohou připravit všechny drobné pomůcky, které potřebují k výuce v rámci dalších vyučovacích předmětů.

V tematických celcích převládá široké spektrum praktických činností, kterými se mohou žáci v průběhu vyučování zabývat. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak tematické celky do výuky zařadí, zda se bude k některým okruhům v průběhu roku vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Praktické činnosti jsou v 1. období základního vzdělávání základem všech tematických celků. V jejich průběhu jsou uváděny jen základní informace o materiálech, pomůckách a nářadí, a to jako nezbytné poznatky s ohledem na jejich použití. Žák také u každé práce dostává poučení o bezpečnosti při zacházení s nářadím a ochraně zdraví při určité pracovní činnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí;
- učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě.

Učitel:

- umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí;
- pozoruje pokrok u všech žáků.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- promýšlí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů;

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů;
- snaží se rozvíjet u žáků tvořivost;
- vede je k uplatňování vlastních nápadů.

Kompetence komunikativní

Žák:

- rozšiřuje si slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek;
- učí se popsat postup práce.

Učitel:

- vede žáky k užívání správné terminologie.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- pracuje ve skupině;
- vytváří společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých;
- společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku.

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci.

Kompetence občanské

Žák:

- vyslechne názor druhých až do konce, neposmívá se;
- pomáhá spolužákům, i když nejsou kamarádi.

Učitel:

- vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce;
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky;
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence pracovní

Žák:

- správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami.

Učitel:

- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků;
- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů;
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence digitální

Žák:

- řeší úkoly a situace i za použití digitálních technologií;
- zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy i za pomoci digitálních technologií.

Učitel:

- nabízí aktivity, které vyžadují používání digitálních technologií;
- vede žáky k tvořivosti ve vyjadřování svých představ v digitálním světě.

VZDĚLÁVACÍ OBDOBÍ 4. – 5. ROČNÍK

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný předmět a má časovou dotaci 1 hodiny týdně pro 4. a 5. ročník.

Výchovně vzdělávací cíle:

- rozvíjet manuální dovednosti žáků;
- vytvářet správné pracovní návyky při práci s nástroji;
- umět rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznat, k čemu slouží a uvědomovat si, jak je třeba s nimi správně a bezpečně zacházet;
- vést žáky k dovednosti rozlišovat materiály, uvažovat o různých možnostech opracování materiálu, uvažovat o vlastnostech materiálu, zkusit vybrat vhodný materiál pro daný výrobek;
- učit žáky při práci uvažovat o tom, co je třeba si k práci připravit, co dělat a jak postupovat;
- mít vytrvalost při dokončení práce a snažit se, aby byl výsledek práce co nejlepší;
- vytvářet pozitivní vztah žáků k práci;
- vést žáky k tomu, aby si všímali práce jiných lidí a snažili se poučit z toho, co vidí;
- seznámit žáky se základním vybavením kuchyně, pamatovat na bezpečnost a hygienu práce při přípravě jednoduchého jídla;
- naučit žáky zásadám správného stolování.

Charakteristika výuky:

Praktické činnosti patří svou podstatou k činnostnímu učení, žáci při nich uplatňují zručnost, své individuální dovednosti získané v rodině, mohou realizovat své nápady. Při výuce pracovních činností se zaměřujeme na získávání praktických pracovních dovedností a návyků.

Úkolem vyučovacího předmětu je vytvářet u žáků kladný vztah k práci. V rámci vyučování praktickým činnostem budou mít žáci možnost poznávat různé materiály, opracovávat je, vyrábět určené předměty a připravovat pomůcky pro individuální činnosti potřebné při výuce jiných předmětů.

Praktické činnosti systematicky ovlivňují rozvoj motoriky a vytváření pracovních dovedností žáků. Dobrá výuka praktickým činnostem vede žáky k dobrému osvojování pracovních dovedností a návyků. Žáci při praktických činnostech postupně získávají dobré předpoklady ke správné volbě povolání a také k pozdějšímu společenskému uplatnění.

Učí se také vytrvalosti, tvořivosti, je jim dána možnost realizovat vlastní nápady. Při praktických činnostech získávají žáci základní vědomosti o materiálech, se kterými pracují, o nástrojích, které k práci používají, i o dalších nástrojích vhodných k opracování daného materiálu. Seznamují se také s mnohými pracovními postupy, předlohami, návody, jednoduchými náčrtky a učí se podle nich pracovat. Osvojují si rovněž základní zásady hygieny a bezpečnosti při práci se zvoleným materiálem a nástroji, jsou vedeni k jejich respektování. Dále se žáci učí dodržovat pracovní postup, organizovat svou práci a udržovat pořádek na pracovním místě, po skončení práce si své místo uklidit.

Vzdělávání v této oblasti také směřuje k postupnému poznání žáků, že technika je součástí lidské kultury a je spojena s pracovní činností lidí. Učí je chápat pracovní činnost jako příležitost k sebeuplatnění.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí;
- učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě.

Učitel:

- umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí;
- pozoruje pokrok u všech žáků.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- promýšlí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů.

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů;
- snaží se rozvíjet u žáků tvořivost;
- vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

Žák:

- rozšiřuje si slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek;
- učí se popsat postup práce.

Učitel:

- vede žáky k užívání správné terminologie.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- pracuje ve skupině;
- vytváří společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých;
- společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku.

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci.

Kompetence občanské

Žák:

- vyslechne názor druhých až do konce, neposmívá se;
- pomáhá spolužákům, i když nejsou kamarádi.

Učitel:

- vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce;
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky;
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence pracovní

Žák:

- správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami.

Učitel:

- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků;
- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů;
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence digitální

Žák:

- rozpozná a nahlásí nevhodný obsah, situace či chování v digitálním prostředí;
- vytváří jednoduchý digitální obsah (texty, obrázky, video).

Učitel:

- nabízí aktivity, které vyžadují používání digitálních technologií;
- vede žáky k bezpečnému pohybu v digitálním světě;
- seznamuje žáky se základy právních norem ohledně autorských práv.

PRACOVNÍ ČINNOSTI

1. – 3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
PRÁCE s DROBNÝM MATERIÁLEM		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů pracuje podle slovního návodu 	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton) pracovní pomůcky a nástroje (např. nůžky, lepidlo, tuš, špejle) práce dle postupů a organizace své práce dle časové dotace. náměty: lidové zvyky, tradice, řemesla 	OSV 5 PRV, ČJ
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi 	<ul style="list-style-type: none"> stavebnice (prostorová), sestavování modelů podle předlohy práce s návodem, předlohou 	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování pečuje o nenáročné rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě základní podmínky pro pěstování rostlin, osivo 	OSV 9 PRV
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> připraví tabuli pro jednoduché stolování, chová se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování výběr a nákup potravin 	OSV 7

4. – 5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti výrobky z daného materiálu, využívá prvky lidových tradic volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní, udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti materiálu (přírodniny, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje (např. nůžky, lepidlo, tuš, špejle, jehla) práce dle postupů a organizace své práce dle časové dotace. náměty: lidové zvyky, tradice, řemesla 	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž pracuje podle jednoduchého návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem 	OSV 5 M
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny volí podle druhu pěstitelské činnosti správné pomůcky a nástroje a náčiní dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> pěstování pokojových rostlin (okrasné rostliny, květiny v interiéru, vysévání rostlin) základní podmínky pro pěstování, výživa a ochrana rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin jedovaté rostliny, rostliny jako drogy, alergie 	EVV 4
PŘÍPRAVA POKRMŮ		

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● orientuje se v základním vybavení kuchyně ● připraví jednoduchý pokrm ● dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ● udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> ● základní vybavení kuchyně ● výběr, nákup a skladování potravin ● jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování ● technika v kuchyni – historie a význam 	
---	--	--

6 UČEBNÍ PLÁN II. STUPNĚ

6.1 Tabulace učebního plánu

Předměty	Ročník					
	6.	7.	8.	9.	II. stupeň celkem	Disp. č. dotace *
Český jazyk	4 + 1	4	3 + 2	4 + 1	19	4
Anglický jazyk	3 + 1	3	3	3	13	1
Druhý cizí jazyk Německý, ruský, španělský jazyk	0	2	2	2	6	
Matematika	4	4 + 1	3 + 1	4 + 1	18	3
Informatika	1	1	1	1	4	
Dějepis	2	2	2	1 + 1	8	1
Výchova k občanství	1	1	1	0 + 1	4	1
Fyzika	2	1 + 1	1 + 0,75	2	7	1,75
Chemie	0	0	2	2	4	
Přírodopis	1 + 1	1 + 1	1 + 1	2	8	3
Zeměpis	1 + 1	1 + 1	1	2	7	2
Hudební výchova	1	1	1	1	4	
Výtvarná výchova	2	1	1	1	5	
Výchova ke zdraví	1	0	1	0	2	
Tělesná výchova	2	2	2	2	8	
Pracovní činnosti	1	1	1	0 + 1	4	1
Můj projekt	0	0	0 + 0,25	0	0	0,25
Týdenní dotace povinných předmětů	30	29	31	32	122	
Z toho disp. č. dotace	4	4	5	5		18

6.2 Poznámky k učebnímu plánu

*Na II. stupni jsou posílené hodinové dotace vyučovacích předmětů: Český jazyk a literatura o 4 disponibilní hodiny, Anglický jazyk o 1 disponibilní hodinu, Matematiku o 3 disponibilní hodiny, vzdělávací oblast Člověk a společnost o 2 disponibilní hodiny, vzdělávací oblast Člověk a příroda o 6,75 disponibilní hodiny, Pracovní činnosti o 1 disponibilní hodinu a nově je vytvořen předmět Můj projekt s dotací 0,25 disponibilní hodiny.

Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět je zařazen povinně do všech ročníků a je na II. stupni posílen o 4 disponibilní hodiny, po jedné hodině v 6. a 9. ročníku a dvě hodiny v 8. ročníku.

Anglický jazyk

Vyučovací předmět je zařazen povinně do všech ročníků a je na II. stupni posílen o 1 disponibilní hodinu v 6. ročníku.

Žáci mohou být v tomto předmětu rozdělení do skupin v rámci ročníku a slučování v rámci paralelních ročníků dle výběru druhého cizího jazyka.

Počet žáků v jedné jazykové skupině nesmí přesáhnout 24 žáků. V případě vyššího počtu zájemců o jeden z druhých cizích jazyků (25 a více) budou žáci dále dělení do menších skupin pouze v případě, že bude mít škola dostačující personální zajištění a kapacitu v počtu volných učeben. V ostatních případech bude projednáno s rodiči a řešeno individuálně.

Žáci ve všech skupinách absolvují výuku stejného učiva.

Druhý cizí jazyk – německý, ruský a španělský jazyk

Od 7. ročníku je vyučován druhý cizí jazyk. Podle volby žáků: německý, ruský nebo španělský jazyk v hodinové dotaci 2 hodiny týdně v 7., 8. a 9. ročníku.

Žáci mohou být v tomto předmětu rozdělení do skupin v rámci ročníku a slučování v rámci paralelních ročníků dle výběru druhého cizího jazyka.

Počet žáků v jedné jazykové skupině nesmí přesáhnout 24 žáků. V případě vyššího počtu zájemců o jeden z druhých cizích jazyků (25 a více) budou žáci dále dělení do menších skupin pouze v případě, že bude mít škola dostačující personální zajištění a kapacitu v počtu volných učeben. V ostatních případech bude projednáno s rodiči a řešeno individuálně.

Žáci ve všech skupinách absolvují výuku stejného učiva.

Matematika

Vyučovací předmět je povinně zařazen do všech ročníků a je na II. stupni posílen o 3 disponibilní hodiny, po jedné hodině v 7., 8. a 9. ročníku. Od školního roku 2019/2020 je na druhém stupni vyučován i konstruktivistickou metodou.

Informatika

Vyučovací předmět je povinně zařazen do všech ročníků.

Člověk a společnost

Vyučovací předměty Dějepis a Výchova k občanství jsou zařazeny do všech ročníků. Jsou posílené o 1 disponibilní hodinu v 9. ročníku.

Člověk a příroda

Vyučovací předměty Fyzika, Přírodopis a Zeměpis jsou zařazeny do všech ročníků. Vyučovací předmět Chemie je zařazen v 8. a 9. ročníku. Oblast je celkem posílena o 6,75 disponibilní hodiny.

Umění a kultura

Realizuje se v samostatných vyučovacích předmětech Hudební výchova a Výtvarná výchova, které jsou zařazeny ve všech ročnících.

Člověk a zdraví

Tělesná výchova je zařazena do všech ročníků vždy 2 vyučovací hodiny týdně. Předmět Výchova ke zdraví je realizován v 6. a 8. ročníku.

Člověk a svět práce

Tato vzdělávací oblast se realizuje ve všech ročnících jako samostatný předmět Pracovní činnosti,

který je posílen o 1 disponibilní hodinu v 9. ročníku.

Můj projekt

V druhém pololetí 8. ročníku je zařazen předmět Můj projekt v hodinové dotaci 1 hodina týdně, tj. 0,25 celkové časové dotace.

Zajištění vzdělávání žáků se Speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Předmět speciální pedagogické péče pro žáky se SVP je výhradně realizován v rámci disponibilních hodin (viz tabulka učebního plánu).

Učební osnovy

6.3.1 Jazyk a jazyková komunikace

6.3.1.1 Český jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět český jazyk a literatura (CJL) realizuje obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP ZV. Skládá se ze tří složek – z komunikační a slohové výchovy, jazykové výchovy a literární výchovy.

Týdenní časová dotace pro jednotlivé ročníky: 5-4-5-5; hodiny nejsou děleny.

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách vybavených potřebnou didaktickou technikou (dataprojektorem). Výuka je doplněna exkurzemi, které směřují do institucí, jež se zabývají kulturou a historií (knihovna, muzeum apod.)

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v komunikační a slohové, jazykové a literární výchově směřuje k/ke:

- schopnosti formulovat své promluvy i naslouchat názorům a výkladům jiných;
- prohlubování schopnosti pracovat s textem (i mluveným) a porozumět mu;
- osvojování kooperace s druhými při řešení problémů;
- osvojení a uplatňování analogie, zobecňování, abstrahování a porovnávání;
- osvojování základní strategie učení v oblasti jazyka a komunikace;
- osvojení spisovné podoby jazyka, k jejímu aktivnímu užívání ve formě mluvené i psané;
- schopnosti operovat s obecně užívanými termíny, znaky, symboly;
- schopnosti vyhledávat informace;
- rozvíjení čtenářských návyků a schopnosti recepce, interpretace i produkce literárního textu.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka je založena na výkladu, práci s textem, diskusi, interpretaci, samostatné práci s odbornou literaturou, na psaných či mluvených stylistických projevech, na dílčích či komplexních jazykových rozborech, na referátech a prezentacích, na pravidelném prověřování vědomostí a dovedností, na sebehodnocení žáka; rovněž zohledňuje jak individuální, tak skupinovou práci.

Do předmětu jsou integrovány tematické okruhy: Komunikace, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova; Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality z průřezového tématu Mediální výchova; Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí z průřezového tématu Environmentální výchova; Občanská společnost a škola, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování z průřezového tématu Výchova demokratického občana; Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané z průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech; Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity z průřezového tématu Multikulturní výchova. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci:

- vyhledávají a třídí informace, využívají různé způsoby získávání poznatků;
- propojují poznatky do širších celků;
- mají pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky;
- osvojují si základní jazykové a literární pojmy, odborné termíny;
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutují o nich.

Učitel:

- vede žáky ke studiu odborné literatury;
- učí žáky pracovat samostatně a kriticky hodnotit různé zdroje informací i svůj vlastní výkon;
- vede žáky ke zpracování referátů, prezentací, čtenářských záznamů;
- zapojuje žáky do předmětové olympiády, do dalších jazykových a literárních soutěží – a tím je motivuje k hlubšímu studiu jazyka a literatury;
- plánuje a organizuje návštěvu kulturních akcí, výstav, knihoven – vede žáky k tomu, aby se návštěva těchto institucí stala jejich kulturní potřebou;
- učí žáky kontrolovat písemný i mluvený projev, diskutuje s nimi o chybách.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vyhledává informace vhodné k řešení problému;
- samostatně využívá získaných vědomostí a dovedností k objevování různých možností řešení;
- samostatně řeší problémy a volí vhodné postupy řešení;
- kriticky hodnotí výsledky své práce.

Učitel:

- zadává aktivity – zajímavosti z místa bydliště, hodnocení určených jazykových jevů, informace o literatuře;
- vytváří prostor pro studium odborných materiálů z různých zdrojů (knihovny, internet) a porovnávání získaných údajů a hledání řešení;
- vytváří prostor, aby žáci mohli obhájit svoje názory, prezentovali výsledky své samostatné nebo skupinové práce.

Kompetence komunikativní

Žák:

- kultivovaně se vyjadřuje ústně i písemně;
- naslouchá ostatním;
- vhodně se zapojuje do diskuse a obhajuje své názory;
- využívá informační zdroje k získání nových poznatků.

Učitel:

- podporuje práci s komunikačními technologiemi;
- klade důraz na monologická i dialogická mluvní cvičení, která probíhají mezi učitelem a žákem a žáky navzájem; žáci se při nich učí kultivovaně odůvodňovat a obhajovat své postoje, účinně argumentovat, přijímat jiný názor;
- vede žáky k tvorbě formálně i stylisticky správných písemných jazykových projevů.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracuje při řešení problémů;
- spoluvytváří klidnou atmosféru při práci v týmu;
- přispívá k diskusi a respektuje názory jiných;
- učí se věcně argumentovat.

Učitel:

- v komunikační a slohové výchově a literární výchově vede žáky při práci s texty prostřednictvím otázek k uvědomělé sebereflexi a empatii;
- organizuje jiné aktivity, které jsou zaměřeny k týmové práci – zadává problémy ke skupinovému řešení.

Kompetence občanské

Žák:

- chrání tradice, kulturní i historické dědictví své vlasti;
- zapojuje se do kulturního dění;
- respektuje jiné názory, kultury a tradice.

Učitel:

- v komunikační a literární výchově vybírá vhodná témata k mluvenému i písemnému zpracování a pobízí k zaujímání vlastních postojů k nim;
- vytváří situace simulující komunikační praxi člověk – občan;
- vede žáky při práci s médii k rozpoznávání jejich manipulativních prostředků.

Kompetence pracovní

Žák:

- dodržuje hygienu práce a pravidla bezpečnosti;
- chrání své zdraví, neohrožuje zdraví jiných lidí;
- využívá svých znalostí v praxi.

Učitel:

- vede žáky při práci k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků, adaptaci na změněné nebo nové pracovní podmínky;
- vede žáky prostřednictvím vhodných textů k ochraně kulturních a společenských hodnot.

Kompetence digitální

Žák na konci 7. ročníku:

- během svého vzdělávání kombinuje různá digitální zařízení za účelem efektivnějšího plnění zadaných úkolů;
- vytváří a upravuje digitální obsah, v případě potřeby je schopen jeden digitální formát doplnit či rozšířit jiným formátem;
- upravuje obsah, který vytvořil někdo jiný, s cílem přizpůsobit ho novým účelům;
- komunikuje se svými vrstevníky a samostatně si volí známou digitální technologii;
- sdílí data, informace a obsah se svými vrstevníky a volí pro to vhodnou technologii.

Učitel:

- při plnění úkolů zadává práci s různými digitálními zařízeními (PC, telefony, tablety);
- zadává žákům zpracování prezentace, referátu či kvízu na určité jazykové či literární téma;
- vytváří modelové komunikační situace a vybírá pro ně digitální komunikační kanály;
- předkládá v hodinách texty publikované na internetu, které žáci následně upravují;
- využívá k procvičování jazykových jevů interaktivní cvičení.

Žák na konci 9. ročníku:

- cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv; při práci v digitálním prostředí a při práci s osobními údaji dodržuje právní normy;
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním;
- vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje (vytváří webové prezentace, infografiku a multimédia), vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů;
- pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový.

Učitel:

- zadává žákům zpracování ročníkové práce v digitální formě, vede je k práci s internetovými zdroji a dodržování autorských práv;
- vede žáky k vytváření webových prezentací, plakátů a kvízů na určité téma;
- předkládá v hodinách texty publikované na internetu, které žáci následně upravují.

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>Literární výchova ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> uceleně reprodukuje přečtený text, vlastními slovy interpretuje smysl díla zná základní literární druhy a žánry charakterizuje základní literární druhy a žánry na ukázkách s danou tematikou formuluje ústně i písemně dojmy z četby, z návštěvy divadelního nebo filmového představení tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie <p>Jazyková výchova ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci určuje mluvnické kategorie využívá Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny a samostatně s nimi pracuje využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace chápe vztah mezi zvukovou a grafickou podobou jazyka rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu <p>Komunikační a slohová výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tvořivé činnosti s literárním textem interpretace, rozbor textu, výtvarný doprovod textů, dramaturgie Základní literární historie a teorie: Úvod do literatury charakteristika literatury, členění, funkce Literární druhy a žánry Poezie, próza, bajka, pověst, Pohádka, fantasy, sci-fi literatura, komiks, vlastní literární tvorba Způsoby interpretace literárních děl Tvarosloví slovní druhy a jejich mluvnické kategorie Skladba větné členy věta jednoduchá a souvětí určování vět hlavních a vedlejších spojovací výrazy Zvuková stránka jazyka spisovná a nespisovná výslovnost Obecné výklady o jazyce Pravopis Slovní zásoba a tvoření slov Obohacování slovní zásoby, významy slov Čtení – praktické, kritické Naslouchání Mluvený projev Zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu Písemný projev 	<p>VkO – naše vlast, rodina, vztahy mezi členy rodiny, školství v cizích zemích</p> <p>OSV 1, 2, 5</p> <p>MV 1, 6, 7</p> <p>MKV 2</p>

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže rozlišit spisovný a nespisovný projev, dokáže užít vhodně spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • užívá vhodně verbálních i nonverbálních komunikačních prostředků v mluveném i psaném projevu • využívá poznatků o jazyce i stylu k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a zájmů	<p>Vlastní tvořivé psaní Slohové postupy a žánry např.: vyprávění, jednoduché tiskopisy, popis, výpisky, pozvánka</p>	
---	---	--

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>Literární výchova ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> reprodukuje samostatně děj epického žánru, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla interpretuje základní funkce a významy postav, prostředí, událostí popisuje vlastními slovy téma a atmosféru textů dotvoří pokračování děje příběhu s danou tematikou porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování <p>Jazyková výchova ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> uvědomuje si rozdíl mezi gramatickým a věcným významem slova rozlišuje a příklady v textu dokládá nejrůznější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov spisovně vyslovuje česká slova a běžně užívaná cizí slova aplikuje pravopis i/y ve vyjmenovaných slovech, koncokách přídavných a podstatných jmen a ve shodě přísudku s podmětem <p>Komunikace a sloh ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> dokáže rozlišit spisovný a nespisovný projev užívá vhodně spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 	<ul style="list-style-type: none"> Literární druhy a žánry próza, poezie, lyrika, epika Epické žánry: román, povídka, pověst, legenda fantasy Základy literární teorie a historie Poezie – rým, verš Básnické prostředky Vývoj literatury Způsoby interpretace literárních a jiných děl Tvořivé činnosti s literárním textem Dokončování čtených textů, Vytváření vlastních textů, Výtvarný doprovod k textům, Dramatizace Slovní zásoba a tvoření slov Význam slov, synonyma, homonyma obohacování slovní zásoby Tvarosloví slovní druhy, tvary slov, mluvnické významy Skladba Rozvíjející větné členy, stavba věty, souvětí a druhy vedlejších vět Pravopis procvičování i/y ve vyjmenovaných slovech, v koncokách jmen, ve shodě podmětu s přísudkem psaní malých a velkých písmen Čtení Věcné, kritické, prožitkové Naslouchání Soustředěné, aktivní Kritické Zážitkové 	<p>Dě – křesťanství, středověká Evropa, renesance</p> <p>MKV 1</p> <p>EGS 1, 2</p> <p>OSV 1,2,5,8</p> <p>MV 1</p>

<ul style="list-style-type: none"> využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenku textu ovládá tvorbu jazykových projevů v základních komunikačních žánrech tvoří dané slohové útvary 	<ul style="list-style-type: none"> Mluvený projev Komunikační normy Základní mluvené žánry Prostředky nonverbální Referát Písemný projev Základní slohové postupy a žánry Např. objednávka, žádost, dopis (soukromý, úřední) 	
---	--	--

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>Literární výchova ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby a názory na umělecké dílo <p>Jazyková výchova ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná přenesená pojmenování v českém jazyce, zvláště ve frazémeh ovládá pravopis přejatých slov správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných 	<ul style="list-style-type: none"> Literární druhy a žánry próza, poezie, lyrické, epické a lyricko-epické žánry (elegie, epigram, román, povídka, novela, balada apod) Základy literární teorie a historie Literatura umělecká a věcná Populárně naučná literatura Publicistické žánry Struktura literárního díla Jazyk literárního díla Námět a téma díla, literární hrdina Způsoby interpretace literárních a jiných děl Tvořivé činnosti s literární textem Dokončování čtených textů Vytváření vlastních textů Výtvarný doprovod k textům Dramatizace Zvuková podoba jazyka Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči Intonace Slovní zásoba a tvoření slov Obohacování slovní zásoby Nauka o tvoření slov Slova přejatá (výslovnost a pravopis) 	<p>HV – poslech, hudební žánry, hudební</p> <p>EGS 1, 2</p> <p>MV 1, 3, 6, 7</p>

<p>jazykových projevů podle komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a dalšími příručkami <p>Komunikační a slohová výchova ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu dokáže rozlišit spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 	<p>Význam slov</p> <ul style="list-style-type: none"> Tvarosloví Mluvnické kategorie slovních druhů Mluvnické významy a tvary slov Skladba Stavba věty Druhy vedlejších vět, Souvětí souřadné a podřadné Spojovací výrazy v souvětí Interpunkce v souvětí Stavba textu Pravopis Syntaktický (shoda podmětu s přísudkem) Morfologický (psaní i/y v koncovkách jmen a sloves) Obecné výklady o českém jazyce Skupiny jazyků Slovanské jazyky Útvary českého jazyka a jazyková kultura Jazyková norma Původ a základy vývoje češtiny Čtení Věcné, kritické, prožitkové, praktické Naslouchání Praktické, věcné – soustředěné, aktivní, kritické, zážitkové Mluvený projev Komunikační normy Základní mluvené žánry Prostředky nonverbální Diskuse Projev na základě poznámek nebo bez poznámek Písemný projev Základní slohové postupy a žánry: charakteristika, odborný text a jeho tvorba – výklad, výtah, životopis 	
--	---	--

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>Literární výchova ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává jejich funkci, uvede jejich významné představitele porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora výrazně čte, tvoří vlastní literární text jako variaci, parafrázi, parodii textu původního vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i dalších informačních zdrojích <p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> dokáže rozlišit a příklady v textu doložit nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími jazykovými příručkami v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí umí aplikovat při tvorbě vlastního jazykového projevu zásady českého pravopisu a spisovné 	<ul style="list-style-type: none"> Literární druhy a žánry literatury próza, poezie, drama, žánry lyrické, epické, typické žánry a jejich představitel, (psychologický román povídka, novela, báseň lyrická, báseň epická) Základy literární teorie a historie Struktura literárního díla Kompozice literárního příběhu Jazyk literárního díla Literatura umělecká a věcná Poezie: rým, rytmus, volný verš Tvořivé činnosti s literárním textem Reprodukce textu Reprodukce hlavních myšlenek textu, Interpretace literárního textu Způsoby interpretace literárních a jiných děl Slovní zásoba a tvoření slov Slovní zásoba a její jednotky rozvoj slovní zásoby, významy slov, významové vztahy mezi slovy – synonyma, antonyma, homonyma odborné názvy, slova domácí a cizí Tvarosloví slovní druhy a jejich mluvnické významy, slova ohebná a neohebná Skladba stavba věty a souvětí pořádek slov ve větě rozvíjející větné členy tvoření vět a souvětí, řeč přímá a nepřímá Pravopis 	<p>EGS 2</p> <p>MV 1, 4, 5, 7</p>

<p>výslovnosti</p> <p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování • v mluveném a psaném projevu vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem 	<p>lexikální, morfologický, syntaktický</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvuková stránka jazyka Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči: větný přízvuk, větná melodie Členění souvislé řeči – pauzy, frázování. • Obecné výklady o jazyce Jazyk a komunikace Kultura jazyka a řeči Rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary) • Čtení Věcné, kritické, prožitkové, praktické • Naslouchání Praktické, věcné – soustředěné, aktivní Kritické – objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zážitkové • Mluvený projev Komunikační normy Zásady kultivovaného projevu Základní mluvené žánry Prostředky nonverbální Diskuse, Referát, Projev na základě poznámek nebo bez poznámek • Písemný projev Základní slohové postupy a žánry: Charakteristika, popis úvaha, fejeton, vypravování, výklad Odborný text a jeho tvorba Životopis, Motivační dopis 	
--	--	--

6.3.1.2 Anglický jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk (ANJ) realizuje obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP ZV.

Týdenní časová dotace pro jednotlivé ročníky: 4–3–3–3.

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách vybavených potřebnou didaktickou technikou (dataprojektorem). Samozřejmostí je cílené užívání digitálních technologií ve výuce (CD, DVD, internet, dataprojektor apod.) a dalších didaktických pomůcek (časopisy, slovníky, hry, obrazové materiály, tabule gramatických přehledů).

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v anglickém jazyce směřuje k:

- vybavení žáků takovými jazykovými a sociálními dovednostmi, které umožňují jejich efektivní komunikaci;
- seznámení s kulturou anglicky mluvících zemí;
- osvojování základních dovedností nutných pro samostatnou práci a týmovou spolupráci;
- možnosti prožívat simulace reálných komunikačních situací;
- získání pozitivního vztahu k cizímu jazyku a pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Ve výuce je kladen důraz na praktické ovládnutí jazyka. Jazyk je nahlížen jako prostředek komunikace a žáci jsou vedeni k jeho aktivnímu užívání. Zároveň se během výuky seznamují i s reáliemi anglicky mluvících zemí, a učí se tak vnímat kulturní rozmanitost a pluralitu. Mezi užívanými výukovými metodami je uplatňována nejen samostatná práce, ale také práce ve dvojicích či větších skupinách. Žáci tak mají možnost prožívat simulace reálných komunikačních situací a zároveň si osvojují základní dovednosti nutné pro týmovou spolupráci. Získané vědomosti a dovednosti jsou pravidelně prověřovány písemnou i ústní formou, prostor je poskytnut i pro sebehodnocení žáků.

Do předmětu jsou integrovány tematické okruhy Sebepoznání a sebepojetí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova; Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané z průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech; Kulturní diference a Lidské vztahy z průřezového tématu Multikulturní výchova; Ekosystémy, Základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí a Vztah člověka k prostředí z průřezového tématu Environmentální výchova a okruhy Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení a Stavba mediálních sdělení z průřezového tématu Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- chápe důležitost schopnosti komunikovat v cizím jazyce pro další studium i praktický život;
- má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky;
- umí posoudit vlastní pokrok.

Učitel:

- motivuje žáka k dalšímu studiu;
- reflektuje aktuální vzdělávací potřeby žáků a přizpůsobuje tomu metody výuky;
- klade důraz na mezipředmětové vztahy;
- vede žáky k samostatnému přemýšlení o problémech;
- podněcuje žáky k hledání souvislostí v probírané látce (jak gramatických strukturách, tak slovní zásobě);
- motivuje žáky k diskusi a ke kultivovanému vyjádření vlastního názoru;
- užívá mezinárodně platnou anglickou terminologii;
- pracuje jak s učebnicemi, tak multimediálními zdroji a internetem;
- zařazuje do výuky autentické materiály.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí;
- volí si vhodné postupy řešení analýzou dosavadních znalostí;
- se učí práci s chybou;
- využívá vědomostí z jiných předmětů.

Učitel:

- se zajímá o konkrétní zkušenosti, podněty a problémy žáka;
- zařazuje do výuky úkoly, které vyžadují samostatné logické uvažování;
- vede žáky k plánování postupu práce na učebních úkolech;
- vede žáky k nahlížení problematiky z různých hledisek a ke konfrontaci názorů;
- motivuje žáky k sebezdokonalování.

Kompetence komunikativní

Žák:

- aktivně komunikuje v anglickém jazyce;
- porozumí jednoduchému ústnímu i písemnému sdělení v anglickém jazyce;
- naslouchá jiným a zapojuje se do rozhovoru.

Učitel:

- soustavně vede žáky ke komunikaci v anglickém jazyce a cíleně vytváří komunikační situace;
- využívá ve výuce simulace a hraní rolí;
- rozvíjí dovednost žáků komunikovat prostřednictvím jak mluveného, tak písemného projevu;
- vede žáky k prezentaci vlastní práce před spolužáky;
- učí žáky naslouchat názorům druhých;
- vede žáky k vyjádření a obhájení vlastního názoru kultivovaným způsobem;
- učí žáky vhodně vyjádřit pozitivní hodnocení i kritiku.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- pracuje v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu;
- spolupracuje při řešení problémů;
- přispívá k diskusi a respektuje názory jiných;
- učí se věcně argumentovat v jednoduchých situacích v anglickém jazyce.

Učitel:

- využívá v hodinách skupinovou práci a vede žáky k její reflexi;
- podporuje žáky v sebehodnocení;
- umožňuje žákům rozvoj na základě jejich individuálních schopností a osobnosti.

Kompetence občanské

Žák:

- získává představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a srovnává je se zvyky našimi;
- chápe základní ekologické souvislosti;
- umí srovnat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky.

Učitel:

- vede žáky k toleranci kulturních, jazykových i osobnostních odlišností;
- učí žáky slušnému chování a vystupování;
- zařazuje do výuky kulturně-historickou problematiku a aktuální témata.

Kompetence pracovní

Žák:

- samostatně vyhledává informace v anglickém jazyce;
- samostatně pracuje s dvojjazyčnými slovníky;
- své jazykové znalosti a dovednosti využívá v běžné praxi.

Učitel:

- pomáhá žákům rozvrhnout práci na delších úkolech;
- zadává žákům práci ve skupinách a učí je přijmout zodpovědnost za jim svěřenou část práce;
- ukazuje žákům, jak efektivně využít učebnici, monolingvní i bilingvní slovníky a další dostupné zdroje (včetně internetových);
- vede žáky k samostatnému zpracování informací z různých zdrojů a k práci s texty různého zaměření;
- pomáhá žákům rozvíjet interpretační schopnosti;
- učí žáky využívat rozmanité učební strategie.

Kompetence digitální

Žák na konci 7. ročníku:

- během svého vzdělávání kombinuje různá digitální zařízení za účelem efektivnějšího plnění zadaných úkolů;
- k učení využívá i osobní digitální zařízení; ukládá si převzatý digitální obsah pro další použití;
- využívá digitální technologie v navrženém postupu, kterým řeší vybrané problémy;
- na základě vlastních kritérií pro vyhledávání získává potřebné informace z doporučených zdrojů;
- sdílí data, informace a obsah se svými vrstevníky a volí pro to vhodnou technologii.

Žák na konci 9. ročníku:

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít;
- navrhuje různé postupy k řešení vybraných problémů pomocí digitálních technologií;
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní

komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii;

- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci.

Učitel:

- vede žáky k aktivnímu využívání osobních digitálních zařízení a ukládání digitálního obsahu pro další využití;
- vytváří pro žáky aktivity a činnosti, při kterých žáci řeší vybrané problémy nebo navrhují různé postupy řešení pomocí digitálních technologií;
- vytváří situace, při kterých žáci sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi a data využívají i k týmové práci.

ANGLICKÝ JAZYK

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>POSLECH s POROZUMĚNÍM ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat <p>MLUVENÍ ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích mluví o sobě, své rodině, kamarádech, zájmech, aktivitách ve volném čase, škole, prázdninách a dalších osvojovaných tématech vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí krátkým a jednoduchým textům z běžného života, které se vztahují k osvojovaným tématům, vyhledá v nich požadované informace přečte foneticky správně text přiměřené obtížnosti <p>PSANÍ ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka slovní a větný přízvuk intonace ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvíjení dostatečné slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím práce se slovníkem <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> domov, volný čas, škola, kalendářní rok rodina, přátelé zvířata aktuální činnosti, každodenní činnosti jídlo, stravovací návyky svátky a tradice <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru system slovesných časů – přítomný prostý, přítomný průběhový, minulý prostý základy syntaxe – kladná věta, otázka, zápor 	<p>OSV 1, 2, 5, 7, 9, 10</p> <p>VDO 1</p> <p>EGS 1, 2</p> <p>MKV 1, 4</p> <p>MV 1, 6</p>

<p>osvojovaných témat</p> <ul style="list-style-type: none"> • reaguje na jednoduché písemné sdělení týkající se osvojovaných témat <p>MLUVNICE ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí vyjádřit, co má rád, co rád nemá; co umí a co neumí • v jednoduché promluvě používá osvojené slovesné tvary k realizaci komunikačního záměru • používá jednotné a množné číslo, přivlastňovací pád, vazbu <i>there is/are</i> a frekvenční příslovce • rozlišuje počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, zájmena osobní, přivlastňovací a ukazovací		
--	--	--

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>POSLECH s POROZUMĚNÍM ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v jednoduchých poslechovéch textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • rozumí základním informacím v krátkých poslechovéch textech, které se týkají osvojených tematických okruhů • rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby <p>MLUVENÍ ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, které se vztahují k osvojovaným tématům, a vyhledá v nich požadované informace <p>PSANÍ ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyplní základní údaje o sobě ve 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka • ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby • slovní a větný přízvuk, intonace ve větě <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím • práce se slovníkem <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodina, volný čas, sport, každodenní činnosti • bydlení, domov • škola, školní předměty • příroda a město • jídlo a stravovací návyky • cestování, doprava, turismus • kultura, tradice • společnost a její problémy • realie zemí příslušných jazykových oblastí <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru • systém časů slovesných časů – přítomný prostý, přítomný průběhový, minulý prostý, minulý průběhový, budoucí 	<p>OSV 1, 2, 7, 8, 9, 10</p> <p>EGS 1, 2</p> <p>MKV 1, 2, 4</p> <p>EVV 1, 3</p> <p>MV 1, 6</p>

<p>formuláři</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení týkající se osvojovaných témat <p>MLUVNICE ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí vyjádřit co má rád, co rád nemá; co umí a co neumí, co musí a nemusí, co bude dělat • v jednoduché promluvě používá osvojené slovesné tvary k realizaci komunikačního záměru • používá jednotné a množné číslo, přivlastňovací pád, vazbu <i>there is/are</i> a frekvenční příslovce • rozlišuje počitatelnost a nepočitatelnost u podstatných jmen, zájmena osobní, přivlastňovací a ukazovací • rozlišuje členy určité a neurčité • stupňuje přídavná jména 	<p>prostý</p> <ul style="list-style-type: none"> • základy syntaxe – kladná věta, otázka, zápor, věta jednoduchá a souvětí • determinátory a kvantifikátory • předložkové vazby 	
---	--	--

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně pronášené promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby <p>MLUVENÍ ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zeptá se na základní informace a 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka • slovní a větný přízvuk, intonace • ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení dostačující slovní zásoby vztahující se k probíraným tematickým okruhům 	<p>OSV 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10 EGS 1,2 MKV 1,4 EVV 4 MV 1, 3, 6, 7</p>

<p>adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</p> <ul style="list-style-type: none"> • mluví o sobě, své rodině, kamarádech, volném čase, škole a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá požadované informace v přiměřeně obtížných každodenních autentických materiálech a rozlišuje podstatné a okrajové informace • rozumí tématu a obsahu krátkých jednoduchých textů z běžného života, které se vztahují k osvojovaným tématům, a vyhledá v nich požadované informace <p>PSANÍ ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • napíše jednoduché texty, které se týkají jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • reaguje na jednoduché písemné sdělení týkající se osvojovaných témat <p>MLUVNICE ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí vyjádřit, co má rád, co rád nemá; co umí a co neumí, co musí a nemusí, co bude dělat • v jednoduché promluvě používá osvojené slovesné tvary k realizaci komunikačního záměru • používá jednotné a množné číslo, přivlastňovací pád, vazbu there is/are a frekvenční příslovce • rozlišuje počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, zájmena osobní, přivlastňovací a 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché obraty vyjadřující svolení, odmítnutí, radost, zklamání, politování, omluvu, prosbu, přání • práce se slovníkem <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodina, domov, škola • cestování, prázdniny • zkušenosti • nemoci, péče o zdraví • společnost, životní prostředí • realie anglicky mluvících zemí <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru • systém slovesných časů – přítomný prostý, přítomný průběhový, prostý minulý, minulý průběhový, budoucí prostý, předpřítomný prostý • syntax – kladná věta, otázka, zápor, prostředky textové návaznosti, věta jednoduchá a souvětí • determinátory, kvantifikátory • předložkové vazby 	
---	---	--

<p>ukazovací</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje členy určité a neurčité stupňuje přídavná jména a příslovce 		
<p>9. ročník</p>		
<p>Očekávané výstupy žáka</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy</p>
<p>POSLECH s POROZUMĚNÍM ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí tématu a obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy, vyprávění, popisu či konverzace, který se týká osvojovaných témat rozumí smyslu učebnicových i autentických textů a poslechů přiměřené náročnosti v pomalu a zřetelně vyslovovaném projevu, jenž se vztahuje k výše uvedeným tématům, vyhledá konkrétní informace <p>MLUVENÍ ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> zeptá se na základní informace týkající se činností, osob, míst, času a výše uvedených osvojovaných témat a na podobné otázky adekvátně odpoví mluví o sobě, své rodině, přátelích, volném čase, škole, o svých zvycích, zážitcích a plánech do budoucna a dalších osvojovaných tématech vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech rozumí krátkým a jednoduchým textům, které se vztahují 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti rozvíjení schopnosti rozlišování prvků fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvíjení dostačující slovní zásoby vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím vyjádření pocitů, nálad, souhlasu či nesouhlasu, obav, požádání o laskavost zvyky, zážitky, plány do budoucna, životní styl, stravovací návyky práce se slovníkem <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> domov, rodina, škola, volný čas každodenní činnost společnost a její problémy cestování, příroda a město, počasí péče o zdraví, stravovací návyky sport, sportovní události plány do budoucna kultura moderní technologie realie anglicky mluvících zemí <p>Mluvnice</p>	<p>OSV 2, 8, 9, 10</p> <p>EGS 1,2</p> <p>MKV 1,2</p> <p>EVV3, 4</p> <p>MV 1,3</p>

<p>k osvojovaným tématům, a vyhledá v nich požadované informace</p> <ul style="list-style-type: none"> • převypráví děj příběhu <p>PSANÍ</p> <p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení vztahující se k osvojovaným tématům <p>GRAMATIKA</p> <p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí vyjádřit, co má rád, co rád nemá; co umí a co neumí, co musí a nemusí • v jednoduché rozmluvě používá osvojené slovesné tvary k realizaci komunikačního záměru • používá jednotné a množné číslo, přivlastňovací pád, vazbu <i>there is/are</i> a frekvenční příslovce rozlišuje počítatelná a nepočítatelná podstatná jména, zájmena osobní, přivlastňovací a ukazovací 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru • syntax – kladná věta, otázka, zápor, prostředky textové návaznosti, věta jednoduchá a souvětí, modalita • systém časů – přítomný prostý, přítomný průběhový, minulý prostý, minulý průběhový, budoucí prostý, předpřítomný prostý • determinátory a kvalifikátory • předložkové vazby • slovesný rod činný a trpný 	
--	--	--

6.3.1.3 Německý jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Německý jazyk je nabízen jako druhý cizí jazyk. Vyučován je jako samostatný předmět v 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu jsou 2 vyučovací hodiny týdně.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 7., 8., 9. ročník
  - poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním, psaní.

Výchovně vzdělávací cíle:

- vytvářet žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání německého jazyka;
- pochopit důležitost schopnosti komunikovat německy pro praktický život;
- nabízet žákům aktivační metody, které je povedou k samostatné práci se slovníky;
- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí;
- vést žáky ke srovnání stavby německého, českého a anglického jazyka, vyhledávání odlišností a shod;
- porozumět jednoduchému sdělení v německém jazyce a německy vedenému rozhovoru;
- odstranit zábrany při používání jazyka;
- navazovat dostatek situací, které povedou k uvědomění si společných rysů lidí z různého jazykového prostředí;
- zvládnout komunikaci v jednoduchých situacích (žádost o radu, pomoc);
- vést žáky ke správnému a samostatnému používání studijních materiálů a pomůcek (dvojjazyčných a výkladových slovníků).

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Německý jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Je vyučován v 7., 8., a 9. ročníku, a to s dvouhodinovou týdenní dotací. Výuka předmětu je realizována tak, aby logicky navazovala na výuku českého a anglického jazyka.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- spolupracuje na projektech s jinými žáky, při těchto aktivitách používá němčinu jako reálný prostředek komunikace.

Učitel:

- vede žáky k účasti na různých soutěžích, olympiádách, besedách, kdy žáci mají možnost prakticky uplatnit svoje znalosti a motivují se k zdokonalování;
- pozitivně motivuje žáky k stanovení vlastních cílů, k jejich dosažení;
- vede žáky k experimentování s různými učebními styly (způsob zpracování slovní zásoby) tak, aby žák našel samostatně ten nejúčinnější;
- motivuje žáky k samostatnému vyhledávání informací.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- pracuje s knihami s německými instrukcemi;

- řeší úkoly, ve kterých musí zjistit od jiných dílčí údaje tak, aby je mohl ve výsledném dialogu (scéně) použít;
- pracuje na projektech, kde řeší samostatně nebo ve skupině reálné problémy.

Učitel:

- poskytuje materiály v německém jazyce;
- připravuje aktivity, ve kterých žáci zjišťují a třídí informace a dále je využívají;
- zadává projekty z reálného života.

Kompetence komunikativní

Žák:

- pracuje s různými typy textů (čtení, poslech), ve kterých rozvíjí své řečové dovednosti.

Učitel

- vybírá cvičení, ve kterých žáci procvičují různé způsoby komunikace v německém jazyce, simulují reálné situace ze života;
- umožňuje žákům komunikovat prostřednictvím internetu.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- řeší úkoly simulující reálné prostředí a životní situace, ve kterých musí spolupracovat s ostatními ve dvojicích nebo menších skupinách, uplatňuje své dovednosti, zodpovídá za svou práci celému kolektivu;
- připravuje prezentace pro různé aktivity.

Učitel:

- navozuje při výuce přátelskou a kooperativní atmosféru, vede žáky k vzájemné pomoci při vypracovávání zadaných aktivit, k naslouchání a respektování druhých;
- podporuje sebevědomé vystupování, vede žáky k aktivní diskusi, pozitivní kritice ostatních, hájení vlastního stanoviska.

Kompetence občanské

Žák:

- se při spolupráci na projektech učí toleranci a respektu vůči jiným názorům, postojům a národnostem;
- při práci na projektech vnímá odlišné kulturní prostředí.

Učitel:

- vybízí žáky k otevřenosti, podporuje jejich zájem a reaguje kladně na dotazy s cílem, aby se žáci nebáli zeptat, vede je k toleranci postupů jiných, úctě a respektu.

Kompetence pracovní

Žák:

- diskutují na záměrně zvolená témata, ve kterých řeší otázku vlastního profesního zaměření.

Učitel:

- vede žáky k využití svých znalostí a zkušeností v reálném životě;
- zadává úkoly z reálných životních situací.

Kompetence digitální

Žák na konci 7. ročníku:

- během svého vzdělávání kombinuje různá digitální zařízení za účelem efektivnějšího plnění zadaných úkolů;

- k učení využívá i osobní digitální zařízení; ukládá si převzatý digitální obsah pro další použití;
- využívá digitální technologie v navrženém postupu, kterým řeší vybrané problémy;
- na základě vlastních kritérií pro vyhledávání získává potřebné informace z doporučených zdrojů;
- sdílí data, informace a obsah se svými vrstevníky a volí pro to vhodnou technologii.

Žák na konci 9. ročníku:

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít;
- navrhuje různé postupy k řešení vybraných problémů pomocí digitálních technologií;
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii;
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci.

Učitel:

- vede žáky k aktivnímu využívání osobních digitálních zařízení a ukládání digitálního obsahu pro další využití;
- vytváří pro žáky aktivity a činnosti, při kterých žáci řeší vybrané problémy nebo navrhnou různé postupy řešení pomocí digitálních technologií;
- vytváří situace, při kterých žáci sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi a data využívají i k týmové práci.

NĚMECKÝ JAZYK

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: POSLECH s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje mluvenou podobu slova pochozí obsah a smysl jednoduchého pokynu a otázky učitele, pokud je pronášen pomalu a s pečlivou výslovností rozumí slovům a jednoduchým větám osvojovaných témat <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> adekvátně reaguje na pokyny a věty reprodukuje a obměňuje osvojené mikrodialogy <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje grafickou podobu slova vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> používá abecední slovník učebnice napíše jednoduchá slova a věty týkající se osvojovaných témat 	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> suprasegmentální a segmentální jevy s důrazem na jevy odlišné od mateřského jazyka <p>Grafická stránka jazyka a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> německá abeceda, pravopis <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> základní výrazy z vymezených tematických okruhů v rozsahu cca 500 lexikálních jednotek slovní zásoba potřebná pro porozumění pokynům spojeným s vyučovacím procesem <p>Mluvnice Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> jednoduchá věta oznamovací, tázací, věta s modálním slovesem, slovosled v těchto větách vyjádření záporu pomocí nicht <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> člen určitý, neurčitý rod podstatných jmen – lexikálně vybraná přídavná jména, zájmena, číslovky, předložky, příslovce, spojky souřadící časování pravidelných sloves, několika nepravidelných sloves, vybraných modálních sloves přítomný čas <p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none"> osobní údaje pozdravy barvy dny v týdnu, měsíce, roční období, čísla časové údaje názvy měst, zemí volný čas, sport 	<p>EGS 1</p> <p>MKV 1,2</p> <p>OSV 8,9</p> <p>Čj – pravopis, výslovnost</p> <p>VkO – rodina, domov, školní prostředí, mezilidské vztahy, kulturní život</p> <p>Ze – Evropa, kultury jiných zemí</p> <p>Hv – zpěv písní, koled</p>

	<ul style="list-style-type: none"> škola 	
8. ročník		
Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: POSLECH s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům rozumí krátkým poslechovým textům každodenních témat <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> formuluje ústně otázky, odpovídá na ně aktivně se zapojuje do jednoduché konverzace, <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí informačním nápisům a orientačním pokynům čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché připravené texty a rozumí jim, vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> vyplní své základní údaje do formulářů sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text k probíraným tématům používá dvojjazyčný slovník 	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> suprasegmentální a segmentální jevy s důrazem na jevy odlišné od mateřského jazyka a na zabránění interferencím <p>Grafická stránka jazyka a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> pravopis výrazů osvojované slovní zásoby základní poučení o interpunkci <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba v rozsahu asi 1000 lexikálních jednotek zahrnujících výrazy z vymezených tematických okruhů, situací a funkcí jazyka slovní zásoba potřebná k porozumění jednoduchým textům, a to i autentickým <p>Mluvnice Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> jednoduchá věta oznamovací, tázací, věta s modálním slovesem a slovosled v těchto větách vyjadřování záporu <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> člen určitý, neurčitý, záporný, přivlastňovací tvoření slov podstatná jména – vlastní, množné číslo vybraná zájmena vykání číslovky základní a určení ceny časování pravidelných sloves, vybraných nepravidelných, modálních sloves a sloves s odlučitelnou předponou způsob oznamovací, rozkazovací přítomný čas vybrané předložky 	<p>EGS 1</p> <p>MKV 1,2</p> <p>OSV 8,9</p> <p>Čj – mezilidská komunikace, jazykový projev</p> <p>Př – člověk, živočichové, rostliny</p> <p>VkO – lidé kolem nás, přátelství</p> <p>Hv – zpěv písní, koled, znalost osobností hudby</p> <p>Ze – Česká republika, Evropa</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • spojky souřadící • préteritum sloves <i>sein, haben</i> <p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodina • názvy povolání • názvy zemí, světadílů • nakupování • nápoje, potraviny, pokrmy • volný čas • části těla, bolesti, nemoci 	
9. ročník		
Výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: POSLECH s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí projevům reprodukovaným ze zvukového záznamu, popř. videozáznamu <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí se souvisle vyjadřovat v rámci vymezených tematických okruhů • sdělí základní informace o sobě, rodině, škole a o dalších probíraných tématech <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu • rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy • stručně reaguje na písemné sdělení 	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> • suprasegmentální a segmentální jevy s důrazem na zabránění interferenčním tendencím <p>Grafická stránka jazyka a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> • pravopis výrazů osvojované slovní zásoby • základní poučení o interpunkci <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznámení se způsoby odhadu významu • tvoření slov <p>Mluvnice</p> <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> • věta oznamovací, tázací, rozkazovací, rámcová konstrukce s modálními slovesy, se slovesy v perfektu • vyjadřování záporu <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> • tázací w-příslovce, základní příslovce místa • rod podstatných jmen a jejich tvary ve vybraných pádech • skloňování a stupňování přídavných jmen převážně lexikálně – podle komunikativních potřeb • zájmena tázací, ukazovací, přivlastňovací, záporná, osobní • neosobní man 	<p>EGS 1</p> <p>MKV 1,2</p> <p>OSV 8,9</p> <p>Čj – mezilidská komunikace, jazykový projev</p> <p>Př – živočichové, rostliny</p> <p>Ze – svět, kulturní život, lidé kolem nás</p> <p>VkO – člověk a společnost</p>

<ul style="list-style-type: none"> • používá dvojjazyčný slovník	<ul style="list-style-type: none"> • číslovky základní nad tisíc, řadové, datum, letopočet • časování: pravidelná slovesa, pomocná a užívaná nepravidelná slovesa a slovesa s předponami odlučitelnými • perfektum, přičestí minulé • modální slovesa • vybrané předložky • souřadící spojky <p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none"> • město • cestování • volný čas • město x venkov, příroda • povolání • oblečení • akce, oslavy, svátky • popis osoby • bydlení • zvířata • škola	
---	---	--

6.3.1.4 Ruský jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Ruský jazyk je nabízen jako druhý cizí jazyk. Vyučován je jako samostatný předmět v 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu jsou 2 vyučovací hodiny týdně.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 7., 8., 9. ročník
  - poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním, psaní

Výchovně vzdělávací cíle:

- vytvářet žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání ruského jazyka;
- pochopit důležitost schopnosti komunikovat rusky pro praktický život;
- nabízet žákům aktivační metody, které je povedou k samostatné práci se slovníky;
- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí;
- vést žáky ke srovnání stavby ruského, českého a anglického jazyka, vyhledávání odlišností a shod;
- porozumět jednoduchému sdělení v ruském jazyce a rusky vedenému rozhovoru;
- odstranit zábrany při používání jazyka;
- navazovat dostatek situací, které povedou k uvědomění si společných rysů lidí z různého jazykového prostředí;
- zvládnout komunikaci v jednoduchých situacích (žádost o radu, pomoc);
- vést žáky ke správnému a samostatnému používání studijních materiálů a pomůcek.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Ruský jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Je vyučován v 7., 8., a 9. ročníku, a to s dvouhodinovou týdenní dotací. Výuka předmětu je realizována tak, aby logicky navazovala na výuku českého a anglického jazyka.

Ruský jazyk souvisí se vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk a částečně se vzdělávacími obory a předměty Zeměpis a prolíná se s průřezovým tématem Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Cílem výuky předmětu je rozvíjet u žáků nástroj komunikace při kontaktu se stejně mluvícími lidmi. Je tedy kladen důraz především na rozvoj komunikačních dovedností. Předmět výuky by měl vzbudit u žáků zájem o ruskou kulturu, utváření pozitivních vztahů k tomuto předmětu, práce s informacemi a formování porozumění k odlišné kultuře a hodnotám. Žáci by měli zvládnout komunikaci v základních denních situacích a měli by být schopni porozumět písemnému sdělení.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- pracuje s informacemi – vyhledává, třídí, propojuje do širších celků, využívá je, využívá slovník;
- využívá komunikační příležitosti pro používání ruského jazyka;
- vybírá vhodné postupy pro efektivní učení.

Učitel:

- podporuje rozvoj tvořivého myšlení žáků, vede je, aby žáci propojovali získané poznatky do

širších celků;

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace, vede žáky k práci s informačními zdroji, k samostatné práci se slovníky;
- vytváří žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání ruského jazyka;
- vede žáky, aby si vybírali a využívali vhodné způsoby a metody pro efektivní učení;
- vede žáky k ověřování výsledků.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vyhledává shody a odlišnosti obou slovanských jazyků;
- využívá informační zdroje, využívá digitální technologie, spolupracuje ve skupině využívá ruský jazyk jako reální prostředek komunikace.

Učitel:

- pracuje s česko-ruskou interferencí;
- umožňuje přístup k informačním zdrojům, při výuce využívá digitální technologie, začleňujeme práci ve skupinách;
- předkládá žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí potřebují ruský jazyk;
- klade vhodné otázky.

Kompetence komunikativní

Žák:

- komunikuje na odpovídající úrovni, nebojí se používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk;
- využívá informační technologie ke komunikaci se světem pracuje individuálně, ve dvojici, ve skupině.

Učitel:

- nabízí žákům dostatek možností k porozumění rusky vedenému rozhovoru a psaným jednoduchým textům, vede žáky, aby komunikovali na odpovídající úrovni;
- vede žáky k využívání informačních prostředků ke komunikaci se světem;
- dbá na dobrou úroveň vyjadřování, současně však vede žáky, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk, vede je k výstižnému a souvislému projevu;
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky, vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ve skupinách.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- chápe, že lidé pochází z různého kulturního prostředí, mají různé názory;
- spolupracuje ve skupině, respektuje názory druhých hodnotí svou činnost.

Učitel:

- vytváří situace, ve kterých si žáci uvědomují potřebu vzájemného respektu a pomoci mezi lidmi z různého kulturního prostředí;
- vedeme žáky k respektování názorů jiných lidí;
- usiluje o vzájemnou toleranci a spolupráci žáků, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, podporujeme spolupráci ve skupině;
- vede žáky tak, aby byli schopni sebekontroly;
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok, vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti.

Kompetence občanské

Žák:

- poznává realie rusky mluvících zemí;
- diskutuje, prezentuje vlastní názory, naslouchá názorům druhých;
- chápe důležitost tolerance v lidských vztazích.

Učitel:

- vede žáky, aby pochopili důležitost tolerance a solidarity v lidských vztazích a snažili se vcítit do problémů minorit ve světě i u nás;
- seznamuje žáky s realiami rusky mluvících zemí;
- vede žáky k respektování názorů ostatních;
- vede žáky k diskusi a k prezentaci jejich myšlenek a názorů, k vzájemnému naslouchání si, kooperaci.

Kompetence pracovní

Žák:

- správně používá studijní materiály k práci ve škole i k samostudiu;
- využívá získané znalosti a dovednosti;
- efektivně si organizuje práci a pracuje dle svých individuálních dispozic.

Učitel:

- vede žáky k uvědomělému a správnému používání studijních materiálů a jazykových příruček pro samostatné studium;
- vede žáky k využívání znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech;
- vede žáky ke spolupráci, zařazuje výuku ve skupinách;
- vede žáky k zodpovědnému a svědomitému přístupu k učení, k efektivnímu organizování své práce;
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků.

Kompetence digitální

Žák na konci 7. ročníku:

- během svého vzdělávání kombinuje různá digitální zařízení za účelem efektivnějšího plnění zadaných úkolů;
- k učení využívá i osobní digitální zařízení; ukládá si převzatý digitální obsah pro další použití;
- využívá digitální technologie v navrženém postupu, kterým řeší vybrané problémy;
- na základě vlastních kritérií pro vyhledávání získává potřebné informace z doporučených zdrojů;
- sdílí data, informace a obsah se svými vrstevníky a volí pro to vhodnou technologii.

Žák na konci 9. ročníku:

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít;
- navrhuje různé postupy k řešení vybraných problémů pomocí digitálních technologií;
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii;
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci.

Učitel:

- vede žáky k aktivnímu využívání osobních digitálních zařízení a ukládání digitálního obsahu pro další využití;
- vytváří pro žáky aktivity a činnosti, při kterých žáci řeší vybrané problémy nebo navrhují různé postupy řešení pomocí digitálních technologií;

- vytváří situace, při kterých žáci sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi a data využívají i k týmové práci.

RUSKÝ JAZYK

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> seznamuje se se zvukovou podobou ruského jazyka, vnímá fonetická pravidla a správnou intonaci pochozí a porozumí informaci obsažené v poslechu o každodenních tématech <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> zapojí se do jednoduchých rozhovorů požádá o základní informace z běžného života a sám je v jednoduchých větách poskytuje <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky pochozí význam autentických nápisů a orientačních pokynů a porozumí jejich obsahu <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> při zpracování písemného projevu využívá slovník seznamuje se s tiskací a psací ruskou azbukou vytvoří krátký text na téma související s probíranými tematickými okruhy 	<p><u>jazykové prostředky a funkce:</u></p> <p><i>fonetika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> zvuková podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov výslovnost jednotlivých hlásek a intonačních konstrukcí vět <p><i>písmo</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ruská abeceda – azbuka <p><i>pravopis</i></p> <ul style="list-style-type: none"> seznámení s ruským pravopisem <p><i>gramatika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> skloňování vybraných podstatných jmen skloňování vybraných přídavných jmen vybrané tvary přivlastňovacích zájmen minulý čas slovesné vazby odlišné od češtiny vyjádření záporu <p><u>komunikativní funkce jazyka a typy textů:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> popis, vypravování stručné zaznamenání čteného a slyšeného textu vyjadřování žádostí, přání <p><u>tematické okruhy a komunikační situace:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> představení se, pozdravy, základní zdvořilostní fráze volnočasové aktivity škola, školní předměty rodina, rodinní příslušníci, vybraná povolání bydlení, jeho popis a vybavení <p><u>realie zemí studovaného jazyka:</u></p>	<p>OSV 1,3,8,9,10</p> <p>EGS 1,2,3</p> <p>MKV 1,2</p>

	<ul style="list-style-type: none"> základní informace o životě v Rusku a porovnání s ČR 	
8. ročník		
Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> pochozí a porozumí informaci obsažené v poslechu, rozpozná téma, hlavní myšlenku rozumí pokynům a otázkám učitele či rodilého mluvčího a reaguje na ně <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvíjí úroveň správné ruské výslovnosti používá správnou ruskou intonaci v jednoduché konverzaci žádá o běžné informace a sám je poskytuje <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky využívá kontext a znalosti klíčových slov k odhadu významu neznámých slov čte nahlas, plynule a foneticky správně krátké texty a porozumí jim <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> na základě výchozího textu napíše několik vět o sobě vytvoří krátký text na téma související s probíranými tematickými okruhy 	<p><u>jazykové prostředky a funkce:</u></p> <p><u>fonetika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> další rozvoj výslovnostních návyků, opakování intonačních konstrukcí vět <p><u>pravopis</u></p> <ul style="list-style-type: none"> upevňování ruského pravopisu na nové slovní zásobě <p><u>lexikologie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba jednotlivých tematických celků a její využití v běžných řečových situacích <p><u>gramatika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> přídavná jména tvořená od jmen podstatných vybraná osobní zájmena vybraná ukazovací zájmena číslovky 1-20, 20-100, 1 000 časování sloves I. a II. typu časování sloves pohybu vybrané vazby sloves příslovce <p><u>komunikativní funkce jazyka a typy textů:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> popis, vypravování stručné zaznamenání čteného a slyšeného textu, jeho reprodukce jednoduchá prezentace informace z médií <p><u>tematické okruhy a komunikační situace:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> rok, roční období, měsíce popis dne, časové údaje jídlo, stravovací návyky nákupy, móda, oblékání, styly oblékání vzhled a charakter člověka <p><u>realie zemí studovaného jazyka:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> základní geografické, ekonomické, kulturní a historické 	<p>OSV 3,9</p> <p>EGS 1,2,3</p> <p>MKV 4</p> <p>MV 5</p>

	<p>realie Ruska a srovnání s realíemi České republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> základní informace o životě v Rusku 	
9. ročník		
Výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> pochozí a porozumí informaci obsažené v poslechu interpretuje obsah poslechu <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> dbá na správnou výslovnost a intonaci navazuje jednoduchou konverzaci, žádá o běžné informace a sám je poskytuje sdělí informace o sobě, rodině, škole, volném času a o dalších probíraných tématech <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> zdokonaluje úroveň své četby, čte plynule s porozuměním slova, věty i texty porozumí textům s vizuální podporou vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> při práci s textem používá slovník písemně reaguje na krátké sdělení obsahující otázky vyplní údaje o sobě ve formuláři 	<p><u>jazykové prostředky a funkce:</u></p> <p><u>fonetika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> další rozvoj výslovnostních návyků, opakování intonačních konstrukcí vět (přízvuk slovní i větný, rytmus, intonace a melodie) <p><u>pravopis</u></p> <ul style="list-style-type: none"> upevňování ruského pravopisu na nové slovní zásobě <p><u>lexikologie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> tvoření slov, ustálená slovní spojení <p><u>gramatika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> skloňování podstatných jmen přídavná jména řadové číslovky minulý a budoucí čas sloves rozkazovací a podmiňovací způsob sloves vazby нужно a нельзя spojka если <p><u>komunikativní funkce jazyka a typy textů:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence jednoduchá prezentace informace z médií <p><u>tematické okruhy a komunikační situace:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> volný čas a cestování doprava, orientace ve městě zdraví a nemoci, části těla, zdravý životní styl, počasí svátky a oslavy, blahopřání hlavní město Ruska – Moskva <p><u>realie zemí studovaného jazyka:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> základní realie Ruska a srovnání s realíemi České republiky 	<p>OSV 1,3,8, 9,10</p> <p>EGS 1,2,3</p> <p>MKV 4</p> <p>MV 5</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • základní informace o životě v Rusku	
--	---	--

6.3.1.5 Španělský jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Španělský jazyk je nabízen jako druhý cizí jazyk. Vyučován je jako samostatný předmět v 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu jsou 2 vyučovací hodiny týdně.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 7., 8., 9. ročník
  - poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním, psaní

Výchovně vzdělávací cíle:

- vytvářet žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání španělského jazyka;
- pochopit důležitost schopnosti komunikovat španělsky pro praktický život;
- nabízet žákům aktivační metody, které je povedou k samostatné práci se slovníky;
- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí;
- vést žáky ke srovnání stavby španělského, českého a anglického jazyka, vyhledávání odlišností a shod;
- porozumět jednoduchému sdělení ve španělském jazyce a španělsky vedenému rozhovoru;
- odstranit zábrany při používání jazyka;
- navazovat dostatek situací, které povedou k uvědomění si společných rysů lidí z různého jazykového prostředí;
- zvládnout komunikaci v jednoduchých situacích (žádost o radu, pomoc);
- vést žáky ke správnému a samostatnému používání studijních materiálů a pomůcek (dvojjazyčných a výkladových slovníků).

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Španělský jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Je vyučován v 7., 8., a 9. ročníku a to s dvouhodinovou týdenní dotací. Výuka předmětu je realizována tak, aby logicky navazovala na výuku českého a anglického jazyka.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- spolupracuje na projektech s jinými žáky, při těchto aktivitách používá španělštinu jako reálný prostředek komunikace.

Učitel:

- vede žáky k účasti na různých soutěžích, olympiádách, besedách, kdy žáci mají možnost prakticky uplatnit svoje znalosti a motivují se k zdokonalování;
- pozitivně motivuje žáky k stanovení vlastních cílů, k jejich dosažení;
- vede žáky k experimentování s různými učebními styly (způsob zpracování slovní zásoby) tak, aby žák našel samostatně ten nejúčinnější;
- motivuje žáky k samostatnému vyhledávání informací.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- pracuje s knihami se španělskými instrukcemi;

- řeší úkoly, ve kterých musí zjistit od jiných dílčí údaje tak, aby je mohl ve výsledném dialogu (scéně) použít;
- pracuje na projektech, kde řeší samostatně nebo ve skupině reálné problémy.

Učitel:

- poskytuje materiály ve španělském jazyce;
- připravuje aktivity, ve kterých žáci zjišťují a třídí informace a dále je využívají;
- zadává projekty z reálného života.

Kompetence komunikativní

Žák:

- pracuje s různými typy textů (čtení, poslech), ve kterých rozvíjejí své řečové dovednosti.

Učitel:

- vybírá cvičení, ve kterých žáci procvičují různé způsoby komunikace ve španělském jazyce, simulují reálné situace ze života;
- umožňuje žákům komunikovat prostřednictvím internetu.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- řeší úkoly simulující reálné prostředí a životní situace, ve kterých musí spolupracovat s ostatními ve dvojicích nebo menších skupinách, uplatňuje své dovednosti, zodpovídá za svou práci celému kolektivu;
- připravuje prezentace pro různé aktivity.

Učitel:

- navozuje při výuce přátelskou a kooperativní atmosféru, vede žáky k vzájemné pomoci při vypracovávání zadaných aktivit, k naslouchání a respektování druhých;
- podporuje sebevědomé vystupování, vede žáky k aktivní diskusi, pozitivní kritice ostatních, hájení vlastního stanoviska.

Kompetence občanské

Žák:

- se při spolupráci na projektech učí toleranci a respektu vůči jiným názorům, postojům a národnostem;
- při práci na projektech žáci vnímají odlišné kulturní prostředí.

Učitel:

- vybízí žáky k otevřenosti, podporuje jejich zájem a reaguje kladně na dotazy s cílem, aby se žáci nebáli zeptat, vede je k toleranci postupů jiných, úctě a respektu.

Kompetence pracovní

Žák:

- diskutuje na záměrně zvolená témata, ve kterých řeší otázku vlastního profesního zaměření.

Učitel:

- vede žáky k využití svých znalostí a zkušeností v reálném životě;
- zadává úkoly z reálných životních situací.

Kompetence digitální

Žák na konci 7. ročníku:

- během svého vzdělávání kombinuje různá digitální zařízení za účelem efektivnějšího plnění zadaných úkolů;

- k učení využívá i osobní digitální zařízení; ukládá si převzatý digitální obsah pro další použití;
- využívá digitální technologie v navrženém postupu, kterým řeší vybrané problémy;
- na základě vlastních kritérií pro vyhledávání získává potřebné informace z doporučených zdrojů;
- sdílí data, informace a obsah se svými vrstevníky a volí pro to vhodnou technologii.

Žák na konci 9. ročníku:

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít;
- navrhuje různé postupy k řešení vybraných problémů pomocí digitálních technologií;
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii;
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci.

Učitel:

- vede žáky k aktivnímu využívání osobních digitálních zařízení a ukládání digitálního obsahu pro další využití;
- vytváří pro žáky aktivity a činnosti, při kterých žáci řeší vybrané problémy nebo navrhují různé postupy řešení pomocí digitálních technologií;
- vytváří situace, při kterých žáci sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi a data využívají i k týmové práci.

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje mluvenou podobu slova pochozí obsah a smysl jednoduchého pokynu a otázky učitele, pokud je pronášen pomalu a s pečlivou výslovností rozumí slovům a jednoduchým větám osvojovaných témat <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> adekvátně reaguje na pokyny a věty reprodukuje a obměňuje osvojené mikrodialogy zaspívá několik písní <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje grafickou podobu slova vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> používá abecední slovník učebnice napíše jednoduchá slova a věty týkající se osvojovaných témat 	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> suprasegmentální a segmentální jevy s důrazem na jevy odlišné od mateřského jazyka <p>Grafická stránka jazyka a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> španělská abeceda, pravopis, výslovnost <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> základní výrazy z vymezených tematických okruhů v rozsahu cca 500 lexikálních jednotek slovní zásoba potřebná pro porozumění pokynům spojených s vyučovacím procesem <p>Mluvnice Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> jednoduchá věta oznamovací, tázací, věta s modálním slovesem, slovosled v těchto větách pořadí podstatných a přídavných jmen rod a číslo podstatných a přídavných jmen a jejich shoda vyjádření záporu rod a číslo podstatných a přídavných jmen <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> člen určitý, neurčitý rod a člen podstatných a přídavných jmen – lexikálně vybraná přídavná jména, zájmena, číslovky, předložky, příslovce, spojky souřadící časování pravidelných sloves, několika nepravidelných sloves, 	<p>EGS 1</p> <p>MKV 1,2</p> <p>OSV 8,9</p> <p>Čj – pravopis, výslovnost</p> <p>VkO – rodina, domov, školní prostředí, mezilidské vztahy, kulturní život</p> <p>Ze – Evropa, Svět – kultury jiných zemí</p> <p>Hv – zpěv písní, koled</p>

	<p>sloves se změnou kmenové samohlásky, vybraných modálních sloves</p> <ul style="list-style-type: none"> • přítomný čas • rozdíl v použití sloves vyjadřujících bytí: SER x ESTAR x HAY <p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobní údaje • pozdravy • rodina • barvy • dny v týdnu, měsíce, roční období, čísla • časové údaje • názvy měst, zemí • volný čas, sport • škola 	
--	--	--

8. ročník		
Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: POSLECH s POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí běžným jednoduchým větám a otázkám vyučujícího, jež jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • formuluje ústně otázky a odpovídá na ně • aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché texty • vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku <p>PSANÍ</p>	<p>Fonetika a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní výslovnostní rozdíly mezi poloostrovní a jihoamerickou španělštinou • melodie ve složitějších souvětích <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> • nepravidelná slovesa v přítomném čase • zvrtná slovesa • stupňování přídavných jmen • minulý čas • gerundium, tvary a použití • příslovce, předložky, spojky • podmínková souvětí reálná • perifrastické vazby (blízká budoucnost, průběh) <p>Lexikum</p> <ul style="list-style-type: none"> • cestování • domácí práce 	<p>OSV 8,9</p> <p>EGS 1,2</p> <p>MKV 1,2</p> <p>Čj – mezilidská komunikace, jazykový projev</p> <p>Př – člověk, živočichové, rostliny</p> <p>Ze – Evropa, kultury jiných zemí</p> <p>VkO – lidé kolem nás, přátelství</p> <p>Hv – zpěv písní, koled, znalost</p>

<ul style="list-style-type: none"> • sestaví krátké vyprávění, jednoduchý popis (např. obrázku, osoby, místa) 	<ul style="list-style-type: none"> • geografické termíny • charakteristika osob, nálady • sporty • osobní životní data, kalendářní rok • příroda, počasí <p>Reálie</p> <ul style="list-style-type: none"> • geografie španělsky mluvícího světa • základní momenty španělské historie • španělské umění 	<p>osobností hudby</p> <p>Ze – Česká republika, Evropa, svět</p>
--	--	--

9. ročník

Výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí projevům reprodukováným ze zvukového záznamu, popř. videozáznamu <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí informace týkající se osvojovaných témat • odpovídá na otázky týkající se osvojovaných témat a podobné otázky i pokládá <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte nahlas i potichu texty přiměřeného rozsahu vztahující se k běžným tématům • rozumí obsahu jednoduchých textů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá žádané informace <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>Fonetika a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> • dělení slov na slabiky • další suprasegmentální prostředky • základní pravidla interpunkce <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovesa estar/ser • systém minulých časů • budoucí čas • podmiňovací způsob • rozkazovací způsob <p>Lexikum</p> <ul style="list-style-type: none"> • vazby vyjadřující příkaz, potřebu, nutnost, odmítnutí, možnost, pravděpodobnost, radu, pochybnost, lítost, radost a obdiv • charakteristika osoby • dotazníky a přihlášky • vaření • doprava • zdraví a nemoci, části těla <p>Reálie</p> <ul style="list-style-type: none"> • gastronomie • stereotypy hispánského světa • osobnosti hispánského světa • media 	<p>OSV 8,9</p> <p>EGS 1,2</p> <p>MKV 1,2</p> <p>Čj – mezilidská komunikace, jazykový projev</p> <p>Ze – svět, kulturní život, lidé kolem nás</p> <p>VkO – člověk a společnost</p>

6.3.2 Matematika a její aplikace

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 4 vyučovací hodiny týdně v 6. a 8. ročníku, 5 hodin týdně v 7. a v 9. ročníku.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- Číslo a proměnná; Závislosti, vztahy a práce s daty; Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v informatice směřuje k:

- rozvíjení schopnosti aplikovat matematické dovednosti při řešení úloh z praxe;
- rozvíjení myšlení (logického, kombinatorického, abstraktního, exaktního) a paměti;
- osvojování si různých metod řešení úloh;
- matematizaci reálných situací s vědomím, že realita bývá složitější než matematický model;
- správnému odhadování výsledků;
- rozvíjení schopnosti práce v týmu a schopnosti komunikovat;
- rozvíjení přesnosti, vytrvalosti a systematičnosti v práci.

Charakteristika vyučovacího předmětu

V návaznosti na první stupeň zařazujeme úlohy, které využívají konstruktivismu a postupného budování matematických pojmů na základě vlastní zkušenosti. Využíváme metody a učebnice matematiky podle profesora Hejného, současně i dalších zdrojů. Zařazujeme projekty vedoucí k objevování matematických principů přímo žáky. Podporujeme vzájemnou spolupráci, srovnávání výsledků mezi sebou a přemýšlení nad různými úhly pohledu na matematický problém.

Současně je kladen důraz i na ukotvení získaných poznatků opakovaným používáním objeveného. Využíváme řadu úloh vedoucí k procvičení a upevnění objeveného. Podporujeme tvorbu vlastních pomůcek, samostatnost a sebedůvěru.

Nedílnou součástí jsou nestandardní úlohy, při jejichž řešení žák může, ale nemusí, využívat osvojený matematický aparát a může uplatnit i nestandardní metody řešení úloh. Zařazovány budou zejména nestandardní úlohy, při jejichž řešení bude více uplatňována skupinová práce.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (interaktivní tabule, kalkulatory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů, grafické a tabulkové editory) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá vhodný způsob při řešení typových úloh;
- používá osvojené postupy, algoritmy a vztahy a snaží se je zobecňovat;
- správně a účelně používá matematickou symboliku;
- využívá matematické postupy při matematizaci a řešení úloh i v jiných oborech (fyzika, chemie, zeměpis);
- posoudí reálnost zjištěných výsledků, z chyby se dokáže poučit;
- zúčastňuje se různých soutěží, olympiád a školních akcí.

Učitel:

- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami – práce ve dvojicích, práce ve větších skupinách;
- využívá kladného hodnocení k podpoře motivace a vede žáky k sebehodnocení;
- diferencuje výuku, nadaným žákům předkládá složitější úlohy, zařazuje práci ve skupinách i podle schopností žáků;
- vede žáky úměrně věku k používání internetu, součástí výuky je práce v počítačové učebně, využívání školních chromebooků;
- vede žáky k plánování postupů;
- zadává úkoly tak, aby žáci měli možnost volit různé postupy při řešení;
- vede žáky k využívání znalostí i v ostatních předmětech a zejména v reálném životě.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- při řešení neznámého typu úlohy (pro žáka tedy problémové úlohy) se učí hledat shodné, ale i odlišné rysy s již známými typy úloh;
- na základě toho se snaží odvodit možný způsob řešení úlohy a aplikovat známé postupy řešení, případně přijít s novým, logicky správným postupem;
- v případě nalezení více možných způsobů řešení vybírá co možná nejefektivnější způsob;
- učí se správně pomocí matematických pojmů definovat, co má zjistit;
- dokáže provést rozbor úlohy a ze zadání úlohy vybrat údaje potřebné k řešení a vyčlenit údaje k řešení nepotřebné, případně určit, které další vztahy bude při řešení úlohy potřebovat;
- při řešení těchto úloh dokáže vhodně a správně využívat běžně dostupné zdroje informací (Matematické tabulky), kalkulátor a ICT;
- vzorečky si osvojuje jejich vyvozováním;
- dokáže provést odhad a posoudit reálnost výsledku.

Učitel:

- zadává úlohy obsahující i údaje pro výpočet nepotřebné;
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení;
- vede žáky k provádění odhadů výsledků a ověřování výsledků.

Kompetence komunikativní

Žák:

- porozumí zadání slovní úlohy;
- pokud zadání úlohy nerozumí, dokáže bez ostychu o pomoc při její interpretaci požádat spolužáka, případně učitele;
- zformuluje hypotézu a vhodně argumentuje při jejím ověřování;
- používá správně a účelně matematickou terminologii a symboliku.

Učitel:

- vede žáky ke správnému a účelnému používání matematické terminologie a symboliky;
- zařazuje práci ve skupinách.

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák:

- postupně se učí pravidla práce ve skupině – snaží se pracovat samostatně, ale v případě potřeby dokáže o pomoc požádat a tuto pomoc přijmout;
- snaží se pomoc poskytnout, je-li o ni požádán;
- učí se poznávat, kdy druhý pomoc potřebuje a dokáže se vcítit do situace druhého a podle toho s ním jednat;
- dochází k poznání, že člověk sám lépe pochopí podstatu problému, pokud ji někomu vysvětluje a tím si vytváří pozitivnější představu o sobě samém a začíná si více důvěřovat.

Učitel:

- zadává úkoly, při nichž je vhodné spolupracovat ve skupině;
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování.

Kompetence pracovní

Žák:

- učí se účelně využívat kalkulačtor, matematicko-fyzikální tabulky a digitální zařízení a tyto dovednosti využívá i v dalších vzdělávacích oblastech;
- postupně zdokonaluje práci s rýsovacími potřebami, zlepšuje jemnou motoriku a grafický projev;
- učí se účelně využívat pracovní prostor a plochu tak, aby to jeho práci zkvalitnilo a urychlilo;
- dbá na šetrné zacházení se svěřenými pomůckami a potřebami.

Učitel:

- dbá na správné používání rýsovacích potřeb;
- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce;
- umožňuje žákům využívat matematicko-fyzikální tabulky;
- zařazuje úlohy, při jejichž řešení je vhodné využívat kalkulačtory, případně digitální zařízení;
- učí žáky uspořádat věci na lavici tak, aby získali dostatečnou pracovní plochu.

Kompetence digitální

Žák na konci 7. ročníku:

- k učení využívá i osobní digitální zařízení; ukládá si převzatý digitální obsah pro další použití;
- využívá digitální technologie v navrženém postupu, kterým řeší vybrané problémy;
- vytváří a upravuje digitální obsah, v případě potřeby je schopen jeden digitální formát doplnit či rozšířit jiným formátem.

Žák na konci 9. ročníku:

- navrhuje různé postupy k řešení vybraných problémů pomocí digitálních technologií.

Učitel:

- nabízí aktivity, které vyžadují informace upravovat, upřesňovat, vylepšovat a integrovat do stávajícího digitálního obsahu tak, aby vznikl nový, originální a relevantní obsah a znalosti;
- vede žáky k efektivnímu spravování dat, informací a obsahu v digitálním prostředí;
- vytváří situace, které vedou žáky k identifikaci a posouzení problému, pro jehož řešení použijí vhodné digitální nástroje a technologie.

MATEMATIKA

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí základní početní operace s desetinnými čísly • dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru přirozených a desetinných čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě číselných výrazů • vyznačí na číselné ose desetinná čísla číslo a číslo k němu opačné • zaokrouhluje desetinná čísla s danou přesností • provádí odhady týkající se operací s desetinnými čísly • účelně a efektivně využívá kalkulátor • využívá poznatky k řešení jednoduchých slovních úloh z praxe <ul style="list-style-type: none"> • pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník • změří velikost úhlu pomocí úhломěru • narýsuje úhel dané velikosti, přenesení úhel dané velikosti a sestrojí osu úhlu • rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý) • určuje velikost úhlu pomocí úhломěru • sčítá a odčítá úhly (početně i graficky), určí násobek úhlu (bez převodu stupňů a minut) • při výpočtech, používá součet 	<p>Desetinná čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> • desetinné číslo • porovnání desetinných čísel • zaokrouhlování desetinných čísel • sčítání a odčítání desetinných čísel • násobení a dělení desetinných čísel 10, 100, 1000 • násobení desetinných čísel • dělení desetinných čísel • jednotky – délky, plošné, objemu, času <p>Úhel</p> <ul style="list-style-type: none"> • polopřímka, polorovina • základná poznatky o úhlu • přenášení úhlů • porovnávání úhlů • shodné úhly • pravý úhel, přímý úhel, ostrý a tupý úhel • velikost úhlu – sčítání a odčítání úhlů a jejich velikostí • osa úhlu • úhly vedlejší a vrcholové, souhlasné a střídavé úhly 	<p>Opakování učiva 1. stupně</p> <p>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání</p> <p>OSV 9 Kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci</p> <p>Fy – měření délky, určení obsahu</p> <p>Pě – využití dovednosti práce s úhlem</p> <p>Ze – určení pochodového úhlu, měřítko mapy</p> <p>Vv – symetrie v architektuře a výtvarném projevu</p>

<p>vnitřních úhlů v trojúhelníku, využívá vlastností dvojic úhlů</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a pracuje s pojmy sudé, liché číslo, prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, dělitel, největší společný dělitel rozloží přirozené číslo na součin prvočísel rozpozná čísla soudělná a získává zkušenosti s n-cifernými čísly, využívá kritéria dělitelnosti (2, 3, 5, 9, 10, 20, 25, 50, 100 popř. 4, 6, 8,) využívá dělitelnosti přirozených čísel k řešení slovních úloh z praxe <ul style="list-style-type: none"> využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely využívá polohové a metrické vlastnosti (trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úloh využívá matematickou symboliku) rozhodne, zda je útvar osově souměrný určí osy souměrnosti rovinného útvaru načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí samodružné body <ul style="list-style-type: none"> zkoumá a odvozuje vlastnosti trojúhelníků, využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely využívá polohové a metrické vlastnosti (trojúhelníková nerovnost, součet úhlů v trojúhelníku, vnější úhly trojúhelníku, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k 	<p>Dělitelnost</p> <ul style="list-style-type: none"> násobek a dělitel čísla sudá a lichá prvočísla a čísla složené znaky dělitelnosti největší společný dělitel čísla soudělná a nesoudělná nejmenší společný násobek <p>Osová souměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> shodné útvary osová souměrnost, osa souměrnosti geometrické útvary osově souměrné útvary v osově souměrnosti <p>Trojúhelník</p> <ul style="list-style-type: none"> základní poznatky trojúhelníková nerovnost ostroúhlý, tupoúhlý a pravoúhlý trojúhelník, různostranný, rovnostranný, rovnoramenný součet velikostí vnitřních úhlů trojúhelníku 	
---	---	--

<p>řešení geometrických úloh</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší geometrické úlohy početně • využívá matematickou symboliku (zapiše postup konstrukce) • odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě • určí výpočtem obsah (v jednodušších případech) trojúhelníku, čtverce, obdélníku • určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku • provede jednoduché konstrukce ve čtvercové mříži i na čistém papíře (např. trojúhelník se zadanými stranami, úhel dané velikosti, kolmice daným bodem), diskutuje o počtu řešení • ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání • sestrojí výšky a těžnice a zapiše postup konstrukce • sestrojí kružnici opsanou a vepsanou a zapiše postup konstrukce <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná krychli a kvádr • používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka • odhaduje a vypočítá povrch krychle, kvádrů • odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádrů • používá a převádí jednotky objemu • používá pojmy síť tělesa • rozpozná síť krychle, a kvádrů • načrtne a sestrojí síť krychle a kvádrů • načrtne krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání • sestrojí krychli ve volném rovnoběžném promítání • vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy • řeší jednoduchou úlohu na krychli a kvádr • ověří výsledek úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> • konstrukce trojúhelníku • vnější úhly trojúhelníku • střední příčky trojúhelníku • těžnice trojúhelníku • výšky trojúhelníku • kružnice trojúhelníku opsaná • kružnice trojúhelníku vepsaná <p>Krychle a kvádr</p> <ul style="list-style-type: none"> • zobrazení kvádrů a krychle ve volném rovnoběžném promítání • objem kvádrů a krychle • síť kvádrů a krychle • povrch kvádrů • povrch krychle • nárys a půdorys kvádrů a krychle 	
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • získané poznatky z jednotlivých výstupů ŠVP používá při řešení aplikačních úloh • získané poznatky z jednotlivých výstupů ŠVP používá při řešení aplikačních geometrických úloh 	<p>Nestandardní aplikační úlohy – jsou zařazovány průběžně k jednotlivým tematickým celkům</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívání i dalších nestandardních úloh – pavučiny, pyramidy, magické čtverce, tangram, kombinační úlohy, hadi, dřívka, dlaždice, mříž, autobus, algebrogramy, číselné a logické řady 	
--	---	--

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí základní početní operace se zlomky a desetinnými čísly • dodržuje pravidla pro pořadí početních operací u zlomků a desetinných čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě číselných výrazů • vyznačí na číselné ose zlomky • provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a krátí zlomek, vyjádří zlomek v základním tvaru, převádí zlomek na smíšené číslo a naopak) • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem • vyznačí na číselné ose celé číslo a číslo k němu opačné • určí absolutní hodnotu celého čísla • provádí základní početní operace s celými čísly, vyhledá a určí nejmenší a největší prvek • dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých, využívá vlastnosti 	<p>Zlomky</p> <ul style="list-style-type: none"> • opakování • rozšiřování a krácení zlomků, základní tvar zlomku • čísla přirozená a zlomky, převrácené číslo, společný jmenovatel zlomků, čísla smíšená a zlomky • rovnost zlomků, porovnávání zlomků, uspořádání zlomků, znázornění zlomků na číselné ose • operace se zlomky • slovní úlohy <p>Celá čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> • čísla kladná a záporná, číselná osa, porovnávání celých čísel • čísla navzájem opačná, absolutní hodnota • sčítání a odčítání celých čísel • násobení a dělení celých čísel 	<p>OSV 5 – Kreativita: rozvoj schopností poznání seberegulace a sebeorganizace kooperace a kompetice řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Fy – vztahy mezi veličinami</p> <p>Ch – výpočty</p> <p>Ze – měřítko mapy</p>

<p>operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě číselných výrazů</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší jednoduché úlohy v oboru celých čísel • popíše konkrétní situace s využitím celých čísel • vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné provádí základní početní operace s racionálními čísly • zapíše racionální číslo v desetinném rozvoji • dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru racionálních čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů • zaokrouhluje čísla s danou přesností • využívá pro kontrolu výsledku odhad • účelně a efektivně využívá kalkulátor • modeluje konkrétní situace v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel • řeší slovní úlohy na užití racionálních čísel v praxi • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část poměrem • využívá daný poměr v reálných situacích, dělí celek v daném poměru • stanoví poměr ze zadaných údajů • využívá měřítko mapy nebo plánu k výpočtu 	<p>Racionální čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> • záporná desetinná čísla • racionální číslo • sčítání a odčítání racionálních čísel • desetinný rozvoj racionálního čísla • násobení a dělení racionálních čísel • řešení slovních úloh v oboru racionálních čísel <p>Poměr</p> <ul style="list-style-type: none"> • poměr • vyjádření poměru zlomkem • zvětšení a zmenšení v daném poměru • rozdělení dané hodnoty v daném poměru • měřítko mapy a plánu 	
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • rozliší přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy • orientuje se v pravouhlé soustavě souřadnic, narýsuje graf přímé úměrnosti • vytvoří tabulku pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy • pozná funkční přímou a nepřímou závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice • přiřadí funkční vztah přímé a nepřímé úměrnosti vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak • vybere odpovídající funkční vztah přímé a nepřímé úměrnosti, který popisuje jednoduchou reálnou situaci • používá k výpočtům trojčlenku <ul style="list-style-type: none"> • využívá při analýze praktické úlohy náčrtky • využívá polohové a metrické vlastnosti (vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úloh • využívá matematickou symboliku • rozhodne, zda je útvar středově souměrný, určí samodružné body, určí střed souměrnosti • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice shodných trojúhelníků • určí shodné útvary a své tvrzení zdůvodní • užívá věty o shodnosti útvarů sss, sus, usu • sestrojí trojúhelník podle vět sss, sus, usu a zapíše postup konstrukce pomocí matematické symboliky 	<p>Přímá a nepřímá úměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • úměrnost • pravouhlá soustava souřadnic • přímá úměrnost • nepřímá úměrnost • trojčlenka <p>Středová souměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • středová souměrnost • útvary ve středové souměrnosti <p>Shodnost trojúhelníků</p> <ul style="list-style-type: none"> • shodnost geometrických útvarů • věty o shodnosti trojúhelníku • konstrukce trojúhelníku 	
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely • využívá polohové a metrické vlastnosti k řešení geometrických úloh • využívá matematickou symboliku • pozná základní rovinné útvar čtyřúhelník a rozliší čtyřúhelníků • odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě • určí výpočtem obsah čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, určí výpočtem obvod čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, • načrtne rovinný útvar podle slovního zadání • provede jednoduché konstrukce (např. čtverec se zadanou stranou, rovnoběžka a kolmice daným bodem) • ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání • rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol) • používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka • odhaduje a vypočítá povrch krychle, kvádru, kolmého hranolu • odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádru, kolmého hranolu • rozpozná, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno • načrtne hranol ve volném rovnoběžném promítání • hranol ve volném rovnoběžném promítání • vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy • řeší jednoduchou úlohu, ověří výsledek úlohy 	<p>Čtyřúhelníky</p> <ul style="list-style-type: none"> • čtverec a obdélník • kosočtverec a kosodélník • rovnoběžník • obsah trojúhelníku • lichoběžník • deltoid <p>Hranol</p> <ul style="list-style-type: none"> • kolmé hranoly • objem hranolu • síť hranolu • povrch hranolu • slovní úlohy o hranolech 	
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem, procentem • určí počet procent, je-li dána procentová část a základ • určí procentovou část, je-li dán procentový počet a základ • určí základ, je-li dán procentový počet a procentová část • porovná kvantitativní vztahy, které jsou uvedeny v různých tabulkách nebo v tabulce a diagramu • vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu • užívá sloupcový a kruhový diagram • řeší úlohy o slevách a zdraženích v procentech, používá různé metody k řešení slovních úloh; řeší úlohy na procenta, promile, úrokování • získané poznatky z jednotlivých výstupů ŠVP používá při řešení aplikačních úloh • získané poznatky z jednotlivých výstupů ŠVP používá při řešení aplikačních geometrických úloh 	<p>Procenta</p> <ul style="list-style-type: none"> • co je procento • výpočet procentové části • výpočet základu • výpočet počtu procent • sloupcový a kruhový diagram • úrok, jednoduché úrokování, leasing • promile <p>Nestandardní aplikační úlohy – jsou zařazovány průběžně k jednotlivým tematickým celkům</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívání i dalších nestandardních úloh – pavučiny, pyramidy, magické čtverce, tangram, kombinační úlohy, hadi, dřívka, dlaždice, mříž, autobus, algebrogramy, číselné a logické řady 	
---	--	--

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zná z paměti druhé mocniny celých čísel od 1 do 10 a využívá je při výpočtech (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin), určí druhou mocninu 	<p>Mocniny a odmocniny</p> <ul style="list-style-type: none"> • druhá mocnina • určení druhé mocniny pomocí tabulek a kalkulačkou • druhá odmocnina • určení druhé odmocniny 	<p>Inf – tabulkový kalkulátor</p>

<p>a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě • počítá úlohy s užitím Pythagorovy věty • využívá polohové a metrické vlastnosti k řešení geometrických úloh, • řeší geometrické úlohy početně • zaokrouhluje čísla s danou přesností • využívá pro kontrolu výsledku odhad, účelně a efektivně využívá kalkulátor • dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů • vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných • využívá při úpravě výrazů vytýkání a vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ • vybere odpovídající výraz, který popisuje jednoduchou reálnou situaci" • používá písmeno jako: obecné číslo, proměnnou, neznámou; využívá jazyk algebry k řešení úloh; • cíleně provádí úpravy jednodušších algebraických výrazů (rozklad na součin, roznásobování, násobení a dělení jednočlenem); matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnné • provádí výpočty s mocninami • užívá n-tou mocninu, provádí výpočty s mocninami 	<p>pomocí tabulek a kalkulačkou</p> <ul style="list-style-type: none"> • výrazy s druhou mocninou a odmocninou <p>Pythagorova věta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pythagorova věta • užití Pythagorovy věty <p>Výrazy a mnohočleny</p> <ul style="list-style-type: none"> • číselné výrazy • výrazy s proměnnými • mnohočleny • sčítání a odčítání mnohočlenů • násobení mnohočlenů • dělení mnohočlenu jednočlenem <p>Mocniny s přirozeným mocnitelem</p> <ul style="list-style-type: none"> • mocniny s přirozeným mocnitelem 	
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • určí rozvinutý zápis čísla • získává zkušenosti v prostředí mince, váhy, hadí • rozumí pojmu rovnost • vyřeší rovnici pomocí ekvivalentních úprav • ověří správnost řešení slovní úlohy • využívá jazyk algebry k řešení úloh; formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic • vyjádří libovolnou neznámou ze vzorce • vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu • vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota) • pracuje s časovou osou • převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak • samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu • vyhodnocuje soubor dat procesuálně (evidence jízdy autobusem), poznává soubory dat konceptuálně (práce se vztahy v rodokmenu); vyhledává data, porovnává soubory dat; analyzuje statistické soubory, určuje aritmetický průměr, modus a medián; graficky znázorňuje soubory dat, čte z grafů a diagramů; užívá sloupcový a kruhový diagram • porovná kvantitativní vztahy, které jsou uvedeny v různých tabulkách nebo v tabulce a diagramu • zaokrouhluje čísla s danou přesností 	<ul style="list-style-type: none"> • zápis čísla pomocí mocnin deseti • operace s mocninami <p>Lineární rovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • rovnosti • ekvivalentní úpravy rovnic • slovní úlohy • lineární rovnice s jednou neznámou <p>Základy statistiky</p> <ul style="list-style-type: none"> • statistické šetření, četnost • aritmetický průměr, modus, medián • diagramy 	
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • účelně a efektivně využívá kalkulátor • využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata • využívá polohové a metrické vlastnosti k řešení geometrických úloh • řeší geometrické úlohy početně • využívá matematickou symboliku • pozná základní rovinné útvary: pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh • určí výpočtem obsah kruhu • určí výpočtem obvod kruhu • prostřednictvím řešení úloh odhaluje Thaletovu větu (jako množina bodů dané vlastnosti), využívá Thaletovu větu při řešení konstrukčních úloh • rozpozná rotační těleso, válec • používá pojmy síť, plášť, podstava válce • načrtne válec ve volném rovnoběžném promítání • odhaduje a vypočítá povrch válce • odhaduje a vypočítá objem válce • řeší slovní úlohy na válec; vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy • řeší jednoduchou úlohu • ověří výsledek úlohy • používá množiny, podmnožiny, průnik a sjednocení • pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice) • využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely • využívá polohové a metrické vlastnosti (Pythagorova věta, 	<p>Kruh, kružnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní pojmy • vzájemná poloha kružnice a přímky • vzájemná poloha dvou kružnic • délka kružnice • obsah kruhu • Thaletova věta <p>Válec</p> <ul style="list-style-type: none"> • válec • objem válce • síť válce • zobrazení válce • slovní úlohy o válci <p>Množiny</p> <ul style="list-style-type: none"> • množiny a podmnožiny • průnik a sjednocení množin • množina bodů dané vlastnosti <p>Konstrukční úlohy</p> <ul style="list-style-type: none"> • opakování základních konstrukcí • řešení konstrukčních úloh, 	
---	---	--

<p>trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úloh</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší geometrické úlohy početně • využívá matematickou symboliku • pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh • pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice) • získané poznatky z jednotlivých výstupů ŠVP používá při řešení aplikačních úloh • získané poznatky z jednotlivých výstupů ŠVP používá při řešení aplikačních geometrických úloh 	<p>konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků</p> <ul style="list-style-type: none"> • další konstrukční úlohy <p>Nestandardní aplikační úlohy – jsou zařazovány průběžně k jednotlivým tematickým celkům</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívání i dalších nestandardních úloh – pavučiny, pyramidy, magické čtverce, tangram, kombinační úlohy, hadi, dřívka, dlaždice, mříž, autobus, algebrogramy rodina, šifry, číselné a logické řady 	
---	---	--

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných • využívá při úpravě výrazů vytýkání a vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ • sčítá a násobí lomené výrazy • vybere nebo sestaví odpovídající výraz, který popisuje jednoduchou reálnou situaci 	<p>Lomené výrazy, rovnice (nejen) s neznámou ve jmenovateli</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnota výrazu • definiční obor výrazu • početní operace s lomenými výrazy <p>Rovnice s neznámou ve jmenovateli</p> <ul style="list-style-type: none"> • řešení lin. rovnic s neznámou ve jmenovateli 	

<ul style="list-style-type: none"> vyřeší soustavu dvou jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav řeší slovní úlohy pomocí soustav lineárních rovnic graficky vyřeší a ověří správnost řešení slovní úlohy vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice podobných trojúhelníků zkoumá podobné trojúhelníky, hledá pravidla a formuluje věty o podobnosti trojúhelníků, ty pak používá k argumentaci a výpočtům vybere odpovídající funkční vztah, který popisuje jednoduchou reálnou situaci určí definiční obor funkce a obor hodnot pozná funkční závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice přihradí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak vyčte z grafu podstatné informace (např. nejmenší a největší hodnota, růst, pokles) pracuje s lineární funkcí, narýsuje její graf seznámí se s kvadratickou funkcí a jejím grafem vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy, řeší jednoduchou úlohu, ověří výsledek úlohy seznámí se s funkcemi sin, cos, tg a jejich grafy, pomocí tabulek a kalkulátoru umí určit jednotlivé funkční hodnoty vyřeší slovní úlohu správným 	<ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy <p>Soustavy lineárních rovnic</p> <ul style="list-style-type: none"> řešení soustavy slovní úlohy řešené soustavou rovnic grafické řešení soustavy rovnic <p>Podobnost</p> <ul style="list-style-type: none"> podobnost geom. útvarů poměr podobnosti podobnost trojúhelníku <p>Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> pravoúhlá soustava souřadnic zavedení pojmu funkce definiční obor a obor hodnot vyjádření funkce pomocí tabulky, grafu, rovnice čtení z grafu funkce rostoucí, klesající a konstantní <p>Lineární funkce (přímá úměrnost)</p> <ul style="list-style-type: none"> přímá úměrnost grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic kvadratická funkce <p>Goniometrické funkce ostrého úhlu</p> <ul style="list-style-type: none"> goniometrické funkce jako poměry stran v pravoúhlém trojúhelníku výpočty v pravoúhlém trojúhelníku užití goniometrických funkcí 	
---	---	--

<p>použitím goniometrických funkcí</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná jehlan a používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, načrtne a sestrojí obraz jehlanu modeluje jehlany, načrtne a sestrojí jejich síť odhaduje a počítá povrch a objem jehlanu rozpozná kužel a používá pojmy podstava, plášť, vrchol, načrtne obraz kužele načrtne a sestrojí síť kužele odhaduje a počítá povrch a objem kužele rozpozná a načrtne kouli, vyznačí její poloměr a průměr odhaduje a počítá povrch a objem koule orientuje se v základních pojmech finanční matematiky vypočítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře určí hledanou jistinu provádí složené úrokování řeší úlohy z praxe na jednoduché úrokování aplikuje poznatky z minulých let, logickou úvahu a nalézá řešení různých slovních úloh 	<p>Jehlan</p> <ul style="list-style-type: none"> popis a zobrazení jehlanu síť jehlanu povrch a objem jehlanu <p>Kužel</p> <ul style="list-style-type: none"> popis a zobrazení kužele síť kužele povrch a objem kužele <p>Koule</p> <ul style="list-style-type: none"> koule objem a povrch koule <p>Finanční matematika</p> <ul style="list-style-type: none"> peníze, mince, bankovky, platební karty, inflace jednoduché úrokování složené úrokování slovní úlohy z praxe pavučiny, pyramidy, magické čtverce, tangram, kombinační úlohy, hadi, dřívka, dlaždice, mříž, autobus, algebrogramy, číselné a logické řady 	
---	--	--

6.3.3 Informatika

6.3.3.1 Informatika

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Informatika se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně. Pokud je to možné, vyučování probíhá jako dvojhodinovka jednou za dva týdny.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- Data, informace a modelování
- Algoritmizace a programování
- Informační systémy
- Digitální technologie

Výchovně vzdělávací cíle:

- analyzovat problém a vybírat aspekty, které lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení;
- vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci;
- zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat;
- poznávat, jak a proč digitální technologie fungují a díky tomu chápat základní principy kódování a s větším porozuměním chránit sebe, své soukromí, data i zařízení;
- učit se vyvíjet funkční technická řešení problémů;
- osvojit si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást vývoje v informačních technologiích;
- zvažovat a ověřovat dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Charakteristika výuky Informatiky na 2. stupni ZŠ:

Žáci si prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činností s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá Informatika svým specifickým dílem.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- žák účelně a správně používá terminologii a symboliku, která je často úzce provázána s matematikou;
- při práci s informacemi žák vybírá vhodnou aplikaci a způsob jejich zpracování a prezentace;
- používá osvojené postupy a algoritmy;
- kriticky zhodnotí zdroj informací a reálnou možnost jejich využití, z chyby se dokáže poučit.

Učitel:

- vede žáky k používání správné terminologie;
- umožňuje žákům využívat vlastní poznámky;
- vede ke spolupráci s ostatními žáky.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- v případě více zdrojů informací přemýšlí o rozdílech a shodách a jejich příčinách;
- nenechá se odradit počátečním nezdarem;
- při řešení úloh dokáže vhodně a správně využívat běžně dostupné zdroje informací (internet, elektronické encyklopedie, e-mail...);
- uvědomuje si zodpovědnost při získávání a šíření informací.

Učitel:

- zadává takové úkoly, které žáků umožňují využívat různé zdroje informací;
- vede žáky zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení;
- funguje jako poradce a směřuje žáky tak, aby se nenechali odradit počátečním nezdarem.

Kompetence komunikativní

Žák:

- rozumí různým typům informačních prostředků, využívá je ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení do společenského dění;
- pokud neumí rozpoznat a využít příslušný informační zdroj, dokáže bez ostychu požádat o pomoc spolužáka případně učitele;
- dokáže prezentovat výsledky své práce a vhodně argumentovat při jejich obhajobě.

Učitel:

- využívá různé způsoby při zadávání úkolů (předtištěné, rozesílání e-mailem...) a odevzdávání úkolů žáky;
- funguje jako poradce a směřuje žáky tak, aby se nenechali odradit počátečním nezdarem;
- učí žáky využívat vhodné technologie pro komunikaci na dálku.

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák:

- postupně se učí pravidla práce ve skupině – přijímání různých rolí a ovlivňování kvality společného výsledku;
- dokáže pomoc poskytnout, je-li o ni požádán;
- učí se poznávat, kdy druhý pomoc potřebuje a snaží se mu pomoc poskytnout;
- dochází k poznání, že člověk sám lépe pochopí podstatu problému, pokud ji někomu vysvětluje a tím si vytváří pozitivnější představu o sobě samém a začíná si více důvěřovat.

Učitel:

- umožňuje žákům při plnění úkolů vzájemně spolupracovat;

- umožňuje žákům podílet se na hodnocení své vlastní práce i na hodnocení práce ostatních žáků na základě předem daných kritérií;
- při zpracovávání informací vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami.

Kompetence pracovní

Žák:

- učí se účelně a bezpečně využívat ICT a tyto dovednosti využívá i v dalších vzdělávacích oblastech;
- postupně zdokonaluje práci s ICT a dosahuje tak rychleji a kvalitněji výsledky a uvědomuje si využitelnost těchto dovedností ve všech profesích;
- dbá na šetrné zacházení se svěřenou technikou.

Učitel:

- umožňuje žákům využívat ICT nejen při hodinách informatiky, ale i ve volném čase k přípravě referátů a projektů na jiné předměty a je jim nápomocný;
- umožňuje žákům využít ICT pro hledání informací důležitých pro jejich další profesní růst;
- vyžaduje pravidelnou údržbu svěřené techniky.

Kompetence digitální

Žák na konci 7. ročníku:

- během svého vzdělávání kombinuje různá digitální zařízení za účelem efektivnějšího plnění zadaných úkolů;
- odlišuje citlivé osobní údaje od těch, které lze zveřejňovat, a podle toho spravuje svou digitální identitu, kterou využívá pro potřebu vzdělávání; ve své digitální identitě dohledá informace, kterých není autorem;
- podle pokynů nastavuje zabezpečení v používaných zařízeních; reaguje na typické projevy „kyberútoku“;
- odlišuje autorská práva od práv ochrany osobních údajů; zohledňuje právní aspekty při využívání a tvorbě digitálního obsahu;
- upravuje obsah, který vytvořil někdo jiný, s cílem přizpůsobit ho novým účelům;
- ukládá informace tak, aby je mohl efektivně třídit a vyhledávat.

Žák na konci 9. ročníku:

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít;
- promyšleně buduje svou digitální identitu a zajímá se, jak k ní přispívají ostatní; kontroluje svou digitální stopu;
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje;
- cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv; při práci v digitálním prostředí a při práci s osobními údaji dodržuje právní normy;
- pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový;
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje.

Učitel:

- vytváří situace a úkoly, které vyžadují využívání digitálních zařízení a sdílení digitálního obsahu;
- vede žáky k bezpečnému používání digitálních zařízení; k bezpečnému používání a sdílení osobních identifikačních údajů, k ochraně sebe a ostatních před škodami;
- vede žáky k pochopení toho, jak se autorská práva a licence vztahují k datům, informacím a digitálnímu obsahu;

6. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		
KÓDOVÁNÍ A ŠIFROVÁNÍ DAT A INFORMACÍ		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> rozpozná zakódované informace kolem sebe zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer zakóduje v obrázku barvy více způsoby zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ke kódování využívá i binární čísla 	<ul style="list-style-type: none"> přenos informací, standardizované kódy znakové sady přenos dat, symetrická šifra identifikace barev, barevný model vektorová grafika zjednodušení zápisu, kontrolní součet binární kód, logické A NEBO 	<p>Mat – Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>MV 1 – identifikování základních orientačních prvků v textu</p> <p>OSV 9 – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</p>
INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
PRÁCE S DATY		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) odpoví na otázky na základě dat v tabulce popíše pravidla uspořádání v existující tabulce doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy navrhne tabulku pro záznam dat propojí data z více tabulek či grafů 	<ul style="list-style-type: none"> data v grafu a tabulce evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce kontrola hodnot v tabulce filtrování, řazení a třídění dat porovnání dat v tabulce a grafu řešení problémů s daty 	<p>Mat – Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>OSV 8 – otevřená a pozitivní komunikace; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání</p> <p>OSV 9 – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</p> <p>MV 1 – identifikování základních orientačních prvků v textu</p>

INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva 	<ul style="list-style-type: none"> školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace 	<p>OSV 10 – zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů</p> <p>MKV 2 – uplatňování principu slušného chování; tolerance</p> <p>MV 1 – identifikování základních orientačních prvků v textu</p>
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
POČÍTAČE		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> nainstaluje a odinstaluje aplikaci uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory vybere vhodný formát pro uložení dat vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě porovná různé metody zabezpečení účtů spravuje sdílení souborů pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy 	<ul style="list-style-type: none"> datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému správa souborů, struktura složek instalace aplikací domácí a školní počítačová síť fungování a služby internetu princip e-mailu přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení /dialogová okna) 	<p>OSV 4 – rozvoj schopnosti dobře organizovat svůj čas; hledání pomoci při potížích</p> <p>OSV 8 – otevřená a pozitivní komunikace; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání</p>

7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
PROGRAMOVÁNÍ – OPAKOVÁNÍ A VLASTNÍ BLOKY		

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní 	<ul style="list-style-type: none"> vytvoření programu opakování podprogramy 	<p>OSV 3 – rozvoj sebekontroly, sebeovládání; organizace vlastního času, plánování učení</p> <p>OSV 5 – rozvoj základních rysů kreativity</p> <p>OSV 8 – otevřená a pozitivní komunikace; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání</p> <p>OSV 9 – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</p>
<p>PROGRAMOVÁNÍ – PODMÍNKY, POSTAVY A UDÁLOSTI</p>		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 	<ul style="list-style-type: none"> opakování s podmínkou události, vstupy objekty a komunikace mezi nimi 	<p>OSV 3 – rozvoj sebekontroly, sebeovládání; organizace vlastního času, plánování učení</p> <p>OSV 5 – rozvoj základních rysů kreativity</p> <p>OSV 8 – otevřená a pozitivní komunikace; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání</p> <p>OSV 9 – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</p>
<p>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ</p>		
<p>MODELOVÁNÍ POMOCÍ GRAFŮ A SCHÉMAT</p>		

<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí známé modely jevů, situací, činností v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku pomocí ohodnocených grafů řeší problémy pomocí orientovaných grafů řeší problémy vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností 	<ul style="list-style-type: none"> standardizovaná schémata a modely ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu orientované grafy, automaty modely, paralelní činnost 	<p>Mat – Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>MV 1 – identifikování základních orientačních prvků v textu</p> <p>OSV 9 – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</p>
--	--	--

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
PROGRAMOVÁNÍ – VĚTVENÍ, PARAMETRY A PROMĚNNÉ		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav používá souřadnice pro programování postav používá parametry v blocích, ve vlastních blocích vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu diskutuje různé programy pro řešení problému 	<ul style="list-style-type: none"> větvení programu, rozhodování grafický výstup, souřadnice podprogramy s parametry proměnné 	<p>OSV 3 – rozvoj sebekontroly, sebeovládání; organizace vlastního času, plánování učení</p> <p>OSV 5 – rozvoj základních rysů kreativity</p> <p>OSV 8 – otevřená a pozitivní komunikace; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání</p> <p>OSV 9 – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</p>

<ul style="list-style-type: none"> hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 		
INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
HROMADNÉ ZPRACOVÁNÍ DAT		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) řeší problémy výpočtem s daty připíše do tabulky dat nový záznam seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat 	<ul style="list-style-type: none"> relativní a absolutní adresy buněk použití vzorců u různých typů dat funkce s číselnými vstupy funkce s textovými vstupy vkládání záznamu do databázové tabulky řazení dat v tabulce filtrování dat v tabulce zpracování výstupů z velkých souborů dat 	<p>Mat – Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>OSV 8 – otevřená a pozitivní komunikace; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání</p> <p>OSV 9 – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</p> <p>MV 1 – identifikování základních orientačních prvků v textu</p>

9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
PROGRAMOVACÍ PROJEKTY		
ŽÁK: <ul style="list-style-type: none"> řeší problémy sestavením algoritmu v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný 	<ul style="list-style-type: none"> programovací projekt a plán jeho realizace popsání problému testování, odladění, odstranění chyb pohyb v souřadnicích ovládání myši, posílání zpráv vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu nástroje zvuku, úpravy seznamu import a editace kostýmů, 	<p>OSV 3 – rozvoj sebekontroly, sebeovládání; organizace vlastního času, plánování učení</p> <p>OSV 5 – rozvoj základních rysů kreativity</p> <p>OSV 8 – otevřená a pozitivní komunikace;</p>

<p>program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému • zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně 	<p>podmínky</p> <ul style="list-style-type: none"> • návrh postupu, klonování • animace kostýmů postav, události • analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné • výrazy s proměnnou • tvorba hry s ovládáním, více seznamů • tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy 	<p>cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání</p> <p>OSV 9 – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</p>
<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</p>		
<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</p>		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí • vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich • na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat • popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní • na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu • diskutuje o cílech a metodách hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat • diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu 	<p>Hardware a software</p> <ul style="list-style-type: none"> • složení současného počítače a principy fungování jeho součástí • operační systémy: funkce, typy, typické využití • komprese a formáty souborů • fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) <p>Sítě</p> <ul style="list-style-type: none"> • typy, služby a význam počítačových sítí • fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa • struktura a principy internetu, datacentra, cloud • web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL • princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) <p>Bezpečnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy • zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat <p>Digitální identita</p>	<p>OSV 4 – rozvoj schopnosti dobře organizovat svůj čas; hledání pomoci při potížích</p> <p>OSV 8 – otevřená a pozitivní komunikace; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat • fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies 	
ZÁVĚREČNÉ PROJEKTY		
<p>Popis Vyučující může alokované hodiny využít na dokončování programovacích projektů, ale může také zvolit projekt pro interdisciplinární a mimoškolní aplikaci informatiky, např. vytváření digitálních modelů jevů, webové stránky, aplikace v chytré domácnosti a další. Alternativou může být také příprava na soutěž v robotice, programování. Projekt má sloužit k prokázání tvůrčího přístupu žáků k řešení problémů</p>	<p>OSV 3 – stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení</p> <p>OSV 5 – pružnost nápadů, originalita</p> <p>OSV 9 – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</p> <p>OSV 10 – rozvoj dovednosti pro řešení problémů a rozhodování</p> <p>MV 7 – utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti</p>	

6.3.4 Člověk a společnost

6.3.4.1 Dějepis

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu jsou 2 vyučovací hodiny týdně.

Předmět Dějepis se realizuje až na II. stupni, rámcově navazuje na některá témata zařazená na I. stupni v oblasti Člověk a jeho svět.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 6. a 7. ročník:
  - Člověk v dějinách, Počátky lidské společnosti, Nejstarší civilizace, Kořeny evropské kultury, Křesťanství a středověká Evropa, Objevy a dobývání
- 8. a 9. ročník:
  - Počátky nové doby, Modernizace společnosti, Moderní doba a Rozdělený a integrující se svět.

Výchovně vzdělávací cíle:

Vzdělávání v Dějepise směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického myšlení;
- seznámení s hlavními vývojovými liniemi;
- získání orientace v čase;
- pochopení souvislostí dějinných událostí;
- chápání kulturních odlišností světa;
- utváření pozitivního hodnotového systému.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsah předmětu Dějepis pomáhá vytvářet historické vědomí žáků. Žáci jsou vedeni k odkazu vlastního národa, evropské civilizace i civilizací ostatních. Nové poznatky se žáci učí poznávat sami z různých zdrojů – internet, encyklopedie, krásná literatura, historické prameny, archiválie, časopisy, atlasy. Podle možnosti je žákům zprostředkována návštěva muzeí, památníků, archivů, výstav – za účelem poznávání historických pramenů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí;
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy.

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů;
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů;
- vede k zamýšlení nad historickým vývojem.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti;
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopný je obhájit.

Učitel:

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů);
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením;
- vede žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování.

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů;
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Učitel:

- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování;
- zařazuje do výuky diskusi;
- vede žáky k věcnému argumentování;
- vede žáky k práci s různými typy textů;
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu.

Učitel:

- vytváří příznivé klima třídy;
- dodává žákům sebedůvěru;
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopný vcítit se do situací ostatních lidí;
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy;
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví;
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování;
- dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence pracovní

Žák:

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky;
- využívá svých znalostí v běžné praxi.

Učitel:

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce;
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat;
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi.

Kompetence digitální

Žák na konci 7. ročníku:

- zná základní milníky vývoje technologií a jak technologie ovlivní společnost;
- během svého vzdělávání kombinuje různá digitální zařízení za účelem efektivnějšího plnění zadaných úkolů;
- vytváří a upravuje digitální obsah, v případě potřeby je schopen jeden digitální formát doplnit či rozšířit jiným formátem;
- upravuje obsah, který vytvořil někdo jiný, s cílem přizpůsobit ho novým účelům;
- na základě vlastních kritérií pro vyhledávání získává potřebné informace z doporučených zdrojů.

Učitel:

- zadá projekt na téma technologie a vývoj technologií;
- zadá při plnění úkolů používat různé technologie (PC, telefon);
- zadá tvorbu prezentace na určité téma z historie;
- předloží žákům texty z historie a žáci je dokážou upravit;
- probere se žáky zdroje, ze kterých mohou čerpat při studiu dějepisu, doporučí vhodné zdroje.

Žák na konci 9. ročníku:

- popíše souvislost rozvoje informačních technologií s rozvojem společnosti a uvádí objevy, které výrazně posunuly využití digitálních technologií ve společnosti;
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání;
- získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje;
- popíše souvislost rozvoje informačních technologií s rozvojem společnosti a uvádí objevy, které výrazně posunuly využití digitálních technologií ve společnosti.

Učitel:

- zadá projekt na téma technologie a vývoj technologií;
- probere se žáky zdroje, z kterých mohou čerpat při studiu dějepisu, doporučí vhodné zdroje;
- vede žáky k poznání digitálních technologií a vytváří pro žáky aktivity a činnosti, při kterých žáci řeší vybrané problémy nebo navrhnou různé postupy řešení pomocí digitálních technologií.

DĚJEPIS

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: ČLOVĚK V DĚJINÁCH</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků • uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány • orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu <p>POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu • objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost <p>NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací • uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví • demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství • porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické 	<ul style="list-style-type: none"> • význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; • informační zdroje a instituce • historické prameny, historický čas a prostor • historické epochy • práce a atlasem, mapou • člověk a lidská společnost v pravěku • objasní význam zemědělství • způsoby obživy, bydlení, materiálů používaných k výrobě zbraní • dobytkářství, význam kovů pro společnost • archeologické kultury na našem území • nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz • Mezopotámie, Egypt, Čína • přírodní podmínky a vznik starověkých civilizací • starověké despotie • památky starověkých civilizací • antické Řecko a Řím • antická demokracie • formy vlády • střední Evropa a její styky s antickým Středomořím • mytologie • význam náboženství, vznik křesťanství, židovská víra, polyteistická náboženství • památky antiky 	<p>OSV 7, 11</p> <p>EGS 1</p> <p>EVV 4</p> <p>MKV 1,3</p> <p>VDO 3,4</p> <p>VkO – člověk a čas</p> <p>VV – pravěké umění, pravěká zvířata, zbraně</p> <p>Ze – oblasti zemědělské produkce, podnebí</p> <p>Čj – Antické báje</p> <p>Vv – umění starověké, antické; bohové Řecka</p>

demokracie		
7. ročník		
Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: KŘEŠŤANSKÁ A STŘEDOVEKÁ EVROPA</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech uvede první státní útvary na našem území uvede základní informace z období počátků českého státu rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu popíše úlohu a postavení církve ve středověk společnosti vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury <p>OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY</p> <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní 	<ul style="list-style-type: none"> nový etnický obraz Evropy etnické změny význam křesťanství pro vznik států, christianizace Evropy utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) Kulturní památky Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě První panovníci, jejich časové zařazení, vláda Vývoj středověkých měst Přemyslovci, Lucemburkové Vláda Karla IV., kulturní rozkvět Památky na českém území křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy vztah katolické církve ke kacířství struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev kultura středověké společnosti, sociální rozdíly románské a gotické umění a vzdělanost památky, stavitelství, ikony, malířství renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou zámořské objevy a počátky dobývání světa hospodářské podmínky důsledky zámořských objevů 	<p>OSV 7, 11</p> <p>EGS 1</p> <p>EVV 4</p> <p>MKV 1, 3</p> <p>VDO 3,4</p> <p>Čj – počátky písemných pramenů kroniky, životopis Karel IV.</p> <p>Vv – gotické umění, stavitelství</p> <p>VkO – vztahy, tolerance, hodnoty</p> <p>Vv – renesance</p> <p>Hv – husitské písně</p> <p>Ze – objevení Ameriky, zámořské objevy</p>

<p>život</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky 		
8. ročník		
Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu <p>MODERNIZACE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů uvede základní historické události v naší zemi v 19. století 	<ul style="list-style-type: none"> český stát a velmoci v 15.–18. století náboženské konflikty třicetiletá válka – příčiny, průběh, důsledky absolutistický systém vlády český stát a velmoci v 15.–18. století parlamentarismus barokní kultura a osvícenství změny v myšlení Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA Lidská práva Napoleonské války – důsledky národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa osvícenství revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka konflikty mezi velmocemi, kolonialismus nerovnoměrnost vývoje zemí soupeření mezi evropskými velmocemi kulturní různorodost doby první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky 	<p>OSV 7, 11</p> <p>EGS 1</p> <p>EVV 4</p> <p>MKV 1,3</p> <p>VDO 1,2,3,4</p> <p>VkO – formy vlády, lidská práva, politické strany</p> <p>VV – barokní umění, umění do 20. století, umění začátku 20. století</p> <p>Čj – osvícenství, slovníky</p>

<ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap <p>MODERNÍ DOBA</p> <ul style="list-style-type: none"> uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> vojenská technika společnost 	
---	---	--

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <p>MODERNÍ DOBA</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu 	<ul style="list-style-type: none"> nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy důsledky pro Československo a svět mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus rysy totalitních režimů druhá světová válka; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války holocaust, antisemitismus projevy rasismu 	<p>OSV 7,11</p> <p>EGS 1</p> <p>EVV 4</p> <p>MKV 1,3</p> <p>VDO 1,2,3,4</p> <p>VkO – extremismus, lidská práva, demokratické formy vlády</p> <p>Ze–státy, státní zřízení</p>

<ul style="list-style-type: none"> • popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv • na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky <p>ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SE SVĚT</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce • posoudí postavení rozvojových zemí • chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti • prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<ul style="list-style-type: none"> • studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření • rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět • vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky • problémy současnosti • vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) • věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava 	
--	--	--

6.3.4.2 Výchova k občanství

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výchova k občanství se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 6., 7., 8., 9. ročník
  - Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Člověk stát a hospodářství, Člověk stát a právo, Mezinárodní vztahy – globální svět

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání ve výchově k občanství směřuje k:

- postupné utváření osobního a občanského profilu žáků;
- realistické sebepoznávání a poznávání osobnosti druhých lidí;
- pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací;
- respektování a uplatňování mravních principů a pravidel společenského soužití;
- posilování smyslu pro odpovědnost za vlastní názor, chování a jednání i jejich důsledky;
- směřování k plnohodnotnému soukromému životu;
- utváření pozitivních občanských postojů;
- motivaci k aktivnímu podílu na životě demokratické společnosti;
- rozvoj občanského a právního vědomí, seznámení s úkoly politických institucí a orgánů;
- prevenci rasistických, xenofobních a extremistických postojů;
- výchovu k toleranci a respektování lidských práv;
- výchovu k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot;
- rozvoj vědomí sounáležitosti s evropskou civilizací a kulturou, přijetí hodnot demokratické Evropy, včetně kolektivní obrany;
- rozvoj finanční gramotnosti;
- osvojení pravidel chování v krizových situacích a při mimořádných událostech.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavním cílem předmětu Výchova k občanství je postupné formování a rozvíjení žáků jako občanů, jejich orientace ve významných okolnostech společenského života, utváření vztahu a formování vnitřních postojů žáků ke skutečnosti a k důležitým oblastem lidského života, upevňování vědomí odpovědnosti za vlastní jednání a rozvoj sebepoznávání vedoucí k plnohodnotnému a pro jedince spokojenému životu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- vyhledává a třídí informace, na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně využívá v osobním a občanském životě;
- získané poznatky propojuje s poznatky z různých vzdělávacích oblastí do širších celků;
- postupně si vytváří ucelenější pohled na společenské a kulturní jevy.

Učitel:

- zadává úkoly, při jejichž plnění žáci vyhledávají informace z různých zdrojů;
- jejichž řešení vyžaduje využití poznatků z různých vzdělávacích oblastí.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá různé problémové situace ve škole, v rodině, obci, státě i ve světě;
- přemýšlí o problému a jeho příčinách;
- na základě vlastního úsudku a zkušeností hledá vhodné řešení;
- své návrhy porovnává s praktickým životem;
- seznamuje se s problematikou peněz a cen, učí se odpovědnému spravování financí.

Učitel:

- zařazuje vhodné aktivity a metody;
- povzbuzuje žáka při případném nezdaru a vede ho k vytrvalosti.

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory;
- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně;
- naslouchá druhým, snaží se jim porozumět;
- aktivně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje.

Učitel:

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu;
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracuje v malé skupině i ve třídě, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce;
- podílí se na utváření příjemné pracovní atmosféry na základě ohleduplnosti k ostatním spolužákům, respektuje názory ostatních.

Učitel:

- vytváří pozitivní atmosféru ve třídě;
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování;
- podporuje sebedůvěru jednotlivých žáků.

Kompetence občanské

Žák:

- zná svá práva a povinnosti ve škole, v rodině, ve společnosti;
- váží si svých spolužáků, učitelů, rodičů a ostatních lidí;
- oceňuje a chrání naše kulturní dědictví a tradice;
- respektuje požadavky na zdravé životní prostředí.

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel školního řádu;
- vede žáka k zodpovědnému rozhodování;
- směřuje žáka k zapojení do kulturních a sportovních aktivit mimo vyučování.

Kompetence pracovní

Žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v praktickém životě;
- plní povinnosti, dodržuje vymezená pravidla;
- chrání své zdraví i zdraví druhých při běžných, rizikových i mimořádných událostech;

- poznává otázky obrany státu.

Učitel:

- vyžaduje plnění vymezených povinností a pravidel;
- umožňuje žákům spolupracovat a vzájemně si pomáhat.

Kompetence digitální

Žák na konci 7. ročníku:

- komunikuje se svými vrstevníky a samostatně si volí známou digitální technologii;
- odlišuje citlivé osobní údaje od těch, které lze zveřejňovat, a podle toho spravuje svou digitální identitu, kterou využívá pro potřebu vzdělávání; ve své digitální identitě dohledá informace, kterých není autorem;
- podle pokynů nastavuje zabezpečení v používaných zařízeních; reaguje na typické projevy „kyberútoku“;
- sdílí data, informace a obsah se svými vrstevníky a volí pro to vhodnou technologii.

Učitel:

- žáky poučí o různých komunikacích pomocí digitálních technologií, vede je k rozpoznávání rizik;
- vede žáky k bezpečnému zacházení s digitálním světem a vytváří situace, ze kterých žák dokáže zjistit, jak zacházet s citlivými údaji;
- seznámí žáky s nebezpečím v kyberprostoru a seznámí je s nastavením bezpečí;
- vytváří pro žáky aktivity a činnosti, při kterých žáci řeší vybrané problémy nebo navrhují různé postupy řešení pomocí digitálních technologií.

Žák na konci 9. ročníku:

- charakterizuje digitální zdroje důležité pro občana a prostřednictvím digitálních technologií se zapojuje do dění ve svém okolí; uvádí situace, kdy digitální technologie zlepšují život různým sociálním skupinám;
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje;
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii;
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci.

Učitel:

- vede žáky k aktivnímu využívání osobních digitálních zařízení, vede žáky k zájmu o své okolí a vytváří pro žáky aktivity zaměřené na využití technologií v různých sociálních skupinách;
- seznámí žáky s nebezpečím v kyberprostoru a seznámí je s nastavením bezpečí;
- vede žáky ke komunikaci pomocí digitální technologie a k prozkoumání nejvhodnějšího způsobu komunikace, upozorní na rizika v kyberprostoru;
- vytváří situace, při kterých žáci sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi a data využívají i k týmové práci.

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitelem a respektuje práva a oprávněné 	<ul style="list-style-type: none"> Naše škola, pravidla chování, práva a povinnosti žáka Moje vizitka, pravidla chování při různých příležitostech Konflikty, komunikace Hospodaření v rodině Život mezi lidmi, společenská pravidla, pravidla pomáhající žít spolu Lidská práva, dětská práva Porušování lidských práv Vztahy ve třídě, šikana, krizové situace Nerespektování pravidel Místo, kde žiji, domov, obec, kraj Naše obec, region, kraj, důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku Stát, státní symboly, vznik státu, legendy a mýty Významné osobnosti českých dějin Národ, vlastenectví, státní občanství Tolerance, menšiny, xenofobie, extremismus Žiji v Evropě, EU ČR v rámci Evropy Žiji na Zemi – ochrana přírody Ekologie, konzum, recyklace, ekologický způsob života 	<p>OSV 1–11</p> <p>MKV 1, 2, 4, 5</p> <p>VDO 1, 2, 3</p> <p>EGS 1, 2, 3</p> <p>EVV 3, 4</p> <p>Dě – čas, chápání v čase</p> <p>VkZ – tolerance</p>

<p>zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání • odlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu • rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti • popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování • uvede příklady konzumního života, objasní pojem recyklování a aktivně se na recyklaci podílí		
---	--	--

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru • popíše význam a činnost žákovské samosprávy • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích • dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování • rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky • objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů • vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů 	<ul style="list-style-type: none"> • Člověk jako osobnost – schopnosti, charakter • Žijeme ve společenství lidí, společnost, společenské skupiny, rodina, školní třída • Život ve škole, povinná školní docházka, práva a povinnosti žáků, učitelů • Komunikace, agresivita a asertivita, způsoby komunikace • Pravidla chování, zákony, morální pravidla, společenská pravidla • Důsledky porušování pravidel a norem • Já a společenský systém, Česká republika – demokratický stát, moc ve státě • Prezidenti v České republice • Národnostní menšiny, rasová nesnášenlivost • Vlastenectví • Základní lidská práva, Všeobecná deklarace lidských práv, listina základních práv a svobod, porušování lidských práv, xenofobie, antisemitismus, trestní odpovědnost • Historická tradice – naši slavní předkové • Kultura a umění, hmotná a duchovní kultura, umění a druhy umění, společenská zařízení, společenská událost • Kultura v našem městě • Prostředky komunikace • Kulturní bohatství, přírodní a kulturní památky České republiky, UNESCO • Problémy „Modré planety“, významné globální problémy • Obrana státu – povinnosti 	<p>OSV 1–11</p> <p>MKV 1, 2, 4, 5</p> <p>VDO 1, 2, 3</p> <p>EGS 1, 2, 3</p> <p>EVV 3, 4</p> <p>MV 1, 2, 4, 5</p>

<ul style="list-style-type: none"> • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti • odlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu • přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitelem a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod • rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady • uvede příklady významných osobností, které proslavily náš národ • kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí • uvede příklady památných míst obce a regionu, zná některé významné památky České republiky • objasní souvislosti globálních a lokálních problémů • uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny možné důsledky • rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady • na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, 	<p>občana, ozbrojené síly, armáda ČR, NATO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Já a hospodaření – vlastnictví, majetek • Peníze – funkce, formy peněz, hospodaření s penězi • Rozpočet – druhy rozpočtu 	
--	---	--

<p>vysvětlí jejich omezení</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu 		
--	--	--

8. ročník		
Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru popíše formy společnosti, uvede znaky zdravého životního stylu uvede osobnosti, které nás proslavili v zahraničí uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství 	<ul style="list-style-type: none"> Já jsem já – duševní vlastnosti, temperament, schopnosti, charakter, vůle Potřeby, zájmy, hodnoty Jak mě vidí ostatní, jak se vidím já Moje pocity, emoce, stres, náročné životní situace Moje smysly a paměť Osobnosti naší země Člověk mezi lidmi, lidská setkání, stereotyp, mezilidské vztahy, konflikt, fáze konfliktu Člověk ve státě – Stát jeho funkce a typy, státy podle způsobu vlády, demokracie, totalita, státy podle správního uspořádání – unitární stát, federativní stát O demokracii – demokracie, demokratické volby, volby v ČR, politické strany Já občan – občan, občanství, základní povinnosti občana, základní práva občana Ústava, funkce ústavy, obsah ústavy, lidská práva a základní svobody, listina základní práv a svobod Právní řád ČR, právní vztahy a právní normy, právní řád, trestná činnost, trestný čin, korupce, kriminalita 	<p>OSV 1–11</p> <p>MKV 1, 2, 4, 5</p> <p>VDO 1, 2, 3</p> <p>EGS 1, 2, 3</p> <p>EVV 3, 4</p> <p>MV 1, 2, 4, 5</p> <p>VkZ – závislosti, partnerské vztahy</p> <p>Dě – osobnosti českých dějin</p>

<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky • objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů • vyloží smysl voleb do zastupitelstev demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů • uvede největší politické strany v ČR • popíše volební systém v ČR • objasní smysl voleb v demokratických státech a vysvětlí, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat život občanů • vysvětlí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád, respektovat základní právní normy našeho státu • uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soudy, advokáti, notáři) • rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů • uvede příklady základních práv a svobod každého člověka a dokumentů upravujících lidská práva • posoudí význam ochrany lidských práv a svobod • v případě potřeby přiměřeně uplatňuje svá práva • rozpozná protiprávní jednání, 		
--	--	--

<p>rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady postihů, které může použít náš stát v případě protiprávního jednání (pokuta, odnětí svobod aj.) • diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání 		
---	--	--

9. ročník		
Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • popíše znaky světových náboženství • rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti • objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru • vyloží souvislost mezi různými 	<ul style="list-style-type: none"> • Člověk a náboženství – náboženství, náboženská tolerance, judaismus, křesťanství, islám, hinduismus, buddhismus, nová náboženská hnutí • Extremismus, fanatismus • Moje budoucnost – má osobnost, sny, zájmy, dovednosti • Volba povolání, volba střední školy • Poradenská střediska, porady, kde hledat pomoc • Nástup do zaměstnání, pracovní smlouva • Finanční gramotnost, peníze, možnost platby, nakládání s penězi, • Úspory, úvěry, úroky, bankovní systém • Trh výrobků a služeb, nabídka, poptávka, cena, konkurence • Národní hospodářství, tržní a centrálně plánovaná ekonomika, struktura národního hospodářství, HDP, nezaměstnanost, inflace, obchodní bilance • Pronájem, uzavírání smluv • Hospodaření domácnosti, rodinný rozpočet, daň. • Státní rozpočet, daně 	<p>OSV 1–11</p> <p>MKV 1, 2, 4, 5</p> <p>VDO 1, 2, 3</p> <p>EGS 1, 2, 3</p> <p>EVV 3, 4</p> <p>MV 1, 2, 4, 5</p> <p>Ma – slovní úlohy, procenta</p> <p>Pě – rozpočet domácnosti</p>

<p>pracovními činnostmi a předpoklady nutnými pro jejich výkon</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede hlavní problémy, které mohou nastat v případě nezaměstnanosti (peníze, vztahy v rodině) • popíše, jak si může poradit v případě nezaměstnanosti • na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení • vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít • uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu • na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz • uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti • objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi • rozlišuje, ze kterých zdrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • Mezinárodní spolupráce, mezinárodní smlouvy, mezinárodní organizace • OSN, NATO, OECD, WHO • Evropská integrace a Evropská unie – aktuální změny a postavení ČR. EU jako instituce, význam EU, symboly EU • Globalizace – příčiny a důsledky globalizace, multikulturalismus, globální problémy 	
---	--	--

<p>pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uveďte příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uveďte příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování • objasní souvislosti globálních a lokálních problémů • uveďte některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny možné důsledky		
--	--	--

6.3.5 Člověk a příroda

6.3.5.1 Fyzika

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Fyzika se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 2 vyučovací hodiny týdně v každém z ročníků. Jen v druhém pololetí 8. ročníku je časová dotace snížena na 1 vyučovací hodinu týdně.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- Látky a tělesa; Pohyb těles, síly; Mechanické vlastnosti tekutin; Energie; Zvukové děje; Elektromagnetické a světelné děje; Vesmír

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání ve Fyzice směřuje k:

- podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí;
- rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy;
- vytváření a ověřování hypotéz;
- zkoumání příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi;
- osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie;
- vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Žáci si osvojují, především na základě pozorování, měření a experimentování, nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti potřebné k porozumění fyzikálním jevům a procesům, vyskytujícím se v přírodě, běžném životě a praxi.

Významně přispívá k rozvoji rozumových schopností žáků, k přechodu od převážně názorného poznání k poznání reflektujícímu prvky vědeckého poznání, učí žáky přesnému vyjadřování, rozvíjí jejich specifické zájmy a uvádí do možností moderních technologií. Pozorování je využíváno jako samostatná metoda zkoumání nebo je součástí experimentu a různých měření. Pomocí těchto metod a kladením otázek, jimiž se ptají na příčiny pozorovaných jevů, získávají představu o reálném světě. Žáci by ale měli mít na zřeteli, že realita bývá mnohem složitější než pokusy prováděné v laboratorních podmínkách.

Spolu s ostatními přírodovědnými předměty směřuje výuka Fyziky i k tomu, aby si žáci uvědomovali bohatost a mnohotvárnost skutečnosti i existenci souvislostí a zákonitostí v ní, aby si uvědomovali hodnotu vědeckého poznání i potřebu jeho využívání ku prospěchu jedince i lidské společnosti. Žáci si musí ale uvědomovat, že rozvojové moderní technologie musí být v souladu s ochranou životního prostředí. Fyzika silně ovlivňuje každodenní život člověka, proto je nutné, aby získané znalosti dovedli vhodným způsobem využívat v praktickém životě. Musí si také osvojit základní pravidla bezpečnosti při provádění měření, experimentování a běžném životě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- si nové poznatky upevňuje průběžně;
- k získávání nových vědomostí a zejména zajímavostí využívá ICT i vhodnou literaturu a takto získané informace se učí systematicky třídit a dávat do souvislostí;
- samostatně experimentuje a ze svých pozorování vyvozuje závěry, a to zejména pro praktický život;

- propojuje výsledky svých pozorování a svého učení s dalšími vědními obory (zejména chemie, přírodopis, zeměpis, ale také v praktických činnostech);
- uvědomuje si propojení fyziky a reálného světa – provázanost veškerého průmyslu s fyzikou a následné využívání produktů.

Učitel:

- při výběru učiva respektuje jeho aktuálnost;
- učí žáky práci s informacemi a informačními zdroji;
- učí žáky vyhledávat a třídit informace, klást otázky, argumentovat, diskutovat, prezentovat výsledky svého učení;
- zadává termínované domácí úkoly;
- zařazuje úlohy, při jejichž řešení je vhodné využívat kalkulátory;
- vede žáky k využívání znalostí i v ostatních předmětech a zejména v reálném životě;
- umožňuje žákům využívat MFCHT, encyklopedie.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- při provádění praktických činností volí vhodné pomůcky, nástroje a metody práce tak, aby neohrozil zdraví své ani zdraví druhých;
- dojde-li k ohrožení zdraví v souvislosti s prováděním pokusů dokáže vhodně a rychle zareagovat a poskytnout první pomoc – takto získané zkušenosti využívá v případě nutnosti v běžném životě;
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení a užívá při řešení problémů logické matematické postupy.

Učitel:

- zadává problémové úlohy, které předpokládají identifikaci problému a nalezení vhodného způsobu řešení;
- předkládá problémové úlohy z praktického života;
- zadává úkoly tak, aby žáci měli možnost volit různé postupy při řešení.

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- na základě svých pozorování formuluje hypotézy a vhodně argumentuje při jejich obhajobě;
- dokáže přijmout argumentaci jiných a zapojuje se s nimi do diskuse;
- k získávání nových vědomostí a zejména zajímavostí využívá ICT i vhodnou literaturu.

Učitel:

- vyžaduje správné a účelné používání odborné terminologie a symboliky;
- zadáváme takové úkoly, které žáků umožňují využívat různé zdroje informací.

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák:

- zapojuje se do práce ve skupině a přijímá různé role;
- sleduje pozorně práci ostatních členů skupiny, a to zejména při provádění pokusů, aby nebyla ohrožena bezpečnost;
- přijímá a respektuje pravidla pro bezpečnou práci;
- v situaci ohrožující zdraví dokáže rychle a správně zareagovat, v případě nutnosti poskytne pomoc;

- chápe nutnost ochrany lidského zdraví a z toho vyplývající nutnost ochrany životního prostředí.

Učitel:

- ve výuce i při mimoškolních činnostech zařazuje kooperativní činnosti – práce ve dvojicích, ve skupině;
- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami – práce ve dvojicích, práce ve větších skupinách;
- zadává úkoly, při nichž je vhodné spolupracovat ve skupině;
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování;
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé;
- respektuje individuality ve školním i třídním kolektivu.

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně nástroje a laboratorní vybavení;
- dodržuje pravidla bezpečné práce;
- přizpůsobí se omezeným podmínkám a volí pracovní postup přiměřený daným podmínkám;
- udržuje pracovní místo v pořádku a čistotě, aby nedocházelo k ohrožení zdraví;
- získané dovednosti a poznatky se snaží aplikovat v praktickém životě, protože fyzika prostupuje všemi obory lidských činností;
- využívá znalosti a zkušenosti získané ve fyzice v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucí povolání.

Učitel:

- dbá na dodržování bezpečnostních zásad;
- vyžaduje od žáků udržování pracovního místa v pořádku a čistotě.

Kompetence digitální

Žák na konci 7. ročníku:

- charakterizuje digitální zdroje, které využívá ve svém vzdělávání; na příkladech z okolí ukazuje, jak digitální technologie zlepšují život;
- k učení využívá i osobní digitální zařízení; ukládá si převzatý digitální obsah pro další použití;
- využívá digitální technologie v navrženém postupu, kterým řeší vybrané problémy;
- vytváří a upravuje digitální obsah, v případě potřeby je schopen jeden digitální formát doplnit či rozšířit jiným formátem;
- upravuje obsah, který vytvořil někdo jiný, s cílem přizpůsobit ho novým účelům;
- na základě vlastních kritérií pro vyhledávání získává potřebné informace z doporučených zdrojů;
- ukládá informace tak, aby je mohl efektivně třídit a vyhledávat;
- sdílí data, informace a obsah se svými vrstevníky a volí pro to vhodnou technologii.

Učitel:

- vede žáky k aktivnímu využívání osobních digitálních zařízení a ukládání digitálního obsahu pro další využití;
- vytváří pro žáky aktivity a činnosti, při kterých žáci řeší vybrané problémy nebo navrhují různé postupy řešení pomocí digitálních technologií – např. badatelské vyučování, zpracování výsledků praktických cvičení;
- vytváří situace, při kterých žáci sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi a data využívají k týmové práci.

Žák na konci 9. ročníku:

- k učení využívá také digitální vzdělávací prostředí; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a

podílí se na tvorbě sdílených portfolií;

- cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv; při práci v digitálním prostředí a při práci s osobními údaji dodržuje právní normy;
- navrhuje různé postupy k řešení vybraných problémů pomocí digitálních technologií;
- vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje (vytváří webové prezentace, infografiku a multimedia), vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů;
- pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový;
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje;
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje;
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii;
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci.

Učitel:

- vede žáky k aktivnímu využívání osobních digitálních zařízení a ukládání digitálního obsahu pro další využití;
- vytváří pro žáky aktivity a činnosti, při kterých žáci řeší vybrané problémy nebo navrhují různé postupy řešení pomocí digitálních technologií – např. badatelské vyučování, zpracování výsledků praktických cvičení;
- vytváří situace, při kterých žáci sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi a data využívají k týmové práci;
- dává žákům možnost volby různých formátů zpracování zadaných témat a vede je k využívání co nejširší škály těchto formátů; diskutují o vhodnosti, výhodách a nevýhodách zvolených formátů;
- vede žáky k dodržování autorských práv, citaci zdrojů;
- vede žáky k využívání více zdrojů, ověřování informací;
- vytváří pro žáky aktivity, při kterých mohou spolupracovat i na dálku a aktivity, jejichž výsledky jsou ukládány pro využití ostatními spolužáky – sdílené dokumenty, webové stránky....

FYZIKA

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí • změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa • předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty • využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů • zjistí, zda na těleso působí magnetická síla • dokáže popsat využití magnetické síly v praktických situacích • ověří existenci magnetického pole • určí druh pólu podle magnetické stříelky • popíše vznik magnetického pole na cívice • popíše elektromagnet a vysvětlí jeho využití v praxi • rozhodne, kdy se tělesa přitahují, odpuzují nebo na sebe nebudou působit • rozliší pojmy elektrický vodič a izolant • sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu • připojí zdroj k spotřebiči 	<p>Vlastnosti látek a těles</p> <ul style="list-style-type: none"> • skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou skladbou; • Brownův pohyb a difúze <p>Fyzikální veličiny</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozměry těles (délka) • hmotnost tělesa • čas a jeho měření • objem a jeho měření • roztažnost těles a látek • teplota • hustota a měření <p>Síla a její měření</p> <ul style="list-style-type: none"> • gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa <p>Magnetismus</p> <ul style="list-style-type: none"> • magnetické pole • magnetická síla; • magnetické pole cívkou • elektromagnet <p>Elektrické vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> • elektrické vodiče a nevodiče • dva druhy náboje • model atomu • elektrické pole • elektrická síla • elektrický náboj • elektrický výboj, blesk, ochrana před ním <p>Elektrický obvod</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdroj napětí • spotřebič • spínač 	<p>OSV 10</p> <p>EVV 2,3</p> <p>Ch – částicové složení látek, vlastnosti látek, zdroje napětí</p> <p>Př – skupenství látek</p> <p>Ma – desetinná čísla, převody jednotek, vyjádření neznámé ze vzorce, slovní úlohy</p> <p>Pč – práce na stavbách, povolání zedník</p> <p>Ze – postavení Země ve vesmíru, práce s buzolou, orientace na mapě</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními 	
--	--	--

7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu • využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles • určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici • využívá poznatky o zákonitosti tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů • využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh • rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami 	<p>Pohyb tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> • klid a pohyb těles • pohyb přímočarý a křivočarý • nerovnoměrný a rovnoměrný pohyb • rychlost, dráha a čas rovnoměrného pohybu <p>Síla, skládání sil</p> <ul style="list-style-type: none"> • skládání sil stejného a opačného směru • rovnováha dvou sil • těžiště tělesa • otáčivé účinky síly • tlak, tlaková síla – vztah mezi tlakovou silou, tlakem, obsahem plochy, na ní síla působí • třecí síla – smykové a valivé tření, ovlivňování třecí síly v praxi <p>Mechanické vlastnosti tekutin (kapalin a plynů)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pascalův zákon, hydraulická zařízení • hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře • Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení a plování těles v klidných tekutinách 	<p>OSV 10</p> <p>EVV 2</p> <p>Ma – grafické sčítání a odčítání úseček, převody jednotek, úlohy o pohybu, funkce, pravoúhlá soustava souřadnic</p> <p>Ze – atmosféra Země</p>

	Světelné jevy <ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti světla • zdroje světla • rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích • stín, zatmění Slunce a Měsíce • zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); • zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně) • rozklad bílého světla hranolem	
--	---	--

8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí stanoví podmínky vzniku elektr. proudu v obvodu změří napětí voltmetrem změří proud ampérmetrem odliší zapojení vedle sebe a za sebou 	<p>Práce a energie</p> <ul style="list-style-type: none"> práce výkon přeměny energie formy energie – pohybová a polohová; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; <p>Tepelné jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> přeměny skupenství – tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie <p>Zvukové jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; <p>Elektrický proud</p> <ul style="list-style-type: none"> elektrický odpor bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními zapojování rezistorů reostat, potenciometr vnitřní odpor zdroje zapojování zdrojů elektrického proudu výkon elektr. proudu elektrická energie výroba elektrické energie 	<p>OSV 10</p> <p>EVV 2</p> <p>Ma – výpočet neznámé ze vzorce, jednotky a jejich převody, kalorimetrická rovnice</p> <p>Pč – svět práce, volba povolání</p> <p>Př – anomálie vody a její význam pro život ve vodě, koloběh vody, vodní živočichové, stavba ucha a jeho funkce, škodlivost zvuku pro lidské zdraví</p> <p>Ch – sublimace, desublimace, částicové složení látek, galvanický článek</p> <p>VkZ – bezpečné zacházení s el. Spotřebiči, první pomoc při úrazu</p>

9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní rozliší vodič, izolant, polovodič zapojí správně polovodičovou diodu objasní pojem proton, neutron, protonové číslo vysvětlí štěpení atomového jádra uvědomí si kladné i záporné využití štěpení jádra atomu objasní (kvalitativně) pomoci poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet 	<p>Elektrodynamika</p> <ul style="list-style-type: none"> elektromagnetická indukce vznik a vlastnosti třífázové proudové soustavy elektrické motory tepelné účinky elektrického proudu stejnosměrný elektromotor transformátor přenos elektrické energie bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními <p>Vedení elektrického proudu v polovodičích</p> <ul style="list-style-type: none"> elektrony a díry vliv příměsí v polovodičích PN přechod využití polovodičových součástek diody a světlo <p>Atomy a záření</p> <ul style="list-style-type: none"> jádro atomu jaderné síly radioaktivita bezpečnost při práci s radioaktivními materiály <p>Jaderná energie</p> <ul style="list-style-type: none"> výroba a přenos elektrické energie jaderná energie štěpná reakce jaderný reaktor jaderná elektrárna ochrana lidí před radioaktivním zářením <p>Astronomie</p> <ul style="list-style-type: none"> sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze 	<p>OSV 10</p> <p>EVV 2</p> <p>Ma – grafické znázornění závislosti mezi veličinami, určování hodnot z grafu</p> <p>Ch – stavba atomů, periodická soustava prvků, tabulka prvků, izotopy prvků</p> <p>Př – využití radioaktivních prvků ve zdravotnictví a zemědělství</p> <p>Ze – postavení Země ve vesmíru, měsíc a jeho vliv na život na Zemi planeta Země jako součást vesmíru</p>

6.3.5.2 Chemie

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 2 vyučovací hodiny týdně.

Žáci mohou být v tomto předmětu rozděleni do skupin.

Žáci ve všech skupinách absolvují výuku stejného učiva.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v Chemii směřuje k/ke:

- zkoumání vlastností látek a přírodních zákonitostí s využitím pozorování, měření a experimentu;
- propojování výsledků svých zkoumání s dalšími vědními obory;
- rozvíjení myšlení (zejména analytické a exaktní) a paměti;
- rozvíjení schopnosti práce v týmu a schopnosti komunikovat;
- rozvíjení přesnosti, vytrvalosti, systematickosti v práci a manuální zručnosti;
- ochraně svého zdraví i zdraví ostatních;
- vhodnému chování při kontaktu s běžně dostupnými chemikáliemi a látkami chemikálie obsahující;
- pochopení významu ochrany životního prostředí.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Zejména činnostní charakter Chemie umožňuje žákům získávat důležité dovednosti – objektivně pozorovat a na základě svých pozorování vyslovovat hypotézy, které se učí ověřovat. Pozorování je využíváno jako samostatná metoda zkoumání nebo je součástí experimentu a různých měření. Pomocí těchto metod a kladením otázek, jimiž se ptají na příčiny pozorovaných jevů, získávají představu o reálném světě. Žáci by ale měli mít na zřeteli, že realita bývá mnohem složitější než pokusy prováděné v laboratorních podmínkách.

Protože chemie silně ovlivňuje každodenní život člověka, učí se žáci zaujímat postoj k využívání produktů chemického průmyslu a na něj navazujících výrob, které silně ovlivňují životní prostředí. Naprosto samozřejmou součástí Chemie je tedy environmentální výchova.

Další úzké vazby má Chemie na Matematiku (kvantitativní část chemie), Výchovu ke zdraví (zejména biochemie), biologii člověka (první pomoc při zasažení nebezpečnými látkami), Zeměpis (znečištění půdy, vody, ovzduší) dále na oblast Člověk a svět práce, protože Chemie má zejména činnostní charakter a na další oblasti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- nové poznatky si upevňuje průběžně a na základě získaných zkušeností rozvíjí získané poznatky v průběhu celého života;
- k získávání nových vědomostí a zejména zajímavostí využívá digitální technologie i vhodnou literaturu a takto získané informace se učí systematicky třídit a dávat do souvislostí;
- samostatně experimentuje a ze svých pozorování vyvozuje závěry, a to zejména pro praktický život;
- propojuje výsledky svých pozorování a svého učení s dalšími vědními obory (zejména fyzika, přírodopis, zeměpis, ale také výtvarná výchova, pěstitelské práce);
- uvědomuje si propojení chemie a reálného světa – provázanost veškerého průmyslu s chemií a následné využívání produktů výrob zdánlivě nechemických.

Učitel:

- zadává úkoly, při jejich řešení žáci využívají digitální technologie;
- zařazuje dostatek praktických cvičení, při nichž žáci samostatně provádějí pokusy a vyvozují ze svých pozorování závěry;
- nabízí dostatek úkolů, na základě jejichž provádění může žák vyvozovat nové poznatky;
- vede žáky k využívání poznatků i v ostatních předmětech a zejména v reálném životě.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- při provádění praktických činností volí vhodné pomůcky, nástroje a metody práce tak, aby neohrozil zdraví své ani zdraví druhých;
- dojde-li k ohrožení zdraví v souvislosti s prováděním pokusů, dokáže vhodně a rychle zareagovat a poskytnout první pomoc – takto získané zkušenosti využívá v případě nutnosti v běžném životě;
- na základě získaných poznatků řeší praktické úkoly v běžném životě (příprava různých roztoků a jejich aplikace při různých činnostech).

Učitel:

- předkládá problémové úlohy z praktického života;
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení;
- dbá na dodržování bezpečnostních zásad;
- vede žáky k tomu, aby si před použitím vždy zkontrolovali stav pomůcek a nástrojů.

Kompetence komunikativní

Žák:

- používá správně a účelně chemickou terminologii a symboliku na přiměřené úrovni;
- na základě svých pozorování formuluje hypotézy a vhodně argumentuje při jejich obhajobě;
- dokáže přijmout argumentaci jiných a zapojuje se s nimi do diskuse;
- k získávání nových vědomostí a zejména zajímavostí využívá digitální technologie i vhodnou literaturu.

Učitel:

- vyžaduje správné a účelné používání chemické terminologie;
- nabízí dostatek úkolů, na základě jejichž provádění může žák vyvozovat nové poznatky;
- zadává takové úkoly, které žákům umožňují využívat různé zdroje informací.

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák:

- zapojuje se do práce ve skupině a přijímá různé role;
- sleduje pozorně práci ostatních členů skupiny, a to zejména při provádění pokusů, aby nebyla ohrožena bezpečnost;
- přijímá a respektuje pravidla pro bezpečnou práci;
- v situaci ohrožující zdraví dokáže rychle a správně zareagovat, v případě nutnosti poskytne pomoc;
- chápe nutnost ochrany lidského zdraví a z toho vyplývající nutnost ochrany životního prostředí.

Učitel:

- zařazuje kooperativní činnosti – práce ve dvojicích, ve skupině;
- umožňuje žákům při plnění úkolů vzájemně spolupracovat;
- nabízí dostatek úkolů, při nichž žáci spolupracují ve skupině a přijímají ve skupině různé role;
- funguje jako poradce a směřuje žáky tak, aby se nenechali odradit počátečním nezdarem.

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně vhodné nástroje a laboratorní vybavení;
- dodržuje pravidla bezpečné práce;
- přizpůsobí se omezeným podmínkám a volí pracovní postup přiměřený daným podmínkám;
- udržuje pracovní místo v pořádku a čistotě, aby nedocházelo k ohrožení zdraví;
- získané dovednosti a poznatky se snaží aplikovat v praktickém životě, protože chemie prostupuje všemi obory lidských činností.

Učitel:

- zařazuje dostatek praktických cvičení, při nichž žáci samostatně provádějí pokusy a vyvozují ze svých pozorování závěry;
- dbá na dodržování bezpečnostních zásad;
- vede žáky k osvojování si pracovních a hygienických návyků;
- vede žáky k plánování postupů;
- vede žáky k tomu, aby si před použitím vždy zkontrolovali stav pomůcek a nástrojů;
- učí žáky uspořádat věci na lavici tak, aby získali dostatečnou pracovní plochu;
- vyžaduje od žáků udržování pracovního místa v pořádku a čistotě;
- organizuje exkurze do různých závodů po celé ČR.

Kompetence digitální

Žák na konci 9. ročníku:

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít;
- cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv; při práci v digitálním prostředí a při práci s osobními údaji dodržuje právní normy;
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním;
- navrhuje různé postupy k řešení vybraných problémů pomocí digitálních technologií;
- vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje (vytváří webové prezentace, infografiku a multimedia), vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů;
- pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový;
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje;
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje;
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii;
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci.

Učitel:

- vede žáky k aktivnímu využívání osobních digitálních zařízení a ukládání digitálního obsahu pro další využití;
- vytváří pro žáky aktivity a činnosti, při kterých žáci řeší vybrané problémy nebo navrhují různé postupy řešení pomocí digitálních technologií – např. badatelské vyučování, zpracování výsledků praktických cvičení;
- vytváří situace, při kterých žáci sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi a data využívají i k týmové práci;

- dává žákům možnost volby různých formátů zpracování zadaných témat a vede je k využívání co nejširší škály těchto formátů; diskutují o vhodnosti, výhodách a nevýhodách zvolených formátů;
- vede žáky k dodržování autorských práv, citaci zdrojů;
- vede žáky k využívání více zdrojů, ověřování informací;
- vytváří pro žáky aktivity, při kterých mohou spolupracovat i na dálku a aktivity, jejichž výsledky jsou ukládány pro využití ostatními spolužáky – sdílené dokumenty, webové stránky...

CHEMIE

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> určí rozdílné a společné vlastnosti látek pracuje bezpečně s dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí rozlišuje směsi a chemické látky vypočítá složení roztoků připraví prakticky roztok daného složení navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení uvede příklady oddělování složek v praxi rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití rozlišuje významy pojmů atom (atomové jádro – protony a neutrony, elektronový obal – elektrony, valenční elektrony), 	<p>Vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> Hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost Vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek <p>Zásady bezpečné práce při školních pokusech i v běžném životě</p> <p>Nebezpečné látky a přípravky – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam</p> <p>Směsi Směsi – různorodé, stejnorodé</p> <p>Roztoky Hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku Pojmy – koncentrovanější, zředěnější, nasycený, nenasycený roztok</p> <p>Oddělování složek směsí</p> <ul style="list-style-type: none"> usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace <p>Voda, vzduch</p> <ul style="list-style-type: none"> destilovaná, pitná, odpadní <p>Výroba pitné vody, čistota vody Vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva</p> <p>Částicové složení látek</p> <ul style="list-style-type: none"> molekuly atomy atomové jádro, protony, 	<p>OSV 1, 10,11</p> <p>EVV 3</p> <p>EGS 1</p> <p>Fy – částicová stavba látek; jaderná energie</p> <p>Ma – dělitelnost přirozených čísel, nezáporná desetinná čísla, nezáporné zlomky; rovnice</p> <p>Čj – čtení s porozuměním a se zaměřením na úkol, popis pracovního postupu</p> <p>Inf – prezentace informací</p> <p>Př – nerosty a horniny</p>

<p>molekula, chemický prvek, chemická sloučenina a užívá je správně v souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti • zjednodušeně popíše chemickou vazbu, rozlišuje význam pojmů ion, kation a anion • rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání • porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů • posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí 	<p>neutrony</p> <ul style="list-style-type: none"> • elektronový obal a jeho změny chemických reakcí, elektrony <p>Prvky</p> <ul style="list-style-type: none"> • názvy, značky • vlastnosti a použití vybraných prvků • skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků • protonové číslo • chemické sloučeniny • chemická vazba • názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin (oxidy, sulfidy) <p>Chemické reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> • zákon zachování hmotnosti • chemické rovnice • molární hmotnost • látkové množství <p>Oxidy</p> <ul style="list-style-type: none"> • názvosloví • vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů <p>Hoření</p> <ul style="list-style-type: none"> • hořlaviny • význam tříd nebezpečnosti 	
---	--	--

9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů • posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí • orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi • porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí • posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí • na základě pozorování rozliší některé druhy reakcí – srážecí, endotermické, exotermické... • na základě praxe odvodí jaké faktory ovlivňují rychlost chemické reakce a aplikuje tyto poznatky v praxi • aplikuje poznatky o vlastnostech uhlíku a vodíku jako základních prvků organických sloučenin • rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • používá názvoslovná pravidla při sestavování vzorců a tvorbě názvů jednoduchých organických sloučenin • zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového 	<p>Kyseliny a hydroxidy</p> <ul style="list-style-type: none"> • kyselost a zásaditost roztoků, indikátory • vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů <p>Soli</p> <ul style="list-style-type: none"> • soli kyslíkaté a nekyslíkaté • vlastnosti a použití vybraných solí • oxidační číslo, názvosloví • vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů <p>Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí</p> <ul style="list-style-type: none"> • teplota • koncentrace výchozích látek • plošný obsah povrchu výchozích látek • katalyzátor <p>Uhlovodíky</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti uhlíku a vodíku a jejich vaznosti • v praxi významné alkany • v praxi významné uhlovodíky s vícenásobnými vazbami • v praxi významné aromatické uhlovodíky • názvosloví jednoduchých organických sloučenin <p>Paliva</p> <ul style="list-style-type: none"> • ropa • uhlí 	<p>OSV 1, 10,11</p> <p>EVV 3</p> <p>EGS 1</p> <p>MV 1</p> <p>Ma – nezáporná desetinná čísla, nezáporné zlomky</p> <p>Fy – formy energie, elektromagnetické děje</p> <p>VkZ – prevence zneužívání návykových látek</p> <p>Čj – popis pracovního postupu</p> <p>Př – nerosty a horniny</p> <p>Inf – prezentace informací</p>

<p>zpracování ropy</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů • pracuje s informacemi o složení potravin • umí vyhledávat údaje o významu těchto látek v potravě • zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi • v souvislosti se způsobem používání posoudí jejich vliv na životní prostředí a zdraví člověka • diskutuje o pozitivních a negativních dopadech používání – hnojiv, chemikálií, plastů, detergentů... 	<ul style="list-style-type: none"> • zemní plyn • průmyslově vyráběná paliva <p>Deriváty uhlovodíků</p> <ul style="list-style-type: none"> • alkoholy významné pro praxi • karboxylové kyseliny významné pro praxi • názvosloví jednoduchých organických sloučenin <p>Přírodní látky</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdroje, vlastnosti a příklady funkcí • bílkovin • tuků • sacharidů • vitamínů <p>Chemický průmysl v ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> • výrobky • rizika v souvislosti s životním prostředím • recyklace surovin • koroze <p>Průmyslová hnojiva</p> <p>Tepelně zpracovávané materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> • cement • vápno • sádra • keramika <p>Plasty a syntetická vlákna</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti • použití • likvidace <p>Detergenty</p> <p>Pesticidy, insekticidy</p> <p>Léčiva a návykové látky</p>	
---	---	--

6.3.5.3 Přírodopis

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Přírodopis se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu jsou 2 vyučovací hodiny týdně. Předmět je vyučován ve dvouhodinových celcích. Je doplňován exkurzemi do terénu, specializovaných laboratoří, skleníků, muzeí, parků apod.

Předmět Přírodopis se realizuje až na II. stupni, rámcově navazuje na některá témata zařazená na I. stupni do předmětu Člověk a jeho svět a Člověk a příroda.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 6. a 7. ročník – Obecná biologie a genetika, Biologie hub, Biologie rostlin, Biologie živočichů, Základy ekologie, Praktické poznávání přírody
- 8. a 9. ročník – Obecná biologie a genetika, Biologie živočichů, Biologie člověka, Neživá příroda, Základy ekologie, Praktické poznávání přírody

Dále jsou v předmětu zařazeny tematické okruhy z průřezového tématu Environmentální výchova: Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v předmětu Přírodopis směřuje k/ke:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování;
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi;
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby;
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů;
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí;
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí;
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy;
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsah předmětu Přírodopis směřuje k utváření vztahu žáků k přírodě a k odpovědnosti za životní prostředí. Žáci jsou vedeni ke kritickému zkoumání a porozumění vztahů mezi organismy a neživým prostředím a k posuzování důsledků lidské činnosti na přírodu. Využívají k tomu metody badatelsky orientovaného vyučování, zejména tvorbu hypotéz, jejich ověřování pozorováním a pokusem. Žáci pracují s autentickým přírodním materiálem, živými exempláři, vycpaninami, sbírkami hmyzu apod. Dále využívají zařízení pro sběr a odchyt živočichů, mikroskopy, dalekohledy, určovací klíče a encyklopedie. Žákům je podle potřeby zprostředkována návštěva specializovaných laboratoří,

skleníků, muzeí, parků apod.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení;
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě;
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy;
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti;
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.

Učitel:

- připravuje úlohy, které umožňují samostatné zkoumání a pozorování;
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností;
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému;
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy;
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů;
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Učitel:

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů);
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením;
- vede žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování.

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se

výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;

- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů;
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Učitel:

- vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování;
- zařazuje do výuky diskusi;
- vede žáky k věcnému argumentování;
- vede žáky k práci s různými typy textů;
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině;
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu;
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu.

Učitel:

- vytváří příznivé klima třídy;
- dodává žákům sebedůvěru;
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopny vcítit se do situací ostatních lidí;
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy;
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví.

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování;
- dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence pracovní

Žák:

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky;
- využívá svých znalostí v běžné praxi.

Učitel:

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce;
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi.

Kompetence digitální

Žák na konci 7. ročníku:

- charakterizuje digitální zdroje, které využívá ve svém vzdělávání; na příkladech z okolí ukazuje, jak digitální technologie zlepšují život;
- během svého vzdělávání kombinuje různá digitální zařízení za účelem efektivnějšího plnění

zadaných úkolů;

- k učení využívá i osobní digitální zařízení; ukládá si převzatý digitální obsah pro další použití;
- využívá digitální technologie v navrženém postupu, kterým řeší vybrané problémy;
- vytváří a upravuje digitální obsah, v případě potřeby je schopen jeden digitální formát doplnit či rozšířit jiným formátem;
- na základě vlastních kritérií pro vyhledávání získává potřebné informace z doporučených zdrojů;
- odlišuje autorská práva od práv ochrany osobních údajů; zohledňuje právní aspekty při využívání a tvorbě digitálního obsahu;
- ukládá informace tak, aby je mohl efektivně třídit a vyhledávat.

Učitel:

- vede žáky k aktivnímu využívání osobních digitálních zařízení a ukládání digitálního obsahu pro další využití;
- vytváří pro žáky aktivity a činnosti, při kterých žáci řeší vybrané problémy nebo navrhují různé postupy řešení pomocí digitálních technologií - např. badatelské vyučování, zpracování výsledků praktických cvičení;
- vytváří situace, při kterých žáci sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi a data využívají i k týmové práci;
- dává žákům možnost volby různých formátů zpracování zadaných témat a vede je k využívání co nejširší škály těchto formátů; diskutují o vhodnosti, výhodách a nevýhodách zvolených formátů;
- vede žáky k dodržování autorských práv, citaci zdrojů;
- vede žáky k využívání více zdrojů, ověřování informací;
- vytváří pro žáky aktivity, při kterých mohou spolupracovat i na dálku a aktivity, jejichž výsledky jsou ukládány pro využití ostatními spolužáky – sdílené dokumenty, databáze pozorování typu iNaturalist apod.

Žák na konci 9. ročníku:

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít;
- cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv; při práci v digitálním prostředí a při práci s osobními údaji dodržuje právní normy;
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním;
- navrhuje různé postupy k řešení vybraných problémů pomocí digitálních technologií;
- vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje (vytváří webové prezentace, infografiku a multimedia), vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů;
- pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový;
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje;
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje;
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii;
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci.

Učitel:

- vede žáky k aktivnímu využívání osobních digitálních zařízení a ukládání digitálního obsahu pro další využití;
- vytváří pro žáky aktivity a činnosti, při kterých žáci řeší vybrané problémy nebo navrhnou různé postupy řešení pomocí digitálních technologií – např. badatelské vyučování, zpracování výsledků praktických cvičení;
- vytváří situace, při kterých žáci sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi a data využívají i k týmové práci;
- dává žákům možnost volby různých formátů zpracování zadaných témat a vede je k využívání co nejširší škály těchto formátů; diskutují o vhodnosti, výhodách a nevýhodách zvolených formátů;
- vede žáky k dodržování autorských práv, citaci zdrojů;
- vede žáky k využívání více zdrojů, ověřování informací;
- vytváří pro žáky aktivity, při kterých mohou spolupracovat i na dálku a aktivity, jejichž výsledky jsou ukládány pro využití ostatními spolužáky – sdílené dokumenty, webové stránky...

PŘÍRODOPIS

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvede příklady dědičnosti v praktickém životě uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka <p>BIOLOGIE HUB</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků <p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami lišejníky – výskyt a význam stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) rozšíření, význam a ochrana 	<p>EVV 2,3,4</p> <p>MKV 1,3</p> <p>VkZ – zdravý životní styl, prevence nemocí</p> <p>Ze – zemědělství</p> <p>VkZ – epidemie, prevence (klíště)</p> <p>Mediální výchova: mediální sdělení (klíště, echinokok)</p> <p>Dě, Aj – Aristoteles, Darwin</p> <p>Aj – Mary Anning</p> <p>ČJ – Arbes – Trilobit, Barrande a Neruda</p> <p>Dě – pravěcí lovci a sběrači</p> <p>Možné projekty (např. jednou za 2 roky): Výstava hub – pro ostatní třídy a družinu Den Země – Diverzita, ohrožení a návrhy na péči o přírodní stanoviště (př. motýli, opylovači, rostliny)</p>

<ul style="list-style-type: none"> zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy <p>ZÁKLADY EKOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí <p>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<p>živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, živočišná společenstva</p> <ul style="list-style-type: none"> projevy chování živočichů vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení sbírek 	
--	--	--

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v daném přehledu vývoje organismů vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvede příklady dědičnosti v praktickém životě <p>BIOLOGIE ROSTLIN</p> <ul style="list-style-type: none"> odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům 	<ul style="list-style-type: none"> základní struktura života – buňky, orgány, orgánové soustavy, mnohobuněčnost dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců 	<p>EVV 1, 2 ,3, 4</p> <p>MV 1</p> <p>Dě – zámořské objevy – koření, exotické ovoce a plodiny</p> <p>Den Země: jarní rostliny, žáby – příprava výpravy s úkoly pro mladší spolužáky</p>

<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů <p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy <p>ZÁKLADY EKOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí <p>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<p>běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců</p> <ul style="list-style-type: none"> význam rostlin a jejich ochrana stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování <p>vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci)</p> <ul style="list-style-type: none"> rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva projevy chování živočichů vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení sbírek 	
--	---	--

8. ročník		
Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK: OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v daném přehledu vývoje organismů vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvede příklady dědičnosti v praktickém životě <p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy <p>BIOLOGIE ČLOVĚKA</p> <ul style="list-style-type: none"> určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy orientuje se v základních 	<ul style="list-style-type: none"> dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů (savci) rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva projevy chování živočichů fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, 	<p>EVV 1, 2, 3, 4</p> <p>MV 1</p> <p>Dě – vazba na 6. ročník – pravěk</p>

<p>vývojových stupních fylogeneze člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří • rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života <p>ZÁKLADY EKOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí <p>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<p>vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie <ul style="list-style-type: none"> • vývoj zemské kůry a organismů na Zemi včetně předků člověka – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí – čtvrtohory • organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému • praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení sbírek 	
--	---	--

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <p>OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v daném přehledu vývoje organismů 	<ul style="list-style-type: none"> • dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti • vývoj, vývin a systém živočichů 	<p>EVV 1, 2, 3, 4</p> <p>MV 1</p> <p>Dě – vazba na 6. ročník - pravěk, na moderní</p>

<p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí <p>BIOLOGIE ČLOVĚKA</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka <p>NEŽIVÁ PŘÍRODA</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi <p>ZÁKLADY EKOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých 	<p>– významní zástupci jednotlivých skupin živočichů (savci)</p> <ul style="list-style-type: none"> fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka Země – vznik a stavba Země nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky půdy – složení, vlastnosti a význam půdy vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, 	<p>dějiny (průmyslová a zelená revoluce, kolektivizace, mezinárodní konvence pro zmírňování dopadů změn klimatu – Pařížská dohoda)</p> <p>VkO – mezinárodní vztahy, globální svět</p> <p>Příklad projektů: průvodce po zajímavých geologických lokalitách v okolí</p>
---	---	---

<p>ekosystémech a zhodnotí jejich význam</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí <p>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<p>přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi</p> <ul style="list-style-type: none"> • praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení sbírek 	
---	---	--

6.3.5.4 Zeměpis

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Zeměpis se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 2 vyučovací hodiny týdně v 6., 7. a 9. ročníku, 1 vyučovací hodina týdně v 8. ročníku.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- Geografické informace, zdroje dat, kartografie, topografie; Přírodní obraz Země; Regiony světa; Společenské a hospodářské prostředí; Životní prostředí; Česká republika; Terénní geografická výuka, praxe, aplikace

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v Zeměpisu směřuje k:

- porovnávání rozdílnost životních podmínek v různých oblastech světa a chápání způsobu života lidí v těchto rozdílných podmínkách;
- poznávání a chápání rozdílnosti kultur, způsobu života lidí v rozdílných částech světa v závislosti na přírodních podmínkách, náboženství, kulturní vyspělosti;
- porovnávání rozdílné hospodářské vyspělosti jednotlivých částí světa;
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a jejich přírodním nebo životním prostředím;
- získávání vztahu k životnímu prostředí a jeho ochraně pro zachování trvale udržitelného rozvoje;
- posuzování získaných vědomostí a znalostí více pohledy;
- práci s různými mapami, atlasy, tabulkami, encyklopediemi.

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Zeměpis poznává žák souvislosti přírodních podmínek a života lidí, poznává lidskou společnost, blízké okolí, region, ČR i svět. Seznamuje se s různými kulturami a zvyky lidí v různých částech světa. Při výuce jsou využívány vlastní zkušenosti žáků z cestování, jejich poznatky o jiných částech světa.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- propojuje výsledky svých zjištění a svého učení s dalšími vědními obory (zejména přírodopis, občanská výchova, matematika...);
- uvědomuje si provázanost Zeměpisu a reálného světa.

Učitel:

- využívá při výuce mezipředmětových vztahů;
- odkazuje při výuce na aktuální události.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vyhledané informace je schopen třídit a rozpozná jejich důležitost;
- na základě získaných poznatků řeší praktické úkoly v běžném životě (práce s mapou, orientace v přírodě, vyhledávání informací o cílech své cesty...).

Učitel:

- zadává referáty;
- využívá zkušenosti žáků při práci s mapou a zadává úkoly s důrazem na využití praktických zkušeností žáků.

Kompetence komunikativní

Žák:

- k získávání nových vědomostí a zejména zajímavostí využívá digitální technologie i vhodnou literaturu;
- rozumí různým typům textů, záznamů, obrazových materiálů, vyzná se v různých mapách, atlasech, tabulkách, slovnících, příručkách, encyklopediích apod., a je schopen získaná data prezentovat.

Učitel:

- používá správně terminologii na přiměřené úrovni;
- využívá při výuce mapy, tabulky, encyklopedie a další zdroje informací, vede žáky, aby s nimi správně a účelně pracovali.

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák:

- respektuje tradice a kulturní dědictví různých národů, respektuje jinou etnickou příslušnost a kulturu;

Učitel:

- využívá vlastních zkušeností žáků s jinými národy a etniky, vede žáky k respektování jiných názorů, kultur a zvyků.

Kompetence pracovní

Žák:

- využívá získané vědomosti a zkušenosti ke svému vlastnímu rozvoji a dalšímu vzdělávání;
- pracuje s mapou, busolou a dalšími běžnými pomůckami, zná základní mapové značky a běžně užívané symboly.

Učitel:

- při výuce klade důraz na praktické využití vědomostí a dovedností;
- seznamuje žáky s různými druhy map, symboly.

Kompetence digitální

Žák na konci 7. ročníku:

- tvoří grafy, tabulky a schémata;
- posoudí věrohodnost zdrojů dat;
- cituje zdroje geografických informací.

Učitel:

- vysvětlí žákům, jak rozpoznat věrohodnost zdrojů dat;
- vysvětlí žákům, jak správně citovat zdroje geografických informací.

Žák na konci 9. ročníku:

- používá digitální geografická data a webové mapy;
- uvědomuje si bezpečnostních rizik souvisejících s používáním technologií a technik, určování polohy a sdílení vlastní polohy;
- využívá digitální technologie (počítač, GIS software, mobil, GPS přístroje, tablet a příslušné aplikace)
- používá vhodnou webovou mapu, digitální zdroj či aplikaci (digitální radarová data, jízdní řády

atd.)

Učitel:

- obeznámí žáky s bezpečnostními riziky souvisejícími s používáním technologií a technik určování polohy a sdílení vlastní polohy;
- používá při hodinách digitální technologie.

ZEMĚPIS

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <p>Přírodní obraz Země:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů • rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu • porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost <p>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii <p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pobytu a pohybu 	<p>Přírodní obraz Země:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Země jako vesmírné těleso-tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas • krajinná sféra-přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry • systém přírodní sféry na planetární úrovni-geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně • systém přírodní sféry na regionální úrovni-přírodní oblasti <p>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikační geografický a kartografický jazyk-vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy, základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska-uzly, hlavní kartografické produkty: plán, mapa, jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky, statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky, základní geografická média a zdroje dat • geografická kartografie a topografie-glóbus, měřítko 	<p>OSV 5 MKV 1 MKV 4 EVV 1 EVV 3</p>

<p>v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</p>	<p>glóbu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti, měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám, praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě</p> <p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografická exkurze-orientační body, jevy, pomůcky a přístroje, stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu, jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů • ochrana člověka při ohrožení zdraví a života • živelní pohromy, opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích 	
<p>7. ročník</p>		
<p>Očekávané výstupy</p>	<p>Učivo</p>	<p>Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky</p>
<p>ŽÁK:</p> <p>Regiony světa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí 	<p>Regiony světa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • světadíly, oceány, makroregiony světa-určující a porovnávající kritéria, jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních socioekonomických poměrů 	<p>OSV 5 OSV 11 VDO 2 EGS 1 EGS 2 MKV 1 MKV 4 EVV 3</p>

<p>polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich <p>Životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává různé krajiny jako součást pevninské krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) 	<p>s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)</p> <ul style="list-style-type: none"> • modelové regiony světa- vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení <p>Životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajín 	
---	--	--

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <p>Region Evropa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti vybraných makroregionů a vybraných států <p>Česká republika-místní region:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy • hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu 	<p>Region Evropa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • určující a porovnávací kritéria, jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) • vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální 	<p>OSV 5 OSV 11 VDO 2 EGS 1 EGS 2 MKV 1 MKV 4 EVV 3</p>

	<p>problémy, možnosti jejich řešení</p> <p>Místní region:</p> <ul style="list-style-type: none"> zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj 	
9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <p>Česká republika:</p> <ul style="list-style-type: none"> hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit uvádí příklady účasti a působení České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států <p>Životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí 	<p>Česká republika:</p> <ul style="list-style-type: none"> zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje, obyvatelstvo, základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry, rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství, transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady, hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu <p>Regiony České republiky:</p> <ul style="list-style-type: none"> územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, příhraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech <p>Životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> vztah přírody a společnosti – udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany 	<p>OSV 5 OSV 11 VDO 2 EGS 1 MKV 1 MKV 4 EVV 3</p>

<p>Společenské a hospodářské prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace • posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje základní geografické znaky sídel • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech 	<p>přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva</p> <p>Společenské a hospodářské prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky • globalizační společenské, politické a hospodářské procesy-aktuální, společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace • světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně • regionální společenské, politické a hospodářské útvary-porovnávací kritéria, národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace, hlavní a periferní hospodářské oblasti světa, politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení států, geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska 	
---	--	--

6.3.6 Umění a kultura

6.3.6.1 Hudební výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti, Poslechové činnosti

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v Hudební výchově směřuje k:

- chápání hudby jako specifického způsobu poznání;
- chápání umění a kultury jako neoddelitelné součásti lidské existence;
- rozvíjení subjektivního vnímání, cítění a prožívání;
- spoluvytváření podnětné atmosféry pro tvorbu pochopení a poznání;
- rozvíjení tolerantního přístupu ke kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům různých národů;
- obohacování emocionálního života;
- chápání vlastní tvorby jako způsobu vyjadřování osobních prožitků;
- rozvíjení pozitivního vztahu k hudbě.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem, dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

Hudební činnosti rozvíjejí celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti. Obsahem vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem hudebně pohybových činností je ztvárnění hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a „interpretovat“.

Hudební činnosti umožňují žákovi uplatnit jeho individuální pěvecký potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, jeho individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, jeho pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby, umožňují mu „interpretovat“ hudbu podle jeho individuálního zájmu a zaměření.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- získané informace využívá v tvůrčích činnostech (vokální interpretace, vlastní nápad, improvizace);
- sleduje zápis jednoduché písňe (skladby) a podle svých schopností a dovedností ji realizuje;
- dokáže sluchově rozlišit kvalitu tónů, změny v tempu, dynamice...

Učitel:

- podporuje zájem žáků o učení tím, že oceňuje jejich aktivitu a snahu;
- vede žáky k prezentaci toho, co se naučili (vokální interpretace, vlastní nápad, improvizace) a k vytváření pozitivního vztahu k hudbě.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- dokáže vytvořit (obměnit) jednoduché hudební motivy;
- dokáže realizovat (dle svých dispozic) vlastní hudební nápad;
- sleduje vlastní hudební pokrok.

Učitel:

- vede žáka k rozpoznání odlišných a podobných znaků;
- vede žáka k realizaci vlastních hudebních nápadů;
- otevírá před žáky možnosti volby vhodných hudebních vyjadřovacích prostředků.

Kompetence komunikativní

Žák:

- porozumí soudům ostatních, vhodně na ně reaguje, zapojuje se do diskuse, obhajuje svůj názor;
- rozumí běžně užívaným gestům, zvukům a tvořivě je využívá.

Učitel:

- podporuje žáka ve formulaci vlastních názorů na poslouchanou hudbu;
- umožňuje žákovi vyjádřit své emocionální zážitky.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- zapojuje se do práce ve skupině;
- učí se přijímat různé role.

Učitel:

- zadává úkoly, při nichž je vhodné spolupracovat ve skupinách;
- integruje mentálně i tělesně postižené žáky, vede k poznání potřeby vzájemného respektu;
- poskytuje prostor pro osobité i hudební projevy žáků.

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje výsledky druhých žáků, váží si jejich hudebního projevu.

Učitel:

- vede žáky k vytváření pozitivního vztahu k uměleckým dílům a kulturním tradicím;
- seznamuje žáky s významnými hudebními díly a jejich autory.

Kompetence pracovní

Žák:

- učí se využívat techniku v hudbě a digitální technologie;
- zdokonaluje pohybové vyjádření poslouchané hudby;
- využívá hudební znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje.

Učitel:

- vede žáka k bezpečnému a účelnému používání hudebních nástrojů;
- vede ke zdokonalování pohybového vyjádření.

Kompetence digitální

Žák na konci 7. ročníku:

- k učení využívá i osobní digitální zařízení; ukládá si převzatý digitální obsah pro další použití;
- vytváří a upravuje digitální obsah, v případě potřeby je schopen jeden digitální formát doplnit či rozšířit jiným formátem;
- upravuje obsah, který vytvořil někdo jiný, s cílem přizpůsobit ho novým účelům;
- na základě vlastních kritérií pro vyhledávání získává potřebné informace z doporučených zdrojů;
- ukládá informace tak, aby je mohl efektivně třídit a vyhledávat.

Učitel:

- sdílí s žáky některé učební materiály a umožňuje žákům jejich úpravu a doplňování;
- umožňuje žákům v některých hodinách využít digitální technologie k rozšíření digitálního či jiného formátu;
- zadá žákům téma z oblasti hudby a žák jej dokáže zpracovat;
- zadává úkoly a aktivity, při kterých žáci pracují s doporučenými zdroji.

Žák na konci 9. ročníku:

- cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv; při práci v digitálním prostředí a při práci s osobními údaji dodržuje právní normy;
- vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje (vytváří webové prezentace, infografiku a multimédia), vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů;
- pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový;
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje.

Učitel:

- zadá tvorbu prezentací či jiných písemných prací, ve kterých žák uvede použité zdroje;
- zadá žákům tvorbu prezentací či jiných formátů, při kterých žák využije digitální prostředky;
- navrhuje aktivity a úkoly, při kterých žák pracuje s různorodými zdroji.

HUDEBNÍ VÝCHOVA

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> záznam hudby – noty, další způsoby záznamu hudby <p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> pěvecký a mluvní projev – hlasová hygiena – deklamace, techniky vokálního zpěvu a jejich individuální využití při zpěvu a při společných vokálně instrumentálních aktivitách hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> hra na hudební nástroje – hra a tvorba doprovodů s využitím Orffova instrumentáře <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientace v hudebním prostoru a analýza skladby – hudebně výrazové prostředky, pohyb melodie 	<p>OSV 5</p> <p>EGS 1</p> <p>Dě</p> <p>Tv</p>

7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – zachycování rytmu, popřípadě i zpívané melodie pomocí notového zápisu pěvecký a mluvný projev – hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace hudební rytmus – využívání rytmických zákonitostí při vokálním zpěvu <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivy, témata, jednoduché skladby) <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientace v hudebním prostoru a analýza skladby – významné sémantické prvky užití ve skladě (zvukomalba, dušmalba, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) hudební dílo a její autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora 	<p>OSV 5, 8, 9</p>

8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období 	<p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje <p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> pěvecký a mluvení projev – jednohlasý a vícehlasý zpěv intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách intonace a vokální improvizace – jednoduché hudební formy orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně nebo hudebních skladeb <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci nebo pohybových hrách <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla 	<p>OSV 5, 8, 9</p> <p>Dě</p> <p>VkO</p> <p>Tv</p> <p>Vv</p>

9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období 	<p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy <p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> pěvecký a mluvený projev – rozšiřování hlasového rozsahu reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností náprav hlasové nedostatečnosti <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> hra na hudební nástroje – nástrojová improvizace – jednoduché hudební formy <p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně nebo hudebních skladeb <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – improvizace <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> interpretace znějící hudby – vytváření vlastních soudů a preferencí hudební dílo a její autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi, inspirace, kým, módnost, stylová provázanost interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla 	<p>OSV 4, 5, 8, 9</p> <p>MKV 1, 4</p>

6.3.6.2 Výtvarná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu jsou 2 vyučovací hodiny týdně pro 6. ročníku a 1 vyučovací hodina týdně pro 7., 8. a 9. ročník.

Žáci mohou být v tomto předmětu rozděleni do skupin v rámci ročníku a slučováni v rámci paralelních ročníků dle pohlaví na chlapce a dívky.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 6., 7., 8., 9. ročník:
  - rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity, ověřování komunikačních účinků

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání ve Výtvarné výchově směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění;
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově;
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik;
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace;
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, citění, poznávání.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova klade důraz na sémantický postoj k výtvarnému umění a vizuálně obrazným vyjádřením obecně. Vede žáka k přijímání všech forem výtvarného projevu, k rozvoji a uplatnění vlastního vnímání, citění, představivosti, fantazie a invence. Umění je chápáno jako svébytný způsob komunikace a vyjádření individuálních postojů k okolnímu světu. Vlastní tvorba a reflexe umění podněcuje utváření hodnot, kreativitu i rozvíjení schopnosti komunikace a spolupráce. Klade důraz na individualitu, estetické citění žáků, tvořivost, vnímání a pozitivní přijímání kultury ostatních lidí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- si v teorii vytváří takové učební materiály, aby je mohl dále využívat pro své vlastní učení;
- při své tvorbě poznává vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáže zpětně uvědomit problémy související s realizací.

Učitel:

- sleduje v hodinách práci všech žáků;
- sleduje nové poznatky ve svém oboru;
- vyhledává informace a vhodně předává žákům;
- využívá audiovizuální techniku a názorné pomůcky;
- zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost;
- plánuje návštěvu výstav a galerií.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- na základě předložených námětů samostatně zpracovává a řeší problémy související s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek;
- při zadání úkolu rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení.

Učitel:

- seznamuje se zdroji informací podle druhu problému a učí žáky s informacemi pracovat;
- učí kolektivní diskusi, práce s chybou;
- diskutuje se žáky o možnostech řešení výtvarného problému;
- hodnotí žáky také podle přístupu k práci a jejich zodpovědnosti.

Kompetence komunikativní

Žák:

- při práci ve skupině dokáže vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých.

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci a vzájemné komunikaci (práce ve skupinách, diskuse, prezentace vlastních prací);
- dává žákům prostor k vyjádření vlastního názoru a vybízí je k tomu;
- vede žáky k porozumění různým formám výtvarného projevu;
- pracuje s obrazovým materiálem;
- reaguje na dění i mimo školu a dává prostor k diskusi;
- poskytuje možnost využití informačních prostředků k doplnění znalostí.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- se učí respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce.

Učitel:

- učí ohleduplnosti a vytváření kladných mezilidských vztahů;
- vede ke schopnosti hodnotit situaci, přijmout kritiku, provést sebekritiku;
- vede žáky ke společnému vytváření pravidel slušného chování a jejich dodržování;
- vytváří takové situace, kdy žáka nutí oddělovat podstatné od nepodstatného;
- podporuje sebedůvěru, diskutuje s žáky, vnímá jejich názory a postoje;
- vede žáka k vytváření pozitivního vztahu k sobě samému, respektuje individualitu žáků;
- učí děti snášenlivosti a sebeúctě, vzájemné ohleduplnosti, respektu a toleranci k jiným kulturám, zařazuje společné diskuse.

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje názory, myšlenky druhých;
- projevuje postoje, názory na různorodé umělecké projevy;
- aktivně se zapojuje do kulturních aktivit (výstavy, akce školy);
- vnímá a chrání naše tradice, kulturní a historické dědictví.

Učitel:

- motivuje žáky k zájmu o kulturu;

- vede žáky k toleranci k jiným kulturám a tradicím;
- zprostředkovává styk s kulturními projevy ve společnosti (návštěvy galerií a výstav, divadelních i filmových představení).

Kompetence pracovní

Žák:

- spolupracuje s ostatními žáky;
- dokáže reagovat na změnu pracovních podmínek, navrhuje nová řešení;
- zachází správně a bezpečně s výtvarnými nástroji a materiály;
- využívá svých zkušeností a znalostí ve výtvarné oblasti pro další rozvoj, pro přípravu k dalšímu vzdělávání.

Učitel:

- vede žáky k tvůrčí práci vhodnou motivací;
- učí žáky propojovat poznatky z různých oborů.
- podporuje žáky v jejich tvořivosti.
- vede žáky kudřování pořádku a příjemného pracovní-tvůrčího prostředí.

Kompetence digitální

Žák na konci 7. ročníku:

- během svého vzdělávání kombinuje různá digitální zařízení za účelem efektivnějšího plnění zadaných úkolů;
- odlišuje autorská práva od práv ochrany osobních údajů; zohledňuje právní aspekty při využívání a tvorbě digitálního obsahu;
- vytváří a upravuje digitální obsah, v případě potřeby je schopen jeden digitální formát doplnit či rozšířit jiným formátem;
- sdílí data, informace a obsah se svými vrstevníky a volí pro to vhodnou technologii.

Žák na konci 9. ročníku:

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít;
- cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv; při práci v digitálním prostředí a při práci s osobními údaji dodržuje právní normy;
- vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje (vytváří webové prezentace, infografiku a multimédia), vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů.

Učitel:

- zadává práci, které umožňují využívat různá digitální zařízení (PC, telefon, Chrombook, tablet);
- nabízí aktivity, které vyžadují informace upravovat, upřesňovat, vylepšovat a integrovat do stávajícího digitálního obsahu tak, aby vznikl nový, originální a relevantní obsah a znalosti;
- vede žáky k efektivnímu spravování dat, informací a obsahu v digitálním prostředí;
- vede žáky k dodržování autorských práv, citaci zdrojů;
- vede žáky k využívání více zdrojů, ověřování informací.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

6. – 7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> vybírání, vytváření a pojmenovávání prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, užívá je a kombinuje pro osobité vyjádření vlastních zkušeností, představ, poznatků... zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, uplatňuje metody užívané v současném výtvarném umění, např. počítačová grafika, fotografie, video ve své tvorbě užívá podnětů z představ a fantazie ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření (Práce jsou představovány jako svébytná vyjádření žáků, jako součást osobní výpovědi.) 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> linie, tvar, objem, barva, textury, jejich kombinace, vztahy, proměny v ploše, objemu a prostoru, vnímání jejich různosti propojení zrakového vnímání s ostatními smysly (hmat, sluch), návaznost na ostatní umělecké druhy vnímání různorodých materiálů (přírodních, umělých), experimentování s nimi, jejich využití ve vlastní tvorbě vnímání věcí okolo nás, vnímání přírody jako zdrojů inspirace, objektů k vlastnímu tvůrčímu sebevyjádření komiks, fotografie, reklama <p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjádření pocitů, nálad, fantazie, představ různými formami tvorby (kresba, malba, práce s prostorem) výběr a uplatnění různých typů vizuálně obrazných vyjádření při vlastních tvůrčích činnostech (plastická tvorba, malba, ilustrace, objekty...) experimentování, kombinování, využití netradičních materiálů, technik (koláž, frotáž, muchláž) <p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> osobní interpretace vizuálně obrazných vyjádření, 	<p>OSV 2 OSV 3 OSV 5 OSV 8 OSV 9</p> <p>EGS 1</p> <p>MKV 1</p> <p>EVV 4</p> <p>Čj – lit Dě Pří Hv</p>

	<p>porovnávání, vzájemná konfrontace</p> <ul style="list-style-type: none"> • obhajoba výsledků tvorby, prezentace, propagace, uspořádání výstavy • získávání informací a inspirování v odborných publikacích, na internetu • historické, sociální a kulturní souvislosti: dějiny výtvarného umění, návštěva galerií, muzeí • (prostor pro setkávání, komunikaci, pro přímý kontakt s uměním současným i minulým) 	
8. – 9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kombinuje, variuje různé prvky vizuálně obrazného vyjádření pro osobité vyjádření • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření • ve své tvorbě užívá podnětů z představ a fantazie • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků (Žák vstupuje do světa obrazů a jejich významů nejen tvořivou činností, ale i verbálně. Proces interpretace je cestou k nalezení vlastního pohledu, k sebeidentifikaci.) 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu, vyjádření vztahů, pohybu • kompoziční principy • vnímání ostatními smysly, vnímání jejich vztahů, vzájemného působení, jejich uplatnění při vlastní tvorbě, • přesahy do ostatních uměleckých druhů (hudba, tanec, divadlo) • vnímání přírody, její účinky na naše smysly, příroda jako tvůrčí prostor • smyslové působení vizuálně obrazných vyjádření, jejich reflexe ve vlastní tvorbě (počítačová grafika, fotografie, video, reklama) <p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ prostřednictvím akční malby, 	<p>OSV 2 OSV 3 OSV 5 OSV 8 OSV 9 OSV 10</p> <p>EGS 1</p> <p>MKV 1</p> <p>EVV 4</p> <p>MV 6</p> <p>Čj – lit Dě Př Hv</p>

	<p>kresby, manipulace s objekty</p> <ul style="list-style-type: none"> • vztah vlastního těla a prostoru (gesta, pohyby), tělo jako prostředek pro vizuálně obrazné vyjádření • výběr a uplatnění nejrůznějších typů vizuálně obrazných vyjádření pro vlastní tvorbu • využití netradičních materiálů, experimentování • přístup k tvorbě z hlediska vnímání, motivace <p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobní interpretace vizuálně obrazných vyjádření, porovnávání, vzájemná konfrontace, diskuse • obhajoba výsledků tvorby, prezentace, propagace, uspořádání výstavy • získávání informací a inspirování v odborných publikacích, na internetu • historické, sociální a kulturní souvislosti: dějiny výtvarného umění, návštěva galerií, muzeí • (prostor pro setkávání, komunikaci, pro přímý kontakt s uměním současným i minulým) 	
--	--	--

6.3.7 Člověk a zdraví

6.3.7.1 Výchova ke zdraví

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v 6. a 8. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 6. a 8 ročník:
  - o Vztahy mezi lidmi, formy soužití, Změny v životě člověka a jejich reflexe, Zdraví způsob života a péče o zdraví, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, Hodnota a podpora zdraví, Osobnostní a sociální rozvoj.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání ve Výchově ke zdraví směřuje k:

- uplatňování zdravého způsobu života;
- získávání základních hygienických, stravovacích, pracovních i jiných zdravotně preventivních návyků;
- rozvíjení dovednosti odmítat škodlivé látky;
- předcházení úrazům;
- získávání základních informací v otázkách sexuality;
- uplatňování odpovědného sexuálního chování;
- naučení se poskytovat základní první pomoc;
- odolávání vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích;
- uvědomování si potřeb a problémů rodinného života;
- vypěstování si kultivovaného chování.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výchova ke zdraví vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života a zdraví životní styl. Zaměřuje se na utváření pozitivních postojů ke svému zdraví, rozvíjí vědomí o kvalitách lidského života a podporuje přijetí zásad zdravé výživy. Dále se zaměřuje na prevenci patologických jevů, užívání psychotropních a návykových látek a gamblerství. Žáci se seznamují se zásadami tělesného a duševního zdraví a upevňují si návyky poskytovat základní první pomoc.

Pomáhá žákům orientovat se v sociální realitě i v začleňování do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k sebepoznání i poznání druhých, pochopení jednání vlastního i druhých. Seznamuje žáky se základními hygienickými, stravovacími, pracovními i jinými zdravotně preventivními návyky. Žáci se učí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházení úrazů a získávají orientaci v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování. Učí žáky respektovat morální principy a pravidla společenského soužití i přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i s důsledky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- vyhledává a třídí informace, na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně využívá v osobním a občanském životě;

- získané poznatky propojuje s poznatky z různých vzdělávacích oblastí do širších celků;
- postupně si vytváří ucelenější pohled na společenské a kulturní jevy.

Učitel:

- zadává úkoly, při jejichž plnění žáci vyhledávají informace z různých zdrojů;
- zadává úkoly, jejichž řešení vyžaduje využití poznatků z různých vzdělávacích oblastí.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá různé problémové situace ve škole, v rodině, obci, státě i ve světě;
- přemýšlí o problému a jeho příčinách;
- na základě vlastního úsudku a zkušeností hledá vhodné řešení;
- své návrhy porovnává s praktickým životem.

Učitel:

- zařazuje vhodné aktivity a metody;
- povzbuzuje žáka při případném nezdaru a vede ho k vytrvalosti.

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory;
- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně;
- naslouchá druhým, snaží se jim porozumět;
- aktivně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje.

Učitel:

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu;
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracuje v malé skupině i ve třídě, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce;
- podílí se na utváření příjemné pracovní atmosféry na základě ohleduplnosti k ostatním spolužákům, respektuje názory ostatních.

Učitel:

- vytváří pozitivní atmosféru ve třídě;
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování;
- podporuje sebedůvěru jednotlivých žáků.

Kompetence občanské

Žák:

- si je vědom svých práv a povinností ve škole, v rodině, ve společnosti;
- váží si svých spolužáků, učitelů, rodičů a ostatních lidí;
- oceňuje a chrání naše kulturní dědictví a tradice;
- respektuje požadavky na zdravé životní prostředí.

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel školního řádu;
- vede žáka k zodpovědnému rozhodování;
- směřuje žáka k zapojení do kulturních a sportovních aktivit mimo vyučování.

Kompetence pracovní

Žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v praktickém životě;
- plní povinnosti, dodržuje vymezená pravidla;
- chrání své zdraví i zdraví druhých.

Učitel:

- vyžaduje plnění vymezených povinností a pravidel;
- umožňuje žákům spolupracovat a vzájemně si pomáhat.

Kompetence digitální

Na konci 7. ročníku:

- identifikuje situace ohrožující jeho duševní i fyzické zdraví a uplatňuje postupy snižující tato rizika;
- při používání digitálních technologií předchází situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví;
- rozpozná neetické jednání v digitálním prostředí a vhodně na ně reaguje.

Učitel:

- vytváří aktivity zaměřené na ohrožující duševní a fyzické zdraví v kyberprostoru, reflektuje je se žáky a diskutuje o nich a vede žáky k bezpečnému používání digitálních technologií;
- vede žáky k rozpoznání neetického chování v digitálním prostředí, vytvoří situace zaměřené na neetické chování a vede žáky k reflexi těchto situací a ke správnému chování v kyberprostoru.

Žák a konci 9. ročníku:

- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním;
- při používání digitálních technologií předchází situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví.

Učitel:

- vede žáky k rozpoznání neetického chování v digitálním prostředí, vytvoří situace zaměřené na neetické chování a netoleranci a vede žáky k reflexi těchto situací a ke správnému chování v kyberprostoru;
- vytváří aktivity zaměřené na ohrožující duševní a fyzické zdraví v kyberprostoru, reflektuje je se žáky a diskutuje o nich a vede žáky k bezpečnému používání digitálních technologií.

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví • dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého 	<p>VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ: Vztahy ve dvojici: Kamarádství, přátelství Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity: rodina, škola, vrstevnická skupina</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ: Sebepoznání a sebepojetí: vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace: respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích</p> <p>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ: Výživa a zdraví: Zdravé stravování, pitný režim, poruchy příjmu potravy Ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy Tělesná a duševní hygiena, denní režim: Zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim</p> <p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE: Bezpečné chování a komunikace Autodestruktivní závislosti: Psychická onemocnění, násilí proti</p>	<p>OSV 1–11</p> <p>MKV 1–5</p> <p>MV 1, 4, 5</p> <p>Tv – životospráva, pohyb</p> <p>VkO – vztah k sobě</p> <p>Pří</p>

<p>člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p> <ul style="list-style-type: none"> • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce 	<p>sobě samém, alkohol, kouření, rizikové chování, těžké životní situace, trestná činnost.</p> <p>Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita</p> <p>ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE:</p> <p>Dětství, puberta, dospívání</p>	
<p>8. ročník</p>		
<p>Očekávané výstupy žáka</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy</p>
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a 	<p>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ: Ochrana před přenosnými chorobami: základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy přenosné sexuálním kontaktem, bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty</p> <p>ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE: Sexuální dospívání a reprodukční zdraví (sexualita jako součást formování osobnosti, zdraví reprodukční soustavy, promiskuita, zdrženlivost, poruchy pohlavní identity, rodičovství)</p> <p>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ: Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví (kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota)</p> <p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE: Stres a jeho vztah ke zdraví (kompenzační, relaxační a</p>	<p>OSV 1-11</p> <p>MKV 1-5</p> <p>MV 1, 4, 5</p> <p>Tělesná výchova</p> <p>VkO –partnerské vztahy a sexualita</p>

<p>předcházení stresovým situacím</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc 	<p>regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí, posilování duševní odolnosti)</p> <p>HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ: Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci Podpora zdraví a její formy</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ: Psychohygienu</p> <p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE: Manipulativní reklama a informace</p> <p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE: Ochrana člověka za mimořádných událostí (kvalifikace mimořádných událostí, varovný signál, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, prevence vzniku)</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ: Seberegulace a sebeorganizace činností a chování</p>	
---	---	--

6.3.7.2 Tělesná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 2 vyučovací hodiny týdně.

Součástí Tělesné výchovy je při dostatečném zájmu žáků lyžařský kurz (s využitím sjezdového lyžování, sáňkování, bobování, snowboard), nejčastěji v 7. ročníku. Kurz může být s ohledem na naplnění kapacity doplněn i žáky z jiných ročníků, popř. přesunut do jiného ročníku z organizačních důvodů (např. opatření související s Covid-19, nenaplnění kapacity v daném roce...). V ostatních ročnících se mohou konat 1-3 denní sportovní dny a výlety se sportovní náplní – turistika, pobyt v přírodě, vodácké aktivity (lodě, rafty), plavání a vodní hry, kola, vysoká lana, lezení po skalách, trampolíny, paintball, Laser Game, únikové hry a v zimě bruslení. Žáci mohou být v tomto předmětu rozdělení do skupin v rámci ročníku a slučování v rámci paralelních ročníků dle pohlaví na chlapce a dívky.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- Činnosti ovlivňující zdraví, Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností, Činnosti podporující pohybové učení.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v Tělesné výchově směřuje k:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole;
- rozvoji pohybových dovedností a kultivaci pohybu;
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty;
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a k osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků. Je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro sportovní, zdravotní i rekreační využití pohybu v režimu školy i mimo ni. Pohybové vzdělávání žáků postupuje od spontánní pohybové činnosti k řízené pohybové činnosti. Smyslem Tělesné výchovy je zařadit do denního režimu žáka takové činnosti, které budou rozvíjet tělesnou zdatnost, výkonnost a budou podporovat zdraví a ochranu jeho života.

Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti, žáci nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využití nejrůznějšího sportovního náčiní a náradí. Učí se uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí. Žáci se učí zvládnout základní organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné sportovní pohybové činnosti ve známém i méně známém prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- si osvojuje cvičební dovednosti s využitím pomůcek usnadňujících jejich zvládnutí (náradí, náčiní);
- prezentuje své naučené dovednosti;
- využívá své dovednosti i v ostatních předmětech a zejména v reálném životě;
- učí se sebehodnocení.

Učitel:

- zařazuje kooperativní činnosti;
- nabízí dovednostní soutěže;
- podporuje zájem žáků o sport, oceňuje jejich aktivitu a snahu;
- při výběru učiva respektuje jeho aktuálnost a zájmy žáků, vytváří podmínky podle jejich aktuálních možností a zájmu.

Kompetence k řešení problému

Žák:

- využívá vlastní poznatky z tělesných aktivit;
- s chybou pracuje jako s příležitostí, jak najít cestu ke správnému zvládnutí tělesného úkonu;
- hledá více možných způsobů řešení problému (herní strategie).

Učitel:

- vede žáky k aktivnímu a samostatnému přístupu při řešení problémů, k vyslechnutí názorů druhých, k diskusi, k vyjádření vlastního názoru a postoje, k pomoci druhému;
- spolu s žáky řeší situace, které vznikají při vyučování i mimo něj – konflikty mezi žáky, problémy s kázní a chováním;
- kladně hodnotí nalezení více možných způsobů řešení herních dovedností.

Kompetence komunikativní

Žák:

- učí se naslouchat, vyjadřovat se a spolupracovat s ostatními žáky;
- využívá správně a účelně odbornou terminologii;
- využívá různé zdroje informací.

Učitel:

- společně s žáky rozvíjí nepsaná pravidla partnerské komunikace mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi žáky a cizími osobami;
- realizuje sportovní utkání žáků pro širokou veřejnost.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- učí se spolupracovat ve skupině (kolektivní hry, štafetové hry...);
- objevuje a rozvíjí své silné stránky, nadání a talent;
- přispívá k budování pozitivního školního a třídního klimatu;
- podílí se na hodnocení své vlastní práce a práce ostatních žáků.

Učitel:

- obměňuje skupiny, ve kterých žáci pracují, a vede je k přijímání různých rolí ve skupině;
- integruje tělesně a mentálně postižené žáky;
- funguje jako poradce a směřuje žáky tak, aby se nenechali odradit počátečním nezdarem.

Kompetence občanské

Žák:

- učí se dodržovat pravidla slušného chování;
- bere ohled na druhé;
- snaží se reprezentovat školu na různých sportovních soutěžích.

Učitel:

- respektuje individuality ve školním a třídním kolektivu;
- snaží se v žácích pěstovat hrdost na školu, do které chodí;

- buduje společně s žáky pravidla demokratického chování a dbá na jejich dodržování.

Kompetence pracovní

Žák:

- osvojuje si správné cvičební a hygienické návyky;
- dodržuje bezpečnostní zásady;
- plánuje a učí se organizovat práci, udržuje pořádek, je důsledný při plnění zadaných úkolů.

Učitel:

- zařazuje cvičební činnosti přiměřené věku a schopnostem žáků se zřetelem na jejich další rozvoj, místní a regionální potřeby;
- vede žáky k tomu, aby si před použitím vždy zkontrolovali stav pomůcek (náradí a náčiní);
- nabízí různé zájmové kroužky.

Kompetence digitální

Na konci 7. ročníku:

- na příkladech z okolí ukazuje, jak digitální technologie zlepšují život;
- během svého vzdělávání kombinuje různá digitální zařízení za účelem efektivnějšího plnění zadaných úkolů;
- k učení využívá i osobní digitální zařízení;
- na základě vlastních kritérií pro vyhledávání získává potřebné informace z doporučených zdrojů.

Žák a konci 9. ročníku:

- uvádí situace, kdy digitální technologie zlepšují život různým sociálním skupinám.;
- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít;
- k učení využívá také digitální vzdělávací prostředí;
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání.

Učitel:

- vede žáky ke hledání a navrhování nejvhodnějších digitálních technologií pro zlepšování života;
- zadává úkoly vyžadující práci s digitálními technologiemi pro jejich plnění a zefektivňování práce;
- navrhuje digitální zdroje, ze kterých žáci vybírají potřebné informace.

TĚLESNÁ VÝCHOVA

6. – 9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 	<ul style="list-style-type: none"> význam pohybu pro zdraví (rekreační a výkonnostní sport) zdravotně orientovaná zdatnost (rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením) průpravná, koordinační, kompenzační, vyrovnávací, relaxační, kondiční a tvořivá cvičení hygiena a bezpečnost při pohybových hrách 	<p>OSV 2, 3, 4, 9, 11</p> <p>EVV 3</p> <p>VkZ – zakázané látky ve sportu (vliv alkoholu, tabáku a drog na zdraví, odmítání návykových látek, zdravotní a sociální rizika zneužívání droga podpurných látek)</p> <p>VkZ – odpovědnost za zdraví své i ostatních (sebekontrola žáka, rozvoj pozitivních vlastností osobnosti vkolektivu)</p> <p>Př – člověk a zdraví (činnost lidského organismu, reakce na fyzickou zátěž)</p> <p>VkZ – zdravý způsob života a péče o zdraví (základy duševní a tělesné hygieny), režim dne (aktivní pohyb během dne)</p>
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
<ul style="list-style-type: none"> zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 	<p>Pohybové hry</p> <p>Gymnastika:</p> <ul style="list-style-type: none"> kotoul vpřed, vzad a jeho modifikace, ve vazbách stoj na rukou 	<p>Př – praktické poznávání přírody, ochrana přírody a životního prostředí</p> <p>VkZ – základy duševní a tělesné hygieny</p>

<ul style="list-style-type: none"> • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 	<ul style="list-style-type: none"> • přemet stranou • přeskok • roznožka a skrčka přes kozu našir • švihadlo • míč <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> • běžecká abeceda • starty • rychlé běhy • vytrvalostní běhy • skok do dálky s rozběhem • skok do výšky • hod míčkem • vrh koulí <p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> • fotbal • přehazovaná • florbal • vybíjená <p>Úpolové sporty</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě – sportovní kurz (podle zájmů žáků a aktuálních podmínek)</p> <p>Lyžování, snowboarding, bruslení – lyžařský kurz (podle zájmů žáků a aktuálních podmínek)</p> <p>Další (i netradiční) pohybové činnosti (podle zájmů žáků a aktuálních podmínek)</p>	<p>(relaxace pomocí hudby a pohybu)</p> <p>VkZ – pohybová aktivit a zdraví (zdravotní funkce aktivního pohybu)</p>
---	--	--

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

<ul style="list-style-type: none"> • užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a 	<p>Komunikace v TV: tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p> <p>Organizace prostoru a pohybových činností</p> <p>Pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p> <p>Zásady jednání a chování v</p>	<p>Ma – jednotky délky, času (měření, zápis číselných údajů)</p> <p>VkZ – Vztahy mezi lidmi a formy soužití – odpovědnost za zdraví své i ostatních (sebekontrola žáka, rozvoj pozitivních vlastností osobnosti v kolektivu)</p>
---	--	--

<p>povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p> <ul style="list-style-type: none"> • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	<p>různém prostředí a při různých činnostech Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování</p>	
---	---	--

6.3.8 Člověk a svět práce

6.3.8.1 Pracovní činnosti

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně. V některých ročnících či pololetích je předmět vyučován ve dvouhodinových blocích v každém druhém týdnu.

Žáci mohou být v tomto předmětu rozděleni do skupin v rámci ročníku a slučování v rámci paralelních ročníků dle pohlaví na chlapce a dívky.

Předmět zahrnuje tyto tematické celky:

- 6. a 7. třída
  - Práce s technickými materiály; Příprava pokrmů
- 8. a 9. třída
  - Svět práce

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v Pracovních činnostech směřuje k:

- získávání praktických pracovních dovedností a návyků z různých oblastí;
- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce;
- organizování a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě;
- získání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce;
- rozvíjení přesnosti, vytrvalosti, systematičnosti v práci a manuální zručnosti;
- osvojování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví a hygieny práce;
- získání prvotních poznatků a dovedností významných pro jejich další životní a profesionální orientaci;
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci a rozvíjení podnikatelského myšlení.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Pracovní činnosti se cíleně zaměřují na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňují celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od předmětů ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Jsou založeny na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- využívá vhodné pracovní postupy;
- získané výsledky své práce porovnává, kriticky posuzuje a vyvodí závěry pro využití

v budoucnosti;

- svou praktickou činnost plánuje a organizuje na úrovni svého věku.

Učitel:

- při výběru učiva respektuje jeho aktuálnost a zájmy žáků, vytváří podmínky podle jejich aktuálních možností a zájmu;
- vede žáky k využívání znalostí i v ostatních předmětech a zejména v reálném životě.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- při provádění praktických činností volí vhodné pomůcky, nástroje a metody práce tak, aby neohrozil zdraví své ani zdraví druhých;
- dojde-li k ohrožení zdraví v souvislosti s prováděním praktických činností, dokáže vhodně a rychle zareagovat a poskytnout první pomoc – takto získané zkušenosti využívá v případě nutnosti v běžném životě;
- samostatně řeší problémy a navrhne vhodné způsoby řešení.

Učitel:

- umožňuje žákům využívat vlastní poznatky;
- vede žáky k aktivnímu a samostatnému přístupu při řešení problémů, k vyslechnutí názorů druhých, k diskusi, k vyjádření vlastního názoru a postoje, k pomoci druhému.

Kompetence komunikativní

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně;
- pojmenuje druhy zpracovaného materiálu a určí jeho vlastnosti;
- dokáže přijmout argumentaci jiných a zapojuje se s nimi do diskuse;
- k získávání nových vědomostí a zejména zajímavostí využívá digitální technologie i vhodnou literaturu;
- využívá komunikativní dovednosti k vytváření kvalitní spolupráce s ostatními spolužáky.

Učitel:

- učí žáky naslouchat, vyjadřovat se ústně i písemně;
- vyžaduje správné a účelné používání odborné terminologie a symboliky vzhledem k věku žáků.

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák:

- dokáže pracovat samostatně a v případě potřeby se zapojuje do práce ve skupině a přijímá různé role;
- chápe základní ekologické souvislosti a respektuje požadavky na ochranu životního prostředí;
- přijímá a respektuje pravidla pro bezpečnou práci;
- v situaci ohrožující zdraví dokáže rychle a správně zareagovat, v případě nutnosti poskytne pomoc;
- chápe nutnost ochrany lidského zdraví.

Učitel:

- ve výuce i při mimoškolních činnostech zařazuje kooperativní činnosti – práce ve dvojicích, ve skupině;
- umožňuje žákům podílet se na hodnocení své vlastní práce i na hodnocení práce ostatních žáků;

- funguje jako poradce a směřujeme žáky tak, aby se nenechali odradit počátečním nezdarem.

Kompetence pracovní

Žák:

- používá bezpečně nástroje a materiály;
- dodržuje pravidla bezpečné práce;
- přizpůsobí se omezeným podmínkám a volí pracovní postup přiměřený daným podmínkám;
- udržuje pracovní místo v pořádku a čistotě, aby nedocházelo k ohrožení zdraví;
- získané dovednosti a poznatky se snaží aplikovat v praktickém životě.

Učitel:

- zařazuje pracovní činnosti přiměřené věku a schopnostem žáků se zřetelem na jejich další rozvoj, místní i regionální potřeby;
- vede žáky k osvojování si pracovních a hygienických návyků;
- vede žáky k plánování postupů;
- vede žáky k tomu, aby si před použitím vždy zkontrolovali stav pomůcek a nástrojů.

Kompetence digitální

Žák:

- umí vyhledávat a porovnávat data, např. informace o spotřebičích a přístrojích nebo materiálech;
- umí pracovat s databázemi, např. s databázemi nápadů a námětů;
- umí si vyhledat návod pracovního postupu (technické činnosti, příprava pokrmů atd.);
- sdílí data a komunikuje pomocí online nástrojů, spolupracuje na jednom dokumentu s ostatními spolužáky online;
- prezentuje své myšlenky nebo produkt za pomoci audiovizuální prezentace;
- realizuje aktivity spojené s digitální audiovizuální tvorbou, např. aktivity zaměřené na fotografování, tvorbu školního časopisu;
- zná zásady bezpečnosti práce při práci s AV technikou nebo počítačem;
- používá informační portály, které se věnují výběru povolání; orientuje se v elektronické databázi středních škol;
- má základní povědomí o existenci portálů zabývajících se trhem práce;
- má povědomí o digitálním plánování času a činností.

Učitel:

- zadává práci s využitím různých digitálních zařízení (PC, telefon, Chrombook, tablet);
- ve výuce i při mimoškolních činnostech zařazuje kooperativní online činnosti – práce ve dvojicích či skupinách;
- požaduje po žácích zpracování audiovizuálních prezentací na témata související s předmětem Pracovních činností;
- připravuje aktivity spojené s digitální audiovizuální tvorbou, např. aktivity zaměřené na fotografování nebo tvorbu videí;
- vede žáky ke správnému používání informačních portálů, které se věnují výběru povolání;
- předkládá návody na orientaci v elektronické databázi středních škol;
- připravuje aktivity spojené s portály zabývajících se trhem práce;
- vede žáky k digitálnímu plánování času a činností.

PRACOVNÍ ČINNOSTI

6. – 7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK:</p> <p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • užívá technickou dokumentaci • připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím – poskytne první pomoc při úrazu <p>PŘÍPRAVA POKRMŮ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> • materiály a jejich využití v praxi • pracovní pomůcky • nářadí a nástroje • jednoduché pracovní operace a postupy • organizace práce • technické náčrty a výkresy • technické informace • návody • technika v životě člověka, technika a životní prostředí <ul style="list-style-type: none"> • vybavení kuchyně a její udržování • potraviny (např. nákup, jídelníček) • příprava pokrmů, základní postupy • úprava stolu a stolování 	<p>OSV 3, 5, 9</p> <p>EVV 4</p> <p>VkO – etiketa</p> <p>VkZ – zdravá výživa</p>

8. – 9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
<p>ŽÁK: SVĚT PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce (napíše strukturovaný životopis, prokáže komunikační schopnosti v modelovém přijímacím pohovoru) 	<ul style="list-style-type: none"> trh práce (povolání lidí, kvalifikační požadavky, osobnostní požadavky) volba profesní orientace – informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb, osobní vlastnosti a schopnosti, sebepoznávání, vlivy na volbu možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení zaměstnání – způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů podnikání – druhy organizací, nejčastější formy podnikání 	<p>OSV 3, 9, 10</p> <p>EVV 4</p> <p>VDO 2</p> <p>Čj – životopis, tiskopisy</p> <p>VkZ – rozvoj osobnosti</p> <p>VkO – mezilidská komunikace, ekonomika</p>

6.3.9 Můj projekt

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Můj projekt se vyučuje jako samostatný předmět v druhé polovině 8. ročníku. Časová dotace je 1 vyučovací hodina týdně.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v předmětu Můj projekt směřuje k/ke:

- vyhledávání informací a práce s nimi;
- kritickému hodnocení získaných informací;
- osvojování si různých forem a metod práce s digitální technologií;
- rozvíjení tvořivosti při prezentaci získaných informací;
- rozvíjení schopnosti prezentovat zpracované informace;
- rozvíjení schopnosti práce v týmu a schopnosti komunikovat.

Charakteristika vyučovacího předmětu

• Hlavním cílem předmětu Můj projekt je poskytnout žákům 8. ročníku prostor pro zpracování dlouhodobého (půlročního) projektu na zvolené téma. Ve spolupráci s vyučujícím si žák vybírá tematický celek napříč všemi vyučovacími předměty, kterému se bude věnovat. Navrhuje formu zpracování a podobu výstupu. Žáci by měli uplatnit dosud získané kompetence. Zvolené téma integruje výstupy z předmětů Informatika, Výtvarná výchova a podle volby konkrétního tématu z dalšího předmětu či více předmětů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- vybírá vhodný způsob zpracování a prezentace;
- kriticky zhodnotí zdroj informací a reálnou možnost jejich využití, z chyby se dokáže poučit;
- účelně a správně používá terminologii;
- používá osvojené postupy.

Učitel:

- vyžaduje správné používání terminologie;
- umožňuje žákům využívat vlastní poznatky.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- dokáže vhodně a správně využívat běžně dostupné zdroje informací (internet, elektronické encyklopedie, knihy, encyklopedie...);
- v případě více zdrojů informací přemýšlí o rozdílech a shodách a jejich příčinách;
- nenechá se odradit počátečním nezdarem;
- uvědomuje si zodpovědnost při získávání a šíření informací.

Učitel:

- funguje jako poradce a směřuje žáky tak, aby se nenechali odradit dílčím nezdarem.

Kompetence komunikativní

Žák:

- rozumí různým typům informačních prostředků, využívá je;
- pokud neumí rozpoznat a využít příslušný informační zdroj, dokáže požádat o pomoc spolužáka, případně učitele;
- dokáže prezentovat výsledky své práce a vhodně argumentovat při jejich obhajobě.

Učitel:

- funguje jako poradce a směřuje žáky tak, aby se nenechali odradit dílčím nezdarem.

Kompetence sociální, personální a občanské

Žák:

- dokáže poskytnout pomoc, je-li o ni požádán;
- učí se poznávat, kdy druhý pomoc potřebuje a snaží se mu pomoc poskytnout;
- dochází k poznání, že člověk sám lépe pochopí podstatu problému, pokud ji někomu vysvětluje a tím si vytváří pozitivnější představu o sobě samém a začíná si více důvěřovat.

Učitel:

- umožňuje žákům při plnění úkolů vzájemně spolupracovat;
- umožňuje žákům podílet se na hodnocení své vlastní práce i na hodnocení práce ostatních žáků na základě předem daných kritérií.

Kompetence pracovní

Žák:

- dbá na šetrné zacházení se svěřenou technikou a materiály.

Učitel:

- vyžaduje pravidelnou údržbu svěřené techniky a náležitou péči o všechny pomůcky.

Kompetence pracovní

Žák:

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít;
- cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv; při práci v digitálním prostředí a při práci s osobními údaji dodržuje právní normy;
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním;
- vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje (vytváří webové prezentace, infografiku a multimedia), vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů;
- pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový;
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje.

Učitel:

- vede žáky ke správnému používání digitálních technologií;
- podporuje žáky k samostatnému vyhledávání informací z relevantních informačních zdrojů;
- pomáhá žákům správně citovat a dodržovat autorská práva;
- vysvětlí žákům právní normu při práci s digitálním materiálem;
- vede žáky k respektu v digitálním vlastnictví;
- pomáhá žákům vybrat si vhodný formát pro ročníkovou práci;
- vede žáky ke kombinaci různých metod zpracování (písemný text, prezentace);

- vede žáky k práci s cizím textem a dává možnosti vytvoření vlastního obsahu.

MŮJ PROJEKT

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy
<p>ŽÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanovuje cíle a prostředky k jejich dosažení • vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • plánuje pracovní postupy k dosažení cíle, organizuje si práci • spolupracuje s vedoucím učitelem nebo spolužákem • prezentuje výsledky svého projektu • sebereflektuje svůj výkon 	<p>Stanovování cílů Vyhledávání informací Organizace práce Pracovní pomůcky Získávání zdrojů Pracovní postup Prezentace výsledků práce</p>	<p>OSV 5 MV 3, 6 Inf – Vyhledávání a zpracování informací</p>

7 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

7.1 Charakteristika hodnocení

- Hodnocení je založeno na respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů žáka.
- Vede žáka k jeho rozvoji a dosahování osobního maxima a je postaveno na plnění konkrétních a splnitelných úkolů.
- Popisuje konkrétní zvládnuté oblasti vzdělávání a podněcuje žáka k dalšímu rozvoji – ukazuje další cestu a vede žáka k pozitivnímu vztahu k dalšímu vzdělávání.
- Žákům je dána možnost zažívat úspěch, nebát se chybovat. Neúspěch a nesprávné odpovědi jsou využívány pozitivním, rozvíjejícím způsobem, který napomáhá učení a zachovává respekt vůči žákům.
- Součástí hodnocení je vzájemná interakce mezi učiteli a žáky, kteří jsou prostřednictvím zpětné vazby informováni o svém pokroku a výsledcích.
- Podstatnou součástí hodnocení je spolupráce mezi rodinou a školou.
- Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů. Uplatňováno je rovněž motivační hledisko.
- Výsledek každého hodnocení je žákovi oznámen bez prodlení s poukázáním na klady a na možnosti dalšího potřebného rozvoje.

7.1.1 Učitel může získávat podklady pro hodnocení žáka zejména

- soustavným sledováním školní práce žáka a jeho připravenosti na vyučování;
- analýzou různých činností žáka;
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP), asistentem pedagoga...
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

7.1.2 Nastavení kritérií hodnocení

- Každý vyučující na začátku daného pololetí prokazatelně seznámí žáky s kritérii hodnocení v daném období – např. prostřednictvím učebny na platformě classroomu.
- Žák 4. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu alespoň dvě známky za každé pololetí.
- Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období, ne pouze na jeho konci.

7.1.3 Učitel oznamuje žákovi výsledek klasifikace

- Učitel oznamuje žákovi každou klasifikaci a zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů.

- Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka, a to zejména prostřednictvím zápisů do Školy online.
- Při celkovém hodnocení vedle známek využívá učitel také další přístupné zpětné vazby a sebehodnocení žáka.
- Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek.
- V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

7.1.4 Písemné práce

- Rozsáhlejší písemné práce oznamuje vyučující žákům v předstihu podle velikosti jejich rozsahu.
- Každý vyučující seznámí žáky na počátku nového klasifikačního období s kritérii hodnocení.
- V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku čtvrtletního nebo pololetního opakování.
- Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě čtvrtletních a pololetních písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat – tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku.

7.1.5 Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu:

- Po vzájemné dohodě neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden.
- Žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací.
- Účelem zkoušení je ocenit, co žák umí a podpořit ho v jeho dalším vývoji.
- Učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné.
- Žák dostává čas k naučení, procvičení a zažití učiva.

7.1.6 Vyučující hodnotí s ohledem na závěry pedagogicko-psychologických vyšetření

Třídní učitelé ve spolupráci s výchovným poradcem jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením pedagogicko-psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů a výchovného poradce na pedagogické radě.

7.1.7 Hodnocení v případě dlouhodobé absence

Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za poleletí ze všech,

popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.

7.1.8 Kritéria hodnocení

1. Žák naplňuje očekávané výstupy.
2. Žák aplikuje získané znalosti, schopnosti a dovednosti ve školní praxi.
3. Žák pracuje a komunikuje efektivně ve skupině, s pedagogem i samostatně.
4. Žák se zajímá o problematiku daného předmětu.
5. Žák pracuje s vlastní chybou, aktivně hledá řešení problémů.
6. Žák dokáže hodnotit sám sebe a ostatní spolužáky podle daných kritérií a umí poskytnout zpětnou vazbu pedagogovi.

7.2 Formy hodnocení žáka

- 1) Žáci jsou hodnoceni:
  - a) od 1. do 3. ročníku slovně (ústně průběžně; písemně čtvrtletně a pololetně). Zásady pro používání slovního hodnocení jsou v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií;
  - b) od 4. do 9. ročníku je žák hodnocen s použitím klasifikační stupnice. Vyučující má možnost doplnit toto hodnocení motivačním dopisem učitele žákovi;
  - c) u žáka s podpůrnými opatřeními se při jeho klasifikaci přihlédne právě k těmto podpůrným opatřením doporučeným pedagogicko-psychologickou poradnou.
- 2) Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení pro účely přijímacího řízení či přestupu žáka do jiné základní školy, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy, zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.
- 3) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v ŠVP, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání a to v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon. Také obsahuje doporučení pro další rozvoj žáka.

Formy slovního hodnocení

- a) osobní, individuální slovní hodnocení v průběhu tripartitních schůzek, kde se setkává žák, učitel a rodič (v 1. a 3. čtvrtletí)
- b) vysvědčení v 1. a v 2. pololetí (1. – 3. ročník)

Při použití slovního hodnocení se uvádí charakteristika níže uvedených oblastí.

Převedení slovního hodnocení na klasifikační stupeň: učitel převede každou sledovanou oblast na známku a provede průměr. Ten je podkladem pro určení klasifikačního stupně.

7.3 Charakteristika klasifikačních stupňů

7.3.1 Charakteristika klasifikačních stupňů slovního hodnocení pro 1. – 3. ročník

1) Ovládnutí předepsaného učiva a výstupů ŠVP

- ovládá bezpečně (klasifikační stupeň 1)
- ovládá (klasifikační stupeň 2)
- podstatně ovládá (klasifikační stupeň 3)
- ovládá se značnými mezerami (klasifikační stupeň 4)
- neovládá (klasifikační stupeň 5)

2) Úroveň myšlení

- pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti (klasifikační stupeň 1)
- uvažuje celkem samostatně (klasifikační stupeň 2)
- menší samostatnost v myšlení (klasifikační stupeň 3)
- nesamostatné myšlení (klasifikační stupeň 4)
- odpovídá nesprávně i na návodné otázky (klasifikační stupeň 5)

3) Úroveň vyjadřování

- výstižné, poměrně přesné (klasifikační stupeň 1)
- celkem výstižné (klasifikační stupeň 2)
- nedostatečně přesné (klasifikační stupeň 3)
- vyjadřuje se s obtížemi (klasifikační stupeň 4)
- nesprávné i na návodné otázky (klasifikační stupeň 5)

4) Úroveň aplikace vědomostí

- spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností (klasifikační stupeň 1)
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb (klasifikační stupeň 2)
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští (klasifikační stupeň 3)
- dělá podstatné chyby, ale překonává je (klasifikační stupeň 4)
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele (klasifikační stupeň 5)

5) Píle a zájem o učení

- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem (klasifikační stupeň 1)
- učí se svědomitě (klasifikační stupeň 2)
- k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů (klasifikační stupeň 3)
- malý zájem o učení, potřebuje stále podněty (klasifikační stupeň 4)
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné (klasifikační stupeň 5)

7.3.2 Charakteristika jednotlivých klasifikačních stupňů pro 4. – 9. ročník

Stupeň 1 – výborný

Žák dokáže naplňovat veškeré nebo téměř všechny očekávané výstupy. Získané znalosti, schopnosti a dovednosti dokáže aplikovat samostatně ve školní i mimoškolní praxi. Dokáže úspěšně pracovat samostatně i spolupracovat ve skupině, s pedagogy i spolužáky komunikuje efektivně. Zajímá se o problematiku daného předmětu. Dokáže pracovat s vlastní chybou, aktivně hledá řešení problémů. Dokáže ohodnotit sám sebe i ostatní spolužáky dle stanovených hodnotících kritérií a umí poskytnout zpětnou vazbu pedagogovi.

Stupeň 2 – chvalitebný

Žák dokáže naplňovat většinu očekávaných výstupů. Získané znalosti, schopnosti a dovednosti dokáže aplikovat samostatně v omezené míře nebo s menší pomocí. Při samostatné práci nebo práci ve skupině má občas potíže, s pedagogy i spolužáky komunikuje uspokojivě. Zájem o problematiku v předmětu je u něho ještě potřebné stimulovat. Dokáže pracovat s vlastní chybou s menší dopomocí, obvykle aktivně hledá řešení problémů. S mírnou dopomocí dokáže ohodnotit sám sebe i ostatní spolužáky dle stanovených hodnotících kritérií a poskytnout zpětnou vazbu pedagogovi.

Stupeň 3 – dobrý

Žák dokáže naplňovat podstatnou část očekávaných výstupů. Získané znalosti, schopnosti a dovednosti dokáže aplikovat samostatně v dosti omezené míře nebo s větší pomocí. Při samostatné práci nebo práci ve skupině má pravidelně potíže, s pedagogy i spolužáky komunikuje obvykle uspokojivě. Zájem o problematiku v předmětu je u něho i přes stimulaci menší. Dokáže pracovat s vlastní chybou s větší dopomocí, občas aktivně hledá řešení problémů. S větší dopomocí dokáže ohodnotit sám sebe i ostatní spolužáky dle stanovených hodnotících kritérií a poskytnout zpětnou vazbu pedagogovi.

Stupeň 4 – dostatečný

Žák dokáže naplňovat alespoň některé z očekávaných výstupů. Získané znalosti, schopnosti a dovednosti dokáže aplikovat samostatně ve značně omezené míře nebo s velkou dopomocí. Při samostatné práci nebo práci ve skupině má pravidelně velké potíže, s pedagogy i spolužáky komunikuje obtížně. Zájem o problematiku v předmětu je u něho i přes stimulaci minimální. Dokáže pracovat s vlastní chybou s velkou dopomocí, k řešení problémů je třeba jej vyzvat. S velkou dopomocí dokáže ohodnotit sám sebe i ostatní spolužáky dle stanovených hodnotících kritérií a poskytnout zpětnou vazbu pedagogovi.

Stupeň 5 – nedostatečný

Žák nedokáže naplňovat téměř žádné z očekávaných výstupů. Získané znalosti, schopnosti a dovednosti nedokáže aplikovat ani s dopomocí. Téměř nedokáže pracovat ve skupině ani samostatně, komunikace ve všech směrech je pro něho obtížná. Zájem o problematiku v předmětu zcela nejeví. Téměř nedokáže pracovat s vlastní chybou ani s dopomocí, řešení problémů nehledá. Ani se značnou dopomocí téměř nedokáže ohodnotit sám sebe i ostatní spolužáky dle stanovených hodnotících kritérií a poskytnout zpětnou vazbu pedagogovi.

7.4 Hodnocení žáků s podpůrnými opatřeními

Základní podmínkou hodnocení žáka s podpůrnými opatřeními je individualizace hodnocení, která je součástí individuálního přístupu k žákovi, kdy maximálně respektujeme jeho specifické možnosti, schopnosti a dovednosti. Přínosem tohoto individuálního hodnocení je, že umožňuje adekvátně hodnotit žáky (od nadaných a školsky úspěšných až po méně nadané a školsky méně úspěšné žáky) a na základě toho poté plánovat reálné cíle pro další období a možnosti zlepšení. Individualizace hodnocení podporuje motivaci, a tím i rozvoj jednotlivých žáků, probouzí v nich aktivitu a posiluje jejich schopnosti ve vývoji přirozeného sebehodnocení. Vhodná a důsledná individualizace hodnocení prokazatelně působí zároveň preventivně proti vzniku sociálně-patologického jednání a případným psychickým potížím žáků.

Při celkové klasifikaci v 1. – 9. ročníku učitel může výhradně slovně hodnotit prospěch v předmětech, v nichž je prokázána specifická porucha učení. Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností v těchto předmětech volí učitel takové druhy a formy zkoušení, které odpovídají schopnostem, jež nejsou

ovlivněny podpůrnými opatřeními. Dle uvážení vyučujícího a na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny nebude žák se specifickou potřebou vystavován úkolům, jejichž plnění je právě touto specifickou potřebou omezeno. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se projednávají s výchovným poradcem, s třídním učitelem a se zákonnými zástupci. V hodnocení u žáků s podpůrnými opatřeními se přístup vyučujícího zaměřuje prioritně na pozitivní výkony žáka, a tím na podporu jeho motivace.

Při hodnocení žáků s podpůrnými opatřeními se vyučující řídí také minimálními výstupy pro děti s PO, které jsou součástí ŠVP ZŠ Světica.

7.5 Hodnocení nadaných žáků

Při hodnocení nadaných žáků platí také podmínka individualizace hodnocení s ohledem na celkový individuální přístup k němu.

Ředitel školy může mimořádně nadaného žáka přeradit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přerazení je vykonání zkoušek z učiva nebo z části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat a doporučení pedagogicko-psychologické poradny o přerazení do vyššího ročníku. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

7.6 Individuální vzdělávání

Dle individuálního vzdělávacího plánu vzdělávaný žák koná zkoušky každé pololetí z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky.

Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí.

Ředitel školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci 2. pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

7.7 Vzdělávání cizinců

Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se postupuje podle § 51 až 53 školského zákona a § 14 až 17 vyhlášky, tj. postupuje se stejně jako u žáků – občanů ČR s výjimkou § 15 odst. 6 vyhlášky 48/2005 Sb., o základním vzdělávání:

- Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje jejich výkon.
- Žák – občan Slovenské republiky – má právo při plnění studijních povinností používat, s výjimkou českého jazyka a literatury, slovenský jazyk.
- Škola má povinnost žáka – cizince doučovat českému jazyku.
- Na konci 1. pololetí nemusí být žák – cizinec hodnocen na vysvědčení, a to ani v náhradním termínu. Pokud by žák ale nebyl hodnocen na vysvědčení na konci 2. pololetí, znamenalo by to, že musí opakovat ročník.

7.8 Hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 – velmi dobré,

- b) 2 – uspokojivé,
- c) 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

- a) **Stupeň 1 (velmi dobré)**
Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
- b) **Stupeň 2 (uspokojivé)**
Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
- c) **Stupeň 3 (neuspokojivé)**
Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Při hodnocení chování se posuzuje pouze chování během vyučování a akcí pořádaných školou. Přestupky, kterých se žák dopouští mimo vyučování, se nehodnotí, škola k nim pouze zaujímá stanovisko a spolupracuje s rodinou, případně s kompetentními institucemi.

Klasifikaci chování navrhuje třídní učitel po projednání s ostatními pedagogy a rozhoduje o ní ředitelka školy po projednání na pedagogické radě.

7.8.1 Opatření k posílení kázně

V případě řešení kázeňských přestupků nebo školní neúspěšnosti dle její závažnosti volíme:

- a) spolupráci učitelů s poradenskými pracovníky ve škole (ŠPP);
- b) spolupráci školy a školských poradenských zařízení (PPP);
- c) spolupráci s rodiči problémových a neúspěšných žáků;
- d) sestavení Plánu pedagogické podpory – PLPP, který bude sestaven na základě observace dítěte a screeningového vyšetření školním psychologem, popř. školním speciálním pedagogem;
- e) sestavení Studijního plánu, tj. stanovení přiměřeného obsahu učiva plnění obsahu individuálního vzdělávacího plánu doporučeného pedagogicko-psychologickou poradnou, nebo sestavení Individuálního výchovného plánu, což je forma spolupráce mezi školou, žákem, zákonným zástupcem, případně další zúčastněnou stranou, při řešení rizikového chování žáka. Cílem tohoto výchovného plánu je odstranit rizikové chování žáka a předejít tak důsledkům, které z tohoto chování vycházejí;
- f) zajištění speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostiky ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou. Tato diagnostika žákových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb nám pak umožní nastavit vhodná opatření;
- g) pravidelně, každé čtvrtletí, je na pedagogické poradě školy vyhodnocována situace ohledně řešení kázeňských přestupků a vzdělávání žáků ohrožených školní neúspěšností a všichni pedagogové jsou s ní seznámeni;
- h) třídní učitelé pravidelně vyvolávají jednání s rodiči a žáky, kteří jsou ohroženi školní

neúspěšností, jsou za čtvrtletí hodnoceni nedostatečně nebo dostatečně nebo vyučující vyhodnotí jejich vývoj jako rizikový nebo mají problém s kázní a s dodržováním školních či třídních pravidel. Přítomni na této schůzce budou: třídní učitel, rodič, žák, učitelé daných předmětů, kde žák neprospívá, výchovný poradce. Zde se domluví možnosti a budou přijata opatření. Z tohoto jednání bude pořízen zápis, který podepisují všechny strany (škola, rodič, žák). Jedno vyhovení zápisu bude předáno také do ŠPP;

- i) k průběžnému hodnocení chování a přístupu žáků k plnění školních povinností slouží tato výchovná opatření:
- napomenutí třídního učitele (NTU)
  - důtka třídního učitele (DTU)
  - důtka ředitele školy (DRŠ)

Tato opatření k posílení kázně se ukládají za závažné nebo opakované provinění proti řádu školy. Tato opatření zpravidla předcházejí před snížením stupně z chování.

- 1) **Napomenutí třídního učitele** ukládá třídní učitel bezprostředně po přestupku proti školnímu řádu, kterého se žák dopustí. O udělení napomenutí uvědomí třídní učitel prokazatelně zákonného zástupce žáka – dopisem, ústní informací na pravidelných konzultačních dnech a třídních schůzkách.
- 2) **Důtku třídního učitele** udělí třídní učitel po projednání s výchovnou poradkyní a se souhlasem ředitelky školy za závažnější či opakované porušení řádu školy, norem slušnosti. O udělení důtky písemně informuje třídní učitel zákonné zástupce.
- 3) **Důtku ředitelky školy** uděluje ředitelka školy po projednání v pedagogické radě za opakovaná vážná provinění proti řádu školy, proti normám slušnosti. O udělení písemně informuje zákonné zástupce ředitelka školy.

Udělená opatření k posílení kázně se zaznamenávají do katalogových listů žáků. Výchovná opatření projednávaná pedagogickou radou jsou zároveň uvedena v zápisu z pedagogické rady.

7.8.2 Pochvaly

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních pedagogů žákovi po projednání s ředitelem školy také udělit pochvalu. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

7.9 Celkové hodnocení

Celkové hodnocení žáka na vysvědčení v 1. – 9. ročníku se vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním,
- b) prospěl(a),
- c) neprospěl(a),
- d) nehodnocen(a).

- a) **Prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 (chvalitebným), průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených ŠVP není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré. Celkový prospěch žáka, u něhož je rozhodnuto o použití širšího hodnocení nebo širšího hodnocení v některých předmětech, je hodnocen stupněm „prospěl s vyznamenáním“,

jestliže žákovi ve všech předmětech se slovním hodnocením je hodnocen pozitivně jeho vztah k učení.

- b) **Prospěl(a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených Školním vzdělávacím programem (ŠVP) hodnocen na vysvědčení stupněm 5 (nedostatečným) nebo odpovídajícím slovním hodnocením.
- c) **Neprospěl(a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 (nedostatečným) nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí.
- d) **Nehodnocen(a)**, není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených ŠVP na konci prvního pololetí.

7.8.3 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, a to již od 1. ročníku. Posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.
- Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.
- K pravidelnému písemnému sebehodnocení žáků dochází čtvrtletně ve všech ročnících.

7.10 Opakování ročníku

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci 2. pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen.

To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval. Tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

7.11 Komisionální a opravná zkouška

Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka.

Komisi jmenuje ředitel školy, v případě, že je vyučujícím ředitel, jmenuje komisi nadřízený orgán.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, nadřízeným orgánem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy;
- zkoušející, kterým je učitel vyučující daný předmět ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu;
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti podle RVP.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním a vyjádří jej slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 Vyhlášky MŠMT č.48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky nebo klasifikačním stupněm podle § 15 odst. 3 Vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. - V případě hodnocení na

konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu.

Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné klasifikovat ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do konce září. Do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník. Žák, který z vážných důvodů nemohl být klasifikován, opakuje ročník.